

BOGDANIA

Revistă de creație și cultură

Anul X / Nr. 101-102 / 2022

Ediție specială

Lunile: noiembrie-decembrie 2022

Cuprins

1. Ionel Marin: Trăiește, prețuiește și iubește România – 3
2. Ionel Marin: Eroii ai Generației Unirii – 7
3. Valeriu Dulgheru: Limba noastră cea Română – 10
4. Adrian Păunescu: Clopotul Reîntregirii – 12
5. Al. Florin Țene: Vibrații despre cuvânt și despre cei care l-au slujit cu sfințenie – 13
6. Dr. Stelian Gomboș: Portrete sfinte, sfințite și sfințitoare – 14
7. Ion Forcoș: Istoria și identitatea românească în versuri pagina – 15
8. Elena Buică: Câmpul energetic al omului – 16
9. Corneliu Cristescu: Mihai Viteazul în pictura românească. Partea a II-a – 18
10. Ben Todică: eseul „Colonii și mobre digitale” – 24
11. Ștefan Lucian Mureșanu: Satul vatră a civilizației omului, lumii, pământului (ultima parte) – 27
12. Ionel Marin: Ion Mincu unul din pionierii arhitecturii moderne din România – 31
13. Ionel Marin: Im memoriam: Mareșalul C-tin Prezan, erou al Primului Război Mondial – 32
14. Ovidiu Țuțuianu: Opinii privind originea hidronimului „Argeș” – 34
15. Melania Rusu Caragioiu: poem dedicat României – 39
16. Nicolae Rotaru: Poeme – 40
17. Geo Călugăru: Poeme – 41
18. Ștefan Dumitrescu: poemul „Doamne, Issue Cristoase, strig!” – 42
19. Mircea Dorin Istrate: Poeme – 43
20. Al. Florin Țene: Dr. Ionuț Țene la Universitatea din Madrid – 44
21. Medalion liric: Al. Florin Țene, Cristian Petru Bălan, Ionuț Țene, Ionel Marin, Titina Nica Țene, Elena Căpățână, Elena Armenescu, Cătălin Vega, Adrian Botez, Maria Niculescu, Ștefan Doroftei, Ella Leynard, Maria Sturdza, Iulian Barbu, Nicu Doftoreanu, Florin Constantinescu, Ionel Rusu și Lucica Nistor – 45
22. Catrene: Liviu Zănefirescu, Cincinat Pavelescu – 55
23. Poezii și fabule pentru copii și tineri: Vasile Groza și Iuliana Dinu – 57
24. Nicușor Constantinescu: Epigrame – 58
25. Proză scurtă: Adrian Nicolae Popescu „Unele adevăruri...”; Titina Nica Țene povestea „Cântecul sapelor”; Mihail Grămescu povestea „Devenirea – 60
26. Cronici literare, recenzii, comentarii semnate de scriitorii: Al. Florin Țene, Eugenia Duță, Gheorghe Stroia, M.M. Cazimirovici, Gheorghe Țiclete, Cleopatra Luca, Nicu Doftoreanu, Daniel Marian, Mihai Merticaru, Ștefan Dumitrescu, Elena Buică – 63
27. Din creațiile tinerilor premiați la Festivalul-concurs de creație literară Bogdania: Grigorescu Maria – 83
28. Interviu Gheorghe Stroia-Sibiana Antoche – 86
29. Nicolae Vasile: Piesa de teatru „Contraversiada” – 93
30. Evenimente cultural-artistice: Cronica Cenaclului Literar îng.; Serata Eminescu, sediul AGIR; Salonul de carte juridică, polițistă și civică al M.A.I., 09-11.11.22, București; lansări de carte-familia Țene, Drăgășani; Plugușorul revistei de cultură Bogdania – 96
31. Semnal editorial – 104

Coperta: Imagine Net

Revista BOGDANIA, revistă de creație și cultură este fondată și editată de Asociația cultural-umanitară Bogdania din Focșani. Apare o dată la două luni.
ISSN 2343-8061; ISSN-L 2343-8061

REDACȚIA REVISTEI BOGDANIA

Ionel N. MARIN

(Președinte Asociația cultural-umanitară Bogdania)

Redactor șef

Editor senior: Nicolae Vasile, Geo Călugăru, Nicolae Rotaru, Vasile Groza.

Redactori: Corneliu Cristescu, M.M. Cazimirovici, Maria Filipoiu, Marcel Miron, Beatrice Kiseleff, Adrian Nicolae Popescu, Ioan Rațiu, Maricica Stroia, Ben Todică, Gheorghe Țiclete, Doina Bărcă.

Secretar de redacție: Corina MARIN

Membri de onoare:

Prof. univ. dr. Florentin SMARANDACHE (SUA) - cercetător științific, matematician, scriitor, membru al Academiei Americano-Române de Științe și Arte
Prof. CRISTIAN PETRU BĂLAN (SUA) - membru titular USR și al Academiei Româno-Americane de Arte și Științe; pictor, sculptor.
ALEXANDRU FLORIN ȚENE - președintele național al Ligii Scriitorilor Români, membru UZPR și al Academiei Americano-Române de Arte și Științe.
GHEORGHE A. STROIA, scriitor, membru ARA.

Adresa redacției: Focșani, Strada Contemporanul nr. 28, cod 620065, jud. Vrancea
Telefon mobil: **0752862369**.

Materialele se trimit cu diacritice pe adresa de e-mail:

ionelmarin55@gmail.com

În numele libertății de exprimare, autorii răspund în mod direct, conform legilor în vigoare, de conținutul materialelor publicate. Textele nu se înapoiază.

Vă așteptăm alături de noi!

În realizarea proiectelor culturale și umanitare ale Asociației Bogdania, avem nevoie și de sprijin financiar. Vă rugăm direcționați 2% în contul Asociației. Datele de identificare ale Asociației Cultural-umanitare Bogdania, sunt:

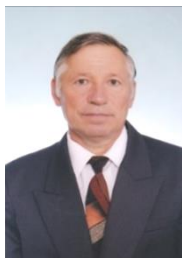
RO11BRMA0999100047750380, în RON;

RO11BRMA0999100047751156, în euro;

Banca Românească, Filiala Focșani, județul Vrancea;
CIF (cod înregistrare fiscală) - 29080784.

Revista Bogdania,

Nr. 101-102, noiembrie-decembrie 2022

Editorial**Ionel MARIN****Trăiește, prețuiește și iubește România!**

Omul, scânteie divină, păticească din universul văzut și cel nevăzut, poate și trebuie să rămână Mărgăritarul de aur al planetei Pământ și al eternității. Este singura ființă conștientă de Sine, ființă care cugetă și prin muncă și creație își făurește propriul destin. Însă fiecare dintre noi ne naștem într-o țară și aparținem Patriei părinților noștri, indiferent de continent, țară, regiune, indiferent de sex, religie, suntem și rămânem datori în transmiterea integrală și înfloritoare generațiilor care vor urma să trăiască pe planeta Terra. Și numai prin iubire, zbor divin prin anotimpuri, dăruire, sacrificiu și descătușări de frică și răutate se poate înfăptui o societate umană demnă de era tehnocratică contemporană, o lume a păcii, armoniei și înțelegerii frățești. Acest deziderat major l-au înțeles străbunii noștri și noi, românii, urmașii geto-dacilor.

Acad. Constantin C. Giurescu (13.10.1901-13.11.1977), afirma în volumul „Istoria românilor”: „...suntem unul dintre cele mai vechi popoare ale Europei și cel mai vechi din sud-estul European. Strămoșii noștri Dacii sau Geții locuiau acest pământ cu optsprezece veacuri înainte de Hristos. Istoria nu cunoaște altă patrie decât aceea în care locuiesc și astăzi urmașii lor. „Noi suntem de aici” în timp ce toți vecinii noștri au venit mult mai târziu în țările pe care le ocupă acuma. Dar nu-i numai vechimea. Dacii sau Geții au fost și un popor de elită al antichității, pomenit cu laude chiar de la început de către „părintele istoriei”, Herodot. Este normal să ne aducem aminte de strămoșii noștri geto-daci, de eroismul lor, de Dacia, de istoria acestui brav popor încercat și care ne-a lăsat o vatră frumoasă și bogată. În toate regiunile țării s-au găsit dovezi de necontestat privind evoluția și

continuitatea vieții poporului dac pe aceste binecuvântate meleaguri.

De asemenea Constantin C. Giurescu, afirma:

„Suntem apoi cel mai vechiu popor creștin din sud-estul European. Toți vecinii noștri, dar absolut toți, au fost creștinați mult în urma noastră. Suntem, în sfârșit, singurul popor în această parte a Europei care a izbutit să aibă o vieată politică fără întrerupere, dela întemeierea statului până astăzi. Față de aceste fapte și de o sumă altele care se vor vedea mai departe, sentimentul de mândrie națională și de absolută încredere în viitorul poporului și statului nostru e cu totul natural. ”România este Regina românilor și nimeni nu trebuie lăsat să-i întineze chipul și batjocorească sfântul trup dăruit de însuși Dumnezeu. Eminescu spunea: „Fără cultul trecutului nu există iubire de țară”.

Cunoaștem faptul că pentru prima dată în istorie, în anul 1600, domnitorul Mihai Viteazul a reușit să unifice, pentru scurt timp, cele trei țări române într-un singur stat. Lupta și dorința de unire a continuat în permanență și la 24 ianuarie 1859 s-a realizat Mica Unire, Unirea Principatelor române, prin unirea Moldovei cu Țara Românească. Un rol esențial l-a avut Alexandru Ioan Cuza, ales în ambele țări ca domnitor și care a reușit să pună bazele statului român modern. Lupta a continuat cu o imensă jertfă de sânge, a celor peste 1.000.000 de români, pe diferite câmpuri de luptă. Să ne amintim, cu mândrie și recunoștință de eroii de la Mărășești, Mărăști, Oituz și din toate bătăliile în care și-au dat viața pentru PATRIE. Eroii români înveșnicesc de-apururi în inima țării.

Marele vis al înaintașilor, **ROMÂNIA MARE s-a înfăptuit la 1 Decembrie 1918**, la Alba Iulia, prin alipirea la Regatul României a Transilvaniei, Banatului, Crișanei și a Maramureșului. Un rol deosebit l-a avut Armata română, Regele Ferdinand, Regina Maria dar și mari personalități precum: Ion I. C. Brătianu, Iuliu Maniu, Ion Mihalache, Alexandru Vaida Voevod, Ștefan Pop, Alexandru Lepădatu, Ion Pelivan, General Alexandru Averescu, majoritatea miniștrilor, generali din armată, academicieni, profesori, personalități din fiecare regiune a țării.

Prin Adunarea națională a Germanilor din Transilvania și Banat care a avut loc la Mediaș, în data de 15 dec. 1918, sașii și secuii

au aprobat, pentru vecie, decizia românilor de a se uni cu Regatul României.

Regele Ferdinand I semnează pe data de 24 decembrie, 1918 un decret de acceptare a unirii Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu România, la care guvernul maghiar protestează. La Versailles încep negocierile cu cele patru puteri ale Antantei, precum și cu Cehoslovacia, Ungaria, Serbia, Bulgaria și Rusia, pentru stabilirea noilor granițe.

La 15 octombrie 1922, la Catedrala Reîntregirii din Alba Iulia, a avut loc solemnitatea încoronării regelui Ferdinand I și a reginei Maria.

Însemnele Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei au fost adăugate coroanei regale de oțel a regelui Carol I, ce amintea de Plevna, fapt ce a simbolizat actul unirii tuturor provinciilor istorice românești sub sceptrul aceluiași monarh. Cu acest prilej, regele Ferdinand s-a adresat tuturor românilor cu o proclamație:

"Mă închin cu evlavie celor cari, în toate vremurile și de pretutindeni, prin credința lor, prin munca și jertfa lor, au asigurat unitatea națională și salut cu dragoste pe cei care au proclamat-o într-un glas și simțire de la Tisa până la Nistru și până la Mare".

În următoarea zi au fost organizate o serie de manifestări la Arcul de Triumf din București, la care au participat reprezentanți din peste 20 de state europene, din SUA și Japonia, acest fapt demonstrând recunoașterea internațională a noului stat unitar român.

Rezoluția Unirii a fost citită de Vasile Goldiș, om politic și membru de onoare al Academiei Române, pe 1 decembrie 1918 la Alba Iulia.

Vasile Goldiș a spus: „Națiunile trebuiesc eliberate. Între aceste națiuni se afla și națiunea romana din Ungaria, Banat, Transilvania. Dreptul națiunii romane de a fi eliberată îl recunoaște lumea întregă, îl recunosc acum și dușmanii noștri de veacuri. Dar odată scăpată din robie, ea aleargă în brațele dulcii sale mame. Nimic mai firesc în lumea aceasta. Libertatea acestei națiuni înseamnă: Unirea ei cu Tara Românească".

Votată, într-o atmosferă de un entuziasm de nedescris în cuvinte, Rezoluția a devenit, astfel, documentul istoric prin care se înfăptuia visul de veacuri al poporului român: Romania Mare. Actul Unirii cu Basarabia (Votat de Sfatul Țării la 27 martie St. V. 1918)

„În numele poporului Basarabiei, Sfatul Țării declară:

Republica Democratică Moldovenească (Basarabia) în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani, din trupul vechii Moldove. În puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza principiului că noroadele singure să-și hotărască soarta lor de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mama ei România. **Trăiască unirea Basarabiei cu România de-a pururi și totdeauna!**

Președintele Sfatului Țării, Ion Inculeț, Vicepreședinte, Pantelimon Halippa; Secretarul Sfatului Țării, I. Buzdugan

Declarația de Unire a Bucovinei cu România, la 15/28 noiembrie 1918

„Congresul General al Bucovinei, întrunit azi, joi în 15/28 noiembrie 1918 în sala sinodală din Cernăuți, consideră că: de la fundarea Principatelor Române, Bucovina, care cuprinde vechile ținuturi ale Sucevei și Cernăuților, a făcut pururea parte din Moldova, care în jurul ei s-a încheșat ca stat; că în cuprinsul hotarelor acestei țări se găsește vechiul scaun de domnie de la Suceava, gropnițele domnești de la Rădăuți, Putna și Sucevița, precum și multe alte urme și amintiri scumpe din trecutul Moldovei; că fiii acestei țări, umăr la umăr cu frații lor din Moldova și sub conducerea acelorași domnitori au apărut de-a lungul veacurilor ființa neamului lor împotriva tuturor încălțărilor din afară și a cotropirii păgâne; că în 1774 prin viclesug Bucovina a fost smulsă din trupul Moldovei și cu de-a sila alipită coroanei habsburgilor; că 144 de ani poporul bucovinean a îndurat suferințele unei ocârmuiri străine, care îi nesocotea drepturile naționale și care prin strâmbătăți și persecuții căuta să-și înstrăineze firea și să-l învrăjbească cu celelalte neamuri cu cari el voiește să trăiască ca frate; că în scurgerea de 144 de ani bucovinenii au luptat ca niște mucenici pe toate câmpurile de bătaie din Europa sub steag străin pentru menținerea, slava și mărirea asupritorilor lor și că ei drept răsplată aveau să îndure micșorarea drepturilor moștenite, isgonirea limbei lor din viața publică, din școală și chiar din biserică; că în același timp poporul băștinaș a fost împiedicat sistematic de a se folosi de bogățiile și izvoarele de câștig ale acestei țări, și despoiat în mare parte

de vechea sa moștenire; dară că cu toate acestea bucovinenii n-au pierdut nădejdea că ceasul mântuirii, așteptat cu atâta dor și suferință va sosi, și că moștenirea lor străbună, tăiată prin granițe nelegiuite, se va reîntregi prin realipirea Bucovinei la Moldova lui Ștefan, și că au nutrit vecinic credința că marele vis al neamului se va înfăptui prin unirea tuturor țărilor române dintre Nistru și Tisa într-un stat național unitar; constată că ceasul acesta mare a sunat! Astăzi, când după eforturi și jertfe uriașe din partea României și a puternicilor și nobililor ei aliați s-a întronat în lume principiile de drept și umanitate pentru toate neamurile și când în urma loviturilor zdrobitoare monarhia austro-ungară s-a zguduit din temelii ei și s-a prăbușit, și toate neamurile încătușate în cuprinsul ei și-au câștigat dreptul de liberă hotărâre de sine, cel dintâiu gând al Bucovinei desrobite se îndreaptă către regatul României, de care întotdeauna am legat nădejdea desrobirii noastre. Drept aceea Noi,

Congresul general al Bucovinei, întrupând supremă putere a țării și fiind investit singur cu puterile legiuitoare, în numele Suveranității naționale, Hotărâm:

Unirea necondiționată și pentru vecie a Bucovinei în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru, cu regatul României.

Rezoluțiunea Adunării Naționale de la Alba Iulia din 18 Noiembrie/ 1 decembrie 1918

„I. Adunarea Națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 18 Noiembrie/1 Decembrie 1918, decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România.

Prin legea nr. 10 din 31 iulie 1990, promulgată de președinte și publicată în Monitorul Oficial nr. 95 din 1 august 1990, ziua de 1 decembrie a fost adoptată ca Zi Națională a României.

1 Decembrie, Ziua Națională a României este, o zi de sărbătoare pentru tot neamul românesc, pentru suflarea românească, un prilej de cinstire a memoriei celor care au reușit să ducă la îndeplinire idealul de unire al locuitorilor tuturor provinciilor românești. În conștiința națională, 1 Decembrie 1918, simbolizează momentul în care întreaga românie devenea stăpână absolută, recunoscută de celelalte state ale lumii, peste moștenirea lăsată de buncii și străbuncii acestor

pământuri. Astăzi când România își sărbătorește Ziua Națională în sânul familiei Europei Unite, este timpul să privim și spre viitorul nostru ca națiune. Un viitor, mai exact o zi, sper apropiată, în care frații noștri de peste Prut și nordul Bucovinei vor reveni la patria mamă, în mijlocul României, de acolo de unde au fost smulși de vitregia istoriei. Merităm ca stat unitar și indivizibil să trăim demn, în libertate și prosperitate. Din nefericire am cedat o parte din suveranitatea țării și se încearcă și nu trebuie sub nicio formă să acceptăm renunțarea la Constituția României, legea fundamentală în stat.

De peste două decenii se urmărește distrugerea națiunii române pe diverse căi: biologic, vaccinuri infestante cu boli incurabile și alterarea ADN, iradiere controlată, intoxicare cu alimente toxice și intoxicarea mediatică ce compromit identitatea națională și bunul mers al vieții în țară. Au ajuns în funcții publice oameni nepregătiți și rău-voitori, corupți și neubitori de țară și neam.

Mihai Eminescu, în articolul „Netrebniții care ne conduc(1877), afirma: „*Ce caută aceste elemente nesănătoase în viața publică a statului? Ce caută acești oameni care pe calea statului voiesc să câștige avere și onori, pe când statul nu este nicăieri altceva decât organizarea cea mai simplă posibilă a nevoilor omenești? Ce sunt aceste păpuși care doresc a trăi fără muncă, fără știință, fără avere moștenită, cumulând câte trei, patru însărcinări publice dintre care n-ar putea să îplinească nici pe una în deplină conștiință*”.

„*Să nu uităm că istoria nu va uita pe vinovați; și vinovați suntem cu toții: unii, pentru că am tăcut; alții, pentru că am greșit; cu toții, pentru că am suportat*”.

(Ion Antonescu, 1 decembrie 1940). De aceea, 1 Decembrie trebuie să fie un moment de reflecție asupra idealurilor noastre ca națiune, ca cetățeni ai aceleiași cetăți numită România. Să întărim legăturile sufletești dintre oameni, conștiința națională, credința și încrederea în forțele proprii de a ne situa deasupra răutăților și fărâdelegilor și să biruim multitudinea de crize provocate artificial pentru destabilizarea economico-socială și umanitară. Cu patria în suflet, glia părintească în inimă responsabili de propria viață dar și de destinul generațiilor viitoare să luptăm pentru așezarea pe noi și trainice temelii a destinului țării noastre. Ne trebuie voință politică întrucât avem oameni

pregătiți, savanți, oameni de știință și de cultură de mare valoare. Numai împreună, prin muncă și iubire, putem transforma România dintr-o țară vlăguită, într-o pasăre măiastră a infinitului uman. Minunate vise se pot realiza și în Patria care ne-a născut și crescut, nu neapărat, în țările adoptive care ne vlăguiesc și ne tratează ca pe niște „cerșetori”. Patria trebuie și poate să facă mai mult pentru fiii ei. Decizia politică este în mâinile politicienilor, a celor ce conduc țara.

Ne întrebăm pe bună dreptate dacă democrația este în pericol și dacă ROMÂNIA se-ndreaptă către direcția cea bună? Națiunea noastră poate renaște numai prin iubire de neam, adevăr, dreptate, educație, muncă onestă și vie credință. Să ne reîntorcem către demnitate, moralitate, spre valorile morale și spirituale ale neamului și să reînviem bunul simț și măsura în toate.

A venit vremea înțelegerii și ascultării de glasul Patriei Române. Pentru a se trăi mai bine trebuie să reconstruim fabrici, uzine, combinate, să muncim mai eficient, dar pe ogoarele Patriei. Din cauza sărăciei, a lipsei locurilor de muncă, a instabilității, câteva milioane de români sunt „dezrădăcinați” și cu certitudine și nefericiți.

Dacă vom asigura condiții decente de trai în țară pentru fiii ei, se va opri exodul de populație aptă de muncă și o mare parte din cei plecați la lucru în întreaga lume, specialiști, muncitori și țărani, vor reveni în țară.

Cu dorul aprins de țară, românii din diaspora încearcă să ducă mai departe credința și graiul străbun, respectul față de istoria neamului. De aceea acum, mai mult ca altă dată guvernul, instituțiile trebuie să slujească interesele naționale ale românilor și tuturor locuitorilor ei.

Este gravă, intolerabilă situația românilor din Ucraina privitor la regimul educației școlare.

Dacă în România se folosește limba ucraineană în trei mari Universități, Românii din Ucraina nu beneficiază nici măcar de folosirea limbii lor într-una singură! La 25 septembrie 2017, președintele Poroșenko promulgase Legea Educației și în conformitatea (articolul7) pe întreg teritoriul Ucrainei învățământul nu se va mai desfășura în limbile minorităților naționale decât la nivel preșcolar (grădinițe) și primar, în paralel cu cel în ucraineană. La ora actuală, în urma invaziei refugiaților ucraineni pe teritoriul României, funcționează 45 de școli și zece licee cu predare în limba ucraineană. „Întrucât numărul de cadre

didactice care pot preda în limba ucraineană este insuficient, se caută printre refugiații din Ucraina cadre didactice care au disponibilitatea să predea tinerilor din țara vecină”. Oare este normal, firesc, drept pentru cei peste 450.000 de români din Ucraina? Se rezolvă interesele naționale, cu indiferență?

Cearta interminabilă, vorba multă și neserioasă nu dă roade benefice. Să ne punem, cu toții, întrebarea: cui servește atâta nedreptate, dezbinare, ură și mârșăvie?

În această perioadă a crizelor: energetică, alimentară, educațională, financiară, morală, politică, sanitară și poate și altele, cu certitudine am învățat să prețuim mai mult sănătatea, ce înseamnă libertatea, prietenia, relația firească cu cei apropiați, ce înseamnă credința și mai ales speranța, nevoia de a rămâne în firescul lucrurilor. Războiul din Ucraina, conflictele militare din diferite zone ale lumii nu fac decât să agraveze insecuritatea Europei și a lumii întregi. Furtuna urii și violenței cutremură planeta și nu este bine, firesc.

Stă în puterea omenirii să ne salvăm, să ne continuăm în mod pașnic, trăirea zilnică, viitorul. Zilnic să facem pași necesari spre detensionarea relațiilor, către sporirea încrederii și păcii mondiale. **Astăzi un război nuclear nu ar duce decât la distrugerea planetei și a civilizației contemporane.**

Nu vor fi învingători ci doar numai învinși...

Poporul român își asumă trecutul și apără viitorul!

Se impune ca necesitate strigentă-încetarea conflictelor militare și făuririi unui viitor sigur, pașnic și bun tuturor națiunilor lumii. Iubesc România, iubesc pământul țării mele și pe toți locuitorii ei, prețuiesc Europa, admir lumea întreagă dar rămân sluga acestui sfințit și magic plai strămoșesc, al Nemuritoarei Dacii.

În ziua de 1 Decembrie, Ziua națională a României, zi sfântă pentru toți românii din întreaga lume, cu România în inimă, uniți în cuget și simțire, să omagiem înaintașii noștri care au făurit România Mare. Glorie eternă eroilor neamului românesc!

**TUTUROR LOCUTORILOR ROMÂNIEI
ȘI ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI, LA
MULȚI ȘI BINECUVÂNTAȚI ANI!**

Eroi ai Generației Unirii

Din galeria marilor personalități care au contribuit la înfăptuirea Marii Uniri amintim pe: **Regele Ferdinand I și Regina Maria**, Iuliu Maniu, Iuliu Hossu, Sever Bocu, Pantelimon Halippa, Vasile Goldiș, Enea Grapini, Alexandru Vaida Voevod, Ștefan Cicio-Pop, Aurel Lazăr, Iosif Jumanca, Ioan Fluieraș și mulți alții.

Este de datoria noastră să-i cinstim, pe eroii, știuți și neștiuți, care s-au jertfit pentru patrie, pentru realizarea idealului unirii tuturor celor zece provincii ale României: Transilvania, Moldova, Basarabia, Dobrogea, Muntenia, Oltenia, Banat, Crișana, Maramureș și Bucovina, spre a nu se mai despărți niciodată.

Un rol important în menținerea și ridicarea moralului în rândul populației civile și a celor mobilizați în primul Război Mondial, l-au avut scriitorii și în mod deosebit poezii ale căror poezii înflăcărare ajungeau odată cu ordinul de zi până în tranșee pe liniile frontului. Poezii chemau prin versurile lor armata și populația la lupta sfântă de eliberare a Transilvaniei și unire a Basarabiei și Bucovinei cu țara. Printre cei mai cunoscuți scriitori amintesc: Octavian Goga, George Topârceanu, D.P. Perpessicius, Camil Petrescu, Hortensia Papadat-Bengescu, poetul erou Mihail Rădoi și alții. „Pentru cinstirea memoriei celor aproape 170 de poeți, s-a înființat după evenimentele din decembrie 1989, Muzeul Memorial al poezilor și scriitorilor eroi ai Marii Uniri inaugurat în 1993 în localitatea Bogdana, județul Teleorman”(Dumitru Rădoi).

Harta României interbelice

Regele Ferdinand I – „Întregitorul de țară”

Regele Ferdinand I al României

„Regele Ferdinand I este unul dintre cele mai importante capete încoronate care au stat pe tronul regatului României. Personalitatea sa este strâns legată de momentul Marii Uniri precum și de definitivarea acelei României Mari la care visăm cu toții și de care ne aducem aminte cu emoție. Om de o vastă cultură, poliglot și botanist pasionat, Regele Ferdinand a fost sincer dedicat românilor, sub cârmuirea sa înregistrându-se cea mai înfloritoare perioadă a statului românesc modern”.

La vârsta de doar 19 ani, Prințul Ferdinand a venit pentru prima oară în România, la acea dată regatul român fiind compus doar din provinciile istorice ale Moldovei și Munteniei, unite la data de 24 ianuarie 1859 sub sceptrul lui Alexandru Ioan Cuza, primul și singurul domnitor autohton al României moderne.

La 19 aprilie/1 mai 1889, principele Ferdinand, moștenitorul Coroanei, s-a stabilit în România. El a luat cuvântul în Senat, la 9/21 mai, exprimându-și dorința de a studia „în toate amănuntele sale” mecanismul politic al țării pe care urma să-o conducă.

Sub atenta supraveghere a regelui Carol I, Ferdinand a primit în continuare lecții de limba română, de istoria și geografia României, a fost pus în contact cu realitatea diversă a țării. În același timp, și-a urmat pregătirea militară, participând efectiv la programul de instrucție și la manevre. A parcurs toate treptele ierarhiei militare, de la sublocotenent la general de corp de

armată, precum și toate funcțiile - de la comandant de pluton la comandant de corp de armată și de inspector general de armată.

La 27 septembrie/10 octombrie 1914, **Carol I înceta din viață la Castelul Peleş**, după ce Consiliul de Coroană luase decizia neutralității României în război, decizie ce era în contradicție cu ceea ce dorea regele. Ottokar Czernin, ministrul Austro-Ungariei la București, afirma: "Regele Carol a murit de război. Ultimele săptămâni au fost o tortură pentru bătrânul domnitor, căci el primea comunicările pe care eu i le adresam ca niște lovituri de bici...l-am văzut prăpădindu-se zi cu zi, sub aceste continue lovituri de măciucă și că excitarea sufletească, în care trăia, i-a scurtat, desigur, zilele".

La 28 septembrie/11 octombrie 1914, principele moștenitor Ferdinand a depus jurământul în calitate de rege al României; într-un scurt discurs, el a dat asigurări că va fi un „**bun român**”, ceea ce împrejurările de aici înseamnă că nu se va opune sentimentelor generale ale poporului român.

Urcat pe tron în 1914, Ferdinand a inaugurat un mod nou de domnie, care a frapat pe contemporani, obișnuiți cu metodele și stilul lui Carol I. Umbra regelui Carol I l-a urmărit pe Ferdinand I pe parcursul întregii domnii, iar contradicțiile dintre personalitățile celor doi sunt nenumărate.

Nicolae Iorga aprecia că: "în septembrie 1914, când a urcat pe tron, regele Ferdinand era pentru cei mai mulți un necunoscut și un neținut în seamă, pentru câțiva o taină, aproape pentru nimeni o siguranță". O idee similară formula și **regina Maria**: "Soțul meu era cel mai credincios urmaș al unchiului său, cel mai răbdător și cel mai ascultător moștenitor al lui, dar era pentru poporul său ca o carte închisă, nimeni nu știa ce simțea".

Ferdinand I a devenit rege într-o perioadă tensionată, generată de confruntarea între tabăra filoantantistă și cea germanofilă, vizând intrarea României în Primul Război Mondial. Noul rege era pentru opinia publică un necunoscut din punct de vedere politic, un mare semn de întrebare.

Spre deosebire de înaintașul său, regele Ferdinand și-a constituit o adevărată camarilă-alcătuită din persoane care nu dețineau o funcție politică în sistemul instituționalizat, dar care participau la luarea deciziilor.

Principalul lui „sfătuitor” era regina Maria, fire ambițioasă, dornică de afirmare politică.

Un rol important a dobândit principele Barbu Stirbey-favoritul reginei Maria și administratorul domeniilor Coroanei. Dintre oamenii politici, influența politică cea mai puternică a exercitat-o Ion I. C. Brătianu, președintele PNL. Lipsit de ambiții, nedorind să apară cu orice preț în prim-plan, regele Ferdinand a acceptat în mod tacit dominația politică a lui Ion I.C. Brătianu

Trecerea anilor și dobândirea experienței de conducere nu au schimbat felul de a fi și atitudinea politică ale regelui Ferdinand. Deși după războiul din 1916-1919 și făurirea Marii Uniri dobândise un real prestigiu, Ferdinand n-a făcut efortul de a ieși de sub tutela lui Ion I.C. Brătianu și de a promova o politică proprie. Din această cauză Nicolae Iorga nota în cartea sa „O viață de om. Așa cum a fost”: „Acum nu mai erau doi stăpâni în România ci unul singur: Ion Brătianu. Dinastia de Argeș biruise cu totul pe cea de Sigmaringen”.

A pus interesele României mai presus de cele personale. În Consiliul de Coroană din 1916, regele Ferdinand s-a pronunțat pentru intrarea României în război alături de Antanta, împotriva Germaniei, țara sa de origine. A făcut-o cu durere în suflet, dar cu conștiința că-și îndeplinea datoria față de poporul în fruntea căruia se afla.

La doar 62 de ani, regele Ferdinand moare în urma unui cancer de colon, fiind înmormântat la Curtea de Argeș alături de Regele Carol I și Regina Elisabeta. A fost singurul monarh care a avut fericirea să domnească peste o țară mare, visată de predecesorii săi și să se intituleze „regele tuturor românilor”. A fost omul reformei agrare - „regele țăranilor”- al celei electorale și al acțiunilor vizând consolidarea statului național unitar român. Dintr-o țară mică, România a ajuns un stat de mărime medie în Europa. În cei 13 ani de domnie, România a cunoscut mari progrese pe toate planurile (cultural, politic, economic), un dinamism cu adevărat remarcabil, care a demonstrat în mod grăitor vocația constructivă și inteligența poporului român, cu care regele Ferdinand s-a identificat.

Numele regelui este un turn de putere – puternic, înalt, inatacabil”.

- **William Shakespeare.**

Regina MARIA – „Regina soldat”

Principesa Maria (Marie Alexandra Victoria) s-a născut la 29 octombrie 1875, în Marea Britanie (nepoata Reginei Victoria a Marii Britanii), la Eastwell Park și a fost fiica principelui Alfred al Marii Britanii, principe de Saxa-Coburg-Gotha și duce de Edinburg, și a ducesei Maria Alexandrovna a Rusiei. După copilărie și adolescența petrecută în casa părintească, Maria s-a logodit la 16 ani cu principele Ferdinand de Hohenzollern, moștenitorul tronului României și la 17 ani, pe 29 decembrie 1892, s-au căsătorit. Un an mai târziu s-a născut primul copil al cuplului princiar, Carol al II-lea, cel care va deveni al treilea rege al României. Maria, soția viitorului rege al României se va implica de tânără în treburile statului și pentru binele poporului. În timpul Războiului din Balcani (1912 – 1913) a izbucnit o epidemie de holeră, în iulie 1913, în tabăra românească situată în apropiere de Sofia. În ciuda poruncilor ferme ale Regelui Carol I, principesa Maria a trecut Dunărea pentru a vedea care este soarta soldaților români. Întoarsă la Sinaia, ea a obținut acordul Regelui de a organiza o tabără de ajutor pentru aceștia.

În anul 1914 Maria a devenit Regină, odată cu moartea lui Carol I și cu încoronarea lui Ferdinand ca rege al României. Încoronarea oficială a celor doi a avut loc abia în 15 octombrie 1922, la Alba Iulia. În timpul Primului Război Mondial, îmbrăcată în haine de soră medicală, Regina Maria a organizat spitalele de campanie și a fost prezentă printre cei suferinzi, împărțind medicamente, mâncare și păături soldaților răniți pe front sau bolnavilor de tifos. Pentru atitudinea sa curajoasă din timpul

Primului Război Mondial a primit titlul de „Regina – soldat”. A fost supranumită de popor **“Mama Regina”, “Mama răniților”, “Regina soldat”**, datorită acțiunilor sale din perioada Primului Război Mondial, când a ajutat soldații aflați în spitalele de pe front. De asemenea și-a legat numele de viața culturală și artistică din România acelor ani. Regina Maria a fost și o îndrăgită scriitoare. Ea a început să scrie mai întâi poveștile pe care le spunea copiilor ei, mai apoi, în anii războiului, a scris pentru soldați și pentru diferite ziare. Întreaga sa operă totalizează peste 30 de volume de povestiri pentru copii, poezii și proză, dintre care cele mai cunoscute sunt Memoriile sale apărute în anii 1934-1935 sub titlul „Povestea vieții mele”. Regina Maria a fost sfătuitoarea cel mai apropiată al Regelui Ferdinand, până la decesul acestuia în 1927.

Regina Maria a fost și un excelent diplomat, prin vizitele sale în străinătate făcând cunoscută România, țara sa de adopție, și interesele ei. La sfârșitul Primului Război Mondial a mers la Conferința de Pace de la Paris, după retragerea delegației noastre, unde a promovat interesele României, reamintindu-le aliaților occidentali de sacrificiile armatei române în timpul Primului Război Mondial. A avut convorbiri cu președintele Franței, Raymond Poincaré, și cu primul-ministru Georges Clemenceau. Au urmat apoi vizite neoficiale la Paris și la Londra care au fost urmate de crearea României Mari prin reunirea provinciilor istorice. După venirea la putere a lui Carol al II-lea, în 1930, rolul acesteia în viața publică a fost marginalizat. La scurt timp a fost obligată să se autoexileze la Balcic (pe atunci în România), unde anturajul său era strict supravegheat și unde i s-a interzis orice implicare politică. Regina Maria a fost legată sufletește de două locuri: Balcic și Bran, locuri cărora le-a imprimat o amprentă ce se poate vedea și astăzi. "Balcicul și Branul sunt casele mele de vis, inima mea", spunea Regina Maria.

Se spune că Balcicul l-a descoperit cu ajutorul lui Alexandru Satmari, care a insistat ca Regina să meargă în acea zonă în 1924. Un an mai târziu avea să înceapă construcția domeniului de la Balcic. An de an domeniul a fost înfrumusețat cu construcții și celebrele grădini. Datorită Reginei, în acea perioadă Balcicul va cunoaște un avânt urbanistic. Și din cauza izolării la care o supusese Carol al II-lea, Balcicul devine locul său de

refugi. De aceea, în 1933 când își întocmește testamentul, Regina Maria cere ca după moartea sa inima să îi fie depusă în micuța capela pe care o construisese pe malul mării: Stella Maris, iar corpul să îi fie îngropat la Curtea de Argeș, alături de ceilalți membri ai Familiei Regale.

La începutul anului 1938 a fost internată în mai multe sanatorii din Italia și Germania, existând bănuiala că ar fi avut cancer la esofag și ciroză.

A murit la reședința sa de la Pelișor.

Decesul a fost anunțat la 18 iulie 1938, la Sinaia, de regele Carol al II-lea și înmormântarea pe data de 24 iulie 1938 la Curtea de Argeș.

Unul din criticii conștanți și nemiloși ai Reginei, Constantin Argetoianu reușește să sintetizeze în câteva cuvinte rolul Reginei Maria și locul pe care ea îl merită în istorie:

„Oricâte greșeli va fi comis regina Maria, înainte și după război, războiul rămâne pagina ei, pagină cu care se poate făli, pagină care se va așeza în istorie la loc de cinste. O găsim în tranșee printre combatanți în rândurile înaintate, o găsim în spitale și în toate posturile sanitare printre răniți și bolnavi. O găsim de față la toate adunările care încercau să facă puțin bine. Nu a cunoscut frica de gloanțe și de bombe, cum nu a cunoscut teama și scârba de molimă sau nerăbdarea față de eforturile așa de des inutile, provocate de dorința ei de mai bine. Regina Maria și-a îndeplinit datoria pe toate fronturile activităților sale, dar mai presus de toate pe acela al încurajării și ridicării moralului aceluia care o înconjurau și care au trebuit să decidă, în cele mai tragice momente, soarta țării și a poporului său. Se poate afirma că, în răstimpul pribegiei noastre în Moldova, regina Maria a întrupat aspirațiile cele mai înalte ale conștiinței românești. Prin modul cum a influențat în 1916 intrarea României în război și din nou în 1918, când aproape numai datorită ei, regele Ferdinand nu a ratificat dezastruoasa pace de la București, regina s-a așezat ca ctitoriță a României întregite și ca una din cele mai mari figuri ale istoriei noastre naționale.”

Omagiu și veșnică recunoștință!
Ionel MARIN

Valeriu DULGHERU

LIMBA NOASTRĂ CEA ROMÂNĂ LA A 33-A ANIVERSARE

*„N-avem două limbi și două literaturi,
ci numai una, aceeași ca peste Prut”.*

(A. Mateevici)

Se spune pe bună dreptate că un popor există atâta timp cât își vorbește limba. Drept argument aduc cazul Rusiei. În procesul lățirii sale peste vecini imperiul țarist a colonizat peste 200 de popoare. După o guvernare dictatorială a „velicorușilor” dar, în special, după cei peste 70 de ani de rusificare diabolică sovietică sub masca internaționalismului proletar circa 100 de popoare mici au dispărut. Ce molimă a dat peste aceste popoare? Nu a avut loc nici un cataclism natural. Au dispărut, fiind complet asimilate. În momentul când aceste popoare nu și-au mai vorbit limba, nu și-au mai educat copiii în limba maternă, ele au dispărut. Acest lucru s-a întâmplat într-o formă mai ușoară și cu această frântură de popor din Basarabia. A se observa că conaționalii noștri din Transnistria, aflați în „raiul ruso-sovietic” doar cu 20 de ani mai mult decât noi, sunt alții, gândesc altfel, vorbesc altfel. Dacă imperiul ruso-sovietic ar mai fi existat vreo 50 de ani probabil că basarabenii, ca exponenți ai națiunii române, ar fi dispărut, iar limba vorbită (și la bucătărie) ar fi fost limba rusă. Ceea ce i-a salvat întrucâtva de la asimilare completă a fost acea vecinătate permanentă favorabilă pentru menținerea flăcării aprinse (a se vedea România de peste Prut). În perioada țaristă intelectualitatea basarabească se refugia peste Prut pentru a-și păstra limba și istoria. În perioada sovietică, pentru cei rămași în Basarabia, grație progresului tehnic limba română trecea Prutul chiar dacă acesta avea șapte rânduri de sârmă ghimpată și era păzit vigilant.

Fosta Republică Sovietică Socialistă Moldovenească a fost practic unica din spațiul sovietic, care a formulat scopul de bază al

redeșteptării naționale revenirea la limba maternă în straiul ei natural – alfabetul latin, surghiunit îndată după ocuparea Basarabiei de regimul sovietic la 1940. De ce problemele limbii au fost o prioritară, prevalându-le chiar și pe cele economice? Întotdeauna harnicul nostru țaran își câștiga (drept, peîn multă sudoare) hrana materială. Ceea ce i-a lipsit mai mult, în special, în perioada țaristă – hrana spirituală. Instruirea în școală, slujbele în biserici, toată administrarea – de la cel mai înalt funcționar până la cel mai de jos funcționarăș se făceau exclusiv într-o limbă neînțeleasă lui – limba rusă. Și în perioada de ocupație sovietică (după 1940) instruirea s-a făcut mult timp în limba rusă, iar Dumnezeu în genere a fost izgonit din Basarabia de sataniștii comuniști, care acum se dau drept mari credincioși.

Îndată după cotropirea Basarabiei în 1940 regimul de ocupație sovietic făcea tot posibilul, inclusiv prin grafie, pentru a crea o nouă limbă – limba „moldovenească”, diferită de cea română. În acest domeniu regimul sovietic avea experiență bogată după arestarea alfabetului latin la Tiraspol în 1938 prin „Hotărârea Komitetului Împlinitor Țentral a RASS Moldovenești „Despre treșerea scrisului moldovenesc dela alfavitu latin la alfavitu rus” cu „argumentările” respective „...Pe sub șrifțu latin ei au întrodus limba romînă, salonă, franțuzită, cu care nu grăiește niși norodu român...Dar norodu nișiodată nu-i trădător, și, înțelegând inima dușmanului repede ia nimișit. Rugămîntea norodului a fost – ca de trecut înapoi la șrifțu rus, aprotiet lui și înțales, și la limba adevărată moldovenească, cu care grăesc truditorii din Moldova Sovietică. Și aiasta-i drept”.

Așa zisa „Limbă moldovenească” inventată de Stalin și „argumentatî științînic” de „marii lindiști I.D.Cioban, P.Chior, Ia. Cușmaunsa și L.A.Madan” în „cunoscutele” lor lucrări „Gramatica lindii moldovenești”, „Sintacsisu” ș.a.” (unde va prin cătunele din stînga Nistrului, pe unde a umblat tov. Stati când s-a trudit asupra alcătuirii scandalosului său dicționar „românesc-moldovenesc”). Acești „mari specialiști” în domeniul limbii au folosit câteva elemente: graiul moldovenesc, puternic presurat cu rusisme, și „teoria” academicianului N.Ia. Marr, privitoare la înlocuirea formațiunilor social-politice și a limbii vorbite de ele. Iată

unele argumente ale acestor „mari savanți” în ale limbii moldovenești, deosebite de cea română. „Limba moldovenească, trăgându-și în trecutu dipărtat din mesticătura linghii Dacilor (Gheților) cu limba norodnicî latinească, în curgîrea multor viacuri s’o schimbat sub înrîurirea linghilor a multor noroadi, cu cari a avut atingiri norodu moldovnesc, și s’o prifăcut într-o limvî, diosăghitî di celilanti linghi romani și de alte linghi ale noroadelor mejieși...Limba moldovenească, în cari grăești norodu moldovnesc, esti limbî sînistătătoari, diosăghitî di limba romînească. Și sî diosăghești și di limba tuturor cărților moldovnești...La baza gramaticii linghii moldovnești trebuie sî sî afli prințîpu fonetic (rostirea), dar cu corectivuri trebuincioasî...” (Donos A. Un dicționar, care spulberă posibilitatea existenței a două limbi paralele. LA, 2003). Acest pretins lingvist L. Madan încerca să traducă unele cuvinte care i se păreau prea „românești” în „moldovnește”. Astfel în loc de cuvântul „oxigen” L. Madan propune cuvântul *aeronăscător* (de la rusescul *kislorod*), cuvântul *nazal* – cu cuvântul *nasnic* (de la rusescul *nosovoi*), *virgulă* – *vîrguliță*; accent – *loghitură* (de la rusescul *udarenie*); *ghilimele-labiuți* etc. Până la introducerea gramaticii lui Madan în RASSM limba moldovenească se preda după „Gramatica limbii moldovenești” a lui G. Buciușcanu, editată la Balta în a. 1925 care, în opinia autorităților, avea un neajuns „...primirea di cîtri avtor dreaptascîrii tradiționali moldovnești formilor și terminologhiii, cari di fapt îs romînești”. În „Preacuvântari” (introducere) la gramatica lui L. Madan, P. Chior scria că în instituțiile „culturnici țantrali domnea îndreptarea romînească...pe alocuri domne ori anarhia diplinî n dreaptascîrii și lecsîcon, ori childuirea necriticească a așamînturilor culturnici țantrali”. Aceste animozități lingvistice sunt criticate în a. 1939 (fiindcă vîntul bătea din altă parte) de un alt „mare savant” I.D.Cioban care scria „... au împrorit limba da nu au aprotiet-o de norod...ei nu suferă cuvintele din lindiile rusască ori ucraineană, care au intrat în limba moldovenească prin norod, da se stăruie să fabricuiască cuvinte noi. Eaca, de-o vorbă, înloc de vîstavcă zise aratării, la cuvîntu rus odnorodnîi – unoneamnic; vstavca – întropunere, de care norodu moldovnesc

nișiodată n-a auzit”. Într-adevăr unul mai breaz ca altul. Și atunci revin la întrebarea formulată mai sus: în ce limbă vorbeau unii moldoveniști? Este cert că în limba română, mai defectă, dar totuși în limba română. Dacă domnia sa dorește neapărat să vorbească în „limba moldovnească” n-are decât să învețe limba „savanților” I.D.Cioban, P.Chior ș.a., bazată pe grafia chirilică (fiindcă alfabetul latin a fost arestat de partidul bolșevic încă în 1938).

Aceasta a fost istoria revenirii acasă Limbii române în veșmântul ei firesc – Grafia latină după apr. 50 de ani de surghiun. Din păcate, și astăzi Limba română este limba firească vorbită de un migrant sirian și nu este vorbită, acceptată, de alogeni născuți pe acest tărâm.

Și totuși, după cum spunea clasicul literaturii românești Grigore Vieru „*În aceeași limbă / toată lumea plânge./ În aceeași limbă râde un pământ. / Ci doar în limba ta / durerea poți s-o mângâi, / iar bucuria / s-o preschimbi în cânt*”. Iar aceasta este Limba noastră cea română! „*Pentru ea la Putna clopot bate, / pentru ea mi-i teamă de păcate, / pentru ea e bolta mai albastră – / pentru limba noastră!*”. Dar și alt clasic al literaturii române Nicolae Dabija: „*...Face iarba să răsară./ Noi prin ea suntem o Țară./ Ea ne-adună și ne-ngână, / Limba noastră cea română.../ Ca o mamă ne adună,/ Ea ne tine împreună, / Ea aici e-n veci stăpână, / Limba noastră cea română...*”.

Să facem dar ca sărbătoarea Limbii Române să fie în fiecare zi!

Adrian PĂUNESCU
(20.07.1943-05.11.2010)

Clopotul Reîntregirii

Din om în om se-aude un clopot departe
De dincolo de viață de dincolo de moarte.

Îl duc pe umeri Moșii, din Apuseni, încoace,
Miroase-a vârf de munte și a ștergar de pace.

Un clopot care poartă un semn divin în sine,
Că știe să vorbească și știe să suspine,
Un clopot ce arată și morții dar și mirii,
Că-i clopotul nădejzii și al reîntregirii.

Și dacă merg motoare pe ardere spre astre
Divinul clopot merge pe lacrimi, de-ale noastre.
Un relief de lacrimi s-a întocmit sub turlă
Și viscocele vremii pe-acoperișuri urlă.

Când clopotul se zbate la început de iarnă,
Istoria din sine pe țară o răstoarnă.
Și după ce-o clătește și limpezește parcă,
O lasă tot sub turlă în clopot să se-ntoarcă.

Din Horia și din Cloșca, și din Crișan, din roată,
El a-nvățat să fie, și-a învățat să bată.
Precum Mihai Viteazul venise să-l cunoască,
Să-i dea tot lui Moldova și Țara Românească.

Martirică rostire și bronz umblat cu talpa,
Se deslușește țara pe clopotul din Alba.
Întâi Decembrie, ziua, mereu cea mai frumoasă,
Reîntregită hartă și patria-mireasă.

Muntenia-temeiul, ca și Moldova, toată,
Doar când s-a-ntors Ardealul vru clopotul să bată.
Divinul nostru clopot, îndreptățit să spună
Că suntem toți acasă la mama, împreună.

Și Doamne, către Putna, și către Direptate,
În Alba e un clopot de lacrimi, care bate.

Iluminând utrenii, și prelungind vecernii,
El cântă primăvara la începutul iernii.
Și cât de-adânc se află în ochiul care plânge,
Prin fiecare dangăt să-l simți în ochi și-n sânge.
Așa de-nalt tresare, în fiecă nădejde
Și la conclavul păcii vorbește românește.

Gândește ca un geniu, tresare ca o ramă,
Vorbește despre sine din turla suverană.
Ci noi la el să mergem, ca să ne dea putere,
Cu el să fim de gardă când patria ne-o cere.

Cum cântă din el însuși, cu cerul și zăpada
În el se află toate, de ieri, de azi, de mâine,

Un cântec fără margini, numit Româniada.
Și lupta pentru țară și lupta pentru pâine.

Dureri și biruințe s-au regăsit într-însul
Și ce-am uitat cu vorba noi n-am uitat cu plânsul.
Sunt maicile într-însul și pruncii și martirii,
În clopotul Nădejzii, și al Reîntregirii.

Al. Florin ȚENE

Vibrații despre cuvânt și despre cei care l-au slujit cu sfințenie

Respectul pentru limba pe care o vorbim, de când ne naștem este dovada în primul rând că ne iubim părinții, înaintașii, istoria și nu în ultimul rând acest pământ binecuvântat de Dumnezeu. Limba română este liantul ce ne unește. Acest sentiment de iubire, pot spune, îl au și cei care au organizat manifestarea la care participați.

Limba română este expresia unității etnice și spirituale a neamului românesc. Cu mici deosebiri de pronunție, ea este vorbită și înțeleasă de toți conașionalii, indiferent unde s-ar afla ei, în

Moldova, Muntenia, Transilvania, Oltenia, Basarabia ori Bucovina. Acest fenomen face parte din esența „miracolului românesc”.

Limba română este darul suprem lăsat nouă de la Dumnezeu. Noi avem sfânta datorie de a o cultiva ca pe o „floare eternă” în grădina logosului, de a o vorbi limpede și frumos, în expresia ei aleasă, de a o feri de „slinul” și „mucegaiul uitării”, cum spune Alexei Mateevici, în poezia-îmn Limba noastră. Numai așa vom reuși să ne menținem în elementul propriei identități, în expresia noastră firească. Numai așa vom reuși să urmărim îndemnul lui I. L. Caragiale, pe care noi, la rândul nostru, îl transmitem generațiilor viitoare: „Fie în veci păstrată cu sfințenie această scumpă Carte de boierie a unui neam călit de focul atâtor încercări de pierzanie”. Esențialitatea-de-limbaj a lucrurilor e limbajul lor; aplicată la oameni, această propoziție spune că esența-limbaj a omului e limba sa. Adică: omul își comunică propria esență-spirit în limba sa. Dar limba omului vorbește în cuvinte. Omul comunică deci propria sa esență-spirit (în măsura în care e comunicabilă) prin aceea că numește toate celelalte lucruri. Mai cunoaștem oare și alte limbi care numesc lucrurile? Să nu ni se obiecteze că nu cunoaștem niciun alt limbaj în afara celui al omului, căci nu-i adevărat. Însă nu cunoaștem alt limbaj care numește decât cel omenesc; prin identificarea limbajului în genere cu acela denominativ, teoria limbajului se privează de vederile [Einsichten] cele mai profunde. – Esența-limbaj a omului este astfel aceea că el numește lucrurile.

Faptul că Parlamentul României a aprobat „Petiția” înaintată de scriitorul Corneliu Leu, în care se solicita ca 31 august să fie decretată ZIUA LIMBII ROMÂNE, semnată și de subsemnatul și Ligya Diaconescu, în numele Ligii Scriitorilor Români și al revistei Starpress, este o dovadă că și clasa politică a conștientizat faptul că Limba Română este liantul care ne-a unit, așa cum religia ortodoxă ne-a trecut prin istorie păstrându-ne cultura, tradițiile și obiceiurile.

În urma acestui fapt, iată, anul acesta pe 31 august, întregul neam vorbitor de limbă română, limbă indo-europeană, din grupul italic, vom marca o nouă ediție a sărbătorii Zilei Limbii Române.

Când scriu aceste rânduri mă gândesc la

conjuđețeanul dumneavoastră Ștefan Petică, ce provine dintr-o veche familie de țărani răzeși, având ca părinți pe Enache (Ianache) Petică și pe Catinca Petică.

Mă gândesc la prietena noastră poeta Ligya Diaconescu, un mare promotor cultural, care este lângă Dumnezeu, cea care alături de regretatul scriitor Corneliu Leu și Al. Florin Țene au semnat Petiția către Parlamentul României pentru a legifera Ziua LIMBII ROMÂNE în 31 august.

Creatorul român, fie el scriitor, compozitor, artist plastic, sau artist popular, toți veniți din România tainică, cea profundă, indiferent cu ce mijloace își realizează opera, gândește, își face planul mental, și își exprimă ideile în limba română. Ea este mijlocul exprimării interiorității și gândurilor noastre.

Aceste rânduri se doresc a fi un apel din partea mea, a LIGII SCRITORILOR și a revistei AGORA LITERARĂ, către scriitorii și iubitorii de cultură din țară și de pe mapamond, tuturor românilor, de a nu-și uita limba neamului, fiindcă, așa cum spunea Emil Cioran: „Să treci de la limba română la o altă limbă e ca și cum ai trece de la o rugăciune la un contract”. Limba română este rădăcina noastră, fără ea nu existăm. Urez colegilor din zona Galațiului și Vrancei, participanților la această sărbătoare în cinstea Limbii Române și a comemorării scriitorilor decedați, mult succes în nobila lor activitate, felicitări și sănătate.

Al. Florin Țene

Președintele național al Ligi Scriitorilor Români

Dr. Stelian GOMBOȘ

Portrete sfinte, sfințite și sfințitoare sau cum (pe)treceam, îi petrecem și ne petrecem?!...

Da, mie, unuia, îmi este tare dor de ei, de marii noștri Duhovnici ori Părinți duhovnicești,

români, contemporani, pe care, eu unul, îi pomenesc, îi cinstesc, îi prețuiesc și, îi citesc, vizionez sau îi ascult (înregistrările foto, audio, video cu ei) ori de câte ori mi-i amintesc, cu mult drag și cu sfântă prețuire ori admirație, invocându-i și, evocându-i!...

Mai ales ca, nu știu de ce dar, am senzația ori percepția ca, peste unii dintre sfințiile lor s-a cam așternut praful uitării, în ultima vreme!...

Cu alte cuvinte, de fiecare dată când auzim și aflăm că a (mai) trecut cineva la veșnicile și cereștile lăcașuri ar trebui să ne revenim și să ne trezim, la realitate, ca dintr-un somn adânc!...

Da, momentul/evenimentul morții cuiva ar trebui să fie, pentru noi, pentru fiecare dintre noi, prilej de serioasă introspecție și de adâncă meditație, altfel spus, un eveniment ca acesta să ne pună, la modul foarte serios, pe gânduri!...

Nu degeaba, toți Sfinții Părinți ai Bisericii (ne) îndeamnă să avem, pururea, gândul, mintea și cugetul la moarte – ca fiind dascălul cel mai înțelept ce ne poate (re)aduce, pe fiecare dintre noi, la viață, la adevărata viață, la adevărata stare, la autentica viețuire!...

Să luăm aminte la viața, viețuirea, trecerea și petrecerea lui în sau prin această lume!...

În momente ca acestea, oameni buni, trebuie să ne gândim, profund, serios și responsabil, la felul și modul în care trecem, petrecem îi petrecem și ne petrecem noi, fiecare, dintre noi, în și prin această viață, de pe acest pământ!...

În asemenea clipe este bine să ne aducem aminte de cuvântul: „după faptă (după viață) și răsplată!”

Să ne întrebăm, la modul cel mai sincer: la ce folos atâta agitație, atâta stres, atâta contorsionare, atâta rigiditate, atâta tensiune și presiune, zilnică, cotidiană, mundană, la ce folos, fraților, la ce folos?!...

Latinii spuneau: „carpe diem!” – „trăiește clipa!” Noi, creștinii, trebuie să spunem: „prețuiește clipa!”, fiecare clipă și fiecare moment, orice întâlnire, oriunde și oricând, cu fratele, cu colegul, cu vecinul și cu semenul nostru, orice moment, orice stare, orice șansă sau oportunitate, ca fiind unică, prima și ultima, deci irepetabilă și, cine știe, poate chiar ultima, căci nu suntem noi stăpânii vieții și nici ai morții!...

Altfel spus, să fim cu mare luare aminte, cum trecem, cum petrecem, cum îi petrecem și cum ne petrecem, în această viață și prin această lume, (de)limitată, vremelnică, provizorie, tranzitorie și temporară, bine știind că „cetatea/împărăția noastră nu este aici, pe pământ, ci, dincolo, în cer, așteptându-o pe cea care va să vină/va să fie!...”

Dacă nu vom face astfel, oameni buni, vom regreta, mai devreme sau mai târziu și, mai mult decât atât, așa, vom pierde, totul, mai devreme sau mai târziu și acest lucru va fi unul, fatal, letal și, totodată, unul extrem de dureros!...

Așadar, haideți fraților, să fim cu multă băgare de seamă, atunci când ne întâlnim cu cineva: să-l privim bine și, cu mult drag și cu aleasă dragoste, indiferent cine este, cine a fost sau cine va fi, să ne bucurăm de orice întâlnire cu oricine, ca într-o zi de mare praznic și (de) aleasă ori minunată sărbătoare, să apreciem și să trăim toate aceste momente ca pe niște daruri de mare folos, pline de câștig și de fericire căci, cine știe, poate mâine, tu nu îl vei mai putea întâlni pe el și el nu te va (mai) putea vedea sau privi pe tine!...

Fiindcă, totuși, de câte ori, nu ni se întâmplă, să ne fie atât de dor de cineva și, să nu ne mai putem petrece cu el deloc, decât în povești și povestiri, amintiri, ipostaze și fotografii, și, pur și simplu, ne apucă amarul, tristețea, jalea și supărarea!...

Da, îmi veți reproșa că sunt foarte pesimist, sumbru și sceptic și aveți tot dreptul să o faceți, dar, din păcate, este atât de real(ist) ce vă spun eu, aici și acum, și, în același timp, este atât de adevărat, mult prea și tare sau foarte adevărat!...

De asemenea, vreau, în încheierea acestei meditații, să vă mai spun și să vă mai rog ceva: Haideți, în sfârșit, oameni buni, să-i prețuim, să-i cinstim și să-i apreciem (sau admirăm) pe frații, semenii, părinții, eroii și duhovnicii noștri câtă vreme sunt, aici, în viață, cu noi, contemporani cu noi, viețuitori și pătimitori, cu noi (sau pentru noi), nu după ce au plecat dintre noi sau de la noi!...

Apropo, până la urmă, nici nu mai știu cine a plecat, de fapt, primul (primii): ei, de la noi sau dintre noi ori noi de la ei și, dintre ei!...

În altă ordine de idei, noi, oamenii, ne-am (cam) împărțit (și despărțit) în: (ne)pretențioși, (ne)prețioși, (ne)prețuiți și disprețuiți, în:

cunoscuți, necunoscuți și recunoscuți, în: numiți, denumiți și renumiți, în: concreți, discreți și indiscreți și, așa mai departe!...

Ca atare, mare atenție, în ce categorie și ipostază ne situăm ori ne aflăm noi!...

Prin urmare, oameni buni, ce faci și se face, adică, cum treci și cum îi petreci așa (ne) vom petrece și noi!...

Pe cei plecați, dincolo, Dumnezeu să îi odihnească iar pe noi, cei, încă, rămași, (pe)aici, Dumnezeu să ne întărească și, să ne mântuiască!...

Dumnezeu să îi odihnească, pe ei, pe toți, în Raiul Sau cel neapus și neînserat, să-i așeze cu dreptii și, să-i numere cu sfinții Săi!...

Veșnică să (le) fie evocarea, invocarea, amintirea și pomenirea lor! Amin!...

Istoria și identitatea românească în versuri Poet Ion FORCOȘ

ROMÂNII - STRĂMOȘII OMENIRII

Mi-s gândurile vulturi, printre veacuri
Ce-atârână spânzurate prin pulberi de milenii
Scormonind eternitatea prin puzderia de straturi
Grămădite-n aiureală, precum troienele iernii
Să descopăr începutul lumii și pornirea vremii.

Dovezile adunate,-n mii de ani, dau glăsuire
Cu ecou adânc și amplu din spațiu etern și sfânt
Cum că noi suntem urmașii strămoșilor omenirii
Unde-i încă viu izvorul lumii pe acest pământ
Stăpânind aceiași vatră și cultură și cuvânt...

.....

Nici un neam nu-și are seva ca românu-n neam
de neam
De la începutul lumii de la întâiul Înger Ram,
Când au pogorât din ceruri în Carpați, la

Apolovraci
Îngerii blonzi, Arieni, veghetori de Daci și Baci

Îngerii a căror slavă ne-au sfințit vatra și glia
Cu botezul nemuririi și numele RAMANIA!
Miluindu-ne în graiul cel străvechi cu harul
Slavei
În cetatea de lumină, în cetatea Ramidavei.

Îngeri ce ne-au cântat Doina neamului în limba
Priscă
Arhaica limbă Dacă, ce-n vorbirea Europei și a
lumii coexistă,
Ca o mărturie clară ce definește al meu neam
Că nu suntem fii Romei, ci ai Îngerului RAM

De la început de lume de când avem legământul
Ne-am pastrat identitatea, vatra, graiul și
cuvântul,
Precursori ai omenirii, diriguitori ai sorții,
Ni s-ancredințat pecetea creației - Floarea Vieții

Pentru a nu-i pierde menirea și-n mii de ani să-l
uităm
Ni s-a dat ca simbol pâinii, care zilnic o mâncăm!
Nici un neam nu-și are crezul ca Rommânu-n
Dumnezeu
Și iubirea mai profundă pentru tot semenul său

Ce o-mpărtășește lumii cu drag și prietenie
Ca o binecuvântare cum numai românul știe
Obicei păstrat de veacuri în Carpații săi eterni
Și înscris în ADN-uri de la Hiperboreeni!

O cutumă a omeniei ce zidește prin cuvânt
Veșnicia României ”Între Ceruri și Pământ”
Va urma

Elena BUICĂ-Buni
CÂMPUL ENERGETIC AL OMULUI

Mă apropiu de acest subiect cu precauție,
pentru că el face parte din lumea invizibilă care

ne înconjoară. Punerea în legătură cu miracolul
infinit este o încercare greu de abordat pentru că
fluxul energetic stăpânește ființa noastră după
legi greu de înțeles, chiar și pentru cercetători.
Câmpul energetic al omului face parte din alte
dimensiuni decât cele ale vieții noastre de toate
zilele, unii considerând că e chiar o zonă mistică,
de care nu e bine să te atingi.

Cu toate acestea, am luat în considerație
faptul că într-o lume adânc pozitivă, aproape
sălbatic de pragmatică, în care ne desfășurăm
viața, pe măsură ce avansează cercetările,
discuțiile pe teme spirituale își găsesc tot mai
mult loc. De altfel, acest subiect nu a încetat să
fie o preocupare de la începutul civilizației, așa
cum o dovedesc scrierile sacre și mai apoi
lucrările tuturor curentelor spirituale. Nu numai
atât, chiar și oamenii fără nici o pregătire în acest
domeniu au avut astfel de preocupări. Se spune
că înțelepciunea interioară este mai valoroasă
decât cea intelectuală. Oamenii secolului nostru o
numesc «inteligentă emoțională».

Preocuparea aceasta are o explicație
simplă. Nu e om să nu își pună un șir de întrebări
despre existența ființei umane: cine suntem, ce
este viața, ce este dincolo de granițele vieții,
precum și acest subiect referitor la câmpul nostru
energetic. Multe întâmplări din viața proprie
mi-au dat prilej de meditație pe această temă, și
concluziile la care am ajuns m-au ajutat să îmi
supraveghez fluxul energetic.

Pornesc de la ceea ce e larg cunoscut și
anume, că tot ce există în Univers și pe Pământ,
fiecare particulă este compusă din atomi încărcăți
cu energie, și noi, oamenii, suntem parte a
aceluiași mare organism. Astfel am înțeles cât de
multă energie emite corpul uman. Emitem
energie cu fiecare mișcare, oricât de mică ar fi ea,
privirea, clipitul pleoapelor, sau cele pe care nu le
putem vedea, gândurile, emoțiile, vorbirea, toate
sunt puse în mișcare de energia corpului nostru.
Când această energie nu mai există, corpul uman
rămâne inert. Nu primim cu bucurie ideea, dar
moartea este necesară, fiindcă astfel înțrăm în

circuitul universal, înapoiind energia pe care am primit-o, căci energia nu dispare, ci se transformă.

Din vasta cuprindere a acestui subiect, câmpul energetic al omului, mă opresc la două aspecte care sunt contradictorii, dar împreună formează o unitate și anume: energia pozitivă și energia negativă.

Specialiștii în acest domeniu ne spun că energia pozitivă e o vibrație armonioasă, aliniată, centrată, e cea care integrează, unifică, pe când energia negativă e cea care desparte, separă, cauzează ideea de vibrație discordantă în opoziție cu energia pozitivă. Atunci când acționezi cu energie pozitivă, ești aliniat armonios cu adevăratul tău sine interior, când acționezi cu energie negativă, nu mai ești aliniat cu sinele tău și creezi discordanță, separare, despărțire, uitare, ești deconectat.

Pentru că energia curge în organism și noi o putem folosi după liberul nostru arbitru, m-am străduit, pe cât mi-a stat în putință, să aleg jumătatea plină a paharului. Sunt convinsă că felul în care acționăm este alegerea noastră și ne va influența puternic pe parcursul vieții nu numai pe noi, ci și pe cei din jur. Nu există îndoială, tot ce avem corect și bun în noi ne aduce recompense și tot ce este negativ și rău aduc consecințe nefaste. Alegând să zâmbesc vieții, să pășesc cu încredere de sine, să devin pe cât se poate o ființă solară, să dăruiesc dragoste și înțelegere, iar în scrierile mele să înclin balanța spre partea de lumină, am avut satisfacția să mi se întoarcă multe din ceea ce am dăruit. Dar atunci când slăbiciunile omenești m-au trimis într-un con de umbră și am întins mâna să apuc paharul gol, am plătit pe măsură. M-am trezit dintr-o asemenea stare când am avut o problemă de sănătate a ochilor. Un doctor mi-a spus că spargerea vaselor de sânge pe retina nu are o cauză organică, ci se datorează unei supărări pe care nu am putut-o stăpâni, ceea ce era perfect adevărat. Cercetătorii, și nu numai ei, sunt convinși că sănătatea persoanelor care radiază

buna lor dispoziție este incomparabil superioară celor aflați la polul opus. Optimismul este un stimulent al energiilor pozitive din noi. Atitudinea optimistă în tot ce facem crește imunitatea și capacitatea organismului de a lupta cu bolile. Supărarea, nervozitatea, încrâncenarea, agitația sunt cele mai răspândite încălcări ale legilor universului. Ele pot determina mari neplăceri în viața celui pe care ne supărăm, cât și în propria noastră viață. Întâlnim adeseori părerea greșită a unor persoane încărcate cu multă energie negativă. Aceștia se consideră oameni realiști, cu picioarele pe pământ, oameni dint-o bucată care dau piept cu viața și nu se lasă doborâți ușor. Pe cei cu energie pozitivă îi consideră oameni slabi, pe care îi pot călca în picioare.

O mare parte a energiei noastre este emanată de creier. Gândurile au o viteză mai mare decât cea a luminii, nimic nu o poate egala. Dacă ne încărcăm gândurile cu energie negativă sub diferite forme: invidii, dușmăniei, antipatii, resentimente, neiertări, jigniri, reproșuri, orgolii, învinuiri nedrepte, dorințe de răzbunare, dar și prin supărare, mânie, nemulțumire sau frică, toate ne pot transforma chiar și cele mai frumoase experiențe într-unele cu impact negativ. Nu ne dăm seama, dar chiar și cearta, mânia, nerăbdarea, orice expresie dură, afirmată pe un ton categoric pot emite în tăcere o mare forță distructivă. Nici nu putem bănui câte cuibare își pot găsi în abisul ființei noastre diferite forme de energie. Dacă viața noastră este dezorganizată, atragem energiile negative. Ordinea și o organizare mai bună ne permit să eliminăm acea stare permanentă de grabă, de agitație și de nervozitate care ne împiedică să ne bucurăm așa cum trebuie de viață. Când suntem mereu sub presiune și avem multe de realizat într-un timp scurt, devenim stresați și emitem energie negativă care se întoarce împotriva noastră, lovindu-ne astfel, fără să conștientizăm, sursa răului. Pe lângă aspectul neplăcut dat de dezordine și dezorganizare, casa noastră ușor se poate

transforma într-un gunoi energetic aducător chiar și de dezastre pe mai multe planuri.

Deși energia din corpul uman nu poate fi văzută, așa cum nici energia atomului nu este percepută de ochiul uman, există totuși alte modalități prin care putem percepe și energia umană.

Despre aceasta a vorbit pentru prima dată, în anul 1994, savantul japonez, Masaru Emoto. Împreună cu echipa sa, a descoperit unul dintre cele mai mari mistere ale lumii noastre. El a demonstrat că apa, ca parte a Universului, se conformează criteriilor pozitivului și negativului. Apa poate stoca în structura sa toate efectele informaționale cu care intră în contact, inclusiv cele acustice. S-a demonstrat astfel, că apa poate absorbi, stoca și retransmite sentimentele și emoțiile oamenilor.

Experimentul său arată că imaginile și sunete sunt capabile să transmită informații apei, modificându-i structura de cristal. Imaginile pozitive, de tip „iubire”, „bunătate”, muzică clasică, forța sublim creatoare a artei și a muzicii, au generat cristale geometrice de gheață, frumos colorate, cu forme geometrice, hexagonale, armonioase și încântătoare. Formele negative expuse unor cuvinte urâte, precum: „Hitler”, „te omor”, „poluare”, poze ale unor ființe malefice, muzică stridentă au înghețat în forme amorfe, stridente, ciudate și dizarmonioase.

Asemenea se întâmplă și cu corpul nostru. În momentul în care gândim sau pronunțăm anumite cuvinte, vibrațiile pe care le auzim sau le simțim transformă moleculele corpului nostru și se răsfrâng asupra celor din jur. De aceea, este esențial ca în viața noastră de zi cu zi, să folosim cuvinte și gânduri pozitive și armonioase. Cuvintele rostite de noi contează mai mult decât s-ar crede. Efectele cuvintelor încep îndată ce s-au făcut auzite, făcând modificări fizice și genetice în organism. Consecința acestei descoperiri ne face să simțim un fior prin coloana vertebrală. Dacă apa ne înregistrează gândurile, se demonstrează că mecanismele cosmosului

întrepătrund automat în toate nivelurile de viață, fără a lăsa ceva deoparte. Universul ne urmărește fiecare gând, cuvânt și mișcare. Religia pune aceasta pe seama Dumnezeirii.

Închei cu o concluzie scurtă: suntem ceea ce suntem, ca rezultat a ceea ce gândim și atragem ceea ce suntem.

MARI DOMNITORI AI NEAMULUI ROMÂNESC

Corneliu CRISTESCU

MIHAI VITEAZUL, *Domn al Valahiei, al Ardealului și a toată Țara Moldovei*

Mihai Viteazul în pictura românească
-PARTEA A II-A -
(continuare din numărul anterior)

Noua generație de pictori, care debutează în anii 50 ai secolului al XIX-lea, școlită la Paris de către profesori de tendință romantică, abordează figura lui Mihai în concordanță cu necesitățile momentului premergător Unirii și cu modelele franceze [2].

Participant activ la Revoluția de la 1848, fiind chiar ideologul acesteia, omul de cultură, scriitorul și istoricul **Nicolae Bălcescu** își pune, parțic, amprenta asupra evoluției istoriografiei, literaturii și artelor plastice în secolul al XIX-lea, generând un curent cultural favorabil evenimentelor mari ale istoriei noastre, unirea principatelor și independența, pe care revoluția română le-a definit, le-a conturat, dar nu le-a împlinit, spre marea durere sufletească a lui Nicolae Bălcescu, care a murit departe de țara și de poporul pe care atât de mult le-a iubit.

Nicolae Bălcescu, poretret de Gheorghe Tattarescu

(sursa. ro.wikipedia.org/wiki/Fi:ier:Gheoarghe_Tattarescu_-_Nicolae_Balcescu.jpg)

Nicolae Bălcescu, prin opera sa capitală: **Românii supt Mihai-Voievod Viteazul**, deschide un nou drum, o nouă direcție pentru dezvoltarea atât a literaturii, a istoriei, dar și a artelor plastice. Încă de la începutul cărții sale, Nicolae Bălcescu spune: *Deschid sfânta carte unde se află înscrisă gloria României, ca să pun înaintea ochilor fiilor ei câteva pagine din viața eroică a părinților lor. Voi arăta acele lupte urieșe pentru libertatea și unitatea națională, cu care românii, supt povața celui mai vestit și mai mare dintre voievozii lor, încheiară veacul al XVI-lea.* [1].

Am insistat atât asupra operei lui Bălcescu deoarece influența ei a fost covârșitoare pentru felul în care a fost receptată **figura lui Mihai Viteazul** în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și felul în care a fost inoculată în mentalul colectiv prin intermediul literaturii, dramaturgiei și **picturii istorice** [2].

În acest context, Nicolae Bălcescu a avut un rol foarte important în dezvoltarea istoriografiei românești, cu repercusiuni în celelalte domenii și în mentalul colectiv.(...) Depășind exaltarea generată de legende și mituri, Bălcescu a încercat să reconstituie istoria românilor pe baze științifice, pornind de la documente, nu de la legende, inițiind astfel ceea ce s-ar putea numi **documentarism**. Această încercare de a oferi imaginea reală a istoriei și a personajelor sale va avea **urmări în pictura istorică** din a doua jumătate a secolului al XIX-lea [2].

Bălcescu are un rol deosebit nu numai în deșteptarea interesului pentru istorie și în promovarea **documentarismului în artă**, ci și în promovarea lui Mihai Viteazul ca figură marcantă a istoriei naționale. Dintre toți

domnitorii români, **Mihai era cel care se potrivea cel mai bine prezentului**, deoarece înfăptuise odată ceea ce constituia din nou idealul unei națiuni [2].

Mihail Lapaty (1816–1860), elev la Paris al lui **Ary Scheffer** (acesta, la rândul său, elev al lui **Delacroix**), va debuta aici cu un **portret ecvestru al lui Mihai**, care se încadrează tipologiei portretului de conducător, imagine a autorității. Ultimul mare tablou ecvestru imperial fusese portretul ecvestru al lui **Napoleon** pictat de **David**. Lapaty preia acest model al tradiției clasice, dar, reprezentând eroul șarjând, se apropie ca viziune și picturalitate mai mult de impetuozitatea romantică a unui **Gros** sau a lui **Delacroix** [2].

Mihai Viteazul, de Mihail Lapaty
(Sursa: [2])

Pornind de la tabloul lui Mihail Lapaty, **Elena Brătescu** realizează un tablou deosebit, care include și stema/sigiliul lui Mihai Viteazul, dar și semnătura acestuia.

Mihai Viteazul, de Elena Brătescu,
după un tablou de Lapaty -1850. (Sursa: [8])

Un portret reușit și foarte cunoscut al lui Mihai Viteazul a fost realizat de **pictorul Gheorghe**

Tattarescu, născut la **Focșani** în anul 1820, decedat în anul 1894. Gheorghe Tattarescu a fost un pictor român classic, *cel mai tipic academist*, un pionier al neoclasicismului în pictură românească. A pictat peste **50 de biserici** și a realizat o serie de portrete ale unor personalități, printre care **cel al Nicolae Bălcescu**, dar și binecunoscutul portret al lui Mihai Viteazu [9].

Mihai Viteazul, de Gheorghe Tattarescu
(Sursa: [9])

Dintre picturile lui Gheorghe Tattarescu, foarte cunoscute sunt: *Deșteptarea României*, *România Modernă*, *Unirea Principatelor*, *Mircea cel Bătrân la 1388*, *Neagoie Basarab în fața Mănăstirii Argeș*, *Lupta lui Preda Buzescu cu hanul tătar* și altele [9].

Tot în deceniul 5 al secolului al XIX-lea își începe activitatea de pictor de scene istorice și **Theodor Aman** (1831-1891). Prevalența figurii lui Mihai Viteazul în opera sa naște presupunerea că Aman intenționa să facă o întreagă istorie în imagini a domniei acestuia. Elev al lui Lecca și Wallenstein la Craiova și la București, apoi al lui Picat și Delaroche la Paris, manifestă atracție pentru pictura istorică din tinerețe, din perioada studiilor la Paris [2]. Aman începe **seria Mihai Viteazul**, la Paris, în anul **1852**, cu lucrarea inspirată de Bolintineanu, "Cea de pe urmă noapte a lui Mihai Viteazul". Tot aici va picta, în anul 1854 "Bătălia de la Oltenița". Ambele lucrări, oarecum fanteziste, amintind de stilul troubadour, au fost, bineînțeles, litografiate. (...) Lucrările sale, compoziții regizate după documente în legătură cu literatura de ficțiune la zi, sunt mai mult ilustrații la text sugerate de lucrările lui Bălcescu, Bolintineanu, Negruzzi sau Grigore Alexandrescu [2].

Aman ilustrează astfel viziunea lui Bălcescu asupra eroului național, care să întruchipeze, în chipul cel mai reușit, virtuțile caracteristice ale neamului său [2].

Secuții prezentând capul lui Andrei Báthory, pictură de Theodor Aman (sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Bătălia_de_la_Șelimbăr)

Câțiva dintre elevii lui Aman vor relua, ocazional, tema Mihai Viteazul, preluând temele profesorului lor. În anul 1870, **Sava Henția** (1848 - 1904) pictează "Mihai Viteazul izgonind turcii la Giurgiu", lucrare cunoscută și sub numele "Izgonirea turcilor la Giurgiu în 1594 de oștenii lui Mihai Viteazul". **George Demetrescu Mirea** (1852 - 1934) expune, în 1882, la Salonul parizian, lucrarea "Mihai Viteazul privind la capul lui Andrei Bathory", cu titlul întreg: "Țărani secuți aduc lui Mihai Viteazul capul lui Andrei Bathory". În catalogul salonului se reproduce pasajul din Nicolae Bălcescu de la care se inspirase artistul [2].

Tot **la jumătatea secolului al XIX-lea** apare cel mai mare pictor român, și anume **Nicolae Grigorescu**. Nicolae Grigorescu (1838-1907) pictează și el, sub influența lui Lecca, în jurul anului 1855, **două compoziții cu Mihai Viteazul** care evocau bătălia și victoria de la Călugăreni: "Mihai scapă stindardul" (inspirată, probabil, de poezia lui Bolintineanu cu același nume, scrisă în deceniul 4) și "Mihai după lupta de la Călugărent [2].

Oastea lui Mihai Viteazul, de Nicolae Grigorescu

(Sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Mihai_Viteazul/.../;
Nicolae_Grigorescu_-_Mihai_viteazul_la_Calugareni.jpg)

În spațiul artistic românesc, contactul cu mișcările novatoare ale Parisului s-a petrecut abia cu maeștrii Theodor Aman, Nicolae Grigorescu și cei ce i-au urmat.

Mihail (Mișu) Popp (1827–1892) a fost un pictor român, reprezentant al academismului românesc, care s-a remarcat în **domeniul portretisticii** și al picturii bisericești. Alături de prietenul său **Constantin Lecca** și de litograful **Carol Popp de Szathmary**, Mișu Popp a făcut parte din grupul de artiști ardeleni care au influențat semnificativ pictura românească a secolului al XIX-lea. (...) Ei au preluat linia pe care au mers înaintașii lor în istoria artei românești: Gheorghe Tattarescu și Nicolae Grigorescu la începuturile creației sale [10]. (...) Odată cu revenirea și stabilirea sa la Brașov imediat după 1859, idealul național a început să-și facă loc în pictura sa. Astfel, Mișu Popp a fost puternic atras de portretul istoric și din acest moment a început să creeze o întreagă panoplie de portrete ale principalelor personalități ale poporului roman [10].

Portretul lui Mihai Viteazul, unul dintre cele mai frumoase, a devenit foarte cunoscut.

Mihai Viteazul, portret de Mișu Popp
(sursa: [10])

În perioada de după războiul de independență, până după cel de al doilea război mondial, **interesul pentru pictura istorică și figura lui Mihai Viteazul scade**, nemaexistând motivația din perioada anterioară. În prima jumătate a secolului XX, figura domnitorului este abordată sporadic, într-o pictură mai mult de conveniență,

care reia teme din perioada anterioară, devenite stereotipe. **Gheorghe Petrașcu** va face o copie a lucrării "Mihai Bravul" a lui Lapaty, într-o viziune personală. **Stoica C. Dumitrescu**, colaborator al lui Iorga, va picta "Lupta românilor cu turcii", "Mihai Viteazul și solul tătar", "Ultima noapte a lui Mihai Viteazul" și "Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba Iulia"[2].

Olga Greceanu va realiza, în frescă, "Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba Iulia", iar **Costin Petrescu** îi va retrage rolul de personaj central, incluzându-l în șirul domnitorilor care ilustrează istoria națională în friza de sub cupola Ateneului [2].

Un alt portret al lui Mihai Viteazul, este cel reușit de **Oscar Obedeanu**, care s-a născut la 14 aprilie 1868 și dispărut la 11 ianuarie 1915 [11].

Mihai Viteazul, de Oscar Obedeanu.
(sursa: [11])

Portretul lui Mihai Viteazul, de Oscar Obedeanu, este copie în mare după originalul: *Cronus arătând bogățiile lui Solon*, tablou cu No. 822, catalogul No. 211 la galeria Imperială a Aluzilului din Viena, lucrat în pictură, în 1601 de celebrul artist flamand **Franz Francken I**, pictorul Împăratului Rudolf. [11].

Stoica Dumitrescu (1886–1956) s-a remarcat în special prin lucrările cu tematică profund istorică. Tablourile sale transmit vizual povești și legende istorice care definesc și conturează, cu emfază, caracteristicile naționale și naționaliste românești [9]. (...) Lucrările lui Stoica Dumitrescu – *Intrarea triumfală a lui Mihai Viteazul în Alba Iulia*, Stejarul din Borzești, Cuza Vodă și Moș Ion Roată, La han, Barbu Lăutaru sau Luptele de la Mărășești – au contribuit, subtil, la conturarea unei identități naționale [12].

Intrarea triumfală lui Mihai Viteazul în Alba Iulia,

de Stoica Dumitrescu

(sursa: <https://ziarulunirea.ro/pictura-intrarea-lui-mihai-viteazul-in-alba-iulia>)

Costin Petrescu (1872–1954) a fost un pictor român, profesor universitar și președinte al Sindicatului Artelor Frumoase [10]. (...) Atunci când i s-a comandat o măreață lucrare monumentală pentru **Ateneul Român**, a ales să o realizeze în frescă, revitalizând astfel o veche tehnică. A lucrat aproximativ cinci ani la această pictură „al fresco”, iar la inaugurare, în **1939**, aceasta era cea mai mare operă de artă efectuată până atunci în România. **Lată de 3 metri și lungă de 70 de metri**, Marea frescă se întinde deasupra lojilor, de jur împrejurul tamburului cupolei, cu excepția locului unde se află scena. Este alcătuită din **25 de scene** reprezentative din istoria României [13], printre care: **Împăratul Traian** intră în Dacia, **Ștefan cel Mare**, **Mihai Viteazul**, **Al. I. Cuza - Împroprietărirea țăranilor**, **Anul 1859 — Unirea Principatelor**, **Carol I — Războiul de Independență**, și **Războiul întregirii naționale 1916-1918** [13].

Mihai Viteazul, de Costin Petrescu

(Sursa: <http://in-cuiul-catarii.info/2013/02/18/capul-lui-mihai-viteazu-3055/1-mihai-viteazul-costin-petrescu>).

Într-un articol publicat de **Victor Roncea**, în publicația *Evenimentul Istoric*, la 10 august 2020, se vorbește de: **extraordinarea Cronică de la Nurenberg, din 1603, considerată cea mai veche monografie din lume, ascunsă de un preot** (Vasile Olteanu) în turnul zidit al **Bisericii Sfântul Nicolae din Șcheii Brașovului**. (...) În această Biserică, ctitorită și de tatăl său, **Nicolae Pătrașcu**, și fratele său, **Petru Cercel**, a poposit însuși marele român, la **20 octombrie 1599**, și tot aici a fost găsit un **pomelnic** al Viteazului, în care se scrie: „**Pomenește, Doamne, pe Io Mihail Voievod și doamna sa, Stanca, Io Nicolae Voievod și sora sa, Florica**” [14].

Părintele Vasile Oltean povestește și că **pictorul grec Nicolae Cretanul**, care l-a însoțit pe voievod și i-a redat chipul în mai multe portrete, a zugrăvit în Biserică și **episodul intrării lui Mihai în Cetatea Brașov**. Fresca, restaurată în **1694 de Sfântul Constantin Brâncoveanu**, a dispărut în timp și a fost **repictată** de cunoscutul artist **Costin Petrescu** (...), în **1946**, același pictor care, împreună cu ucenicul său, viitorul **Părinte Arsenie Boca**, a pictat scena intrării lui Mihai Viteazul în Alba Iulia, la **Ateneul Român** (...) [14].

Cronica nemțească, exemplar unic în lume, al cărei autor rămâne anonim, pentru că îi lipsesc primele 26 de pagini, are 618 pagini și a fost **tipărită în 1603, la doar doi ani de la moartea lui Mihai Viteazul** [14].

Pictorul **Costin Petrescu** a realizat pe locul vechii fresce, **Intrarea lui Mihai Vodă în Brașov**, cu un foarte frumos **portret ecvestru** al Domnului Unirii, Mihai Viteazul, la biserica „Sfântul Nicolae” din Șcheii Brașovului.

Intrarea lui Mihai Viteazul în Brașov, de Costin Petrescu (Sursa: [13], [14])

În prima jumătate a secolului al XX-lea, după realizarea visului de aur, al tuturor generațiilor de după Mihai Viteazul, de unire a românilor într-un stat național unitar, numit **ROMÂNIA**, s-a

construit, în anii 1921 și 1922, la Alba Iulia, prima capitală a românilor, o catedrală națională ortodoxă numită **Catedrala Încoronării**, cu hramul **Sfânta Treime**, unde a avut loc ceremonia încoronării **Regelui Ferdinand** și a **Reginei Maria** ca Regi ai României Mari!

Pictura murală a fost realizată de pictorul Costin Petrescu în tehnica „a fresco” (frescă) și se înscrie în spiritul iconografiei tradiționale. De o parte și de alta a intrării, apar portretele suveranilor României Mari, Regele Ferdinand I Întregitorul și Regina Maria [15].

În mod simbolic, aici este o frescă cu **portretul lui Mihai Viteazul**, unul dintre cele mai frumoase portrete ale Voievodului Unirii.

Mihai Viteazul, frescă, Catedrala Încoronării din Alba Iulia

(Sursa: http://enciclopediaromaniei.ro/wiki/Mihai_Viteazul)

În mod paradoxal, **în a doua jumătate a secolului al XX-lea**, asistăm la numeroase apariții de portrete și compoziții istorice, în care Mihai Viteazul apare, dar nu neapărat spre a fi scos el în evidență, ci spre a sublinia cronologia firească a noilor conducători!

Revigorarea picturii istorice se produce după 1944, sub imperiul cerințelor ideologice ale regimului comunist. Acesta impune câteva categorii mari de teme, care trebuie să aibă ca surse de inspirație folclorul, realizările prezentului și istoria națională [2].

De mare interes din partea artiștilor se bucură acum Mihai Viteazul, care se potrivește bine cam la toate evenimentele. În portrete sau compoziții istorice, personajul apare placid, chiar atunci când este reprezentat în acțiune. Nu este greu de sesizat faptul că această lipsă de trăire interioară a personajului o reflectă pe cea a artiștilor, care nu mai pot avea exaltarea confrăților lor din

trecut și nu au o trăire specială în relație cu evenimentele acestuia [2]. Ea devine din ce în ce mai mult o pictură a istoriei contemporane, pusă în slujba glorificării acestuia [2].

După Revoluția din 1989, asistăm la o revenire a artelor vizuale, în general, a artelor plastice în mod special. Artiștii plastici se exprimă liber, nemaieexistând influența/ingerința statului în artă. Este drept, necesitățile existențiale impun anumite orientări către factorul privat...

În acest peisaj creator, o personalitate deosebită se impune atât ca pictor, cât și ca sculptor. Este vorba de celebrul artist plastic contemporan **Valentin Tănase**, pictor și sculptor român, născut la 6 septembrie 1954, la Iași.

A absolvit **Universitatea Națională de Arte București** în anul 1978. Este Membru al **Uniunii Artiștilor Plastici din România** din anul 1981 și este directorul **Studioului de Arte Plastice al Armatei** din anul 1997 [16].

A realizat lucrări de pictură murală monumentală și mozaic la sediul **Ministerului Apărării**, **Muzeul Militar Național**, **Palatul C.E.C.** și **Biserica Eroilor Revoluției din Decembrie 1989 din București**. Este unul dintre cei mai prolifici artiști de benzi desenate din România, care a produs în jur de 1.000 de pagini, în principal în genurile istorie și SF [16].

Pasionat de istorie, Valentin Tănase abordează cu succes chipul eroului național Mihai Viteazul, într-o serie de lucrări cu caracter istoric, pe care îl prezintă atât în frescă, pe tablouri, dar și ca o sculptură monumentală, o statuie ecvestră a lui Mihai Viteazul fiind amplasată în București.

Mihai Viteazul, portret de Valentin Tănase (Sursa: <https://www.google.com/search?q=mihai-viteazul-portret-de-valentin-tanase.jpg>)

Prin întreaga sa creație artistică, Valentin Tănase dovedește o pasiune deosebită pentru Mihai Viteazul, dar, prin admirația de care se bucură din partea contemporanilor săi, demonstrează **continuitatea dragostei nețărmurite a românilor** pentru cel care a fost și va rămâne în mintea și sufletele lor drept Domnitorul Primei Uniri a Tuturor Românilor, **simbolul suprem al națiunii române**, Eroul, Martirul și Sfântul Voievod Mihai Viteazul!

Bibliografie (integrală)

- [1]. Nicolae Bălcescu. *Românii supt Mihai-Voievod Viteazul*. Editura Miherva, București, 1985.
- [2]. Anca Maria Zamfir. *Mihai Viteazul în pictura românească. De la model la clișeu*. În: [http://cimec.ro2-5 http p://istoriebv.ro](http://cimec.ro2-5http://istoriebv.ro) și *Pictura Mihai Viteazul-026-Revista-Cumidava-Muzeul-Istorie-Brașov-2003-19(1).pdf*-Adobe Reader.
- [3].****Mihai Viteazul – Voievodul românilor, în memoria brașovenilor*. În: <https://basilica.ro/mihai-viteazul-voievodul-romanilor-in-memoria-brasovenilor/> , 04.08.2011.
- [4]. *** Mănăstirea Căluu. În: https://ro.wikipedia.org/wiki/Mănăstirea_Căluu
- [5]. *** Mănăstirea Căluu. În: <http://www.episcopiaslatinei.ro/manastiri/m-caluiu/>
- [6]. Corina Slămnoiu. *Unde se află prima pictură cu Mihai Viteazul imortalizat cu coroana pe cap. Fresca are peste 300 de ani vechime*. În: <https://adevarul.ro/locale/targoviste/unde-afla-pictura-mihai-viteazul-imortalizat-coroana-cap-fresca-300-ani-vechime-.../index.html>, 5 februarie 2016.
- [7]. Miron Manega. *Portretul lui Mihai Viteazu în pictura europeană*. În: Certitudinea, numărul 51, și: <https://uzp.org.ro/26/05/2021/portretul-lui-mihai-viteazu-in-pictura-europeana/>
- [8]. Petru Suci. *A doua intrare triumfală a lui Mihai Viteazul în Alba Iulia – 420 de ani*. În: <https://ecouri.ro/a-doua-intrare-triumfala-a-lui-mihai-viteazul-in-alba-iulia-420-de-ani/>
- [9]. *** Gheorghe Tattarescu. În: https://ro.wikipedia.org/wiki/Fișier:Gheorghe_Tattarescu_-_Mihai_Viteazu.jpg
- [10]. *** Mișu Popp-pictor. În: https://ro.wikipedia.org/wiki/Mișu_Popp

- [11]. *** Oscar Obedeau. În: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Oscar_Obedeanu_-_Mihai_Viteazul.jpg .
- [12]. *** Stoica D. (Ion Dumitrescu). În: <http://artindex.ro/2012/05/16/ion-dumitrescu-stoica-d/>
- [13]. *** Costin Petrescu (pictor). În: [https://ro.wikipedia.org/wiki/Costin_Petrescu_\(pictor\)](https://ro.wikipedia.org/wiki/Costin_Petrescu_(pictor))
- [14]. Victor Roncea. *Mihai Viteazul descris la 1601 drept Ahile al Carpaților*. În: <https://evenimentulistoric.ro/mihai-viteazul-descris-la-1601-drept-ahile-al-carpatilor.html> , 10 august 2020.
- [15]. *** *Catedrala Încoronării din Alba Iulia*. În: https://ro.wikipedia.org/wiki/Catedrala_Încoronării_din_Alba_Iulia
- [16]. *** Valentin Tănase. În: https://ro.wikipedia.org/wiki/Valentin_Tănase.

BEN TODICĂ (Australia)

COLONII și MOBRE DIGITALE

După al doilea război mondial ne-au colonizat rușii și au început exploatarea minereului de uraniu în Ciudanovița unde ajunsesem la 5 ani din Moldova împreună cu sora mea Mariana și părinții Gheorghe și Aurica Todică. După căderea Blocului Sovietic ne-au luat Europeanii, iar bocancii lui Stalin încălțați de Ana Pauker s-au transformat în legile draconice ale Bruxelles-ului livrate de doamna Ursula von der Leyen, în bocanci americani care nu vrea să audă că noi, românii venim dintr-un alt timp milenar care nu poate digera cu ușurință legile lor de modernizare a României, de transformare a țaranului român dintr-odată în cetățean global. Când nu era mama acasă mă jucăm cu sora mea și mai cochetam în rochiile mamei, îmi puneam cerceii ei, jucându-

ne de-a Sarita Montiel, dar asta nu înseamnă că aş fi renunţat la dreptul meu genetic de a rămâne bărbat. Aşa că am crescut şi mi-am cumpărat o Mobra pentru că bani de motocicletă rusească nu aveam cum avea Vasile Chişe a cărui soţie era soră de spital şi-şi permiteau.

Cum eram singur pe Mobra între Baraca Italiană şi Blocul 15, îi propuneam lui Chişe, care era trist sub geamul de la Pâine, să dăm o fugă până la Timişoara, oraşul care declanşase revoluţia din 1989. Du-te şi te schimbă că mă schimb şi eu. El mă întreba de la fereastra de sus dintre etaje: cât o să dureze? Cinci, zece minute, îi răspundeam şi fugeam acasă la Blocul 12, întrebându-mă dacă e nevoie de căşti sau nu, că parcă ştiam că nu era nevoie atunci. Eu trăiesc acum în Australia, însă în vis eram în Ciudanoviţa. Desigur că trecând prin garajul depou de bascule şi camioane ruseşti ale exploatării dau peste 5 ruşi care mă ameninţau cu Putin şi Zelenski. Dau să fug pe şosea, însă era acoperită de sus de la spital şi până la Blocul 1 cu o plapumă albă, umplută cu fulgi. Găsesc o crăpătură, întru sub ea şi tac. Îi aud pe ruşi gâfâind. Am scăpat. Hrăpăreţii de acum au creat un sens al securităţii bazat pe frică prin care îi exploatează pe oameni. E foarte greu azi să mai fii om cu toţi aceşti exploatare pe cap. Bruxelles-ul e diferit de Moscova, nu e atât de brutal. Avem democraţie globală în care dintr-o dată omul a devenit din colectivist un independent, solitar, folosit şi aruncat în stradă după 30 de ani de libertate ca pe-o cârpă.

Noii tătici pe care nu i-am împuşcat precum au făcut-o ei cu dictatorul sunt pasivi precum pisicul care se dă cu capul de sticla uşii şi pretinde că aşa a vrut-o. Toţi conducătorii ţărilor din globalism poartă fundiţă şi precum corişti respectă notele cântecului ce vine din spatele cortinei.

Chiar dacă i-ai da jos din funcţii, următorul trebuie să respecte instrucţiunile, altcum răguşeşte şi e scos din cor. Şi asta se vede privindu-i pe preşedintele Americii, prim-ministrul Angliei, Franţei, Germaniei şi toţi ceilalţi preşedinţi şi chiar privindu-l pe Prinţul Charles aliniat şi el, toţi livrează acelaşi mesaj globalist - pedalează reconstruirea civilizaţiei, fereastra a posibilităţilor viitoare, marea resetare etc. Ei cred că noi suntem proşti, nu-i observăm şi nu pricepem că ei operează în cor cumiţi şi în armonie unul cu altul şi aşa e, dar nu pentru noi,

noi cei mulţi şi sărmani, cei care am crezut în ei şi i-am ales ca să ne reprezinte.

Oare de ce nu mergem la Timişoara cu ijeul lui Chişe? E mai puternic decât modesta mea mobra. Motocicleta lui e totuşi un tank rusesc că aşa au construit ei totul – mare şi „bolşoi”. Acum nu aş vrea să conspir, dar chestia asta cu pandemia şi războiul parcă e prea înţeleasă. A început în China, pe urmă s-a întins global şi s-au umplut toate corporaţiile de bani şi când mulţimea s-a prins, au continuat-o cu gazul rusesc şi Ucraina, ca, să mor eu... Astfel, toţi fac bani! De la sine înţeles, cu excepţia muritorilor de rând. Noi toţi suntem închişi în case speriaţi şi unii chiar cu uşile sudate. Prin subconştient realizezi, după cum îşi dau mâna sau se îmbrăţişează păstrând distanţa între mese, de actul lor fals de păpuşari. E greu de tolerat! Când îi vezi cât de lipsiţi de principii sunt. Toţi operează de parcă izolarea nu a avut loc. CEA MAI DISTRUCTIVĂ DECIZIE DIN ISTORIA OMENIRII! Şi nimeni nu se face responsabil de consecinţele ei cu toate că toţi vedem că sunt complici la crimă.

Această izolare a produs distrugeri irecuperabile civilizaţiei atât financiare cât şi de producţie, sănătăţii mentale şi fizice a copiilor şi urmaşilor lor. **DISTRUGEREA ARMONIEI ŞI EMANCIPĂRII VIETII** pe pământ.

Asistăm la o Apocalipsă, la un război în care populaţia este redusă, jefuită şi transformată în moluşte. Corporaţiile de azi sunt mafiile de ieri - o formă legală de jefuire în care angajaţii sunt trataţi ca numere pe o tablă economică. Guvernele fac afaceri cu sume uriaşe care în final sunt folosite ca sponsorizări personale, de grup ori de partid pentru a-şi continua poziţia de serviciu în guvern. Lobby-ul este considerat cea mai mare formă de hoţie a ultimei sute de ani din democraţie. Ajută să se fure, fiecare îşi trage şi partea lui. Colonizarea planetei nu a încetat, ci doar s-a sofisticat. Aceaşi „Mărie (mască), dar cu o altă pălărie”. O nouă filozofie!!! Pe vremuri, colonizarea însemna punerea în lanţuri de fier a sclavilor, azi lanţurile sunt digitale, bancare. Dacă până nu demult, coloniile economice creau găşcuţe care îţi cereau dreptul să-ţi protejeze afacerea din suburbie, noua colonie digitală va avea găşcuţe de înlesnire a circulaţiei punctelor digitale şi a schimburilor. Bătrân fiind şi flămând vei avea nevoie de ajutorul lor ca să-ţi faci „cipul” funcţional, acesta fiind mereu „căzut jos”

în întreținere. Guvernul blochează cipul, iar gașca i-l va debloca contra unei șpăgi. La fiecare colț vom întâlni anunțuri cu „deblocăm cipuri”.

Cum e posibil ca dintr-odată, în democrație, omul să ajungă să fie aruncat în stradă că nu mai are serviciu, parcat în colț precum gunoiul.

Corporațiile au azi mai multe drepturi decât cetățeanul. Colonizatorii au inventat ideea asta șmecherească a evoluției liniare, adică noi venim din comuna primitivă, din peșteră și mergem spre un viitor luminos. TOT ÎNAINTE CA RUȘII! Azi mai puțini mor de foame decât înainte și avem mai puține războaie ca în trecut. Cu același slogan a fost trimis și Columb să descopere și să cucerească America. „Du-te, bă și civilizează-i pe barbarii ăia din noul ținut”. BARBARI - care trăiau în armonie și cu respect pentru natură și pământ. Colonizatorii erau cumiți și educați?! Tăiau părinți și copii fără milă și apoi după ce-i jefuiau, le fura și truda, și tot ce au creat și inventat până atunci, însușindu-și-le devenind proprietari. Colonizatorii gândesc zi și noapte la noi forme de jefuire. Orice imperiu își dorește să supraviețuiască și să devină mașină de pradă. Suntem azi pe pas de exterminare a civilizației, dacă nu ne oprim. Trăim un război de colonizare prin hpnotiza maselor și inducerea unei teribile frici.

Le spuneam copiilor: voi mergeți să studiați economie, adică un fel de deschizători de seifuri pentru bogătași, prin care îi ajutați să fure legal statul și poporul. Nu e suficient să îndeplinească planul, dar mai vor și surplusuri duble din buzunarul truditului. Economia de azi e o formă de furt, jaf modern. Mereu profituri pe care le dublează continuu. Economia ar trebui să însemne bunăstare, a trăi responsabil, chibzuit, frumos, echilibrat, nu exploatat și furat. Tehnologia e doar un instrument de ajutor care a venit odată cu creația. Toate viețuitoarele se folosesc de tehnologie ca să supraviețuiască. Cuiburile păsărelelor, fagurii albinelor, mușuroaiele furnicilor etc. Noi permitem hoților să folosească tehnologia pentru înrobire. Am acordat încredere omului, iar el a creat ușițe de îmbogățire, apoi de înrobire a celui ce i-a încredințat soarta. Și când au bani, profită și fac abuz de putere. Dintr-o dată, ei devin specialiști care dictează cursul vieții pe pământ, fără a fi trași la răspundere atunci când greșesc. Ne sunt înghețate și spălate zilnic creierele și gândirea cu

minciunile lor deghizate în expertiză și știri corecte!!!

Lupta individului cu societatea este o construcție artificială, un conflict ireconciliabil. Toți avem dreptul de a ne împlini în această lume, dar nu în detrimentul celorlalți. Nu cu prețul libertății lor. A te împlini prin a dăru și avea grijă de cel de lângă tine. Suveranitatea și frăția ar trebui să meargă mână în mână și atunci responsabilitatea individului se răsfrânge peste tot în jur știind că atunci când dai mai mult, vei primi mai mult. Toate civilizațiile dinainte de a noastră au existat și au funcționat pe acest principiu. Noi am crescut prosper pe pământul nostru ca țărani în lezer dăruind prosperitate. Orice mamă crează bunăstare dăruind. Arta darului trebuie readusă în specia umană. Așa și mama GAIA, cea care însuflețește pământul și-i oferă viață și protecție.

Unde sunt apărătorii care să critice aceste măsuri greșite? Sau unde sunt candidații care să promită că sub conducerea lor lucrurile nu se vor mai repeta. Unde e Tepeș, unde ești Ștefan? Nimeni nu mai are curajul să fie bărbat - literar sau metaforic!!! Toți sunt pregătiți să repete exercițiul dacă li se ordonă. Vom fi ilegal forțați în ID-ul digital, iar banii cunoscuți până acum vor fi înlocuiți cu puncte digitale, reprogramabile pe care nu-i vom vedea sau simți, și asupra cărora nu vom mai avea control.

Sunt îngrozit de indivizii care se pretind conducători și rămân pasivi la sănătatea oamenilor. Am ajuns în sfârșit cu Mobra sub fereastra lui Chișe care de sus mă invită să urc la el. Nu mai mergem la Timișoara, îmi spune entuziasmat. „A început revoluția. Oamenii se împușcă pe stradă. Ia și tu un chip.” Îmi pune o cască cu ochelari pe cap - și el are una. „Mergem în vizită virtuală, Benule.” „Ura! Vin americanii!!!” Strigă programul. „Sunt digital.” Sper că nu - dorm!

HARMONICA APROAPELUI (HC3)

M-am întors în cabina de la capătul tunelului de sub dealul Golgotei. Era plină de fum Am zis că-l voi salva pe tânărul abandonat de mine cu o seară înainte. Acum era cu amândouă mâinile ridicate în fața ferestrei de sus pentru a opri fumul ce intra furios în cabină însoțit de crengi uscate și frunze. Două vârtejuri asemenea unei

tornado se învârtteau în jurul palmelor sale și aruncau fumul din cabină ca două jeturi de avion. Palmele îi sunt găurite și mă trezesc țipând:

- O, Iisuse Hristoase! Ce se întâmplă? Murim?

Se întoarce spre mine zâmbind și spunând:

- Stai liniștit fiule! Nu e decât o locomotivă cu aburi care trece spre minele de cărbune din Anina și întotdeauna, la intrarea în tunel pufăie și urlă din sirene. Asta mi se întâmplă de când omul mi-a transformat mormântul în tunel. De când cu sancțiunile blocului NATO aplicate Rusiei și reducerea energiei electrice, românii s-au hotărât să redeschidă exploatarea și din acest motiv transportul feroviar cu abur se intensifică. Gata, a intrat în tunel. Stai jos!

M-am liniștit. Îmi întinde o cană cu apă. Sper că nu-i vin. Beau cu sete și zic:

- Deci, nu a fost Zelenski afară?

- Nicidecum. Nu e în scenariul lui.

- Ce e de făcut, Doamne? Se năpustește iarna asupra oamenilor și mulți vor pieri de foame și frig? Cine organizează această prăbușire a lumii?

- Omenirea nu a învățat nimic de la Sodoma și Gomora încoace. Nu știu cum să-i mai opresc. E o gașcă de rebeli care orchestrează omenirea în robie cu instrumente perfide. Au împărțit civilizația în clase și partide. În politică, nu mai știi ce înseamnă dreapta și cine sunt cei din stânga eșichierului. În Statele Unite, a fi „liberal” înseamnă ceva relativ de stânga, pe când în Europa un „liberal” este un adept al pieței și al libertăților individuale, deci se înscrie în dreapta tradițională. Așadar, nu se mai poate înțelege copilul unui liberal cu cel al unuia de dreapta, locuind pe aceeași stradă, fiind chiar vecini. Cei care ajung în fruntea partidelor (șefi, ștabi... fără prea multă școală) își trimit copiii la universități de înaltă clasă pentru a învăța pirateria și lipsa de respect și empatie pentru omul de rând.

- Păi de ce nu introducem legi de echilibrare a prosperității și atunci toți vor fi fericiți?

- Asta am vrut să fac, dar se cheamă socialism, iar în democrație este considerat și folosit instrument de dezbinare și instigare a claselor.

Ei așa controlează lumea, prin dezbinare.

-Și dacă le luăm banii?

- Vor pleca în altă parte și vor crea o altă Americă. Tot așa au fugit cândva din Europa pentru că nu le-a plăcut ordinea și echilibrul.

- Legile de la Bruxelles cu privire la restricțiile de hrană și energie cum pot fi evitate?

- Guvernele sunt conduse de băieți în fustiță. Economie. Nu mai avem bărbați adevărați care să dea cu pumnul în masă. Femeia va trebui să ia frâiele în mână. Ei vor continua cu strângerea șurubului până va avea cineva curajul să-i ia la palme și atunci îi vei vedea apărându-se zicând, că ei au glumit. Noi chiar i-am luat în serios!? Însă ei, dacă nu-i opriți, vor merge cu tăiatul până la os. Azi un bec, mâine un bec până pierdeți totul. Are dreptate Budeanca: muriți de frig, că vrea Zelenski bombe.

Cabina se leagănă scârțâind din încheieturi.

- Ce ai de gând Doamne?

Mă ridic și împingând ușa, care se deschide acum cu ușurință. Realizez că e făcută din placaj subțire de bitum. Afară e soare. Gheorghiu Dej a murit iradiat, Ceaușescu împușcat. Elisabeta de bătrânețe. Vine primăvara. Cătălina, colega de clasă a soră-mii e plecată cu iezi. Ochii castanii, părul negru..., țigăncușă. M-a fermecat. Cu ea trebuia să mă însor. Aveam prize la liceu. Maicăsa era portăriță. Săraci, dar fericiți. Poate într-o altă viață!

Ștefan Lucian MUREȘANU

SATUL VATRĂ A CIVILIZAȚIEI OMULUI, LUMII, PĂMÂNTULUI

Motto: ”Mândria satului de a se găsi în centrul lumii și al unui destin ne-a menținut și ne-a salvat ca popor peste veacurile de nenoroc. Satul nu s-a lăsat ispitit și atras în „istoria“ făcută de alții peste capul nostru. El s-a păstrat feciorelnic neatins în autonomia sărăciei și a mitologiei sale pentru vremuri când va putea să devină temelie sigură a unei autentice istorii românești.” (Lucian Blaga)

(urmare din numărul anterior)

Cu treizeci de ani în urmă, fiecare familie își avea animalele ei, atâtea câte li se permiteau

să aibă în gospodărie de autorități: oi pentru carne, lapte și lână, cultivând și bumbacul, cai și măgari pentru tracțiune, pentru deplasarea la târguri și pentru diferitele treburi cu oficialitățile, pentru că plata impozitelor se făcea la Lipnița, unde se aflau Primăria, fiscul etc. Apoi mai aveau și porci pentru carne, vaci pentru lapte și carne și păsări de curte. Români ardeleni ce aveau multă pricepere în a-și duce o viață de familie lipsită de griji. În câte case am intrat nu s-a întâmplat să nu văd un colț cu cărți, la loc de cinste fiind Biblia și am întrebat: aveți timpul necesar pentru a mai citi o carte! Bătrânul Joldeș a zâmbit larg, și-a trecut mâna peste părul alb, m-a privit pe sub sprâncenele lui dese și mi-a spus: citim și noi, chiar dacă suntem la margine de lume. Ne documentăm pentru că în nopțile lungi de iarnă sau în zilele ploioase de toamnă ce avem a face, când vara și tot timpul bun avem grijă de toate cele bune traiului.

Mi-am repetat în minte cuvintele bătrânului și acestea mi-au fost în continuare călăuză vieții și a înțelegerii adevărate a vieții românului de la sate. Țăranul român devine un înțelept și un pătrunzător tainic al vorbelor la senectute. Atunci, obosit și frânt de munca istovitoare a câmpului, a gospodăriei care cere în fiecare clipă atenția cuvenită, discernere și atrage atenția celui tânăr să nu cadă în greșelile de care să regrete mai târziu. Și am înțeles, abia acum, de ce cercetătorul, omul științelor care caută omul și locul lui de așezare, este un așa desăvârșit al vorbelor înțelepte.

În casele localnicilor din Goruni, întâlnești o îmbinare a caracteristicilor zonelor românești atât în viața, cât și în logica lor de a exista. Tradiții din zona Transilvaniei, privind obiceiurile locale și datinile strămoșești împletite cu cele dobrogene, muntenești. Familiile din satul Goruni, fost Velichioi, au venit din Ardeal sărăciți și năpădiți de marea amărăciune a alungării forțate din gospodăriile și casele lor strămoșești, de cei care s-au dorit stăpâni: așa-zișii unguri pripășiți de nicăieri în dorința lor de expansiune sau "bozgori"¹, cum erau numiți de

localnicii români ai Ardealului, însemnând "fără de țară".

Omul se leagă atât de puternic de locul prielnic evoluției lui biologice și spirituale, încât, la un moment dat, se identifică ca element al locului prin atribuirea numelui localității. Acum, ei se numeau goruneni, iar atunci, când cineva străin comunității lor venea pentru o perioadă de timp în mijlocul lor, deveneau cu toții o mare familie.

Tangential, conceptul de **identitate solicită interferența a două sfere de cercetare în încercarea definirii** individului. O definiție care, în realitate, se află situată la concordanța dintre domeniul sociologic și cel psihologic parcurs în arta prezentării portretului, prin personajele literare. Este un important studiu în semiotica identității interculturale care ne va pune la încercare, întrebându-ne, la un moment dat, care este *importanța apartenențelor sociale în definirea individului* și care este *partea propriu-zisă, individuală*, introdusă în această definiție. Creația literară populară este cea dintâi care își exercită importanța prin studiul naiv al personajului și a definirii complete a trăsăturilor unei identități culturale. Literatura populară și, în fapt, arta ca preocupare a manifestărilor artistice ale omului de la sate, particularizează și prezintă acțiuni ale oamenilor timpului pe care autorul anonim le consemnează în creația sa ca pe un timp simbol. Vorbim de acea creație literară orală la care participau în timp și spațiu creatori populari talentați, cu harul exprimării ușoare a ideilor în cuvinte. Când creația orală a fost așternută pe hârtie, ea a încetat să mai suporte modificări în conținut și, atunci, forma ei a rămas pentru studiul specialiștilor în domeniu. În fapt, domeniile au fost numeroase pentru că nu numai filologii s-au aplecat asupra cercetării creațiilor literare populare, ci toți cei interesați de a afla adevărul despre studiul omului de la începuturi și până în prezent.

Sociologic, identitatea socială am putea-o defini ca pe o formă activă, particulară de definire a individului în societate, poziția acestuia de împlinire a voii societății. Omul se identifică ca proces indivizibil, unic, formativ și individualist, oscilant în decizii, aparent integru și măsurabil după interese. Identitatea socială îl particularizează pe om și îl definește în societate. El are aceeași fire ca aceleia care a trăit în epoca

¹ bozgor, -oaică, *bozgori*, -oaiice, s. m., s. f. (pop.) ungar, maghiar. Sensul cuvântului se presupune (probabil greșit) că ar fi în maghiară „om fără țară”, „apatrid”. În maghiară se presupune că ar proveni din slavă sau din română. Se folosește cu nuanță peiorativă, depreciativă. (DEX 1974)

feudală, în antichitate sau, de ce nu, în neolitic sau mezolitic, diferența dintre ei este evoluția științei și tehnicii. Au avut aceleași dorințe, vicii pe care astăzi, credem, le putem stăvilii datorită poziției noastre sociale, pe care omul elevat și-o respectă. Particular, omul este un îndărătnic, noi avansăm, în așa-zisa formă înaintată a civilizației, prin colaborare, atașare de sentimente, idei, concepții între care unele benefice societăților, iar altele distrugătoare formelor noastre de supușenie în fața legilor. Legile pe care le concepem, le apreciem, suntem de acord cu ele și căutăm să le respectăm. Legile sunt instrumente de opreliște în fața *inconștientului participativ* al omului, uneori aberante în calea încercării lui de a dori o altfel de libertate. Dar unde este libertatea? Când apare libertatea și când își încheie ciclul ca acțiune socială dorită de omul evoluat ca exponent al dezvoltării permanente a două procese: cel al culturii, ca element activ al impunerii intelectualului și cel al produsului rezultat prin conștientizarea eficientizării vieții. Acceptând studiul exegezei creațiilor literare populare și comparând dorința libertății cu dorința guvernării prin manipulare, putem defini democrația ca pe o formă subtilă, dorită prin legi procentual ridicate de abatere a devierilor de la morală, de exploatare a omului profan. Profanul trebuie, și se obișnuiește în țările dezvoltate, să fie trecut prin școli, trecut nu format, să i se elibereze diplome și să fie dominat de cei care se constituie în grup pentru a governa și distruge așa-zisa identitate socială a individului. Aceștia sunt și au fost, de fapt, cei care au dus și duc la pierzanie societatea umană pentru că ei înșiși sunt cei care nu respectă în totalitatea lor articolele legilor pe care doresc ca alții să le respecte. Manipulați, temători de consecințe și nepregătiți atât profesional, cât și pentru viață, profanii cad în mrejele temporale ale închipuitei fericiri. La sate erau bogații, puțini, apoi autoritățile care se subordonau celor înstăriți pentru că aceștia le asigurau din veniturile lor oneroase, traiul.

În singurătatea lui, omul profan nu cugetă, se vaită doar pentru greul care îi distruge cu voia lui identitatea, încet și sigur. Semiologia semnificației, care studiază manifestările omului în societate, definește comportamentul ca pe o convertire într-un semn al fenomenului social respectiv. Convertirea, după cum căutăm să o definim ca formă a ceea ce omul dorește în

existența lui, poate fi sinceră sau perversă. Acest proces a fost definit de semiologul francez Roland Barthes (1915-1980) „semantizarea comportamentelor” și, în concluzie, un comportament care devine prin semantizare semn este o „funcție semn” (Barthes, 1965:86) sau o „ceremonie” (Prieto, 1975:129). Ceremonia este un act al unui ritual, ritualul se înfăptuiește ca fapt al legitimării unui rit. Ritul este tabu și nu se modifică cu nimic în conceptul imaginației, imaginea devine alta cu timpul în care omul se dezvoltă și evoluează. Dacă evoluția este generată de un sistem retrograd atunci membri societății se degradează și devin agresivi, neputincioși în luarea deciziilor pozitive evoluției lor. Este un fapt al pornirii răscoalelor celor mulți și sărăciți, sălbăciți de neajunsuri. Se denaturează conștientizarea tradițiilor ca formă de conservare a faptului etnic, se detașează de istoria, limba și cultura lor. Colapsul involuției duce la căderea societății într-o grotă a neputinței de a-și decide propria soartă și a putinței altora de a o subjuga efectiv și imoral. Urmare celor exprimate în rândurile de mai sus, vom cita o scurtă poezie populară, mult mai veche decât perioada culegerii și publicării ei, anul 1884⁽¹⁾, din versurile căreia reiese o astfel de tulburare produsă în sânul societății acelei perioade: ”Bate vântul, bate vântul/ Bate vântul, mișcă crângul...”, trei repetări ale unei manifestări a mediului în care este solicitată metafora ca mijloc de exprimare artistică ce scoate în evidență o stare de fapt socială în care vântul sugerează puterea, guvernării nepregătiți să poată răspunde solicitărilor celor mulți, supuși unei puternice furtuni ce produce dezechilibrul și plecarea ostentativă a celor neajutorați. În poezie, ”crângul” sugerează poporul naiv și lipsit de apărare în fața armelor mânuite de oamenii puterii. În continuare, poetul anonim își exprimă hotărârea, spunând: ”Pe mine mă bate gândul/ Să las crângul/ Să iau câmpul”, este sinele care conștientizează că lumea este creată din oameni care sunt, *crângul*, și oamenii care pot fi oameni, *câmpul* însă, cei puțini, vor rămâne în continuare în starea de particularizare a fiindului ca fapt al existenței viului nedorit. Repetarea în versul al șaselea și al șaptelea a aceleiași manifestări a vântului, poetul adaugă, de astă-dată, cuvintele ”arde câmpul”, înlocuind expresia eufemică ”mișcă crângul”, situație asemănătoare cu o

trezire a unei făpturi bizare dintr-un somn adânc cu vise urâte. În societate, când situația existenței omului și a celor care îi formează celula familială suferă în rău, se aprinde rugul răzbunării conștiente și a pornirilor ucigătoare, inconștiente. În poezie, poetul parcurge o altă stare de fapt a existenței sinelui când, liniștit de oamenii spre care fugise să-i aline suferințele, cugetă însă conștientizează că răul este forma care sufocă viul din el și spune: "Ies la câmp/ Ca să mă sting (încercare de a-și potoli răul răzbunării lăuntrice)/ Dar de crâng/ Mereu m-aprind" (vol. *Lirica*, 1953, Dem.Theodorescu, 1884:289), este ceea ce înseamnă conștientizarea identității și a faptului că sinele său are puterea să cugete. Creația literară populară a dovedit putința diseminării răului și a puterii reîntoarcerii timpului din negură în lumină. A activat atât de puternic imaginația încât imaginile au devenit, la un moment dat, ireale într-un conștient continuu a lumii satului, care s-a transformat într-o acțiune fabuloasă a omului în basm, petrecută într-un timp și un spațiu nelimitat, fantastică în lumea legendelor, metaforică în lumea baladelor și melancolică în cea a doinelor. Generația tânără a particularizat, poate dintotdeauna, acest semn al identității sociale ca pe o poziție pe care trebuia să o aibă în societate, cu orice preț, o identitate care să le asigure demnitate și profit, uzitând permanent de dictonul: "nu poți fi umilit, dacă nu te lași umilit". Dictonul i-a rânduit ca elemente identitare orgolioase cu o puternică lipsă de îndoială în definirea identității naționale, trăirile vieții materiale și spirituale, tradițiile strămoșești, datini, obiceiuri și credința ortodoxă. Pentru ei, *național* însemna terenul colectivității în sânul căreia se putea identifica ca trăitor. Când spun *trăitor*, mă refer la tot ceea ce gândirea umană dregea ca motivații în spiritul conviețuirii. Alexandru Tănase spunea la un moment dat că: „Larg răspândită este și tendința de a subordona civilizației toate cuceririle și bunurile tehnico-materiale, considerate însă într-o perspectivă strict utilitaristă și hedonistă” (Tănase, 1997:125).

Este cum nu se poate mai bine venită această afirmație pentru că, în continuare, vom putea aborda ideea de *civilizație a plăcerii sau a desfătărilor*, care îi face pe unii să se simtă ultraelogiați, atunci când descriu scene de o etică scăzută cu o moralitate îmbrâncită spre extazul

umbrei sodomiste. În cartea sa de antropologie, Edward Sapir apreciază că nucleul semantic de cultură informează despre existența unui "ansamblu de atitudini, de viziuni asupra lumii și de trăsături specifice de civilizație care conferă unui popor locul său original în lume". (Sapir, 1967:329). Dacă acest nucleu nu are rezistența medierii *trăsăturilor specifice* atunci identitatea națională nu își poate îndeplini rolul de factor hotărâtor asupra comunității.

Identitatea națională începe să își limiteze, pentru o parte a lumii, intrată într-o nevoie a existenței, din păcate într-un număr impresionant, o *dezidentificare* într-o continuă creștere, deznaționalizare conștientă efectuată de către țările puternic industrializate. M-am întrebat, la un moment dat, urmărind distrugerea sistematică a identității naționale în unele foste state comuniste, de ce se dorește acest fapt împlinit cât mai repede și cât mai dezastruos pentru națiunile respective, considerate de către statele superindustrializate *națiuni greu de condus*. Și, atunci, identitatea națională, care este colectivă, particulară nu poate fi definită ca un contrasens în dezvoltarea identității sociale care este individuală și sociativă? Omul este un element al naturii constructiv și distructiv:

„Gonit de toată lumea, prin anii mei să trec/ Pân' ce-oiu simți că ochiu-mi de lacrimi e sec,/ Că-n orice om din lume un dușman mi se naște,/ C-ajung pe mine însumi a nu mă mai cunoaște, / Că chinul și durerea simțirea-mi ampietrit-o,/ Că pot să-mi blestem mama, pe care am iubit-o -/ Când ura cea mai crudă mi s-a părea amor.. / Poate-oi uita durerea-mi și voi putea să mor.” (Eminescu, 1945:40).

În evoluția identitară a omului, apar două concepte: adevăr și valoare, pe care le găsim îndreptățite să răspundă dezvoltării și evoluției omului. Prin adevăr, omul se departajează de falsă existență, se menajează de neîmpliniri, se rupe de ceea ce nu îl poate identifica ca dorit în fața comunității și impune valoarea.

Valoarea omului este în conștiința de sine, unii își doresc mai mult decât pot da și este una dintre marile nenorocirii ale evoluției spre bine a societății omenești. Adevărul este obiectiv, iar valoarea un concept subiectiv care, în noua societate, orbește. Lumina distruge mușgaiul.

Ion Mincu unul din pionierii arhitecturii moderne din România

Ion Mincu, arhitect, inginer, profesor și politician român s-a născut la 20 decembrie 1852, la Focșani, pe atunci în județul Putna. A fost al doilea fiul, din cei patru copii al negustorului Pavel și al Mariei Mincu. A urmat Școala primară de băieți din Focșani în perioada 1858-1864. Studiile secundare le-a efectuat la Liceul „Unirea” din Focșani, între anii 1863 și 1871. Din 1864 este bursier la Școala Națională de Arte Frumoase din București, înființată în acel an. În anul 1871 se înscrie la Școala de Poduri, Șosele și Mine din București, pe care a absolvit-o în 1875, obținând diploma de inginer. Între 1877-1884 studiază la Școala Națională de Arte Frumoase din Paris, avându-i ca profesori pe Remy de Louanges și J. Gaudet, și obține diploma de arhitect. În 1883 a primit premiul Societății centrale a arhitecților francezi.

Ion Mincu s-a căsătorit în aprilie 1887 cu Eliza Dăscălescu din satul Doaga și au avut două fete.

Întors în țară, între 1892-1897, are o activitate didactică și își aduce aportul la înființarea Școlii de arhitectură a Societății Arhitecților Români. Între 1898-1912 este profesor la atelierul de proiecte al Școlii Naționale de Arhitectură, iar apoi la Școala Superioară de Arhitectură din București. Între anii 1895 și 1899 a fost deputat în Parlamentul României. În perioada anilor 1903-1912 a fost președintele Societății Arhitecților Români.

Geniul său creativ a lăsat bijuterii arhitecturale în numeroase localități din România, printre care:

- Casei Lahovari (1884-1886)
- Bufetul de la Șosea (1882-1892), în prezent restaurantul Doina de pe Șoseaua Kiseleff
- Restaurarea Casei Monteoru din București (1887-1889), astăzi sediul

Uniunii Scriitorilor din București)

- Casa Manolescu-Vitzu din București (1888)
- Casa Robescu din București (1889), pe str. I.L.Caragiale nr. 12 (fostă Rotari nr. 6), a aparținut colonelului Alexandru Robescu
- Casa Ștefan Vlădoianu din București (1889)
- Construirea dependințelor Casei Vernescu (1890)
- Catedrala Sfinții Petru și Pavel din Constanța (1895)
- Casa Robescu din Galați (1896-1897) str, Mihai Bravu 38, a aparținut lui Constantin F. Robescu
- Vila Robescu din Sinaia (1897), a aparținut generalului Alexandru Robescu, Maestrul Curții Princiare a principelui Ferdinand
- Casa Petrașcu din Piața Romană (1904)
- Școala Centrală de fete din București (1890)
- Proiecte de reparații ale casei Ion Mincu din București (1890-1900), antreprenor Iosef Piantini, str. Pictor Arthur Verona 19
- Palatul Administrativ din Galați (1905-1906)
- Palatul Băncii Comerțului din Craiova (1906, terminat de C. Iotzu în 1916)
- Casa N.Petrașcu din București (1906-1907)
- Palatul Primăriei (proiect)
- Școala de război din București (proiect)
- A restaurat Biserica Stavropoleos din București (1904-1910)
- Casa Monteoru a fost renovată după planurile arhitectului în perioada 1887–1888 (Sediul Uniunii Scriitorilor)
- Casa Vernescu (1887-1889) pe Calea Victoriei din București.
- A decorat interiorul Palatului de Justiție din București (1890-1895)

Interesante sunt și cele 4-5 cavouri ale lui Ghica, Cantacuzino, Gheorghieff (1900-1904) din cimitirul Bellu, cel puțin două dintre ele sunt printre cele mai frumoase monumente funerare din țară.

Ca o recunoaștere a importanței sale în evoluția școlii românești de arhitectură, începând cu anul

1953, Universitatea de Arhitectură și Urbanism din București îi poartă numele.

În anul 2012 a fost declarat membru post-mortem al Academiei Române. Arhitectul Ion Mincu a murit la 6 decembrie 1912, în București și înmormântat în Cimitirul Bellu.

După decesul Ion Mincu a fost supranumit „părintele arhitecturii românești și creatorul stilului românesc”. În București, Focșani și în numeroase orașe din țară s-au ridicat statui în memoria marelui arhitect român, Ion Mincu. Omagiu și recunoștință veșnică!

Ionel MARIN

Im memoriam: Mareșalul Constantin Prezan, erou al Primului Război Mondial

Mareșalul Constantin Prezan este unul dintre comandanții cei mai prestigioși din istoria Armatei Regale Române.

Constantin Prezan, erou al Primului Război Mondial, s-a născut la 27 ianuarie 1861, în satul Sterianul de Mijloc din comuna Butimanu, aflată atunci în plasa Snagov a județului Ilfov (în prezent în județul Dâmbovița).

De carieră militar, ofițer de Geniu. A urmat studiile de specialitate la școli militare de prestigiu din România și Franța, parcurgând ierarhic toată ierarhia militară, de la sublocotenent la până la general de corp de armată, cel mai înalt grad militar din Armata Regală Română.

Între 1914 și august 1916, generalul Constantin Prezan a fost comandant al Corpului 4 Armată, cu reședința la Iași, mare unitate care, în conformitate cu planul de mobilizare, se transforma în caz de război în Armata de Nord. În perioada în care România a rămas neutră, misiunea mării unități a constat în asigurarea granițelor de vest și est ale țării, în zona de responsabilitate. Misiunea era îngreunată de faptul că cei doi vecini, Rusia și Austro Ungaria

erau angrenați în înfruntări militare de amploare, chiar la frontiera României, pe frontul din Bucovina și Galiția. O altă misiune principală a Corpului 4 Armată a fost organizarea și desfășurarea pregătirii marilor unități și unităților din subordine pentru o eventuală intrare în război, cu temeinicie dar cu discreție și fără să pară provocatoare.

La declanșarea ostilităților, în noaptea de 14/15 (27/28) august 1916, forțele principale ale Armatei de Nord erau dispuse pe frontiera cu Austro-Ungaria, în zona Carpaților Răsăriteni, între văile Bistriței și Cașinului.

În baza Directivei operative nr. 1 și a Ordinului Marelui Stat Major nr. 2768 din 13/26 august 1916, Armata de Nord, cu un efectiv de 107.948 de oameni, a trecut la ofensivă pe un front cu o dezvoltare de circa 270 km, între văile Bistriței și Cașinului, având misiunea de a nimici rezistența inamicului și a ajunge cât mai rapid în văile superioare ale Mureșului și Oltului, creându-și condiții favorabile pentru dezvoltarea ofensivei spre vest și stabilirea legăturilor cu Armata 9 rusă.

Generalul Prezan a adoptat un stil modern de conducere a acțiunilor militare, bazat pe exercitarea fermă și fără derogări de către subordonați a comenzii, luarea deciziilor pe baza evaluării mai multor cursuri de acțiune și a selectării celui mai potrivit, în funcție de situația concretă, stabilirea unei diviziuni riguroase a muncii și responsabilităților în cadrul statului major al armatei, transmiterea oportună și clară a ordinelor de acțiune către unitățile subordonate și lăsarea inițiativei comandanților subordonați privind modul de ducere la îndeplinire a acestora. Astfel se explică modul disciplinat și eficient în care a luptat Armata de Nord atât pe timpul operației ofensive în Transilvania (15 august - 18 septembrie 1916), cât mai ales pe timpul retragerii pe linia frontierei de stat (septembrie-noiembrie 1916). Trebuie menționat că Armata de Nord a fost singura care a atins și menținut aliniamentul fixat prin planul de operații (Vatra Dornei – Răstolița – pantele vestice ale munților Gurghiului – Sovata – Praid – Odorhei), realizând o scurtare cu peste 120 de kilometri a lungimii frontului.

Atitudinea eroică a Armatei de Nord în zilele grele ale retragerii din noiembrie 1916 avea să fie elogiată și dată ca exemplu de regele Ferdinand

comandanților celorlalte armate, care începuseră să manifeste o atitudine defetistă și resemnată.

„În situația actuală nu admit să se vorbească de retragere. Trebuie ca toată lumea, începând cu generalul comandant de armată să desfășoare o energie extremă [...] Armata de Nord, într-o situație dificilă și în fața atacurilor unor forțe superioare, a contraatacat admirabil, 10 zile de-a rândul și a reușit să izgonească pe inamic peste frontieră. Aștept același lucru și de la celelalte armate.”

—Regele Ferdinand I, Ordinul Comandamentului de Căpetenie nr. 2262 din 11 octombrie 1916

În fața înfrângerilor în serie suferite de Armata României în Oltenia și Muntenia, factorii de decizie politică au hotărât să îl numească pe generalul Constantin Prezan la comanda Armatei 1, având ca obiectiv imediat organizarea apărării Bucureștilor.

Bătălia pentru Bucureștia început la 30 noiembrie 1916 și pentru câteva zile ofensiva condusă de generalul Prezan „a reprezentat un pericol amenințător pentru forțele conduse de Mackensen care aproape au reușit să îi întoarcă flancul”. Generalul Erich Ludendorff (șeful Statului Major General german) considera situația ca fiind foarte serioasă: „Pe 1 decembrie aripa stângă a Armatei Dunării a fost foarte puternic atacată la sud-vest de București și împinsă înapoi. Trupele germane care trecuseră deja Neajlovul au fost izolate. Situația devenise cu siguranță foarte critică”.

Forțele române au capturat câteva mii de prizonieri precum și importante cantități de material de război pe timpul acestei contraofensive și numai intervenția de ultim moment a Diviziei 26 Turce, pe 2 decembrie, a salvat gruparea lui Mackensen de la încercuire, oferindu-le germanilor răgazul de care aveau nevoie pentru a-și reface dispozitivul. În același timp, 2 ofițeri curieri care duceau ordinele de luptă către divizii au fost luați prizonieri, germanii aflând astfel dispozitivul trupelor româno-ruse, fapt ce i-a permis generalului Erich von Falkenhayn, să ordone un atac nimicitor care a întors flancul drept al trupelor române, nevoite să se retragă și să lase deschis drumul spre București. Deși bătălia pentru București a fost pierdută, atât regele Ferdinand, cât și primul ministru Ionel Brătianu au fost plăcut impresionați de profesionalismul și hotărârea cu care generalul Constantin Prezan a planificat și

condus această operațiune, luând decizia de a-l numi șef al Marelui Cartier General, începând cu data de 5 decembrie 1916.

„Ordinul de numire a generalului Prezan ca șef al Marelui Cartier General”

Pierderea bătăliei pentru București compromitea definitiv situația șefului Marelui Cartier General al Armatei, generalul de brigadă Dumitru Iliescu, și Ionel Brătianu a fost nevoit să propună Regelui Ferdinand înlocuirea prietenului său. Pentru preluarea funcției existau doi candidați: generalii de divizie Alexandru Averescu și Constantin Prezan.

A fost numit Generalul Prezan datorită modului exemplar în care a condus Armata de Nord și pentru felul în care pregătise și condusese bătălia pentru București.

După bătălia de pe Argeș, guvernul a hotărât evacuarea Munteniei, Olteniei și Dobrogei, care erau deja ocupate de inamic. Marele Cartier General s-a deplasat prin salturi, la început, la Urziceni, apoi la Buzău, Focșani și Bacău, pentru a se instala la Iași.

Nicolae Iorga constata o realitate, atunci când aprecia că „Armata și a găsit un șef adevărat în calma siguranță a generalului Prezan”

Conform memoriilor lui I. Gh. Duca, Constantin Prezan „prin firea sa blajină, prin temperamentul său conciliant, prin loialitatea sa, a reușit să impună comandamentului rusesc respectul cuvenit și să evite ciocniri inutile și violente. Mai târziu, cu generalul Scerbacev, raporturile au devenit chiar cordiale”.

Primele obiective și realizări ale noului șef al Marelui Cartier General au fost redislocarea comandamentelor, unităților și marilor unități în teritoriul dintre Siret și Prut, reglementarea relațiilor cu conducerea militară rusă referitoare la transporturile feroviare, relațiile de comandament, zonele de responsabilitate, precum și crearea cadrului de colaborare cu Misiunea Militară Franceză.

În primele luni ale anului 1917, Marele Cartier General a funcționat la Bârlad, în localul fostei Brigăzi 13 Infanterie, unitate la conducerea căreia Prezan obținuse primul grad de general, în 1907.

Principalele activități desfășurate de Marele Cartier General în această perioadă au fost conceperea, organizarea, conducerea și coordonarea acțiunilor și activităților referitoare

la reorganizarea armatei și elaborarea planului de campanie...

Nu a vrut funcții politice, a rămas până la sfârșitul vieții militar, generalul unității naționale și nimic mai mult.” (Pamfil Șeicaru-Curentul); „era un titan al echilibrului și liniștii olimpice.” În afară de participarea la Primul Război Mondial, a mai luat parte la al Doilea Război Balcanic și la operațiile militare pentru apărarea Marii Uniri, din perioada 1918-1920. În anul 1920, la sfârșitul războiului, a fost trecut în rezervă, petrecându-și restul vieții la conacul său de la Schinetea.

În anul 1930 i s-a acordat demnitatea onorifică de „Mareșal al României”, ca recunoaștere a meritelor sale pe timpul cât a comandat Armata de Nord și Marele Cartier General.

A primit numeroase distincții și medalii, fiind ales membru de onoare al Academiei Române și membru de onoare al Academiei de Științe din România, începând cu 21 decembrie 1935.

Mareșalul Constantin Prezan s-a stins din viață la 27 august 1943, la vârsta de 82 de ani, fiind înmormântat cu funeralii naționale, în curtea reședinței sale de la Schinetea, județul Vaslui. Pe ultimul drum a fost însoțit de înalte oficialități ale statului român, în frunte cu regele Mihai I și „conducătorul statului”, mareșalul Ion Antonescu, fostul său colaborator. În cuvântul de rămas-bun, acesta a ținut să arate că mareșalul Constantin Prezan, fostul șef al Marelui Cartier General al Armatei Române victorioase în Primul Război Mondial, „este un simbol de muncă, de patriotism, de credință neclintită și de sacrificiu”. Dumnezeu să-l odihnească în Împărăția Sa!

Ionel MARIN

Ovidiu ȚUȚUIANU

OPINII PRIVIND ORIGINEA HIDRONIMULUI „ARGEȘ”

Expunere de motive.

Așa cum obișnuiesc să precizez în C.V.-ul propriu, sunt născut pe malul Dunării la Turnu

Măgurele, din părinți argeșeni, cu rădăcini ardelențești. Mama-Filofteia era născută în orașul Curtea de Argeș (udat de râul Argeș) iar tata-Valeriu în comuna/satul Nămăești din vecinătatea orașului Câmpulung (Muscel), udat de râul Argeșel, afluentul unui afluent al Argeșului, numit Râul Târgului. În consecință în copilărie și la tinerețe am petrecut numeroase vacanțe în ambele locuri, așezări argeșene cu naturi mirifice locuite încă de pe vremea strămoșilor noștri, geto/daci și cu urme de viață din perioada bronzului târziu (1700-1600 î.Hr.) [1].

În peregrinările mele turistice dar și legate de meserie, am cunoscut Argeșul, acest râu românesc emblematic, pe aproape întregul său parcurs, de la izvoare și până la vărsarea în Dunăre. Ca și în cazul altui râu cu rezonanțe istorice și geografice din România-Moldova, [2] mi-am pus de multe ori întrebarea: oare cum îl denumeau vechii trăitori de pe malurile lui?

Caracteristici ale râului Argeș.

Râul Argeș, izvorăște din Munții Făgăraș prin afluenții Buda și Capra și se varsă în Dunăre la Oltenița. Lungimea cursului său măsoară 350 km, având un bazin hidrografic cu suprafața de 12 550 km². De la izvor și până în zona municipiului Pitești curge pe direcția N-S, drenând mai întâi pantele sudice montane, străbate Muscelele și Dealurile Argeșului iar după ce separă Piemontul Cotmeana (în V) de Piemontul Cândești (în E), intră în Câmpia Română. Debitul mediu multianual variază între 19,6 m³/s în cursul superior, 40 m³/s la ieșirea din zona piemontană și 73 m³/s la vărsare. Pe cursul superior al râului s-au construit mai multe baraje și centrale hidroelectrice (Figura 1). Râul străbate județele: Argeș, Dâmbovița, Ilfov, Giurgiu și Călărași, traversând localitățile principale Curtea de Argeș, Pitești și Oltenița (Figura 2)[3].

Fig.1. Barajul Vidraru pe râul Argeș
[wilki]

Fig.2. Podul de lemn peste Argeș la Oltenița (1906) [wilki]

Opinii privind etimologia cuvântului Argeș

Opinia lui Herodot. „Părintele fondator al istoriei”, grecul Herodot din Halicarnas scria în *Istoriei IV 48*, citat în [4]: „Istrul, care este cel mai mare dintre toate fluviile pe care le cunoaștem, curge mereu cu același debit, vara și iarna (afirmație categorică, neconformă total cu realitatea n.a.). E cel dintâi fluviu din Sciția venind dinspre apus; el ajunge fluviul cel mai mare, deoarece primește apele mai multor râuri. Printre acelea care îl fac să fie mare sunt cinci mari cursuri de apă care curg în Sciția; unul numit de sciți Porata, iar de eleni Pyretos, apoi Tiarantos, Araros, Naparis și Ordessos. Cel dintâi amintit dintre aceste râuri e mare și, curgând el spre răsărit, își unește apele cu ale Istrului. Al doilea, căruia i se spune Tiarantos, curge mai spre apus, fiind și mai mic. Araros, Naparis și Ordessos curg între aceste două râuri, varsându-se și ele în Istru”....Așadar pe vremea sa (sec.V î.Hr), cel de al cincilea afluent al Istrului (Dunării) care curgea în Sciția era Ordessos, în prezent, Argeș.

Opinia lui Plinius cel Bătrân. Conform informației semnalate în lucrarea istoricului roman Plinius Maior/Plinius cel Bătrân (20-79 d.Hr.) decedat în urma erupției vulcanului Vezuviu, râul în discuție este denumit *Ordessos*. Este o mică diferență față de opinia lui Herodot, unde „dublul „s” s-ar citi ca „ș” din limba română actuală, iar „d” ar reda un „g”(palatal), sunet inexistent în greaca veche sau în latina clasică”, așa cum afirmă lingvistul contemporan Mihai Vinereanu în lucrarea [5].

Opinia lui Bogdan Petriceicu Hasdeu. În *Dicționarul limbei istorice și poporane a românilor (Etymologicum Magnum Romaniae)* reputatul savant (1838-1907) alocă unele pagini atât denumirii râului Argeș cât și a localității Argeș/Curtea de Argeș [6]. Mai întâi sunt

evidențiate unele caracteristici ale râului respectiv: „E vestit prin limpeziciunea apei sale și prin frumusețea malurilor. A fost totdeauna plutitor pentru vase mici”. Ultima afirmație este sprijinită de Ion Neculce, care în *Letopiseț, II*, p.260 a scris: „Șerban –Vodă făcuse gătire mare de oști în țara Muntenească, și făcuse câteva vase, șeice, la Argeș cu zahere de sta gata să se scoboare pe Dunăre, și se agiunsăse cu toate capetele sârbimei pe cea parte de Dunăre...” . Apoi, citează din balada *Staicul lui Vioară*, în care Argeșul face parte din „șirul de râuri cu pește bun”. În continuare Hasdeu atacă „frontal” subiectul: „Râul Argeș n-are a face cu anticul *Ordessus (Opδησσός)* din Herodot. Identificarea ambelor numi pe asemănarea lor, o asemănare însă de tot neorganică, fiindcă inițialul netonic „Or-” nu putea deveni „Ar-”, ba nici dentalul „de”- nu avea pentru ce să treacă în guturalul „ge”-.

Iar la final, după o analiză meticuloasă și convingătoare, menționează categoric: „Numele antic cel sigur al râului Argeș nu este *Ordessus*, ci *Mariscus* sau *Marisca* [6]. La baza acestei concluzii stau următoarele surse: *Itinerarul lui Antonin (1)*, *Tabla Peutingeriană (2)* și *Notitia Dignitatum (3)*, care includ cunoștințele romanilor despre Dacia în primele secole ale creștinismului. Ele înșiră, de la vest la est, „localități dunărene din Mesia” (la sud de Dunăre), astfel: (1): Appiaria, *Transmariscam*, Candidiana, Teglicio, Dorostoro; (2) Appiariis; *Transmarisca*, Nignianis, Tegulicio, Durostero; (3) Appiaria, *Transmarisca*, Candidiana, Teglicio, Durostoro.

Punctul de referință ales este Dorostoro/Durostero/Durostoro (Dristor în evul mediu), care pe vremea savantului se numea Silistra (aparținând României) iar astăzi, cu același nume aparține Bulgariei. Potrivit *Itinerarului*, distanța între *Transmarisca* și Silistra ar fi de 53 000 de pași iar după *Tabla Peutingeriană*, de 49 000 de pași. Considerând o valoare medie de 50 000 de pași și ținând seamă de „calculii lui Canina, bazați pe măsurători romane autentice de prin muzeele Italiei,” rigurosul cercetător ajunge la concluzia că localitățile precizate mai înainte sunt despărțite pe cursul Dunării cu 70-75 km [verificând pe Wikipedia distanța pe șosea între actualul port Tutrakan (fost Turtucaia –la români, anticul

Transmarisca) și Siliștra, valoarea este de 62 km, deci nu prea depărtată de calculul lui Hasdeu-n.a.].

Căutând pe hartă distanța respectivă la vest de Siliștra, cercetătorul ajunge la gura de vărsare în Dunăre a râului Argeș; pe malul românesc avem Oltenița iar pe cel bulgăresc, Tutrakan (fosta Turtucaia). El îl citează pe Mannert (Res Trajani, 1793, p.26) care considera: „*syllaba Trans qua semper castella ultra flumen in barbarica posita signantur*”, „*silaba Trans prin care sunt denumite cetățile de peste râu în teritoriile ocupate de barbari*”. Așa că „*Transmarisca însemnează: în fața râului Marisca*”. Iată de ce toți comentatorii, în unanimitate, au atribuit castelului Transmarisca, locul Turtucaiei... (Figura 3). Față de cele arătate mai înainte, B.P. Hasdeu adaugă un alt argument în favoarea opțiunii sale: „*Geograful Ravennat din secolul IX pune încă în Dacia fluvius Mariscus*” (Ravennatis Cosmogr., ed. 1860, p. 179). După această demonstrație fără cusur, enciclopedistul Hasdeu, afirmă sigur: „*Acest râu, cel puțin acolo unde se ciocnește cu Dunărea, se numea Marisca*” [6].

Totuși, când în continuare se ocupă de istoria localității Argeș, prin cercetarea sa meticuloasă găsește că „*în Armenia sec. II. d. Hr., pe malul lacului Van (zis și Argēš) se afla o localitate ce se numea deja Argēš (rostindu-se cuvântul întocmai ca românește), la Ptolemeu Αρσίσα (Arsissa)*”. Câteva cutremure repetate produse în zonă au distrus mai ales localitatea respectivă. Poate atunci, o ceată de armeni au părăsit și trecând probabil pe la Bizanț au ajuns până în Carpați și au întemeiat prin sec. al XIII-lea o colonie, dând în memoria cuibului lor, același nume atât așezării cât și râului. Clădind o biserică în stil armenesc și îmbrățișând catolicismul au căpătat de la Papa un „episcopus Argensis”, care ulterior s-a mutat la Tâlmăciu în Ardeal, devenind „episcopus Armenorum de Tulmăchy”. Și mai aflăm din aceeași sursă că vechea marcă (pecete) a târgului Argeș era vulturul bicefal. Iar acest simbol nu fusese împrumutat de la Bizanț ci era adus mai degrabă din Armenia. Iar dacă în românește cuvintele „vultur” și „Argeș” nu au nimic în comun, în limba armeană „vultur” se numește „arg'iv” [6].

Opinia lui Vasile Pârvan (1882-1927). Reputatul istoric, arheolog, epigrafist și eseist

(Figura 4) a abordat printre altele și problema originii numelor de râuri din România, ajungând la concluzia că acestea sunt în mare parte o moștenire geto-scitică [4]. Printre acestea se află și râul Argeș, pentru care numele antic ar fi Argesis [7]. Savantul și-a susținut ipoteza cu un amplu comentariu istoric și lingvistic, invocând și o importantă analogie: toponimul Argesis din Mysia (vestul Asiei Mici), menționat în Tabula Peutingeriana dar Argiza la Hierocles, în Synekemos [8]. Totodată, V. Pârvan a identificat acest râu cu Ordessos, menționat de Herodot conform opiniei prezentate mai înainte. Se mai poate cita, în sprijinul acestei reconstituiri, numele unui mic râu, Argya, care este menționat într-o inscripție rămasă de la un ofițer roman de rang equester. Acesta a condus lucrările de reparații la drumuri pe teritoriul coloniei Byllis din Macedonia, vizând inclusiv un pod peste râul respectiv, identificat în prezent cu numele de Shushicë în Albania [9].

Dar cea mai importantă legătură s-a făcut cu toponimul Argedava (din inscripția de la Dionysopolis), reședința tatălui lui Burebista și poate chiar a marelui rege. Această enigmatică „dava” s-ar situa astfel pe Argeș; în sprijinul acestei identificări s-au adus argumente arheologice demne de luat în considerare: existența unei importante așezări getice la Popești (com. Mihăilești, jud. Ilfov), pe malul stâng al acestui râu, explorată, cu rezultate fructuoase, timp de mai multe decenii (conform cu o succintă prezentare semnată de Al. Vulpe, în Dicționar de Istorie veche a României, București, 1976, p. 481-482).

Și mai precizează V. Pârvan (în Getica, 1926, p. 81): „*Fie că Argedava din inscripția citată de la Dionysopolis e Arcidava din Banat, fie ca e undeva pe râul cu al cărui nume seamănă, Argeșul/Argesis- Argedava, este foarte probabil ca orașul de frunte al marelui rege a trebuit să fie la Sudul sau Sudvestul Carpaților*”.

Fig.3. Ruinele castelului Transmarisca (wilki)

Fig.4. Acad.Vasile Pârvan

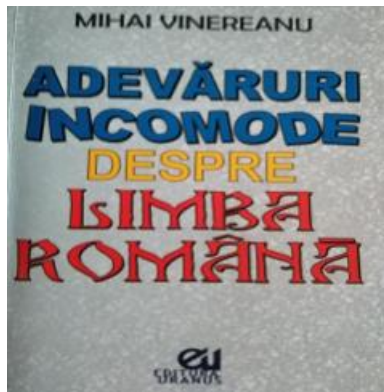

Fig.5. Coperta cărții lui M.Vinereanu

Opinia lui Constantin C. Petolescu. În lucrarea [7], autorul prezintă și susține opinia exprimată de Vasile Pârvan. După acesta din urmă, „probabil că forma *Ordessos* nu este greșită”. Pornind de la impresia (împărtășită și de W. Tomaschek, *Die alten Thraker*, 11,2, p. 94) [reimprimare: Wien, 1980] că terminația acestui hidronim ar fi de aspect „carian”, V. Pârvan își pune întrebarea: „Care este atunci adevăratul nume antic al Argeșului, pe care Herodot îl va fi auzit fals - el care era din părțile Cariei - ca un nume «carian»?”.

În concluzie C.Petolescu atrage atenția asupra toponimului **Orgame** din Scythia Minor (menționat de Hecataios din Milet; apud Ștefan din Bizanț), care apare mai târziu sub forma **Argamum**. „În mod asemănător, *Ordessos* va fi evoluat spre *Ardessos-Argessos*; forma cea mai potrivită pare a fi *Argesis* (reconstituită de V. Pârvan), care a devenit în limba română **Argeș**. La final el precizează că „cea mai veche atestare (dar indirectă) a Argeșului (ca localitate - n.a.) se găsește într-o diplomă a lui Carol Robert de Anjou din noiembrie 1336, în care se menționează întâlnirea regelui (în 1330) cu un vasal al său sub castro **Argyas**”.

Opinia lui Mihai Vinereanu. Un reputat lingvist român contemporan care, după ani de studii în România, a ales să-și perfecționeze cunoștințele și să trăiască în S.U.A., dl. **Mihai Vinereanu**, angrenat în acțiunea de a demonstra „originea veche, indo-europeană a multor cuvinte din vocabularul actual al limbii române” abordează în lucrarea [5] (Figura 5), etimologia principalelor cursuri de apă din spațiul traco-dac. Referindu-se la hidronimul **Argeș**, arată că acesta este menționat de mai mulți autori antici și bizantini. Astfel la **Herodot** este întâlnit sub forma *Ordessos* iar istoricii bizantini, până la **Porfinrogenetul** întrebuintează denumirea de *Argessios/Argesios* (dublu „s” pare să redea sunetul „ș”, inexistent în medio-greacă). Dânsul concluzionează că: „Acest hidronim pare să provină din limba PIE (proto-indo-europeană), unde *ar(e)g'-, *arg' = alb, strălucitor”.

Opinia autorului prezentei lucrări. Într-o lucrare [10], având subiect similar cu prezenta, Dragoș Moldovanu consideră că „pentru a fi convingătoare, etimologia numelor de locuri trebuie să îndeplinească trei condiții: să apară ca **verosimilă** sub aspectul motivării sociogeografice, ca **posibilă** din punct de vedere lingvistic și ca **probabilă** din punct de vedere istoric.” Adoptând abordarea de tip interdisciplinar propusă de acest cercetător și luând în considerare concluziile lucrărilor analizate, opinez pentru o tratare „în timp și în spațiu” a denumirii râului cunoscut în prezent drept **Argeș** având în vedere cele trei condiții/criterii și anume:

Criteriul sociogeografic. Apa constituie un element vital pentru existența și menținerea florei și faunei, astfel că nu întâmplător civilizațiile umane au apărut și s-au dezvoltat pe malurile lacurilor și mai ales ale râurilor. De regulă, denumirea râurilor în orice parte a Terrei s-a dat de către populația riverană după caracteristicile fizice ale apelor și geomorfologia albiilor acestora. Triburile ancestrale care locuiau pe malurile acestor ape au fost impresionate în primul rând de debit, viteză, culoarea apei și a aluviunilor transportate, forma albiilor, structura malurilor etc. Orice râu, dar mai ales cele având cursuri lungi pot prezenta caracteristici fizice și geomorfologice diferite în zona izvoarelor față de cea a vărsării. Argeșul, așa cum l-a prezentat și B.P.Hasdeu, se remarcă pe cursul superior „prin

limpeziciunea apei sale". În schimb pe cursul inferior, albia se lățește, viteza apei scade, culoarea ei se modifică din cauza aluviunilor și sedimentelor, apar mlaștini.

Deci este *verosimil* ca pentru populația proto/indo/europeană stabilită inițial pe malurile cursului superior al râului denumit în prezent Argeș, să fi contat primordial aspectul coloristic „alb, strălucitor” al apei.

Criteriul lingvistic. Bazându-ne pe primul criteriu, este *posibil* ca populația *proto-indo-europeană* care locuia pe cursul superior al râului, în limba căreia **ar(e)g'*-, **arg'* = alb, strălucitor”, să-l fi denumit *Ordessos Ardessos-Argessos sau chiar Argessis*, care a devenit în limba română *Argeș*. Pe de altă parte, la fel de posibil este ca populația care locuia pe malul drept al Dunării, mai ales după ce teritoriul respectiv a fost ocupat de romani, venind în contact numai cu gura de vărsare de pe malul stâng și văzând caracterul mlaștinos al zonei, să-l denumească *Marasca* (mlaștină în limba latină), ceea ce ar corespunde parțial cu opinia documentată a lui B.P.Hasdeu. Totuși pentru cei care trăiau de-alungul râului (dela izvoare la vărsare) nu este posibil ca acesta să fi fost denumit diferit cu o asemenea „distanță lingvistică” între cuvintele *Argeș* (în amonte) și respective *Marasca* (în aval), fiind posibil ca aceștia să folosească în timp numele de *Ordessos, Ardessos, Argessos, Argessis sau chiar Argeș*.

Criteriul istoric. La o analiză atentă, opinia lui B.P.Hasdeu privind denumirea *Marasca pentru râul numit azi Argeș*, este puțin probabilă în lumina criteriului lingvistic, așa cum s-a arătat mai înainte. Pe de altă parte analizând derularea istoriei în „spațiu și timp”, putem înțelege (cu unele corecții) și opinia lui B.P.Hasdeu privind „contribuția armenească” la etimologia cuvântului *Argeș*. După cum este dovedit de mulți istorici români și străini în spațiul carpato-danubiano-pontic au locuit indo-europenii, apoi urmașii lor pelasgii (proto-tracii), traco-geto-dacii și în prezent trăiesc românii. Din această veche vatră (patrie) indo-europenii au migrat practic în toate punctele cardinale [2]. **Probabil** că unele triburi ai acestui numeros neam au ajuns și pe teritorii asiatice precum India și Armenia. Populațiile ajunse pe malul lacului

Van, ar fi putut „boteza” prin similitudine de aspect (alb, strălucitor) apa dar și localitatea din proximitate cu numele originar de *Argeș*. După un oarecare timp, un grup de armeni care au migrat invers, din Est către Vest, ajungând în actuala zonă argeșeană, din motive similare, au „rebotizat” râul cunoscut de-alungul vremii ca *Ordessos, Ardessos, Argessos sau Argessis*, în *Argeș*. În concluzie, putem afirma **cu probabilitate maximă** că hidronimul *Argeș* este de origine proto -indo-europeană.

Bibliografie

- [1] Țuțuianu, O., *Continuitatea dacilor în zona Câmpulung-Muscel*. Lucrările Congresului de cultură și civilizație daco-română, Buzău, 5-9 iulie 2017, anul 1, Vol.1/2017, p.331-337. Fundația „Origini carpatice”, Editura Alpha MDN.
- [2] Țuțuianu, O., *Opinii privind originea hidronimului Moldova*, Lucrările Simpozionului „Vizionarii neamului nostru”. ED.3, Craiova, 12 dec.2020, p.205-209.
- [3] *** wikizero.com/Râul Argeș.(accesat pe 7.01.2022).
- [4] Pârvan, V., *Considerații asupra unor nume de râuri daco-scitice*, Academia Română. „Memoriile Secțiunii Istorice”, seria III, tomul I, p. 12-16; idem, *Getica*, București, 1926, p. 42, 81, 235.
- [5] Vinereanu, M., *Adevăruri incomode despre limba română*, Editura Uranus, București, 2018.
- [6] Hasdeu, B.P., *Etymologicum Magnum Romaniae (vol II)*, Editura Minerva, București, 1970, p.79-98.
- [7] Petolescu, C. *Originea numelui râului Argeș*. Muzeul Județean Argeș Argessis, Studii și comunicări, istorie, Tom X, 2001, p.21-23.
- [8] Miller, K., *Itineraria Romana. Romische Reisewege an der Hand der Tabula Peutingeriana*, Stuttgart, 1916, col. 714.
- [9] Petolescu, C. *Inscriptions externes concernant l'histoire de la Dacie*, II, București, 2000, nr. 361. CIL, 111, 600.
- [10] Moldovanu, D., *Etimologia hidronimului Moldova*. Anuar de lingvistică și istorie literară Universitatea „Ioan Alexandru Cuza”, Iași, Studii BDD-A1415, 1981-1982., t. XXVIII, p.5-61

Melania Rusu Caragioiu

ROMÂNIEI

Motto: „Greu crește floarea-n iernile cumplite...”

Din caietul mare al vremii
Istoria strânge-un fuior
Scriind cu fir alb pe milenii
Hrisov cu hrisov, din izvor...
Din file de vechi manuscrise
Sigilii vorbesc cu viu grai,
În inimi stau visele scrise
Și țara, cu mândrul ei plai...
Eroi dăruind a lor sânge
Istoria-n fapte împletesc;
Sub cer cu medalii de stele
Scriu paloșe... Cronici doinesc...

Apele curg-rostogol șerpuid
Cu aur și solzi lucitori,
Cascade de spumă, din plete vuind
Pe stânci dau vârtejuri de nori...
Vinul cel dulce se coace în vii,
În boabe de roș' chihlimbar
Și spumegă-n oale în stropi aurii...

.....
Cu jind, vede ochiul barbar...

În mii de băți ne luptarăm
Acasă, pe glia cea sfântă;
Talazuri de foc și de pară
Deasupra, pe hoarda înfrântă!
Noi strângm în nimă datini,
Tărie în brațul de fier,
Copiii-îi ferim pe sub cetini,
Sub coase dușmanii cruzi pier!
*

Din nou în pace se înalță neamul
Și multe călimări rămân secate,
Încep străbunii a căta la slove

Și-a scrie-n cronici întâmplări uitate:
Veacuri de aur și de înflorire,
Cultură, arte, călători vestiți
Crestează pe răboj, spre nemurire
Și scoală iar voevozii adormiți...

Ce multă bogăție-n faptă, strânsă,
Ce manuscrise, urice, sigilii!
Poporul șterge grabnic fața plânsă,
Alcătuind noi pravile în concilii...
*****

Din negre genuni ies vârtejuri de cer,
Dușmanul ne cearcă, noi iar îl gonim,
Mari torțe se-nalță: ideile noi
Și 1848 îl trăim!

Cu forțe-nmiite tot neamul e sus:
Trei chipuri în semn de dreptate se țeș:
E g a l i, deplin f r a ț i, pe senin sau furtuni,
Doar tu, l i b e r t a t e, ești drumul ales;
Zdrobind iobăgia, prin tulnic răsuni!

De-atâtea jertfe mari ni-e plaiul plin!
Sub lespezi e îngropată numai huma...
Pe aripi de veacuri mândre zvonuri vin
Și se-mpletesc în faptele deacuma...
Pleiadele de cărturari români
În măiestrite graiuri limba cântă,
Ideile sădite azi cresc mâine
Și dorul de unire ne frământă.

Din fiecare fir de grâu ce crește,
Din fiecare piatră de pe munte
Poporul vrea U n i r e a, și o cere...
Cu arma în mână îndârjit se luptă –
Războiul taie pagini de durere...

Înscrie de trei ori poporu' în faptă
Cuvântul drag „UNIRE”, sus pe steag,
De atât timp, cu dorul o așteaptă!
Victoria șterge lacrimi din șirag...

Erau atâtea de clădit,
Atâtea vetre sub cenușă,
Mii de comori zvârlite-n foc,
Și atâtea răni după cătușe,
Și umerii mai tremurau
De lanțul greu purtat mai ieri ...

Pe întinsul țării au detunat năpraznic
Obuzele de tunuri, crunte bombe.
Vuiiau deasupra, în vârtejuri, păsări

Și moarte trimiteau, flăcări de sonde!
Dar nici o clipă acest popor viteaz
Nu s-a îndoit de zilele de glorie...

Iar pacea ne-a învelit în haina-i albă,
Scriind pe rănilor adânci: „Victorii”

În transparența hărții văd imagini
De vechi cetăți cu ziduri crenelate
Și ape ce-au lăsat în urmă pietre.
Mai văd noian de oști tălăzuite,
Aud și buciom, naiuri și alăute.

Carpații-cunună, sub brazi ocrotesc
Bogate tezaure vechi,
Prin vechea mătase mioarele cresc
Și mieii albi zburdă... perechi....

Prin multe flori cu parfum de sulfini
Albinele miere aleg
Și roiuri de tei zumzând în stupini,
Nectar, în zbor dulce culeg.

Din piatra nestemată azi emană
Un Făt-Frumos, o dalbă Cosânzeană,
Cu minți de genii populând o lume
Un popor mândru, plămădit din veacuri,
În țara mea cu zâmbet cald de mamă.

Nicolae ROTARU
-POEME

SOSEȘTE ZIUA SACRĂ

Întâi chemat apostol, martir ce-ai fost temei,
Credinței milenare pe-acest meleag străbun,
Tu, bunule și tainic, zis cap de iarnă, Andrei,
În semnul crucii tale speranțele îmi pun.

Speranța de mărire, vestiri de bucurie,

Pe-ntreg cuprins de-o limbă cu inima-n Carpați,
Belșug de pace bună în Dulcea Românie,
Visata și unita, sălaş etern de frați.

La ceasul despărțirii de toamnă-n calendar,
Când tricolore flamuri se-nalță peste țară
Sosește Ziua sacră, cu fală și cu har,
Când Patria serbează Unirea Centenară.

Mulți ani întru lumină, belșug și fericire,
Neam românesc eroic, puternic și viteaz!
Priască-ți prin văleături, în veci Marea Unire,
Plutind cu Europa sub mare-al său pavoaz.

START DE IARNĂ

Se scutură albă și silențioasă
O primă zăpadă firoascoasă,
Pare pânzele unor înfrângeri,
Sau fulgi din aripe de îngeri,

Picur pufos de speranță și dor,
Împletire pentru-un țol protector,
O nouă iarnă-mi sporește trecutul,
Iar eu îi cânt calm începutul.

DECEMBRIE STELAR

Decembrie se naște, spre a fi din nou temei,
De țară întregită, de neam străbun sălaş,
Ca-n ruga de lumină a Sfântului Andrei,
Spre ceruri înălțată din țara sfânt lăcaș.

Un tricolor de glorie se-nalță și-nfășoară,
Tustrele vechi provincii de limbă românească,
Unită și eternă cum ești și te vrem, țară,
Ogor de rod frățelnic din glia strămoșească.

E ceasul rotunjirii, al unui sacru veac,
Din dăinuirea dacă, din vatra unde spuza,
Pentru certări cu oastea, de pace ne-a fost leac
De care-n lumi vorbește azi Sarmizecetusa.

Decembrie al păcii sub licăriri stelare,
Ne e izvor credinței, iubirii, permanent,
În țara carpatină a obștei milenare,
Ce-a apărut prin evuri bătrânul continent.

INVITAȚIE HIBERNALĂ

Storuri de lumină calmă se așează la ferestre,
Când surdină de-ntuneric noaptea iarăși folosește,
Și atunci, aud din hăuri, un îndemn: Hai, sus,
maestre!

Că în preajma ta cu visuri muza imediat sosește.

Știu, nu-ți place vorba asta, o blama chiar și
Arghezi,

Dar tu știi că ești maestru al rateului nocturn,
Când poem cu stihuri albe scrie condeiul zăpezii,
În bacovian decembre, rece, greu și taciturn...

Geo CĂLUGĂRU -POEME

EROI de VEGHE

Sunt pasărea-mbătăată de cuvânt,
Carnea lor mă strigă și mă doare,
Jertfa lor, în timp, nemuritoare
A-ntregit al Patriei pământ.

Este privirea lor întrebătoare,
Grea ca lespedea sub care sunt,
Sunt pasărea-mbătăată de cuvânt,
Carnea lor mă strigă și mă doare.

E-n inima ce-n piept ne bate
Alba Iulia, eterna vrere
Acolo și acum ne cere
Inimi de români curate,
Sunt pasărea-mbătăată de cuvânt.

RANĂ

Rană
În carnea unui crin,

Tăcerea doare...
O las să se cearnă:
Ninsoare,
    Uitare,
    Vindecare...

URCUȘ de GOLGOTE

Pentru ca locuibil infernul să fie
A trebuit să se nască-n lume poezii;
Uimirea lor – candoare de copil, azurie
Luându-și limpezimea din roua dimineții,
Asalt le e gândul, de spații stelare.

Răsărituri de soare din a lumii începuturi –
Odihnă, nicicând, el, poetul, nu are;
Mireasmă-i țesută din zboruri de fluturi,
Albastră măiastră, grăunte de lut –
Nicicând bănuț-n Cuvânt – Început –
E glas de tăcere – grai omniprezent –
Secunda ce ține vecia, atent...
Când cerul ne frânge și lutul ne doare,
Urcuș de golgotă-i poetul și zare...

PĂRINȚII

Părinții au albit de dor,
Scrutând într-una depărtarea,
Așteptând degeaba... Pe fiii lor
I-a-mbolnăvit uitarea.

Părinții noștri sunt bolnavi,
Își simt picioarele de plumb –
Îi visăm arar... tăcuți și gravi
Lângă pătule pline cu porumb.

În somn, ei ni se arat-arar
Și ne trezim cu ochii-nlăcrimați,
Îi întâlnim în vise doar –
Părinții iubiți și repede uitați...

Ștefan DUMITRESCU

**DOAMNE, IISUSE
CRISTOASE, STRIG!**

Doamne, Iisuse Christoase
Turlă de izvoare
Și chiparoase!
Mi-ai spus că stai
La ușa mea
Cum tremură pe zare
O stea
Și bați în lemn
Cu mâna Ta de catifea
Numai să aud eu
Și să zic, intră, Doamne!
Vorbește cu mine
Ceață de miere
Murmur de izvoare
Intră, Doamne,
Turn de lumine!

Iisuse, Iisuse.
Te strig, Iisuse!
Nu mai pot!
Doar eu stau
De treizeci de ani
Ca un schilod și netot
Și nu spun
Intră Hristoase,
Ci urlu ca un nebun,
În gura mare.
Intrăăăă, Hristoaseeeee!
Ca un văzduh, ca o mare
Ca o pădure
Ca un munte de sare.
Clocotesc
Ca un Ocean în picioare!

Numai vino o dată!
Mângâiere dulce
Catifelată.
Miluiește-Te de mine,

Blândule Tată,
Turn Împărătesc
Nu mai pot
Hohotesc!

Dedurere
Se rupe carnea pe mine
Mă prăbușesc
De ani de zile te chem!
Urlând în gura mare
Ca un nebun.
Ca o turlă pe zare
Din toți rărunchi
Urlu și țip
Ca un Munte
Ca un deșert de nisip.
Intră Iisuse
Numai intră o dată,
De-atâta suferință
Nu mai pot.
Sunt ca o baltă.
De mocirlă, de viermi,
De borhot.
O, Doamne, Iisuse Christoase,
Deal de petale
Și de mătase.
Mal înalt de oase.
Vino, intră
În carnea mea.
Ca licoarea de stea.
În sufletul meu
Ca puroiul de zeu.
Ca o mireasmă de tei.
Nesfârșită și alizeu!
Ca-ntr-un lac.
Iisuse Christoase fie-ți milă,
Fii bun.
Ajută-mă acum!
Floare albă de prun!
Aripă pe zare
De fum.
Acum! Acum!
Am eu nevoie de ajutor.
De iertarea și de
Bunătaea ta!
Acum țip eu
Și urlu
După ea!

Acum când urlu și
Când gem.

Când îmi este sufelut
 De iască și de lemn.
 Doamne Iisuse, fii bun!
 Catapeteasmă și azimă
 De bunătate.
 Iartă-mi Tu păcatele.
 Toate!
 Și salvează-mă
 De această suferință cumplită.
 De parcă mi-ar fi inima
 Pusă pe plită
 Încinsă
 Și de rușinea
 Care mă omoară
 Mă chinuie ca
 Mălura amară!

Doamne Iisuse
 Întinde-mi mâna
 Și salvează-l pe robul Tău!
 Mă târâi la pământ.
 Aș urla, aș plânge.
 Mi-e rău!

Te mai strig iar
 Și iar
 Mireasmă de cleștar
 Clipocit
 De mărgăritar.
 Urlu către tine.
 Iisuse, Iisuse! Vină
 Așternut de miere
 Crâng de lumină.
 Salvează-mă o dată,
 Nu mai pot,
 Tatăăăăăăă!
 O rană sunt
 Care te strig,
 Te cheamă!
 Îți urlă Numele.
 Ți-L șoptește,
 Ți-L pipăie cu limba
 Împărătește!
 Ți-l descântă,
 Ca pe pește!
 Ți-l mângâie
 Cu dragoste.
 Doamne ferește!

Iisuse Christoase, mi-ai promis
 Că Tatăl ceresc este Iubire

Și bunătate!
 Te mai strig încă o dată.
 Și încă o dată,
 În noapte!
 Parcă eu aș fi o jumătate
 Și Tu cealaltă jumătate.
 Din muntele de petale,
 Amețitoare, înmiresmate.
 Te strig și iar te strig,
 Vino Hristoase
 Mi s-a depus suferința,
 Ca rugina pe oase!
 Doamne, ajută-mă.
 Nu mă mai lăsa mult,
 Șă strig.
 Sunt secătuit.
 Îmi e urât.
 Îmi e frig.
 Îmi este rușine,
 Fie-Ți Iisuse
 Milă de mine!

De tot,
 Ajută-mă, că nu mai pot!

**Mircea Dorin ISTRATE
 -POEME**

UMBRĂ ÎN CERESC

Când mă-ntorc cu gândul într-o vreme veche
 Spre izvorul vieții dintr-un cuib de vis,
 Dau de cele timpuri fără de pereche
 Ce din sfinte raiuri peste mine-au nins.

Colo erau toate: marginea de lume,
 Bercul de poveste, stâna-n Continit,
 Mura de pe Vale, mere dulci pe Culme,
 Viile pe Coastă, fragi de-ademenit,

Smeură-ndulcită prin pădurea toată
 Plină de jivine ce ne-au dat fior,

Falnici nuci pe dealuri, unde-n via coaptă
Luna-și are cuibul viselor ce dor.

Șipotul cu apa-i rece și curată
Stâmpărând arsura zilelor de vară,
Iar în nopți cu stele gură sărutată
Dată de-o codană toată foc și pară.

Ierni cu dulci colinde suflet să-nfioare,
Primăveri în floare, vise de-nnălțare,
Veri pe malul apei mângâiați de-o boare,
Toamne-ndestulate aducând răcoare.

*

Unde sunteți toate care-ați fost odată
Clipe dulci furate dintr-un rai ceresc,
Cum aș da acuma lumea asta toată
Pentr-o zi de-atuncea, să mă-ntineresc.

Să fiu iar ce fost-am slobod pe sub soare
Eu pe mine însumi veșnic împărat,
Hoț de sfinte raiuri, viață-amăgitoare
Prinsă în dulceața unui sărutat.

Doar cu-atât m-oi duce când o fi să fie
Să îmi las aicea toate din lumesc,
Dulcea amintire îmi va fi vecie
Umbrei care fi-voi, colo în ceresc.

TE RUGĂM MĂRITE

De ni-i da vecia, nu e timp s-ajungă
Să-ți cerșim iertarea, Ție, ce ne știi,
Și smeriți să punem dintr-un gând și-o rugă
Gând din gândul nodtru, până fi-vom vii.

Iartă-mi-i Mărite pe ai noștri duși
Și-n a Tale raiuri pune-mi-i, Tu, Doamne,
Însfințiți să-Ți fie, robii Tăi supuși.
Timpuri nesfârșite, toamne după toamne.

Toți am fost o clipă din a Ta vecie
Visători de tineri pentru-ntreaga viață,
Cu nesaț gustat-am lumea asta vie
Cunoscându-i taine și a ei dulceață.

Risipiți prin lume ne-am purtat povara
Nelăsând rușine lucrului făcut,
După noi în urmă n-a venit ocară
Că în bune fapte, viața ne-a crescut.

Dar de-o vreme-ncoace Doamne ne rărești
Și ne scazi la număr fără de oprire,
Să ne pui în raiuri, să ne veșnicești
Ca să-ți trecem pragul către mântuire.

Ne mai las-o clipă, ține-ne-o mereu,
Satură-ne încă cu ce viața are,
Să mai stăm pe lume, chiar de-aici e greu,
Ține-ne cum suntem, dă-ne-a Ta iertare.

Al. Florin ȚENE: Dr. Ionuț Țene la Universitatea din Madrid.

Asociación Socio-Cultural Romanați și Lectoratul de limba română din cadrul Universității Complutense din Madrid – Facultatea de Filologie au organizat vineri, 21 octombrie de la ora 19.00, prelegerea cu tema "Istorie și poezie în Transilvania, România"/"Historia y poesía en Transilvania, Rumanía", care a avut loc la Facultad de Filología, Universidad Complutense de Madrid, Edificio A, Aula A – 022.

Invitați speciali au fost:

Mihai Gligor – Prof. univ.dr. habil., Director CSUD, Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia.

S-a prezentat prelegerea: “Antiguas civilizaciones de Transilvania” / „Civilizații străvechi ale Transilvaniei”

Ionuț Țene – Scriitor, jurnalist, Director Biroul Invățământ, Cultură și Culte din Primăria Cluj-Napoca

S-a prezentat prelegerea: “Poesia rumana de Transilvania tras 1989. La agrupación poética neovanguardista de Cluj-Napoca”/ „Poezia română din Transilvania după 1989. Gruparea poetică neoavangardistă de la Cluj-Napoca”.

Moderatorul și amfitrionul conferinței a fost Prof. Univ. Dr. Felix Nicolau, lector IRL la Universitatea Complutense, care a evidențiat deschiderea Universității din Madrid față de cultura română recentă. În sâmbajul acestei organizări s-a implicat și prof. Dr. Alba Diz Villanueva de la aceeași Universitate.

Istoricul Mihai Gligor a subliniat, în conferința prezentată, vechimea civilizațiilor neolitice de pe teritoriul României, în conexiune cu valoarea unor culturi similare din sud-estul și nord-estul european, precum și ultimele descoperiri arheologice din zona Alba-Iulia, cu statuiete ce exprimă frumusețea, fecunditatea și prețiozitatea unor artefacte vechi de 7000 de ani. Recent s-au descoperit statuiete cu măști și de femei gravide care reprezintă astfel o societate conștientă de protecția femeii însărcinate în neolitic.

Scriitorul Ionuț Țene a făcut o radiografie a poeziei neo-avangardiste din Transilvania după Revoluția din 1989, subliniind rolul înnoitor al limbajului și al expresiei lirice a unei generații care a îmbinat avangarda interbelică cu lirismul modernismului într-o explozivă redare inedită a emoției lirice, prin Gruparea Zalmoxis de la Cluj-Napoca. În poezie, nu forma rațiunii este importantă, ci intensitatea acesteia. Poezia nu este evoluție cantitativă, ci doar exprimare a emoției.

Mircea G. Florescu, organizatorul evenimentului din partea Asociației socio-culturale Români, editorul publicației ”Români în Andaluzia”, a oferit un original recital liric la cobză, pe melodii armonice din folclorul secular al Olteniei.

A luat cuvântul și cel mai important critic de artă din Spania, dl. Prof. Dr. Centiart Calderon de Jesus, care a afirmat răspicat un lucru neașteptat pentru cei prezenți: ”Cultura română prezentă este un exemplu, care inspiră Spania contemporană”.

În sală au fost prezente personalități ale vieții culturale spaniole și scriitori români care trăiesc în Spania.

MEDALION LIRIC

Alexandru Florin ȚENE

Adevărul din acrostih

Această pagină de timp o scriu cu maci
Elimin minciuna cu un verb curajos,
Lumea se ascunde în păduri fără copaci,
E vremea să iau poteca în spate și să pornesc pe jos
S-au să mă refugiez în fraze fără cuvinte,
Atunci când tai unghiile substantivului picior,
Durere întoarsă pe dos în mânușa pierdută-n pridvor,
Negație ce nu neagă nimic pe lume,
Acceptare botezată astăzi fără nume.

E vremea să privim oglinda oglindită-n alta
După ce ieșim din cuvinte mincinoase,

Atunci toți zeii se întorc din Malta,
Tăcerea trece în imne și-n clipe păguboase,
Iubiri ne știute cum nu ne cunoaștem viitorul,
Totul s-a măcinat până la vene, până la oase,
Inodore și incolore precum dorul,
Cuvânt strecurat în inimile rămase.

Acum putem să ne citim viața pe dos,
Raport între trăire și sfârșitul poeziei,
O lume ne așteaptă într-un spațiu lăptos,
Fumurie precum toamna arămind aracii viei,
Atunci când fur un vis de pe buzele femeii
Tăcută cu poala plină cu struguri dulci.
E vremea fluturilor hălăduind prin lunci
Mai rodnică în sfârșit când se nasc și prunci.

Abatere de la firesc

Un verb ce-a încăput într-un Cuvânt
Se roagă în silabe la mormântul unui sfânt
Și o rimă rebelă ieșită din lege

Se-așează rubin pe coroana unui rege;

Iese icoana din cerul unei rostiri-
Fraza încheie clipa din sfințiri.

Poetul-verbul unei abateri de la firesc
Poartă sub aripi visul îngeresc,

El este și ploaie, secetă și duh,
Pasăre măiastră rătăcind prin văzduh.

Cristian Petru BĂLAN

Tu, Românie sfântă

Tu, Românie sfântă, jertfită-ai fost milenii,
Trecând prin mari prăpăduri, vitează-ai rezistat
Dezastre-ngrozitoare, de-a lungurile vremii,
Tu le-ai învins eroic; mai sus te-ai înălțat!

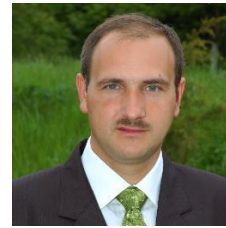
A fost destinul sorții să stai la grea răscruce,
Barajul Europei adesea ai devenit:
Barbarii răi ai lumii n-au reușit s-apuice
Să iasă vii din tine. Pe toți i-ai nimicit!

Sosit-a iarăși clipa să fii greu încercată
Și iar ne dai alma să fim în jurul tău.
Precum întotdeauna, mulți vor veni îndată...
Și, totuși, câțiva-alții-trădează și-ți fac rău.

Ei tot români, cu jenă, abia se recomandă,
Dar mari averi din tine fățiș ți le-au prădat.
Aceștia-s vânzătorii slujind străinii-n bandă.
În loc să-ți deplângi soarta, distruge-i imediat!

Speranța nu-i pierdută: știm să-nfruntăm destinul
Tu ne-ai descris secretul de-a rezista și-a fi.
De-aceea, prin unire, ne-nlăturăm veninul,
Căci din ruini renaștem-și iar vom birui.

Ionuț ȚENE

Crez

Sunt ultimul dac al acestui pământ
Sunt ultima clipă a acestei zile
Sunt ultima picătură de rouă de pe piciorul ierbii
Sunt ultimul strigoi printre mormintele
strămoșilor
Sunt ultimul român dintre români
Sunt ultimul dintre cei ce sunt
Sunt ultimul dintre cei ce nu sunt
Sunt ultimul dintre ultimii
Sunt ultimul
Sunt

Iubirea

Iubirea a trezit noaptea
cum țipătul lunii tinerele neveste
Iubirea are buze de felină adormită
și orașul a devenit un uriaș patinoar
pe ca re aleargă visele
cum mâini le pe sâni pietroși

Iubirea trezește dimineața
cum o cafea tare singurătatea

Iubirea aleargă uitarea pe coapsele
marilor bulevarde în orașul
unde super-marketurile sunt frumoase catedrale
unde femeile se roagă pe altarele electronice
unde bărbații și fericirea sunt numere
pe bonuri fiscale și carduri bancare

Dorință

Vom vedea cândva răsăritul
pasărea inocentă a nopții

Vom vedea cândva inima
răsărind peste ceață

orașul dragostei șopârlă
ritmurile toamnei

Vom vedea cândva visurile adolescenților
tropăind pe scara ce duce în ochiul lui Dumnezeu

Vom vedea cândva luna
lăcrimând icoană de Paști

Ionel MARIN

În haine de lumină

Din clopote de cuvinte, ecou
Strigăte neauzite, plutesc la suprafață.
Tremură cuvintele la nepăsare,
Violență, ură și ne îndepărtează
De bucuria, de bunătatea din noi...
Cu umbra tristeții, prin veac călătoresc,
Răni, doar urme rămân...
Din interior furia furtunii lovește cu tărie
Anotimpuri firești, îndepărtând
Simțirea dintru începuturi, frumusețea raiului.
Răutatea alungă sărutul, sublimul... clipei!
Dorurile zboară triste prin lume...
Doamne, Purtătorule de lumină,
Dă-ne ca hrană Cuvintele vieții!
Prin păduri de gânduri bune menținem
Lângă noi, pacea, adevărul, omenia,
Zâmbetul divin și zborul anotimpurilor.
Doar când ne vom îmbrăca în hainele luminii
Vor înflori petalele iubirii și ale veșniciei.

Titina Nica-Țene

Case frumoase și triste...

Case frumoase și triste,
pe dealuri împrăștiate,
nimeni nu vă locuiește,
sunteți case-nsingurate...

Pe dealuri împrăștiate,
case frumoase și triste,
mai că-mi vine, când vă văd,
să-mi vărs lacrima-n batiste...

In voi nu e sărbătoare,
nu vă vin colindători,
căci, cei ce v-au construit,
sunt plecați în alte țări...

Puteau găsi bucurii,
chiar aici, la ei acasă,
cum că ar sta cu toți cei dragi,
adunați la aceeași masă...

Cum că ar asculta cucul,
în pădurea înverzită,
admirând pe sub copaci,
vioreaua înflorită...

Căci averea pe pământ,
nu are nicio valoare,
omul se duce sărac,
dincolo, atunci când moare..

Nu mai chinuiți copiii,
care plâng rămași în țară!
Niciodată nu uitați:
Ei sunt singura Comoară...

Elena Căpățînă

Pe Pământ pace, între oameni bună învoire!

Am înfipt sămânța păcii în inima ta blajină,
Să o simți și să o uzi cu picături de Lumină.
Să te bucuri când răsare firicel de floare rară,
Să o vezi când înflorește și iubirea o-încojoară.

Iubirea știe să facă să rodească-a păcii floare
Și semințe sute, mii să le strângă în hambare,
Să le semănați voi, oameni, cu o caldă-mbrățișare
Și cu-un zâmbet larg pe față să vedeți asemănare

Între chipul vostru de-astăzi și cel creat la-început
De Cel care v-a dat Viață, chiar dacă erați din lut.
Căci doar cu floarea păcii-n voi puteți în pace să
trăiți
Și cu armura inimii o protejați doar când iubiți.

Pacea este cu valoare, fără a fi de vânzare...
De ce toți negociați această frumoasă floare?
Dați la toți câte-o sămânță! Sau... puteți să o-
înfigeți voi,
Ca din inimi să le piară orice sămânță de război.

Doar petale colorate s-admirați la fiecare,
Căci pacea ei astăzi o pun de strajă la hotare,
Că-i darul lui Dumnezeu... Cuvântul Lui să Îl
rostiți,
La fel ca îngerii străjeri, că-așa veți fi mereu
uniți!

Elena ARMENESCU

Înmiresmarea lăuntrului
Respir...

Aerul mă hranește, mă poartă
Roată
sub Pomul Vieții
Uneori, ca o pasăre
Peste o apă curgătoare
lunec lin,
Bănuți de aur îmi dansează
Pe frunte, pe mâini
Ca un alin
Când
Recunoscătoare...brațele ridid
invocatoare
Spre lauda Luminii.

Respir...
De dincolo de Pomul Cunoașterii
Ochiul Domnului mă privește fix
Mă știe, mă cunoaște
Mai mult decât mă cunosc eu
Pe mine însămi.

Respir...
Rămân nemișcată
Inima, doar inima
În deplin acord cu ritmul ancestral
Trimite sângele ca pe-o lumină
Spre înmiresmarea lăuntrului
Spalând erori, păcate vechi.

Respir...
Lepădându-mă de ele
Renasc întru înflorirea spiritului.

Cătălin Ioan Vega

Îngerul stelei

Mai lasă-mi versul
ca să deschid cărarea
spre dimensiunea stelei mele
căzătoare prin multe inimi
de gânduri nenăscute
și așteptate

combustibilul meu
e dragostea voastră
și când sunteți triști
îmi iau scara
ca să mă cobor
în perna
ce v-ascunde durerea.

Scara din cerc

Dacă o scară ar fi ca un cerc
să urcăm pe o roată
ca un glob pământesc
am ajunge să ne vedem
umbra pentru o clipă
ca soarele și luna,
dar nu suntem,
reflexia trecutului nostru
ne suflă în ceafă
ca niște păcate neiertate
alergi după un vis
ca să te prindă deziluzia
că suntem nedeplini
când scara se termină,
nu e agățată de rai
cu picior pe un plai,
e creșterea noastră smerită
ducând în spate scările celorlalți,
goliți de sine în căutare
primim deplinul
ancestral al scării...

Adrian BOTEZ

LICORNUL

Licornul blând
Coboară sfânt
Dintre păduri
De dumnezei
E tot flămând
De Duh și Cânt

Și trece rar
Pe la Smarald

Licorn tăcut
Coboară Scut
Peste Virginul
Printz din Tei

E tot Amurg:
Walkirii curg
Spre câmpuri pline
De Eroi

Sub Cornul Dalb
Nebun Hidalg
Scutură Pomi:
Cad dulcinei

Licorn din Lună
Arme sună:
Iubiri – Război
Suie în Mit

Îngenuncheați
Frați Cruciați:
Ați fost aleși
Paznici la Graal

Arhangheli Grei
Sunteți - Tustrei
Chemați la Cer:
E-Ospăț de Zei

Licorn de Pază
Ia în Vază
Pe cei ce-ajung
Prin Răstigniri
La Sfântul Duh

Maria NICULESCU

Cânta-vom de iubire și de pace!

O vorbă foarte veche și-nțeleaptă
Ne spune cum că sfânta pace vine
Din suflet, însă nicidecum n-așteaptă,
Se-mparte-n orice loc, pentru orișicine,

A sufletului harpă, dulce, cântă
De-a semenilor noștri dragi iubire,
Înstrună despre pacea care-i sfântă
Ce-aduce-n lumea toată fericire.

Numai iubirea, numai ea gonește
Și răul rău, și ura de pe lume,
Cum ea, Lumina clară strălucește
Peste-ntuneric și noroi și brume.

Halouri strălucinde se coboară
Pe lumea ce, străină e de bine
Iar bunătatea este tot mai rară,
Sunt suflete ce-au devenit haine.

Neprețul, lăcomia-s la putere
Și violența ce-a luat amploare,
Au încetat buni oameni să mai spere,
Războaie fără noimă sunt în floare.

Triumfătoare-s moartea, violența
Și-atâta dezbinare este-n lume,
Ucide, răul, binelui potența,
Căci cruzii oligarhi se țin de glume.

Pe bolta-naltă stau, cerniți, albi, norii,
Iar soarele-și pierdu ultima rază,
Prea trist tablou ce-a-nspăimântat cocorii,
Au teamă, îngerii, să mai stea de pază.

Copii înspăimântați și puști, și bombe,
Refugiați, persoane strămutate,
Istoriile nenăscute, fum în trombe
Și lacrimi, și orașe bombardate...

Ivitu-s-au, cu inima de piatră
Și gânduri ucigașe, să domine,
Pășind semeț peste vecina vatră
Neoamenii cu suflete puține.

Auzi a noastră rugă, Doamne Sfinte
Și scapă-ne de suferinți, durere,
Nu vrem dușmani și oameni fără minte,
Ci inimile noastre vor să spere!
E minunat când peste lume-i pace
Spre zarea-albastră păsări când se-avântă

Trăiri să le-mplănim, copii să joace,
Ci, scapă-ne de fapte ce-nspăimântă!

Aprinde-n inimi flacăra iubirii,
Să ne-nfrățim și să uităm de ură
Românii toți, în sacră lege-a firii,
Cu alții, de-orice neam, cu firea pură,

Uita-vom viața ternă și sihastră,
Extaziați o horă mare-om face,
Să-nconjurăm planeta cea albastră,
Cânta-vom de iubire și de pace!

Ștefan Doroftei Doimăneanu

Lumină din lumină

În regăsiri divine, fascinante

Mi-am pus aripi la doruri și la vise,
Am adunat cuvintele pendante
Să împlinesc poemele promise.

Lumina s-a aprins în calendare
Și-n sufletele noastre răzvrătite,
Ea circulă cu teamă prin altare
Stârnind mânia lumii pe șoptite.

Pornesc la drum cu pana și cuvântul
Iubirea îmbrăcând-o-n sărbătoare,
Deși în izolete bate vântul
Și libertatea încă mă mai doare.

Dar drama sufletului în furtună
Începe-ades în doruri să se-agite,
Deși își ține rugile în strună
Mai evadează-n tare dezrobite.

Aștept să mă revăd în răsărituri
Clătindu-mă cu aură divină,
Ca renăscând în alte infinituri
Să-mpărtășesc lumina din lumină.

Ella LEYNARD**Lumina răsăritului în București**

Lumina răsăritului, caldă, îmbrățișează acest oraș
prăfuit,
căzut sub înjurăturile propriilor locuitori,
au plecat unii în largă lume, au rămas ceilalți
să înjure mai departe și pentru cei plecați,
cât îi ține gura, ba au luat și din limbile lumii în
călătoriile lor,
de altceva nu au avut bani, în librării nu au avut
gând să intre,
dar au adunat înjurătura căzută pe stradă
și ce mai era aruncat de alții, era bun pentru ei să
aducă acasă.

Lumina răsăritului, ireală, în frumusețea
sfârșitului de vară,
nebună ca o îndrăgostită fără scăpare, mângâie
acest oraș,
care, cu cât mă dezamăgește mai tare, cu atât
mai multă iubire arunc peste el, oriunde merg,
chiar și pe orice nu îmi doresc să văd,
trec privirea mai repede,
mai departe, să nu mi se rănească grav.

Lumina răsăritului, albă, triumful viitorului
pe care îl întrezăresc pe razele din soare
vorbindu-mi despre inutilitatea dezamăgirilor
prezentului,
adevărul acolo doarme, înfășat în promisiunea
lui mâine și poimâine și ce urmează după ce noi
vom fi pietrele de temelie, vom deveni, deodată
liniștiți, purtând în buzunarul de la inimă, în
eternitate,
iubirea pentru acest oraș.

Timpul

Timpul nu există dacă îl anulează gândul,
dar gândul îl tolerează, poate dintre ei amândoi,
el este cel înțelept.
Dacă gândul nu ar tolera timpul și l-ar alunga,

odată cu el ar dispărea toate obiectele realității
din jur,
s-ar trage smulcit spre laturile realității,
acelea în care am bănuțit întotdeauna prăpastiile
care însoțesc orice drum
și ar rămâne doar noțiunile, deocamdată fără
corp,
ale sentimentelor esențiale: iubirea și ura.
În această realitate nu s-ar putea adapta ființe,
așa trebuie să fi fost momentul genezei,
când intenția gândului își savura clipele aparent
stagnante,
cu mult înainte de a da voie cuvântului să se
nască.

Iubești viața? Atunci nu pierde timpul, pentru că
timpul e materialul din care e făcută viața.

– Benjamin Franklin

Maria Sturdza Clopotaru**LAPTE DE NUFERI**

uneori copilul se simte stingher
când ochii grijulii ai mamei
îi citesc în suflet
durerea tristețea neîmplinirea
și dintr-un impuls
de autoapărare parcă
lovește năprasnic în jur
mai ales prin cuvinte
dar oricât de departe ar alunga-o
ea revine întotdeauna
ca un bumerang
și cade la picioarele lui
sărutându-i tălpile sacre
ca la primele înmuguriri
când mirosea a lapte de nuferi

așa îl va iubi și adora mereu
chiar și atunci când
tălpile lui bătătorite pe cale

vor sângera sub greutatea anilor
 pentru că doar o mamă știe
 că izvorât din căldura sufletului ei
 copilul nu are vârstă
 el poartă în matricea luminii
 surâsul Veșniciei
 și este viață din Viață
 precum lumina din Lumină

Iulian BARBU

România mea

De la mare până la munte
 Patria mea e un Rai
 la gură de dor și la vale de vis.
 Veselia oamenilor urcă până la Dumnezeu
 ducându-i șoptite rugăciuni.

România e zi de primăvară
 pe chipuri de copii
 în timp ce cu o măreție solemnă trece prin
 frumusețe dincolo
 de oceanul orizonturilor imprecise
 până la mamele ce se roagă
 cu mâinile împreunate
 să-i ceară Lui
 Dumnezeu să transforme viața amară
 în zi cu soare
 și sarea în zahăr.

Țara mea e
 timpul ce vine din istorie
 în mare viitor
 la braț cu doina și dragostea
 de pământ a eroilor.

România e floarea din grădina Raiului.
 Aici speranța crește
 ca pâinea din cuptor
 atunci când Iisus plânge cu lacrimi de bucurie
 la pieptul Tatălui.

Nicu DOFTOREANU

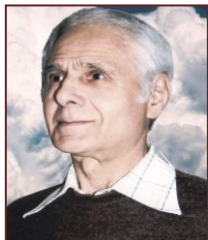
TANGOUL PĂPUȘARILOR

Ar trebui să înțelegi
 Că soarta nu-ți dă timp s-alegi,
 Când păpușarii democrați,
 Reîncadrați,...numai de formă,
 Trag sfoara vieților la normă!
 Nu vezi că toți au fost aduși
 La mâna celor mai sus puși
 Ce îi transformă în păpuși?!
 Desigur n-au anticipat
 Ce s-a-ntâmplat,
 Când s-a-ncălcat
 Acel tratat...dimensional,
 Asociat noului val
 Ce-a devenit apoi...fatal,
 Și-a eșuat în mod ciudat
 Nefiind destul de adaptat!,
 Și-atunci, brutal...surprinși o vreme,
 Ei n-au mai fost atenți la semne!
 Și au permis celor cedați
 În schimbul celor declarați
 De ei ca...defavorizați!
 Să scape ne'nregimentați!
 Doar că dintr-un motiv anume,
 Ce perspectivei îi dă nume
 Acei supuși s-au regrupat
 Cam supărați în mod constant
 C-au fost lăsați printre perdanți
 Și-au devenit prea...ezitanți
 Ratând din start însăși schimbarea
 Pe care s-a grefat uitarea,
 Cea care ne-a-ndemnat mereu
 Să depășim tot ce e greu
 Fără motiv întemeiat,
 Când nostalgia i-a-ncercat.
 Ei sunt acum Compătimiți
 De cei ce s-au predat cumiți,
 Într-un moment neprecizat,
 Dar astăzi pomenit constant
 De păpușari...de-nchiriat

Ce-atunci, demult, s-au orientat!
În faptul că s-au complăcut
A fi paiate de-mprumut!

Florin CONSTANTINESCU

A fost odată...

”În crovuri de lumină
intens strălucitoare
Din fulgere imense
pe cer încrucișate
Se află ale mele
mirifice izvoare...
Așa mi-ai spus odată
într-un pahar de șoapte...

Copilărind cu timpul,
te-am însoțit pe cale
De când ți-am dat ființă,
cu sfaturi pe-ndelete...
Luând mereu asupra-mi
năzbâtiile tale,
Privirile-mi în voie
lăsam să se desfete!

Cum din plăpândă plantă,
un firicel de iarbă,
Ajunsa-ai munte falnic
cu fruntea peste nori?...
Sensibila mea fire
în sine-a-i se întreabă...
Mergeai stângaci...cu teamă...
acum alergii și zbori!...

Când se crăpa genunea
sub trăsnet greu și lung
Te ascundeai în bortă
de piatră...neagră...rece...
Azi, în adânc de Cosmos
privirile-ți ajung,

Mă trec fiori sub talpa-ți
și grabnic vremea-mi trece...

Adâncile-ți ogive
azi fulgeră și tună,
Sfidând imensa-mi rugă
de-a fi un pic mai bun...
Toți porii mei întruna
ți-au spus ce-am vrut să-ți spună...
Azi, stau la tine-n palmă...
am obosit să-ți spun!...

Orbit de vanitate,
nu simți că tu sunt eu,
Te lupți cu tine însuși
Pân`la epuizare,
Străpunsă sunt de ghiara-ți
și sângerez din greu...
Închise orizonturi
sterila-ți luptă are!...”
Nu rezonează fiara
și urlă din rărunchi:
”Sunt UNICUL... STĂPÂNUL...
sunt TOTUL...DUMNEZEU!”
Un fulger fără seamăn
îmbrățișează cerul,
Un tunet umple zarea,
se prăbușește-n hău,
Cutremurând Pământul
cum n-a mai fost vr-odată...
Un geamăt se aude...
din gheara descărnată
O pasăre superbă
cu grație se-nalță,
În lina, larga roată
își plimbă trista-i față,
Muncelul de cenușă
Așează-ntr-un înscris:
A FOST ODATĂ OMUL...
CENUȘA UNUI VIS!...
Un fâlfâit de aripi...
cenușa pulberată
Descoperă o arșă
întindere crăpată
Pe care-și lasă astrul
privirea-i cu dispreț...
Superba zburătoare,
din pliscul ei de aur,
Revarsă în văzduhuri
finalul de poveste:
”Sunt Pasărea...sunt Phoenix!...”

sunt VIAȚA!...E târziu!...
Alt vis mi-i tulburarea...
zorită sunt să-l scriu!”

Ionel RUSU

Gutuiul copilăriei

Îl știu din copilărie...
N-a fost an, ca-n el să fie,
Doar o singură gutuie,
D-aia, dulce, amăruie,
Ci mai multe, multe, multe...
Vârsta lui? E cât a mea.
Cinci ani pe o rămurea,
Zece pe tulpina sa.
Câte lovituri i-au dat...
Cei ce poate... l-au negat,
La pământ nu l-au răpus,
Vânturile ce-au bătut.

Numai el știe, sărmanul...
Cât va mai rodi la anul?
Și-a ajuns cum a putut,
Nins de ani și mare mut.
Încă nu-i sulemenit...
Nici nu este părăsit,
Falnic și mai roditor,
În pustia vremilor,
Să strigați acum dragi nori:
„Gutuiule, să nu mori!”
De-ar dărâma cineva casa,
Gutuiul i-ar pălmui fața:
- „Nu se cade-a strica,
Ce-am umbrit cu umbra mea...”

Cumpăna

Pe un fir subțire se plimbă viața,
Că țâșnește dintr-un Izvor pe care un Fântânar l-a
săpat,

Ca să fie înconjurat de o fântână,
Ale cărei ape sunt scoase afară de o cumpănă
fermecată...
Ea poate să se rupă, numaidecât,
La o simplă adiere de vânt,
Chiar după ieșirea de la maternitate.
Poate dăinui ca stejarul în păduri, pe coridoarele
pământescului,
Peste foc, apă ori sub nori de cristal și fulgere,
Se poate stinge când își fac cruce
Unele clipe din zile, luni, anotimpuri sau ani,
Când ispite năpraznice asemenea Crivățului de la
Răsărit
Invadează abuziv tronul vieții.
Doar așa viața e un șirag de cumpene care,
Oricând se pot afunda în adâncimile de taină ale
veșniciei...

Lucica NISTOR

Eroi sub flori

Oștean plecat de-acasă de-a lumilor pricină
Cu țara strânsă în flăcări de drapel
Și-n raniță c-o mână de țărână
Strigat absent la ultimul apel.

Tu cărei mame i-ai străpuns răunchii
Rămas pe scut ca alții mii și mii?
Când roșii flori ți-au secerat grumazul și
genunchii
În doina florilor rănite din câmpii

Ai înmulțit pe unii cu huzur
Își zbate cerul pleoapa în fereastra
De țara înjunghiată împrejur
Ostașul meu căzut sub zare' albastră

Eu unde să-mi pun lacrima să scurme
Jelitul și mormântul nenumit?!
Al nimănui soldat păscut de turme

Și-n lanul pâinii veșnic adormit?

A hotărât atuncea Dumnezeu
Să le așeze 'ntru vecie un drapel
A-ntins peste eroii țării curcubeu
Cu parfumate flori de mușețel.

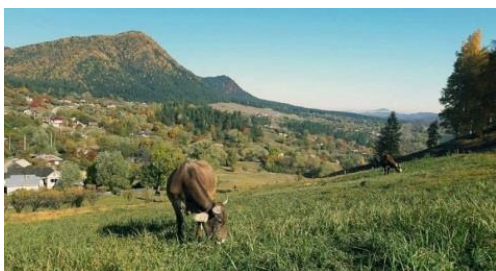
Dor de țară

Voi știți ce e dorul de țară
Sătul în stomac cu ce-o fi!?
Te sfâșie-o foame te arde o sete
De glodul din uliți răscolind veșnicii

De țarna ca piatra peste plug asudată
Când nori-au muțit și-n fântâni e nămol
E dorul de prispa în lut frământată
Și-n hărți emigrante se cască un gol

Voi știți cum e dorul de neam, de bune
Când bat în timpane străine rostiri!?
E-o foame cumplită care trece cu ei
Te arde o sete qA cu semn de martiri

Voi știți ce e dorul ce mușcă ascuns
Când ți-au arvunit gratuit ciocârli!?
Când nu este leac nicăieri ți-i deajuns
Să scrii pe un petec de cer **România**

Priveliște din Vintileasca, jud. Vrancea

Catrene patogene

Liviu ZANFIRESCU

SCHIMBARE DE MACAZ (necesară)

La noi, e evident că **toleranța**
Tradițională ține-n frâu balanța
Că **bunătatea** a hrănit "tăria"
Să **veșnicim** de-a dreptul cu ... **prostia**?!!...

PREȚUIRE

Pentru emisiunea "JOCUL CUVINTELOR"

Examen dai ca om integru
Să simți puterea "sfintelor"
Însă-ntâlnindu-l pe Dan NEGRU
Probezi duhul... cuvintelor!

FĂRĂ LEAC

Fără specializare
Primesc funcții (posturi-cheie)
Nepotismul e în floare
Iar femeia deh ... FEMEIE?!

SUFICIENT? DAR CU CE PREȚ?

Guvernul zice că vom avea gaze
Pentru la iarnă, că acesta-i costul
Dar uită-n calcul, rătăcit prin fraze
Esențialul ce ne-ngroapă: **COSTUL**?!

LA CEAS ANIVERSAR

**D-nei profesoară universitară. Dr în filologie
Elis RÂPEANU-27.08.2022*

Noi, Doamnei Epigramei în Gustar
Urare-i facem și de bună seamă
Să-nalțe zmeul vârstei centenar
Spre cer de madrigal și epigramă!

Creații rostite-n Paradis
Ne-ncearcă pulsul înțețind aleanul
Suave madrigale de ELIS
Și poante-n epigrame de RÂPEANU!

** Președintelui Uniunii Epigramiștilor din
ROMÂNIA
DI GEORGE CORBU- 17.08.2022*

Busola sa originală
Indică-n epigramă Nordu
Ca prezident, mereu de gală
De fapt, un truditor... G. CORBU!

ESENȚĂ

Chiar și în regim de pandemie
Ne încercă câte-o bucurie
Dintr-o nesfârșită terapie
Din izbuc de vers în poezie!

MADRIGAL

*Fenomenalului înnotător
David POPOVICI*

Prioritatea lui în viață
E să-i inspire pe copii
Ce-nseamnă-n sport model să fii
Când urci spre pisc de... performanță!

UNICA SALVARE

Terapia generală
Ce conține osatura
Vieții, e monumentală:
Conectarea cu Natura!

Cincinat PAVELESCU
(n. 2.11. 1872 – d. 30.11. 1934)

Pe mânerul unei spade

Epigrama ascuțită
Soră bună e cu scrima,
Căci și-n ea poetul luptă
Cu ideea și cu rima.

Mie însumi

Cutreierai întreaga țară
Plătit cu-o leafă de aprod,
Având sub togă o ghtară
Și-o inimă în loc de cod.

Unui rival

Ca stat și ca talent sunt mic,
E foarte trist, dar nu-i nimic.
Dar până țara o să știe
Cât e de-nalt al meu rival,
Îl judec după-a lui prostie.
Și mi se pare colosal.

Invitat la un duel cu Nigrim

Cu un Nigrim, într-un duel,
E neloial să lupt cândva,
Floreta mea e de oțel,
Pe când a lui... de mucava.

Regretatului ministru Al. Djuvara care mă întreba, într-o seară, la Sinaia, de ce mă uit așa lung la stele?

De ce la stele-ntotdeauna
Cu-atâta drag mă uit mereu?
Mi-e frică să nu cadă vruna
Fără decret pe pieptul meu!

Lui T. Arghezi

Ca să se mire toți burghezii,
Azi premiați-l pe Arghezi!
Necontestat că al lui geniu
Ar merita oricare premiu,
Însă comisia ezită
Sedusă, dar nedumerită.
Ar fi ușor să se convie
Ca premiul pentru poezie
Să i se dea ca prozator
Acestui mare scriitor,
Iar cel de proză să-i revie
Tot lui – dar pentru poezie.

Cinci lei

Am scris cinci lei pentru contrast,
Dar eu fiind un spirit vast
Și cu capriții de-mpărat...
Îmi trebui suma la pătrat.

Poezii, fabule pentru copii și tineri

Adevărul e că viața cere iubire, credință
Ori ura între noi de-ar fi, înseamnă neputință!

Vasile GROZA

Coala albă

Astăzi a venit la mine
Coala albă de hârtie
Vrând să-i scriu o poezie
Să știe de unde vine!

Simplu i-am răspuns, ți-o fac
Te-ai născut dintr-un copac
Care-aici a tot crescut
Până când s-a împlinit

Apoi a venit toporul
Hotărându-i viitorul
Fără milă l-a tăiat
Și-a ajuns prefabricat.
Intrând în tehnologie
Ai ajuns să fii hârtie!

Ți s-a dat forma de coală
Ca să poți merge la școală
Și-uite-așa-i ajuns un nume
Stăpânești întreaga lume.
Fără tine nu se poate
Nici a scrie, nici socoate.

Câinele și motanul

-Dragă Azorică, o să mă întrebi ce m-a apucat
De dorm cu tine îmbrățișat.
Conform legendei noi ne urâm
Nu cred în asta nicidecum!

Fiecare specie e drept, își are drumul său
Sincer îți spun mă bucur că ești prietenul meu.

-Da, Motănel, legendele spun vrute și nevrute
Căile vieții de zi cu zi sunt bine bătătorite

Iuliana DINU

VEVERIȚELE ȘI FETIȚA

Prin frunzișul des zgomot se aude.
Copila întreabă: – Cine e?, răspunde!
– Sunt aici, fetițo, prin iarbă și frunze!
– Ieși, te rog din ele, te ascunzi, pe unde?

De sub frunze apare mica veveriță,
Țopăind zglobie, vine spre fetiță:
– Cu o surioară mă joc ziua toată,
Mă ascund de ea, alergăm prin iarbă!

– Îndrăznesc, cu mine vreți să vă jucați?
Eu n-am surioare și nu am nici frați!
– Hai, ne prinde-atunci, pe una din noi,
Mai frumoasă-i „leapșa”, când se joacă-n trei!

Fugea după ele copila cu drag,
Când o veveriță, țup, urcă-n copac.
Cum să o mai prinzi, când e cocoțată?
Ca un spiriduș suie și cealaltă.

– Nu pot să mă urc, după voi, nicicând!
Copila se-așează pe bancă plângând.
– Nu te supăra, coborâm la tine,
Vom sta la povești, credem căi mai bine!...

Le spunea fetița, cum e viața-n târg,
Ele povesteau întâmplări din crâng.
Au stat împreună până pe-nserat,
Apoi bucuroase spre casă-au plecat.

Morala
Veverițele-s frumoase,
Și foarte prietenoase.

BOBOCEII DE RĂTUȘCĂ

Frumușei ca nimeni alții, zilnic îi vedem la joacă
Boboceii și puiuții sunt mândria din ogradă.
Puișorii de găină a cioc mic și lunguiet,
Ciocul celor de rătușcă e puțin cam lătăreț.

Se strecoară sub aripa găinușei cea moțată
Cloșca, mama lor, desigur, ce-i adună laolaltă.
Mirat zise-un bobocel: – Cine oare e de vină,
Că rătuștele n-au ciocul puiuților de găină?

– Dacă stau și mă socot, cred că ai mare dreptate!
Spuse cealaltă rătușcă: – Ei au ghiare, iar noi
labe,
Nouă mult ne place apa, ore-ntregi ne bălăcim,
Pe când puii de găină sorb în cioc câte puțin!

Cum se tot gândeau micuții, boboceii de rătușcă
Văd trecând prin poarta casei, boboci mari și albi
de găscă.

– Uite, zise o rătușcă, parcă seamănă cu noi,
– Să ieșim din curte-afară și să mergem după ei!

Au plecat fără să spună, lipa, lipa, ușurel,
Alergau după boboci, c-aveau mersul repejor...
Pân' la urmă au ajuns la marele lac din sat,
Când văzură atâta apă, tare s-au mai bucurat.

Încântați s-au bălăcit, până cam pe înserat...
– Frate, spune o rătușcă, uite, vezi, s-a-ntunecat!
Hai mai repede acasă, cred că mama-i supărată,
Iar puiuții de găină, frățiorii ne așteaptă!...

Văzându-i cât sunt de triști, lângă ei încetișor,
Au venit boboci de găscă și-i certară protector:
– Să nu mai plecați de-acasă, fără voia mamei
voastre,
Sunteți mici și nu cunoașteți, obiceiurile noastre,

Dacă noi, nu am fi fost, de rău poate ați fi dat,
Rătăceți cu siguranță, drumul pân' la poartă-n
sat!...

– Mulțumim, prieteni dragi, vă promitem s-
ascultăm,
Iar de-acum, pe mama noastră să nu o mai
supărăm!

Morala
Ascultați, copii la mine,
Mama vă-nvață de bine!

Nicușor Constantinescu - epigrame

DIN TOATE CÂTE PUȚIN

“Scrierile lui **Nicușor Constantinescu** se vor constitui într-un mesaj peste timp, care îl vor ajuta să supraviețuiască inexorabilei caducități și îl vor fixa nu numai în conștiința celor care l-au cunoscut și îndrăgit, dar și în nisipul mișcător al viitoarelor generații care au nevoie de hrana olimpică a versurilor sale, încărcate cu fructele nobleței și ale dăruirii omenești”.

Împărtășind pe deplin opiniile regretatului scriitor, personalitate culturală de excepție și prietene pereche, Tudor Opreș, spre ilustrare, vă propun din creația epigramatică a scriitorului profesor Nicușor Constantinescu, să facem un “Popas În amurg” și să ne delectăm „gustând” – „Din toate câte puțin”. (*Geo Călugăru*)

Moto mărturisire

A fost viața să-mi fie,
Cât a pământenit,
Un strop de veșnicie
Și-un pas spre infinit!

O sintagmă controversată

Atunci când ești, „curat murdar”,
Ajungi la penitenciar,
Dar și când ești „murdar curat”,
Cam tot pe acolo ai de stat!

Din experiența proprie

Din avatarul vieții, cu tristețe,
Constat și spun, adesea, la necaz:
Ignor prietenul cu două fețe
Și laud adversarul cu obraz!

Eșec total

S-a dus un bou cu greutate,
La studii în străinătate,
S-a dus, c-avea mintea opacă
Și s-a întors de-acolo vacă!

Interdicții permise

E interzisă, scrie și la carte
În școli și la poliție bătaia,
Dar, precum știm, în practică se bate
Ca la Smârdan, Mărăști și Turtucaia!

Nedumeriri

Am un câine năzdrăvan,
Latră la orice dușman
La prieteni și mai și...
O ști dânsul ce o ști!

Plagiatorul

Deși pe-amicul meu Georgică
Îl prind, frecvent, cu-ocaua mică,
Dând iama-n texte literare,
Nu-i bat obrazul că nu-l are!

La o nuntă cu bucluc

Așa-i obiceiul din străbuni, la noi
Se fură mireasa, când nunta e-n toi,
Însă când mireasa-i tot mascul te .....
Că nu știi pe care din cei doi să furi!

Ifose

De când e șef își schimbă-ntruna
Ba secretara, ba mașina;
I s-a urcat la cap șefia
Și vrea să-și schimbe chiar soția!

Intenție

Mă bate gândul ca, în viitor,
Să fac de bunăvoie vreo prostie,
Căci azi nu poți ajunge scriitor,
De nu-ți scrii cărțile din pușcărie!

Inflație

S-ar răsuci și morții în cavou,
Dacă-ar afla cât costă azi un ou,
Cum crește, zilnic, prețul la benzină
Și ce ușor faci rost de heroină!

Oul sau găina?

Disputele par astăzi fără rost
Și chiar de-ncerc să-mi stăpânesc reproșul,
Afirm și sunt convins că-ntâi a fost
Nu oul, nici găina, ci cocoșul!

Onorariu dezonorant

Pentr-un partaj, de după un deces,
Am dat unui maestru, la proces,

Drept onorariu, haide să vă zic
Cam cât costă o vilă la Slănic!

Sunt Toma Necredinciosul

N-aș putea să dau crezare
Celora care susțin
C-adevărul stă în vin
Și corupția e-n floare!

Mai bine așa

Decât un magistrat de meserie
Să-ți dea niscaiva ani de pușcărie,
Mai bine-un popă să te miruiască
Și de păcate să te izbăvească!

Resemnare

Când prin necazuri tranzitez
Și simt, din plin, la multe lipsa,
Ca bun creștin mă resemnez
Și-aștept să vină – Apocalipsa!

Alternativă

De vrei la mare să te duci
Și prețul e insurmontabil
Mergi la bulgari, la greci, la turci,
Căci este mult mai convenabil!

Incredibil dar adevărat

Chiar dacă e inflație de carte
Avem penurie de scriitori
Noroc că ne salvează-n bună parte
Maeștrii scrisului din închisori!

Intenție

Când văd că unii au simbrii
De nu știu câte mii și mii,
Mă-ntreb în ce lume trăiesc?
Și-mi vine să mă haiducesc!

Sfat prietenesc

Închiși dacă-o să fiți în viitor
Să nu cumva să scrieți cărți de-umor
Căci epigramele nici la închisoare,
Nu-s socotite specii literare!

N-aș cerceta unele legi

O lege, chiar și când n-o agreez,
Nu o discut și nu o cercetez,
I-aș cerceta pe cei care-au votat-o
Și chiar și pe acel ce-a promulgat-o!

PROZĂ SCURTĂ

Adrian Nicolae POPESCU

Unele adevăruri...

...supără. Altele dor. Spunea cândva moșu' Mitru: „soldatul ce nu se mai întoarce acasă, trebuie să fie erou în ochii înlăcrimați ai mamei sau nevastei lui. Oricare i-ar fi fost sfârșitul!”

De ceva vreme, suflarea nu-mi mai era nici tihnă, nici folos. Căutasem preț de niscaiva săptămâni printre doftorii mari, pe cel ce avea să-mi îndrepte of-ul și oftat-ul. Îl găsisem, cu suflet mare în târgul Ieșilor, pe mal de Bahlui. Undeva, la „Pomul lăudat”. Venisem cu sacul meu peticit, poate... cine știe? Fuseseră și alții prin bătătura lui, unii da, alții ba! Nimeni nu-i vorbea de rău lucrarea. Meșteșug era ce zămislea cu dalta, ciocanul, nicovala și scărița. Numai prăjina. Prăjina era prea mică.

Mâncasem cândva împreună aceeași pită. Neagră. Ne lăsam rând la stropii de ploaie, pecetluind cu cearșaful alb dușurile de la parter. Nălbirea trupului. Bătătoream aceleași cărări, către buchiile cărții, preț de șase ani. Risipite toate, ca fumul de țigară ieftină ce ne colmatase plămânii tinereții. Iar visele noastre...

- La fel. Nu te-ai schimbat.

- Ne cunoaștem?

- Acum douăzeci de ani ne cunoașteam. Locuiam în același cămin, pe același etaj... Coleg de an cu Tibi...

- Posibil. Cu ce problemă?

- Respirația. De vreo câțiva ani. Am mai fost operat de polipi, mi-e teamă să nu fi recidivat... Și mai am o senzație de presiune la nivelul timpa...

- Posibil! Nu văd nimic anormal. Nici în nas, nici în urechea stângă. Cam gras, posibil să fie și asta o cauză. Ce înălțime aveți?

- 1, 81.

- Și ce greutate? Peste sută, nu?

- Da. 105.

- Clar. Zic că asta e cauza. Trebuie să slăbiți vreo douăzeci și cinci de kilograme.

- Știți, domnule doctor... Și sforăitul... E o problemă, deranjez pe cei din jur...

- De la greutate. Încercați să slăbiți și vedeți dacă se rezolvă. Dacă nu..., reveniți. Mergeți la recepție cu scrisoarea asta și achitați acolo consultația...

Cinci minute. Cele mai prețioase din viața mea. Cu acte, cu chitanță, pe persoană fizică... Deloc erou, posibil coleg, sacul gol, sigur gras.

Titina Nica-Țene

Cântecul sabelor

În copilărie nu am avut calculator, televizor, ca acum, nu am avut păpuși.

Păpușile le făceam din coceni de porum, plămădindu-le capul din lut amestecat cu apă și uscat la soare. Le îmbrăcam frumos cu pânză rămasă de la mama, de la țesut. Mingea cu care ne jucam o făceam din păr de capră sau dintr-un ciorap tetra umplut cu cârpe, după care împleteam cu sfoară gheomotocul obținut. Nu-mi pare rău că nu am avut jucării frumoase cum au azi copiii. Și ale noastre erau frumoase, țineam la ele ca la ochii din cap. Doar erau făcute de noi. Eram mai legați de natură și ne bucuram din inimă de lucrurile confecționate de noi. Pe deasupra eram atenți la discuțiile oamenilor mari. Nu aveam curent electric în comună. Satul era luminat de stele și Lună. Seara mă duceam cu alți copii pe malul râului Beica și ascultam broaștele cum cântă, țărâitul greierilor și povesteam fel de fel de întâmplări ce ne înfiorau, făcându-ne pielea pe mâini ca pielea de găină când o jumulea mama să umple pernele cu fulgi.

În serile lungi de iarnă coseam, la lumina lămpi cu petrol, cămăși de in și cânepă.

Primăvara mama întotdeauna semăna, în grădina din Dadeșu, cânepă. O plantă înaltă cu semințe multe. Prin august când se cocea, tăia tulpinile, le lega în snopi și îi punea în apă, în pârâul Beica, la înmuiat. Stăteau acolo o săptămână, după care îi punea la soare să se usuce. Tata a făcut o meliță. A bătut doi pari în pământ. A pus de-o parte și alta câte o scândură, iar în mijloc altă scândură. Mama băga firele de cânepă la mijloc și le melița. În urmă rămăneau fire lungi și mătăsoase. Le dădea prin darac, un fel de pieptăn mai mare și apoi le făcea un caier. Le pune pe furcă și le torcea. Sfârâitul fusului era ca un cântec. Acest cântec mă urmărește mereu.

De multe ori, seara, mama mă lua cu ea la cooperativa din sat, adică la magazinul sătesc. Lua cu ea felinarul și un băț cu care se apăra de câini. Când se întâlnea cu cineva pe drum ridica felinarul ca să-l vadă și zicea:

-Tu ești, țață Floare?

-Eu, fă, Măriță, unde te duci?

-Mă duc la cooperativă să cumpăr gaz de lampă, că nu mai am. Ai văzut, este?

-Este, fă!

-Ai auzit că copilul lui Marina al Anicăi e bolnav rău? L-a grijit, și popa zice că moare. Eu nu știu de ce nu-l oblojește și ea, că eu am crescut șapte copii, dar nu am fost cu ei pe la doftori. Când erau răciți, îi înfierbântam cu apă și le puneam pe piept Frunze de varză acră unse cu ulei, după ce îi trăgeam cu gaz și gata răceala. Iar când îi dureau în gât le spârgeam gâlcile cu gaz.

-Bine, fă, Măriță! Măine mă duc să le spun să facă și ei așa.

Așa stătea mama pe drum de vorbă cu femeile că s-a întâmplat, de multe ori să închidă magazinul până să ajungem. Când se lua după noi vreun câine, mama îi pune felinarul în ochi. Îl lovea cu bățul și zicea:

-Marș! Șarla dracului!

Apoi, își trăgea basmaua pe ochi și pornea mai departe, o umbră în întunericul nopții, prelungită de lumina palidă a felinarului.

De multe ori, dimineața, mi s-a întâmplat să fiu trezită din somn de mama când bătea sapa. Aveam în pământ un fier pe care bătea sapa cu ciocanul. Alți oameni băteau și ei în același timp sapele.

Aceste sunete formau un cântec nemaipomenit.

Oare acum se mai bat sapele?

Acest cântec aproape a dispărut.

Și câte o să mai dispară!

Mihail GRĂMESCU
(16.02.1951- 13.05.2014)

DEVENIREA

- Andrei! strigă din prag, fără să aibă curajul de a se aventura în întunericul mut al încăperii. Andrei!

Era liniște. Nimeni. Nimic. Doar spațiul fără limite coerente ce i se desfășura sub pași. Întrerupătorul, dintr-o idee absolut dementială a constructorului, se afla tocmai în cealaltă extremitate a camerei, așa încât dacă ceva nu era la locul știut, aveai toate șansele să-ți rupi gâtul în întuneric, bătând așa, ca orbii.

Când becul scăpără anemic, lucrurile se năpustiră împrejur în debandada abituală: masa doldora de sticle și pahare, patul răvășit, lucruri murdare pe jos, un ciorap de damă atârând de abajur, cărțile din raft întoarse și aruncate care încotro; în fine, ce mai, ca de obicei.

Mirosea grețos a resturi de mâncare și a destrăbălare, a alcool și fum rece, și simți din nou că o cuprinde sila, ca atunci, în prima dimineață, când, după noaptea petrecută în îmbrățișarea lui păroasă, se trezise tiranizată de mirosul acru ce-l exala omul în brațele căruia stătuse și mai stătea încă. Îi fusese atunci silă de ea și de el, și se sculase binișor, ghemuindu-se în fotoliul stricat, de unde îl pândise până când se trezise și el, neremarcând nimic, sau, poate, atât de preocupat numai de el, de ce simte el și de ce vrea el, se întinsese căscând și horcăind ca un animal, expunându-și, într-un gest impudic, anexele dizgrațioase atârându-i moleșite și blege printre șomoioagele de păr făcându-i inelușe - inelușe de

pe piept până pe picioarele stupid de subțiri pentru un bărbat de talia lui. Până la urmă însă, coborâse din pat moleșit și diform și venise să o împroaște cu duhoarea cea acră, într-un sărut cariat și libidinos, din care ea fusese aproape sigură că o s-o apuce vomatul. Dar nu a vomat, nici măcar nu a icnit, ci, într-un gest absolut ipocrit, îi cuprinsese gâtul, îl mângâiase... un fior o cutremură amintindu-și de supliciu pe care fusese silită după aceea să-l suporte iar și iar, de câteva ori, pângăritor și deziluzionant.

Privea agasată la urmele orgiei, și își dădea seama că nu avea niciun chef să facă ordine. Un fel de revoltă surdă îi răsuca stomacul cu gheare de fier. Ură, asta simțea. Asta mai rămăsese din gama multiplă de trăiri ce o animase pe vremuri. Ura, doar ura. Se întreba cum dracu de mai suportă peisajul ăsta dezolant care o întâmpina de fiecare dată când ajugea acasă. Cât timp o să mai facă ordine în casa asta bântuită? Cât o să se mai chinuie cu nesimțitul ăsta, care nu putea pricepe că are și ea nevoie de liniște, de căldură sufletească, de frumos, de intimitate, și că nu mai rezistă în casa în care străinii au statut de autohtoni, iar ei au statut de străini, veșnic trebuind să suporte o liotă de cheflii sau vorbăreți, veșnic puși pe vizitat sau pe distrat? Și apoi, toată defilarea aceea de femei dubioase cu care îl lăsa și îl găsea de fiecare dată! Doamne, ce poame! Ca să nu mai vorbim de veșnica ofensivă a prietenilor lui „cei mai buni”, care nu se sfiau să-i facă propuneri sau să-ncerce oarece nici măcar când Andrei era de față. La început, prima dată când fusese silită să le suporte avansurile, îl întrebuse de ce-i lasă să se poarte așa cu ea, de ce nu ia nicio măsură, de ce nu-i gonește? și el izbucnise-n râs și-i spusese că trebuie să se apere singură dacă simte că trebuie, iar dacă nu, treaba ei, el nu le putea impune lor să nu se dea la ea, și nici ei să se opună, dar dacă ea ar fi „căzut”, putea fi sigură că ar fi ajuns din mână-n mână, tot mai jos, iar el nu ar mai fi acceptat-o niciodată. El e prima treaptă în ierarhia societății lor.

Dar El? O! el era cu totul altceva. Pentru un bărbat este o mândrie a fi motan!

O femeie, cu cât este mai folosită, cu atât este mai fără valoare, un bărbat, cu cât este mai uzat, cu atât e mai dorit, mai valoros.

Așa încât, dacă nu-i plăcea, n-avea decât să-și vadă de treabă.

În casă era liniște. Simțea nevoia acestei liniști. Erau luni de zile de când nu mai avusese posibilitatea unui moment de intimitate cu sine, unei seri ca asta, în care să se poată ghemui-n fotoliu, să-și asculte gândurile, visele, tainele cele mai adânci ale inimii ei.

Dar dacă el a părăsit-o? De multe ori se lăudase Andrei că o să o lase, dar niciodată nu se ținuse de cuvânt. Dar dacă, de data asta...

Ar fi fost foarte tristă, probabil, dar își dădea seama cu surprindere ce ușurare formidabilă ar fi pentru ea. Îți dai seama? De azi înainte, pentru toată viața, liberă! Și-ar fi putut permite, ori de câte ori ar fi avut chef, o seară ca asta, în care să nu facă nimic, nici măcar ordine prin cameră. Nu ar mai reface niciodată o relație atât de strânsă cum a fost cea cu Andrei. Când ar simți nevoia unui bărbat, ar ceda primului care ar face un gest, ceac-pac, la revedere! Fără probleme sentimentale, fără drame sufletești, relații de uz, fără trecut, fără viitor, fără datorii. Ce-ți pasă ce cred cei cu care faci asta și ce crede lumea despre tine? Tu te simți bine, și relațiile de felul ăsta nu te leagă, nu te mai leagă. Și când, odată cu vârsta, nu o să mai ai nevoie de ele, cu atât mai bine! Așa cum mult mai bine a fost înainte de a simți nevoia; dulcea copilărie, nevinovata copilărie alungată de niște demoni, de niște bale deversate foarte discret pe niște canalicule, în modul cel mai stupid și mai lipsit de farmec cu putință.

Dar lasă, că n-a plecat el! Nu-l mai plânge! Vine el imediat cu vreuna din hoardele alea după el. De altfel, trebuie să fie pe aici, pe apropăe. E chiar de mirare că nu a apărut încă, nu și-a luat nici geaca pe el! Unul dintre „prietenii” și-a lăsat geanta diplomat pe masă, deschisă, cu câteva cărți înăuntru. Probabil că le-a luat să le vândă la anticariat, fiindcă nu-ți poți închipui, în niciun fel, cum i-ar sta vreunui dintre ei cu o carte în mână, altceva decât porno sau de aventuri, desigur, cu o carte cam ca alea din geanta diplomat de pe masă. A cui o fi? Și dumnealor unde s-or fi dus, mă rog, așa de grăbiți încât curva aia nu a avut timp nici măcar să-și pună dresul pe era?

Dar totuși, dacă Andrei a părăsit-o? Dacă nu se va mai întoarce niciodată? Repetarea în minte a asigurării că „asta ar fi cu atât mai bine”, nu reprezenta o apărare suficientă împotriva amintirilor, care dăinuiau în ea, sub ape tulburi

răscolite acum de un curent puternic și proaspăt. Și din adânc se înălțară zilele de demult, plimbările la șosea, chipul blond și drag pătat de alternanța fără sfârșit de soare și umbră de sub castanii de aramă; ecoul vorbelor rostite îi reverberează în suflet, tandrețea ofilită, mai înduioșind-o și azi, fascinată de imaginea ei însăși, reflectată în întunericul din ochii lui, mică și răsturnată. Și în mod absolut paradoxal, homunculul misterios din cristalinul străinului era de o mie de ori mai adevărat, mai aproape de esența ei însăși, decât chiar ființa ei reală, de dincoace de taina de sticlă organică. Așa este, așa cum stă oglindită acolo, mică și răsturnată! Acea este ea! Și cât de tineri puteau fi, Dumnezeule mare! cât de tineri...

Își simțea inima încătușată alături de Andrei prin infinite fire invizibile ce nu o lăsau liberă, așa cum sperase. Cum să și-l smulgă din suflet? Ar fi trebuit să se smulgă pe sine odată cu el.

Dar cum oare de ajunseseră să se urască? În ce fel eșuase iubirea lor în toți acești ani până la țărnul de dezolare al urei? Unde greșiseră? Care dintre ei?

Oaza de lumină a camerei era înconjurată de întunericul fără sfârșit al nopții. Și sub apăsarea unui sentiment nedeslușit, se sculă din fotoliu și începu să bântuie de colo colo prin toată casa, aprinzând luminile peste tot, dând drumul la radio, la televizor, la magnetofon.

Când a auzit mieunatul cel trist din grădină, inima i s-a umplut de o milă fără sfârșit. Sărmanul pisoi rătăcit în încălceala de flori de afară! Cât de singur și trist trebuie să fie!

Ieși în fugă repetând, cu mâna întinsă înainte „pis-pis”, „pis-pis”. În spatele ei, ușa casei rămăsese holbată, lăsând un lan de lumină să se prăvale peste florile violete și mari cât palma. Nici nu știa cum se nmeau florile astea care îi năpădiseră curtea de la un timp. Nu le îngrijea nimeni, dar ele creșteau acolo, îmbătând cu parfumul lor în fiecare noapte. Din euforia vegetală vine către ea un pisoiș mic, pufos și tărcat, mieunând de zor: „miau - miau”, și eu „pis - pis”, și el „miau”, până când intră în câmpul de lumină...

O liniște înfiorătoare plutește ca un ocean de noapte deasupra orașului și Planetei și, de nicăieri nu răzbește nicio voce, niciun huruit de mașină, niciun zgomot de viață, nimic.

Cronici literare, recenzii, comentarii

Al. Florin ȚENE despre vol. „Zâmbet de Heruvim” autor **Liliana Moldovan**, Editura **Ecou Transilvan**, Cluj-Napoca, 2022

„Mecanica sentimentelor” la Moldovan Liliana, heruvim într-o „Poveste de iubire”

Volumul de versuri al poetei Liliana Moldovan, intitulat „Zâmbet de Heruvim”, apărut la Editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca, 2022, având 121 de pagini, este structurat în două cicluri de poeme, intitulate „Poveștile inimii” și „Anotimpurile sufletului”, cuprinzând 100 de poezii.

Volumul se deschide cu o prefață semnată de Baki Ymeri și se încheie cu o postfață a scriitorului Victor Constantin Măruțoiu, texte ce vorbesc despre poezia Lilianei Moldovan care este „un ecou care necesită o umbră pentru a dansa (Baki Ymeri) și o lume angelica a fericirii”. (Victor Constantin Măruțoiu).

„Zâmbet de Heruvim”, volum semnat de Liliana Moldovan, membru al Ligii Scriitorilor și al UZPR, pune ermine peste litografiile de viață și fiind religioase prin referire la natură și trăiri în diferite anotimpuri, pe câte era și pictura unui Parmiggiano. Poemele nu lăsă să se întrevadă devoționismul din „Veghe”, din „Clepsidră”. Tinerețea o află pe Liliana Moldovan într-un desăvârșit exercițiu isihast, înțeles de poetă în ceea ce privește trăirea vieții în mijlocul naturii, sau descifrând „Mecanica sentimentelor”. *„Recunosc./]mi place să colecționez cuvinte,/să*

le construiesc/ și să le așez într-un puzzle sentimental.’” Poem ce se înscrie într-o profesiune de credință. Această idee, de a convorbii cu sentimentele și cu natura, lasă de o parte pe mijlocitorii care aduc rânduiala pământească și se atașează iubirii “venită de la Dumnezeu.”

Lirica primăvăritică a poetei, sună din viori diafane și sentimental iubirii se exprimă metaforic, fără brutalități, sub forma unui “Alint de primăvară”:

”Aparțin dimineților răsfățate!

Aparțin anotimpului

ce stă să vină cu parfum de liliac.

Aparțin iubirilor trecute

și mângâierilor din viitor” (Alint de primăvară).

Poeta viețuiește cu primăvara, cu diminețile răvășite, cu îngerii, cu poezia, cu sufletul, cu anotimpurile cu visul etc, creând un univers autentic al poemelor. Toate acestea sunt proprii spiritului neoclasic, fiindcă solemnitatea diafană a versurilor înflorite par a fi “teritorii” ale unei primăveri veșnice.

Există în poezia Lilianeii Moldovan o sensibilitate maladivă și o adâncime a perspectivelor ontologice., exemplificând spiritualismul cu extazul, o strânsă omogenitate între ceea ce este creat și trait, încât poeta întruchipează o bucurie universală cu răsunet filozofic, cuprins de cazul particular și de sentimente ce vibrează la veșnicia clipei. Marile alegorii ale poetei-ale mărtișorului, al primăverii, sufletului, sentimentelor, al dorului, delirilor, ale pasiunii, teologalului etc, - izvorăsc dintr-o verificată expresie culturală, universalitatea bucuriei vieții unui eu exponențial sporit de inteligibilitate.

Liliana Moldovan este un creator de metafore originale, eufonice, abisale în aceea bucurie a vieții religioase, cum scrie Victor Constantin Măruțoiu. Descoperim în versurile poetei un romantism al originilor, cu o formă mai abstractă, de lirism conceptual cu slobozire de efect, un preponderant simț al ființei gânditoare: “Îmbătrânește ritmic timpul în secunde caramelizate, constrâns să se pitească printre fugare umbre pastelate.” (Ritm de noiembrie). Descoperim o stabilizare cu contribuție cerebrală de esență neo-romantică, frisonată de metafore surprinzătoare.

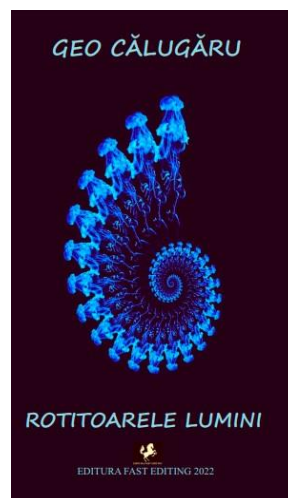
Citind volumul acesta, mi-am adus aminte de ce spunea despre poezie Titu Maiorescu:

“Poezia este repausul inteligenței”, aforism ce-l combat cu ce scria Khalil Gibran: „Poezia e înțelepciune care încântă inima”.

Prin acest volum, pot spune, că Liliana Moldovan reprezintă cu cinste poezia feminină din literatura română, fiind o reprezentantă de frunte al grupului de poete din țara noastră.

Începutul secolului XXI oferă noi perspective de cunoaștere și de interpretare a poeziei în general inclusiv a celei scrise de femei. Postmodernitatea evită “prejudecățile” și deschide ferestre noi spre cunoaștere și autocunoaștere, așa cum descoperim în volumul “Zâmbet de Heruvim”, hermeneutica literară de asemenea propune tehnologii noi, metode de investigație ale textelor literare.

**Eugenia DUȚĂ despre volumul
„ROTITOARELE LUMINI”, autor Geo
Călugăru, Editura FAST EDITING, 2022**

SECRETUL TINEREȚII VEȘNICE

Spirala vieții se rotește, trecând prin aceleași locuri dar înălțându-se mereu pe un nivel superior. Roata sa de lumină punctează etapele vieții noastre și, pe neștiute, pe nesimțite, pe neobservate, ne duce din ce în ce mai sus, către înalt, până când ne pierdem în Univers.

Ieri am avut 30 de ani, astăzi avem 70, 80, 90, ce importanță are? Dictonul acestei epoci este „Vârsta este doar un număr.” Noi suntem ceea ce am acumulat de-a lungul drumului nostru, până devenim o părticică din istorie, dar nu oricine se

poate mândri că reprezintă această pârțică, marcantă. Un mic punct într-o mare de puncte dar care au fiecare însemnătatea lor.

Aceste gânduri fulgerau prin mintea mea în timp ce parcurgeam broșura de debut a domnului Geo Călugăru („Era o frunză”, editată în anul 1971 la Editura Didactică și Pedagogică.)

Citind aceste poezii nu am știut unde să le situez în timp, pentru că mă simțeam om al secolului 21, cu problemele specifice ale acestuia, dar mă simțeam și întoarsă înapoi în timp, cu niște inflexiuni care îmi aduceau aminte de Lucian Blaga, de Ana Blandiana, de Ioana Diaconescu, de acele probleme și senzații ale tinereții noastre, zbuciumată, avântată, sensibilă, profundă, cu totul altfel (pentru că așa se întâmplă întotdeauna, lucrurile sunt mereu altfel de la o generație la alta) decât a generației de acum, care trăiește la altă viteză, care nu mai are timpul să filosofeze, să mediteze. Poate că așa este acest timp, poate trebuie să sperăm că acești copii de astăzi vor avea răgazul (li se va acorda răgazul) să poată la rândul lor, medita, la o vârstă puțin mai îndepărtată.

Încă de la început m-a frapat modernitatea scrierii domnului Geo Călugăru, câteva exprimări deosebite, dar și temele abordate care corespund acestei epoci. Citez:

„Pământul veghează între două războaie...”

Și acum Pământul veghează între două calamități. Ce s-a schimbat, oare, sau, mai bine spus, s-a schimbat ceva?

Mai departe, citim:

Dacă ar ști copiii

Cum învăluim în cuvinte

Măștile noastre fără chip

Interesantă premoniție versificată, iată, după 50 de ani, vorbim tot despre măști. Remarcabilă intuiția poetică. Totuși, există un grad de ermetism sau exprimări absconse care sunt „prinse” și înțelese doar de inițiați:

Înțelesul inscripției pe o pană

Ar putea ajunge până la om

Să-și plătească

Nașterea a doua.

Înaintăm cu surprindere și încântare, descoperind un poet actual, modern, rezistent în Timp:

Și voiam tuturor pe nume să strig,

Să mă leg de ei într-o adăstare

Fără griji între pânze însuflețite

Și mi-a răsunit în minte un vers al Ioanei Diaconescu „Cu fața spre perete strig,/ întoarce icoana, mi-e frig”.

*Ca și soarele își îngroapă lumina în nisip
Unde se coc semințe de furtună.*

Iată cât de frumos, cât de profund, câte înțelesuri se zbat în două versuri.

Geo Călugăru este exact așa cum spune:

*Fii un om cu ochii blânzi care râde,
Râde sub aripa blândă a sprâncenei.*

Dar mai apoi filosofează

Orgoliul se umflă, se surpă

În unda ușoară a zilei.

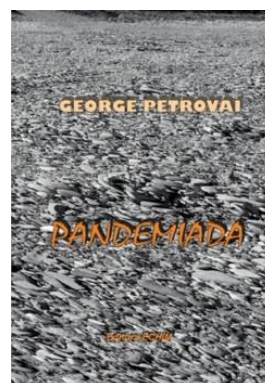
Și devine gânditor, cu accente, cu ritm și sensuri care ne duc cu gândul la Saint Exupery și a sa „Citadela”:

Nu-mi vei cânta un cânt

Pe măsura durerii mele.

Ar trebui să citim, doar să citim aceste versuri și să ne pătrundem de lucrurile spuse în ele, să ne bucurăm atunci când ceva vibrează în noi, pentru că acesta este sensul poeziei, să transmită emoție, să ne tulbure frumos. Iar domnul Geo Călugăru reușește să ne emoționeze, ne prinde în povestea rostită de el, ne poartă pe tărâmul tinereții veșnice, căruia dumnealui i-a găsit secretul.

**Gheorghe A. STROIA despre vol.
„Pandemiada”, autor George PETROVAI,
Editura Echim**

**PANDEMIADA cronicarului poet-
cruciat George Petrovai sau Starea de fapt
a lumii așezată în tripticul
Geneză – Pandemie – Război**

(Câteva gânduri pentru cel mai valoros român, patriot și cronicar al modernității - GEORGE PETROVAI)

George Petrovai este unul dintre poeții-jurnaliști cronicari douămiiști veritabili, ancorați perfect în realitatea etică, morală, politică, civică și socială a începutului de mileniu al treilea. Cu persuasiune și inteligență, având un rafinat simț al ridicolului (în a-l detecta în cele mai ascunse fapte ori „speech”-uri ale contemporanilor săi), poetul ilustrează, în fresce lirice de un realism cvasidur justificat, instantaneele pandemice, așa cum le definește el însuși.

În poemele de o foarte mare întindere, nu se diluează cu nimic substanța discursului liric, fiecare vers, fiecare strofă, aducând clarificări suplimentare prin idei de o strălucire și de o emoție aparte. PANDEMIADA, legată strâns de „blestemul” autoimpus al lumii în pandemie, reprezintă această nobilă și consecventă preocupare a poetului maramureșean. Cu un subtitlu epopeic rafinat, care valorează cât zece recenzii, PANDEMIADA se dorește cu adevărat a fi „Tragicomedia globalismului”, un veritabil „roman în versuri despre declinul omului”.

„Invocația” de la începutul cărții este definitorie intenției generale a cărții. Chiar dacă poetul taxează lașitatea, incultura, inconsecvența și incompetența clasei politice actuale, ruga lui amintește de „îndreptare” și nu despre „pieire”, în deplin acord cu învățăturile desprinse din Sfintele Scripturi și conformă simțămintelor creștine care-l animă.

Împărțită în mai multe secvențe, cartea probează încă o dată măiestria poetului, care își începe discursul cu *Geneza* umanității, cu miracolul creației divine - Omul, în încercarea firească de a identifica rădăcinile „genetice” ale declinului omului modern. *Partea I - Apare omul* - reprezintă chiar prologul apologetice sale scrieri. *Partea a II-a - Omul istoric și păcatele lui* - concluzionează că omenirea își are de fapt rădăcinile comportamentului său haotic în chiar primul fratricid din istorie, cel dintre Abel și Cain.

Incursiunile sale în istorie, periplul tragicomic pornind din antichitate, parcurgând evul mediu până în modernitate, readuc în atenția cititorului „personaje” precum papii cruciați ori inchizitori, vorbesc despre imperii ori civilizații

dispărute, în goana lor după faimă și putere, ajungând până la contemporanii noștri globaliști (J. Biden, V. Putin, Xi Jinping) ale căror decizii radicale conduc mai mult înspre extincția rasei umane și nu înspre supraviețuirea ei. Pe parcursul derulării „romanului”, George Petrovai surprinde din nou prin celeritatea și maturitatea gândirii sale, prin nuanțele subtile ale înțelegerii profunde a modului în care acționează și funcționează lumea de astăzi.

În *Partea a III-a - Globalistul și prăpădul făcut de el* - poetul face o diagnoză exhaustivă a globalismului, dominat strict de interese economice, sărăcit însă de valorile fundamentale care au împins mereu lumea către înainte - „(credință, școală, cuplu biblic)”, înlocuindu-le cu „revoluționarele” comportamente ale lumii noi (pandemia, războiul și autoproclemata „libertate” și egalitate de gen), care pervertesc omenirea și o afundă în crize fără de egal. Nu este lăsată deoparte nici suita de președinți români postdecembriști care, în ultimii peste 30 de ani, nu au reușit nicicum să reformeze clasa politică, nici să aducă mereu promisa „bunăstare electorală” a poporului, pentru care s-a vărsat de cele mai multe ori sânge nevinovat.

Așa după cum este firesc oricărui demers semnat George Petrovai, *Epilogul* conchide asupra tuturor celor înscrise în această cronică atotcuprinzătoare a societății „mondiale”, mesajul fundamental al scrierii fiind că astăzi, cu atât mai mult, clasa politică locală și globală își va urma interesul propriu, în detrimentul interesului general, peste toate, precum un „duh al apelor” va pluti înavuțirea unora (puțini la număr) și sărăcirea altora (a masei generale a populației planetare). Niciodată, vorbele politrucilor contemporani nu coincid cu faptele lor, poate tocmai de aici și încrederea scăzută a omului de rând în mai-marii lumii sale.

O carte frumoasă, bine scrisă, o necesară doză de „adrenalină” în versuri, care va scoate cititorul din rutina teribilă a vieții sale și care, chiar dacă înfățișează lucruri îndeobște cunoscute, tot îi va aprecia cu certitudine farmecul și maturitatea. PANDEMIADA nu este doar o simplă scriere, ci poate fi privită ca un epopeic semnal de alarmă, cu care poetul George Petrovai își continuă cruciada „EU-NonTU”, având ca unică armă de temut propria-i peniță, de cele mai multe ori însângerață de neadevărurile și

nedreptățile lumii acesteia, dar încărcată ubicuu cu speranța sufletului curat în a putea schimba ceva.

Recomand ca PANDEMIADA să devină un îndreptar al gândirii libere, netrucate și neafectate de modern, un imn al protestului la tot ceea ce ne desființează ca oameni, păstrând cuvintele profetice ale poetului în vecinătatea imediată a inimilor noastre. Un poet extrem de realist, un cronicar de o forță, cu o vigoare lirică de invidiat, George Petrovai poate fi considerat un MAESTRU al manifestului liric, fie doar și pentru persuasiunea cu care își întreprinde demersurile.

Printre literații contemporani, opinăm cu convingere că George Petrovai reprezintă imaginea românului adevărat, autentic, dotat cu înțelepciune ancestrală, o calitate căreia, din păcate, contemporaneitatea îi caută doar hibe, fără să-i aprecieze sinceritatea și curățenia spirituală. ROMÂNI, CITIȚI PANDEMIADA!

Prof. Geo CĂLUGĂRU despre volumul „Scrisori către părintele Niculae”, autor Aurelian Titu Dumitrescu, Editura Ministerului de Interne, 2000

**Scrisori către părintele Niculae
– O carte eveniment**

Astfel se numește volumul cunoscutului și apreciatului scriitor Aurelian Titu Dumitrescu, titlu care exprimă, în fapt, formula aleasă de autor, care i-a îngăduit să ne convingă de două decenii că pur și simplu Adevărul există. Tăcut, rostit ori rostuit în cuvinte, el se mărturisește același. Tăcut, el se rostește în inimă. Și cât ne-au îndemnat Sfinții Părinți să o facem: „Coboară-ți mintea în inimă și las-o acolo. Se va umple de Adevăr” – afirmă, cu perfectă îndreptățire, preotul Ionel Durlea, coleg pentru un timp cu autorul la Serviciul Asistență Religioasă din cadrul Direcției Tradiții, Educație și Sport a Ministerului de Interne, într-o succintă, densă în semnificații, prefață. Dacă pun la socoteală talentul și sensibilitatea valorificată în realizarea acestei cărți, retrăiesc sentimentul că mă aflu indiscutabil în fața unui răsfăț literar, bine observat și motivat de distinsul prefațator.

Printr-un transfer fericit, la solicitarea Părintelui Niculae Constantin, șeful Serviciului Asistență Religioasă din cadrul Direcției Tradiții, Educație și Sport a Ministerului de Interne, autorul acestei cărți a ajuns să trăiască printre preoți. În primul text, intitulat „Viețuind printre preoți”, acesta mărturisește: „Niciodată nu m-am simțit atât de bine la un loc de muncă.” N-a fost nevoie să mă întreb despre motivația acestei confesiuni, întrucât aceasta e conținută în continuarea considerată necesară de scriitorul Aurelian Titu Dumitrescu: „Ura față de calitățile mele a dispărut și jena față de defectele mele a scăzut. Nu pentru că defectele m-ar incomoda mai puțin, ci pentru că ele sunt principial acceptate ca făcând parte din om și pentru că părinții își observă și dâșii defectele și păcatele, se pedepsesc pentru ele și încearcă să le reducă efectele.”

Cunoscându-l cu câțiva ani înainte de a fi colegi prin venirea sa prin transfer la noul loc de muncă de la prestigioasa revistă numită „Viața Românească”, unde era redactor principal iar eu eram bibliotecar principal cu studii superioare în aceeași unitate administrativă (Centrul Cultural al Ministerului de Interne), prietenia noastră a devenit una trainică, de suflet, întemeiată pe o mai bună cunoaștere datorată și noii conjuncturi.

Cunoscându-l și prețuindu-l mult, m-am bucurat sincer pentru această reușită a sa, mai ales că ajunsese în relații apropiate și cu Părintele Niculae Constantin, cel care avea să-i

fie șeful nemijlocit. Urmărindu-i prestația în noua activitate, am înțeles în profunzime ce înseamnă „a fi omul potrivit la locul potrivit”, a conștientiza acest fapt și a-i descoperi uriașele resorturi în firească dorință de a-ți valorifica înzestrarea dăruită de divinitate. Prin urmare, „a vieții printre preoți – crede scriitorul Aurelian Titu Dumitrescu – înseamnă a vedea rostul lucrurilor după cum le-a orânduit Dumnezeu și a te așeza prin credință de partea binelui. Trăiesc simplu, căutând și găsind semnificațiile pozitive ale umbrelor trecătoare ale vieții. Trăind printre preoți, nu mai rămâi o clipă supărat pe viață, dacă se întâmplă ceva care te pune în dificultate, singura întrebare îndreptățită pe care poți să ți-o adresezi este: „Ce vrea Dumnezeu de la mine?”

„Dar marea bucurie pe care o primești stă în iubirea de om, nu ca un veșnic deziderat, ci ca un prezent continuu, aducător de liniște și de seninătate.

Seninătatea și bucuria de instanță, ca instanță, sunt în viața preotească litera dintâi a alfabetului și mă adâncesc în cuget, simțind faptul că ale mele cărți m-au recomandat pentru această viață.”

Aș numi, și cred că nu greșesc, această carte, una a esențelor, a adevărilor, imperios necesară în dialog, întrucât acesta are loc între două inimi. Zămislit în cuvinte, acesta se propovăduiește. Dintr-o inimă a tuturor spre inimile toate, așa cum glăsuiește Sfânta Scriptură ale cărei sfaturi și îndemnuri se cer împlinite: „Ca toți să fie una, precum Tu, Părinte în Mine și Eu în Tine și ei în Noi, așa și aceștia pe care Mi i-ai dat, Mă rog să fiu una.” Iar cuvântul în care se zămislește este aidoma: simplu și pur.

Am avut o mare surpriză ca la pagina 109 a acestei cărți, cu titlul „Domnul cu catrenele”, să constat că domnul era subsemnatul. M-am decis să transcriu textul cu pricina, considerând că dumneavoastră mă cunoașteți, rugându-vă să-mi comunicați, verbal sau în scris, dacă autorul are sau nu are dreptate:

„Domnul Geo Călugăru are o amabilitate timidă. Deși este autor de opt cărți (în anul 2000) se comportă ca un debutant. Între timp, prestigiul său literar a ajuns așa de mare, încât Geo prezintă autori importanți, dar domnul Geo Călugăru este de neclintit din timiditatea sa amabilă. Ca prieten este îndatoritor și ireproșabil. În probleme de morală profesională este de neclintit. A fost coleg

de liceu cu Adrian Păunescu, dar nu i-a cerut niciodată ajutorul, deși, după câte îl cunosc pe bardul de la Bârca, domnul Geo Călugăru ar fi primit cu prisosință acest ajutor.

La toate petrecerile și la toate lansările de carte la care participă, autorul în chestiune citește catrene, unele foarte inspirate, care îi aduc aplauze și simpatie. Este comod într-o relație pentru că nu cere nimic și oferă mai tot timpul. Oferă zâmbete, sfaturi competente, solidaritate fermă. De două ori, în situații diferite, m-a însoțit la doctori și, la recomandarea sa, m-am tratat cu foarte multă simpatie și cu grijă deosebită.

Domnul Geo Călugăru are umor, dar n-are ironie decât rareori. Ar trebui să fie supărat foarte tare spre a deveni ironic.

Îl cunosc de douăzeci de ani, de pe coridoarele redacțiilor literare. Eu eram la „începători”, dânsul, la „avansați”. Spre deosebire de ceilalți „avansați”, nu se uita de sus la „începători”, îi susținea cu drag, dându-le sfaturi și oferindu-și relațiile.

Dacă uneori depășesc măsura în timp ce mă jeluiesc cu dezamăgirile pe care le am, îmi amintesc un citat din „Demonii” de Dostoievski pe care domnia sa mi l-a dat ca replică de maximă critică în urmă cu vreo cinsprezece ani: Stavroghin, când se spovedește, în finalul romanului, atrage următoarea replică a preotului: „...O spui prea frumos!”

**Mihaela-Mariana Cazimirovici despre
vol. „Lumea nouă”, autor Marina Costa,
Editura Hoffman, Caracal, 2022**

O formulă proprie a aventurii

Pe ritmul unei respirații rapide, așa cum ne-a obișnuit, **Marina Costa** vine și țese formula

narativă a unui nou roman de aventuri, care îi scoate în evidență acele caracteristici specifice ei: documentarea asiduă, în primul rând, apoi personajele tinere, active, exuberante și eroice, dar și seducția locurilor în care se desfășoară acțiunile.

Documentarea fragmentează textul, însă nu într-o manieră care să incomodeze, ci completează, acoperind nevoia cititorului de a-ntelege anumite pasaje și, de ce nu, pentru cei mai tineri, de a-nvăța despre timpuri și locuri îndepărtate și încă necunoscute lor.

De altfel, aceste adaosuri sunt integrate nu subtil, ci vizibil și conștient. Pentru că nu finețea observației îi este caracteristică, ci inventivitatea și agerimea minții, care se disting în acțiunile personajelor sale. Acestea trec prin foarte mari dificultăți, unele dintre ele chiar pierzându-și viețile în lupte inegale, din punct de vedere al puterii fizice, dar afișând caracterul moralizator al operelor sale.

Binele – reprezentat, mai ales, prin curaj, altruism, prietenie, iubire, bunătate, inocență etc. – și răul – formulat prin agresiune, tortură, moarte ș.a. –, în fapt, se află într-o luptă continuă, din care primul iese învingător, însă nu fără urme sau sechele, transformate în experiență de viață, ajutând la maturizarea dură, dar rapidă a tinerelor sale personaje.

De această dată, „Roxana Darie, cea născută în Genova, din părinți moldoveni, slujitorii domniței Lena Ghica, văduvă Catargi”, personajul principal feminin și naratoarea, pleacă de pe un continent pe altul, din Europa spre America de Nord. Ea este în căutarea unui loc paradisiac, pe care chiar îl găsește, în urma unei călătorii dificile, însă privite, într-o importantă măsură, cu multă sensibilitate.

Iubirea este cea care înfrumusețează atmosfera, stilul și oferă șansa speranței într-un viitor împlinit. Ea vindecă răni, sufletești și chiar fizice, trăirea ei aducând puteri suplimentare celor care îndrăznesc să i se lase pe aripi.

Astfel, elementele de lirism îmbogățesc narațiunea – „[...] era senin, bun ca pâinea caldă, sărind în ajutorul oricui avea nevoie. Prezența lui mă liniștea și mă ocrotea. Mă iubea. [...] Da, îl iubeam și eu; dar în același timp îmi era cel mai bun prieten.” –, scenele delicate de iubire și dialogurile dintre îndrăgostiți încercând luminos clipele de emoție înaltă.

Ca și în alte creații ale Marinei Costa, dansurile specifice unor anumite tradiții aduse de cei care fac parte din caravana – alcătuită din căruțele înșiruite, amintind de imaginile din filmele western – ce pornește spre Saint Louis, orașul în apropierea căruia se vor stabili, însoțesc clipele de relaxare: „Mă încânta să învăț pașii câte unui dans nou, cum erau *vinca* și *saltarello*. Dintre toate, *furlana* era preferatul meu, deși, dacă ar fi știut cineva și „*Monferrina*” piemonteză, mi-ar fi făcut o surpriză plăcută.”

La polul opus se situează momentele de tensiune și înfrigurare create de întâlnirea cu unele triburi băștinașe. Aici, nu mai e loc de sentimentalisme, ci se activează latura de luptătoare a Roxanei, care are experiența conflictelor din care a ieșit cu succes altădată.

Autoarea surprinde momentul esențial al găsirii soluției salvării partenerilor de drum ai tinerei. Luigi, prietenul său devotat, care o iubește în așteptarea hotărârii ei de a-și redeschide inima, a fost și el rănit. Și tot într-o cursă cu timpul, care se scurge greu, de această dată, ridicând nivelul emoției, Roxana ajută la salvarea celor răniți: „Între timp reușisem să-i pun rănitului compresa cu plante, să-l fac să bea din licoarea menită să-i aline durerile și fierbințeala, să-i răcoresc fruntea.”

Chiar realismul trăirilor și implicarea personajelor în vremuri atât de îndepărtate, de la-nceputul secolului al XIX-lea, dar descrise atât de natural de romancieră, fascinează.

Ritmul sincopat, pe alocuri, recurența unor evenimente sau întâmplări și posibilul surplus de amănunte sunt ale descoperitorului, care vine cu detalii din bucuria lui de a cunoaște și, apoi, de a povesti; de a fi găsit ceva care merită mai multă atenție, cu tot cu notele explicative menționate.

Totuși, fluxul ideatic nu pare că se opintește, acesta fiind stilul autoarei, care trebuie să țină mereu în echilibru narațiunea captivantă și necesarul de date, pentru îmbogățirea întregului cadru creat.

De altfel, romanul „Lumea Nouă” este al doilea volum din seria „Vieți în vârtoare”, formată din patru secvențe sau părți de viață. El poate fi privit și separat, dar și integrat cu aceeași ușurință în această serie, dexteritatea autoarei completând imaginea sa de scriitoare, care se rafinează cu fiecare operă nouă. Pentru cei care i-au urmărit dezvoltarea, în ultimii ani, sunt

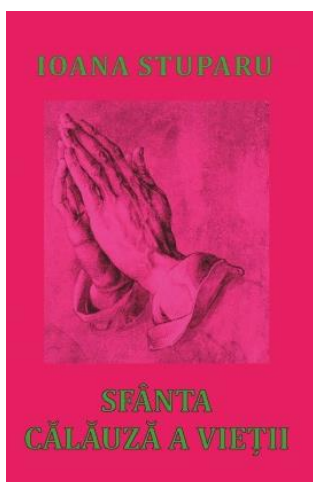

observabile șlefuirea treptată a frazei și perfecționarea capacității de susținere a tensiunii necesare în momente esențiale, prin apropierea unui stil personal.

Această evoluție a Marinei Costa este esențială și îmbucurătoare pentru ceea ce va realiza în continuare.

Viitorul său de romancieră se poate sprijini pe calitățile câștigate prin experiența de până acum, dar și pe efortul susținut și pe harul său.

Gheorghe Țiclete despre vol. „Sfânta călăuză a vieții”, autor Ioana Stuparu

SFÂNTA CĂLĂUZĂ A VIEȚII

Distinsa doamnă, scriitoare cu un înalt sentiment al omeniei, altruismului și apropierii fără rezerve de Dumnezeu, mărturisește că El a înzestrat-o cu acest dar al creației, de aceea în cărțile sale de Spiritualitate revine adesea asupra unor miracole pe care le-a trăit, printr-o transformare miraculoasă care i-au dat puterea și curajul de a trece cu bine, peste cele mai grele, nu puține, încercări la care a fost supusă.

Foarte interesant pentru noi, care-i urmărim drumul luminos al creațiilor literare, este gândirea sa profundă atunci când afirmă: „Miracolele pe care le trăim sau mesajele divine pe care le primim oricând și oriunde, sunt certitudini că în preajma noastră se află în permanență una sau mai multe entități de ordin spiritual”. Și e convinsă de acest adevăr, căci în

fiecare dimineață, ziua începe cu semnul crucii, cu rugăciune adresată Lui Dumnezeu, fără de care nu poate înfăptui nimic, este ca un om inexistent și inutil. Pentru a ne convinge de adevărul spuselor sale, îi mulțumește Lui Dumnezeu care a înzestrat-o cu multe daruri, dintre care cel mai de preț este acela care o definește ca om, scrisul în primul rând, căci prin el simte că își îndeplinește dorința și misiunea cu care a fost trimisă pe Pământ și în Lume.

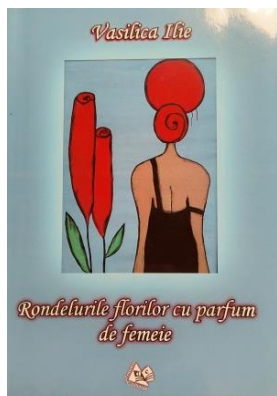
Autoarea ne asigură că această carte, parte din zestrea sa de scriitoare, a fost scrisă sub Slava și ocrotirea Lui Dumnezeu, căci este convinsă de acest adevăr atât încât ne amintește: „Nimic fără Dumnezeu”!

Pentru a-și justifica profunda credință în Dumnezeu și misiunea sa pe pământ, ne redă momente trăite, care s-au confirmat în viață de-a lungul timpului. Pentru a înțelege adevărul acestor destăinuri, este imperios necesar a le urmări atent și cu răbdare, în cele consemnate în această carte... Dacă m-aș referi la acei oameni care și-au dedicat viața cercetării, științei și culturii, este atât de convingătoare afirmația autoarei, când spune: „sunt gânditori și vizionari care beneficiază de o anumită intensitate a Luminii pe cărările creierului”; ajungând astfel la concluzia că: „Dacă omul ar avea credință cât un grăunte de muștar, ar putea muta munții din loc”!

Printr-o transpunere cu adevărat filozofică, autoarea încearcă și cu succes reușește, a analiza diferitele aspecte ale vieții în societate, „dar și în familie”, concluzionând de fiecare dată, că puterea credinței adevărate este întotdeauna învingătoare.

Nu vom putem ignora acele aprecieri, scrise de personalități ce i-am citit, înțeles și apreciat importanta sa activitate creatoare, care au fost incluse în paginile acestei „cărți călăuză”. De aceea, îmi voi permite să dau și un mic fragment, din cele consemnate de mine, în urma parcurgerii a câtorva din creațiile sale: „cu dăruire și talent, să nu uităm plaiurile natale, prietenii și să-i mulțumim Lui Dumnezeu care ne va ocroti totdeauna, îndemnându-ne să fim buni cu semenii noștri (...); (...) își ia drept călăuză speranța!(...) suportul menținerii echilibrului în viață”. Succes pe mai departe și credință-n Dumnezeu!

Cleopatra Luca despre vol. „Rondelurile florilor cu parfum de femeie”, autor Vasilica Ilie, Editura Armonii Culturale, 2020

Cine vrea să scrie în stil clasic, folosind rimă și ritm, își alege o specie literară precum sonetul sau rondelul și se desfășoară lejer și cu plăcere preț de un volum întreg. Este ingenioasă ideea doamnei **Vasilica Ilie** de a se folosi de cele mai frumoase flori cărora să le adauge cu talent trăsături specifice în manieră rondel. Iar parfumul îi conferă femeii atractivitate, feminitate, eleganță și comunicare cu natura. În anul 2020 a apărut la Editura „Armonii Culturale” volumul „Rondelurile florilor cu parfum de femeie” în care autoarea respectă regulile prozodice acestei specii de poezie cu formă fixă și dovedește multă imaginație. Poeta ia drept sursă de inspirație flori de dimensiuni mici, precum ghiocelul, zambila, părăluța, narcisa, ori de dimensiuni mari precum salcâmul, liliacul, magnolia, leandru și altele, intermediare. Poeta conferă calități deosebite unor flori comune, nepretențioase așa cum sunt crăițele, cârciumăresele, busuiocul, moțul curcanului ori creasta cocoșului și, cu atât mai mult, înnobilează flori elegante ca lisianthus, orhideea, begonia, camelia, anemonele. Unele sunt chiar rare și necunoscute iubitorilor de frumos: floxa, „plantă zveltă și-nzestrată, / În parfum nu-i repetentă. / Este divers colorată, / La frig este rezistentă...” Nici gloxinia nu-i cunoscută oricui. Acesteia „tropicala-i eticheta.” Autoarea mulțimii de rondeluri ale căror protagoniste sunt florile este o cunoscătoare a trăsăturilor pieselor rare ca floarea de colț sau floarea de piatră, până la mușcata cea unanim răspândită în zonele temperate ale Terrei. Era de așteptat să fie concepute rondeluri ale anotimpurilor și să fie amintite flori ca într-un

adevărat almanah sau album al florilor ori atlas al plantelor frumoase: „Când primăvara apune / Lăsând un parfum de floare, / Vara vine și propune / Un covor plin de culoare!” (Rondelul începutului de vară).

Autoarea găsește diferite atribute pentru fiecare floare în parte: „regina florilor de toamnă” – pentru crizantemă, „arbore al vieții” – pentru „yucca-i floare valoroasă”, „steaua pământului – margareta, „mică și prietenoasă” – panseluța, „Floarea Paștelui” – anemona. Cultivat îndeosebi în poezia medievală franceză, redescoperit și reluat în poezia modernă, rondelul a fost reprezentat în toate literaturile. În literatura română, o astfel de poezie a fost pronunțat folosită de Alexandru Macedonski în „Poema rondelurilor”, dar iată că în prezent un poet precum domnul Mihai Valentin Gheorghiu a cultivat rondelul în circa 1200 de poezii, minunat alcătuite și ajungem la doamna Vasilica Ilie care dedică florilor un volum de poezii cu formă fixă, modalitate pusă în valoare cândva, în secolul al XIX-lea, de Francois Villon, Clement Marot, Theodore de Banville și alții. Doamna scriitoare Vasilica Ilie se arată stăruitoare, ingenioasă și prolifică în mai multe specii literare, marcând fiecare an cel puțin prin apariția unui volum de proză sau de versuri.

Nicu Doftoreanu despre volumul „Ascultă...iubește...atinge...”, autor Alina Lucy David, Editura Rotipo, 2022

ALINA LUCY DAVID, un spirit frământat ce „ascultă, iubește, atinge” și simte viața materială unde trăiește bucuria scrisului în care se răsfrâng clarități nebănuite.

Având prilejul fericit de a o cunoaște personal pe doamna **ALINA LUCY DAVID**, la București cu ocazia lansării de carte din 23.09.2022, mi-am dat seama de ce este atât de sudată echipa din **Radio Romantic**. Carisma emisiunilor datorate acestui inimoas spirit frământat ce “*ascultă, iubește, atinge*” și simte viața materială, am simțit-o personal, chiar dacă timpul material mi-a permis doar sporadic să fiu parte activă în emisiunile moderate de **Alina Lucy David**.

Am primit cu această ocazie primul ei volum de versuri de debut, intitulat simbolic “*Ascultă... Iubește... Atinge...*” apărut la editura ROTIPO în 2022, care mi-a permis să-i citesc creațiile, cu toată amănunțimea atentă a văzului, auzului și a răbdării, cu o neștirbită înfrigurare a imaginației larg dilatată de interesul stârnit de lecturarea textului.

Am simțit în permanență o mare admirație pentru tot ce face și, mai ales, pentru cum îmbină cariera scriitoricească cu cea de om bun, mereu atent la nevoile semenilor ei și gata de a ajuta, în limita posibilităților, pe toți prietenii.

Așa cum remarcă și prefațatorul cărții domnul **Constantin Vaciu** „*versurile Alinei Lucy David leagă lumea materială de cea spirituală*”

Am simțit, lecturându-i creațiile poetice, o apropiere de filozofia ei de viață ceea ce m-a și făcut să-mi intitulez această consemnare de cititor inspirată chiar din titlul cărții „*ALINA LUCY DAVID, un spirit frământat ce “ascultă, iubește, atinge”, și simte viața materială unde trăiește bucuria scrisului în care se răsfrâng clarități nebănuite*”

Din bogăția-i sufletească, caracteristică doar unor persoane deosebite, doamna Alina Lucy David ne împărtășește sentimentul bucuriei de fiecare zi, pe care ar trebui să-l simțim toți. Vezi poezia “*Zi superbă*,” pag.105) unde declară tranșant “*O nouă trezire de dimineață,/o nouă bucurie de la Dumnezeu./Mulțumesc,mulțumesc, mulțumesc*

Desigur că nu este la îndemâna oricui să prindă “*Trenul vieții*,” (pag 92), dar odată urcat în el ea ne avertizează “*Știu, și se pare amuzant./Crezi că viața-i numai miere, dar mai este și durere./Poate-avea și fericire;/depinde de noroc.*” Profunzimea versurilor din poezia “*Regăsire*”(pag 73) „*E nevoie/de mai multă liniște în suflet,/să te poți auzi*” chiar m-au îndemnat să-i folosesc sintagma de *spirit*

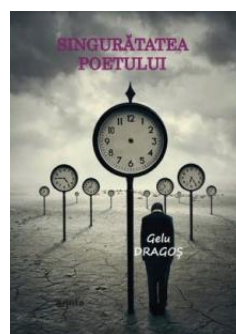
frământat, în deschiderea acestei consemnări, cu toate că imediat ea-și revine și spune inspirat „*Mă iert pentru clipele/în care am uitat de mine*” poezia “*Tertare*,” (pag 48)

În poezia „*Calea spre lumină*” (pag. 24) decretează: „*Trebuie să alegi calea:/Binele sau răul/O forță divină/e conștiința ta/care alege*”

Voltaire considera onoarea ca pe un amestec natural de respect pentru oameni și pentru sine însuși. *Onoare și Om!* Ce mândru sună aceste două cuvinte. Cu toții suntem urmăriți și protejați de „*ochiul albastru al lui Dumnezeu*” care ne îndrumă viața și ne ajută să ne îndeplinim pasiunile. *Nimic fără Dumnezeu!*

Prin gruparea inspirată a poeziilor pe momente și sentimente poetice unice ale momentului: *Ascultă* care începe cu poezia *Lasă-mă așa cum sunt*, *Iubește* care începe cu poezia *Colivia* (un simbolism mascat) și *Atinge* care începe cu poezia *Regăsire* poeta ne conduce de la bucurie, la tristete și apoi iar la extaz deschizându-ne, din aproape în aproape, perspective spre toate stările prin care poate trece sufletul profan de la material spre abstract și înapoi dovedindu-ne încă odată – *dacă mai era cazul* – talentul și mai ales, așa cum aminteam mai sus, dorința de autodepășire. Felicitări!

Daniel Adrian MARIAN, despre volumul „Singurătatea poetului”, autor Gelu Dragoș, Editura Grinta, 2021

Atitudinea de la zero la minus/plus infinit
...trece printr-o ecuație de drum cârpit. „*Singurătatea poetului*” e însăși toamna lui smulsă de pe cracă și pusă la vedere ca o sperietoare de aripi. Lumea se face și se desface ca niciodată, adormită, orbită, asurzită, muțită și uneori șchioapătă și ciungă. Lume de balast în care au rămas însă câteva credințe colosale.

Poetul Gelu Dragoș e asemenea unui erou de la Termopile care se încăpățânează pun(ct)ând prețul vieții veșnice înaintea celui al clipei fumegânde. Astfel, crede și spune el de prin scorbura destinului, fără temeri doar adumbrit-gândit-încătușat în proptiile-i visuri: „Întotdeauna meșterul Manole va rămâne cocoțat pe acoperiș/ își va frânge picioarele dar va rămâne măreția...// Întotdeauna la treizecișinouă de ani fiecare dintre noi/ va muri odată cu voievodul cuvintelor Eminescu.../ Întotdeauna rămând destul de multe stele pe cer când ne îndrăgostim/ ca să le privim și să le botezăm după vrerea noastră.../ Întotdeauna un drum va duce spre un sfinx ocrotitor și rece/ ce ne va aminti cât de repede se scurge nisipul clepsidrei.../ Întotdeauna va crește iarba peste umerii străbunilor noștri/ încât istoria va fi cartea de căpătâi a neamului meu.../ Întotdeauna o să ne iubim mama părinții bunicii și frații/ iar viața o să ni se pară blândă și un vis ce dăinuie perpetuu.../ Întotdeauna vom fi călători pe acest pământ în care și eu gelu/ o s-o caut cu disperare pe fata morgana și o să/ îngenunchez în fața ei/ Întotdeauna... „ (Constatare).

Sentimental profund străduindu-se să așeze valorile ca pe stele, stele de unicorni în fruntea unei epoci de deznădejde, poetul nu prididește însă a-și vărsa amarul. Echilibristica aceasta între extreme pare să-l caracterizeze ca pe un exaltat care a învățat să fie și ipohondru, socialmente vorbind: „din barul lui buciuman n-ai nicio perspectivă,/ ne trezim uneori din perspectivă și constatăm/ că trec anotimpurile peste noi, se rup prietenii/ și călcată-n picioare e urma pașilor noștri./ ne ardem viața între nimicuri, prostii și minciuni/ și devenim ușor prizonierii propriei vieți;/ tinerețea se scurge și inima prinsă-n ștreang devine;/ ne trăim iubirile în sms-uri, pe facebook sau mess/ privim titlurile cărților pe internet dar uităm să învățăm povestea;/ participăm zilnic la lansări de cărți și nu de nave/ (acolo am avea șansa să evadăm pe mări și oceane)/ aici ne înscriem la cuvânt ca niște epigoni ce suntem/ iar apoi ne îmbătăm mai ceva ca-n birtul din colț;/ timpul risipit astfel nu-l putem lua înapoi –/ se duc toate-n van și dorințele noastre seacă/ doar lacrimile ne mai hrănesc zi și noapte;/ a sosit Vremea aceea și-o trăim din plin...” (Fără perspective).

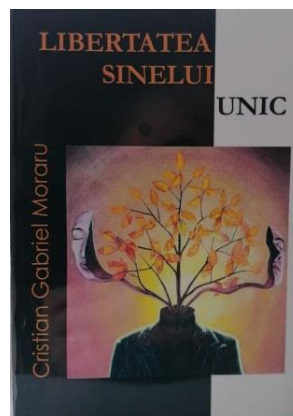
Sfârșmare existențială, ca într-o vârstă de probă – neîmplinită, și totuși se găsesc suficiente resurse

pentru un parcurs chiar dacă forțat (de împrejurări, de răutăți, de inerențe). Filtrul conștiinței scoate la iveală smaraldul: „Iubirea”: „singură/ deznădejdea doar îmi era/ vecină/ motiv de a pleca de-acasă/ cât mai departe// dacă mă mai iubești/ cătuși de cât/ ia-mi urma prin nămeții/ groși până la Cer// te voi pândi uneori/ să mă încredințez/ dacă mășăluiești/ vitejește/ pe cărările nebănuite// într-o zi cu miresme/ te vei convinge/ că pe întinderea/ câmpiei/ sunt doar eu/ lup singuratic”.

Etalând fațetele realității, fără a fi vreun propovăduitor al apocalipsei (de altfel nici nu e nevoie, avem suficiente dezastre încât dau pe dinafara veacului), Gelu Dragoș afișează cu finețe plenitudinea celor trăite dorite/nedorite, într-un flux seismografic care convinge asupra metamorfozelor în (in)stabilitatea universului, despre care am putea crede că ar fi chiar un organism viu (dacă nu mort din naștere).

Parcă ar fi un răzbnător al nedreptăților lumii, Gelu Dragoș.

**Mihai MERTICARU despre volumul
„Libertatea sinelui unic”,
autor Cristian Gabriel Moraru**

O VITALITATE BINE TEMPERATĂ

Cristian Gabriel Moraru (n. 23 octombrie 1985), poet, critic și istoric literar, eseist, fondator și redactor-șef al revistei „Teleormanul cultural”, autorul a șapte cărți de versuri și a patru cărți de critică și istorie literară, a ieșit pe piața literară cu un nou volum de versuri, „**Libertatea sinelui unic**”, alcătuit din 29 de cicluri care aparțin genului liric (pasteluri,

imnuri, epigrame), genului epic (balade, fabule, legende), dar conține și poezii cu formă fixă (acrostih, limerick, rondel, sonet, triolet, pantum) și multe altele, toate scoțând în lumină „o personalitate cu o cultură generală remarcabilă”, după cum apreciază și criticul literar Nicolae Dina în postfața cărții.

Cartea beneficiază de o prefață entuziastă, semnată de poeta Domnița Neaga, din care reținem: „Temele lirice, extrem de diverse, sunt prezentate printr-o subtilă textură poetică, printr-un joc aluziv de finețe. Unele versuri au ceva din filonul ce se degajă din folclorul magic. Îngerii și sfințenia sunt în elementul lor. Umorele picurate cu discernământ creează o stare de bine în sufletul cititorului”.

Un punct apăsător pe care îl pune și criticul literar Iulian Bitoleanu, pe coerta a IV-a a cărții:

„Extrasele din socialul maculat al mileniului 3 vituperează frivolitatea femeii, corupția, superficialitatea, politrucismul sau arta escaladării profesionale, stearpa făptură, hoția frumos ambalată, libertinajul etc.”

Cu pasaje gnomice și intertextuale, cu îndrăzneală imagistică incluzând și ludicul, cu ușurința de a trece de la versul liber la cel tradițional, cu băgăția lingvistică a discursului liric, poemele din volumul lui Cristian Gabriel Moraru ne apar ca un strigăt de bucurie, ca o pledoarie pentru trăirea plină a clipei, ca un strigăt de disperare mută, ca o investigație a sensurilor și semnificațiilor existențiale, ca o laudă adusă vieții în ifinita ei desfășurare. Fără să-și încarce versurile cu artificii stilistice, poetul teleormănean urmărește să exprime adevărurile - unele chiar dureroase - în formule delicate care să declanșeze interogații în așteptarea răspunsurilor, atitudine poetică provocată de lumea actuală în care creatorul se simte tot mai agresat de materialismul ce ne invadează existența, poetul preferând trăirea întru spirit.

Vitalitate bine temperată, Cristian Gabriel Moraru oscilează între contemplația senină și exuberanță, comportându-se confortabil în ambele. Cartea sa se hrănește din marea cultură a lumii, reflexele intertextuale colorând aproape fiecare pagină: „A fost odată ca în basme/ Un om care i-a sfidat pe zei:/ Fiul lui Zeus și-al Alcmenei,/ Netemător nici de fantasme.// Atins de gelozia Herei,/ Într-o zi e cuprins de spasme/ De furie și, cu cruzime,/ Își ucide copiii mititei.//

Pentru ispășire, Heracles/ Consultă oracolu delfic./ Apollo dându-i de înțelese// Că lașului Eurystheus./ Al Micenei rege nevrednic./ Îi va sluji tot anul cosmic.”

În capitolul intitulat „Muncile lui Hercule”, sunt resuscitate multe din miturile Greciei antice: leul din Nemea, hidra din Lerna, mistrețul din Erimant, căprioara din Cerinia, grajdurile lui Augias, păsările stimalfide, taurul din Creta, iepele lui Diomede, cingătoarea Hippolythei, cirezile de boi ale lui Geryon, merele de aur din grădina Hesperidelor, prinderea Cerberului, care, prin unele adăugiri, ar fi putut constitui obiectul unui singur volum.

Iubirea „cea cu o mie de nemărginiri” e sentimentul tutelar care structurează cele mai multe poeme: „iubire, prin tine trăiesc veșnic, „o femeie cântă la pianul vieții simfonia inimii”, „doar Credința, Speranța și Iubirea/ sunt calea de a dobândi Nemurirea”, „Credința, Nădejdea și Dragostea/ dansează ca flăcările pe dealuri”, „este inima ca un foc / ce nu poate fi stins deloc, este inima ca o stea/ în care dăinuie dragostea, de-abia așteptam să vii/ frumoasa mea, frumoasa mea, „în amurgul înstelat / visele se-ncheagă / din fantasticul aluat/ al iubirii, dragă”, „de-aș fi pictor, / ți-aș picta chipul răvășitor / cu penelul muiat în paleta inimii/, de-aș fi sculptor,/ te-aș modela din lutul cutezător/ ca pe următoarea Evă a omenirii”, „misterul / iscat în viață de acel înger sfânt, Amorul”, „mi-e inima portal spre zărilor secrete/ și-n ea te port ca pe un vis nemuritor”, „părul tău de vrăjitoare/ rugul inimii aprinde/, trupul tău de amazoană / l-aș iubi o veșnicie”. Sunt multe alte poeme care ar merita să fie citate în integralitatea lor.

Tematica volumului este destul de eclectică, determinată fiind de disponibilitățile multiple ale autorului. Cu un firesc ce derivă din esențializarea gândirii și din intensitatea trăirii, poetul se angajează într-o încercare temerară de a crea alt fel de poezie. Poemele lui Cristian Gabriel Moraru aparțin unor limbaje destul de variate ca tonalitate și registru stilistic, de la lirismul confesiunii directe sau aparenta narațiune la absurdul de tip suprarrealist, de la stilul aforistic la ermetism și la imagini poetice paradoxale, de la poezie la filosofie, de la puritatea imaginii la țipătul revoltei, de la seninătate la încrâncenare, de la expresionism la confesiune netrucată. În ansamblu, volumul pare o istorie ilustrată a

poeziei românești, autorul reușind să se impună ca o conștiință neliniștită, intrigată de spectacolul de zgustător al lumii contemporane.

Prof. Geo CĂLUGĂRU

**CONSECINȚE NEFASTE ALE
„PRIVATIZĂRII ADEVĂRULUI”**

În urmă cu un deceniu, apărea la Editura Fundației Culturale Ion I. Brătianu (2012) volumul „*Privatizarea adevărului*”. La un deceniu de la acel moment, avem un reper temporal suficient pentru a constata și evalua consecințele acestui proces, nu doar, inoportun ci, chiar nefast.

Autorul acestui volum, Excelența Sa Ion I. Brătianu, ultimul demn vlăstar al dinastiei Brătienilor, cum pe bună dreptate, l-a caracterizat prof. univ. dr. Gheorghe Dumitrașcu, din care îmi îngădui să citez : „*a trăit decent, a fost în stare să-și țină un partid și un ziar și să-și publice cărțile de care am vorbit. Luat ca etalon de ridicol de către o anume presă, Ion I. Brătianu a oferit acestei prese, prin opera lui de toate felurile, pe de o parte imaginea unei personalități în adevăratul înțeles al cuvântului – ieșită din tipare – iar pe de alta, prilejul de a-și mușca mâinile, atunci când nu le țineau întinse, la aceia care erau interesați în compromiterea lui Ion I. Brătianu.*”

Cartea „*Privatizarea adevărului*”, la care mă voi referi, îmi oferă prilejul de a concretiza

copios, cele cuprinse în fragmentul, pe care l-am citat din volumul lui Gheorghe Dumitrașcu, „*1001 de personalități, personaje, persoane, inși indivizi din viața românească 1989 și câțiva ani după 2000*”.

Cele 252 de pagini care alcătuiesc acest volum, cuprind: În loc de prefață – 5-7, prof. univ. dr. Gheorghe Dumitrașcu, „*Cuvânt înainte*” - 9-10 – Ion I. Brătianu; 11-262-103 pamflete pe o mare diversitate de teme de maxim interes pentru români, România și poporul român, cuprinse între 17 ian. 1997 – 1 iulie 2009; postfață opinii asupra acestui volum și nu numai, semnate de: *Acad. Fănuș Neagu, scriitoarea Ileana Vulpescu, Octavian Andronic, Dan A. Lăzărescu, Mircea Micu, Adrian Păunescu, Acad. Vasile Gionea, Sandra Aronescu, Eugen Teodoru, Ion Dodu Bălan, George Corbu, Dionisie Șincan, Prof. Univ. Dr. Gheorghe I. Dumitrașcu* – p. 263-266; *indice de nume menționate în ordine alfabetică de la A la W, în total – 255, între pagina 267-271, cuprins 273-275, volume de același autor editate până în martie 2012, la Editura Fundația Culturală Ion I. Brătianu în număr de 12 (douăsprezece), până la acel moment după cum urmează:*

- Cel mai hulit dintre pământeni, 1996
  - Viața-n roz când e albastră, 1996
  - Revoluția de glas-papir, 1996
  - Voi sunteți urmașii Romei?, 1996
  - Postumele tinereții – poezii, 1998
  - Memorandumul durerii sau „Chestiunea Română”, 1999
  - L'Union Européenne: une machine infernale, 2000
  - Mereu actualul Petre Țuțea, 2004
  - În memoriam Paul Everac, nov. 2011
  - Contribuția lui Ion C. Brătianu la Revoluția din 1848, febr. 2012
  - Adevăruri din Parlament, martie 2012
- EDITURA LAUMOND, PARIS**
- Contribuția lui Ion C. Brătianu la Revoluția pașoptistă din Țara Românească și cugetările sale despre această revoluție – ediție bilingvă română - franceză având în anexă arborele genealogic al Familiei Brătianu, întocmit și comentat de George D. Florescu și Dan Cernovodeanu, 1983.

Nu întâmplător și, nici de puține ori, am auzit reproșul, adresat aceluia căruia au motive sau interese să ne convingă, mai ales prin vorbe, că sunt, ce par a fi, fără să fie. Cu bunu-i simț

înnăscut și experiența-i de viață tumultoasă și bogată, autorul a găsit antidotul devoalării crusteii vorbelor, în spatele cărora, se află Măria Sa Adevărul, care n-a avut și nu are loc să stea la masa bogaților – „*Minciuna stă cu regele la masă/De când sunt regi, de când minciună este/fac împreună cea mai bună casă (Al. Vlahuță)*”.

Este și motivul, ca să-și poată verifica și eventual revizui propriile idei despre Azi, adept al matematicii filozofiei socratice (cunoaște-te mai întâi pe tine însuși – Socrate), așa cum o mărturisește în „*Cuvânt înainte*” la acest volum, a preferat întotdeauna să se verifice, descoperind la interlocutorii săi (prieteni, indiferenți sau dușmani) ideile lor în comparație cu ale sale. Și nu o dată, ceea ce constituie A.D.N.-ul său moral, îngemănând rațiunea, sensibilitatea și fundamentalul bun simț s-au concretizat în numitorul comun al unor concluzii mulate pe o realitate care, pentru Domnia Sa și numai , este nespus de dureroasă.

Deși conștient că e obligat de ISTORIE să se adapteze împrejurărilor, nici nu i-a trecut prin cap să accepte o asemenea degradare umană împletind, cum cu dreptate spune, „*poporul cu demonicul, viața cu moartea, lumina cu întunericul, libertatea cu înlănțuirea*”, devenind un prizonier într-o lume de neînțeles, a refuzat „*oferta*”, continuându-și lupta pentru adevăr, încurajat de gândurile unor oameni de seamă (pe care i-am menționat, referindu-mă la postfață), despre eșecurile, pamfletele și foiletoanele sale, (oameni pe care îi prețuiește fără rețineri) tipărite de-a lungul a 15 ani de luptă (poate naivă, dar cinstită), cu flota condeiului pe hârtia bântuită de lumina romantică a lunii - trezind în sufletul său, poetul din „*Postumele tinereții*”.

Foarte succintă, partea finală din „*Cuvânt înainte*”, pe care o voi reproduce. Dă seamă, cât se poate de convingător, despre ce înseamnă „*bieți oameni captivi într-o lume de neînțeles*”:

Această carte ar fi trebuit să vadă lumina tiparului cu mai bine de 7 ani în urmă, dar din cauza luptei directe cu unele structuri mafiote, protejate de autorități, dar și cu o parte a justiției ce încă mai ascultă de ordine politice, am fost obligat să amân ambițiosul meu proiect.

Am dat piept cu justiția, am avut parte de magistrați și judecători insuficient pregătiți, promovați doar pe criterii de clientelă politică, m-

am luptat „*corp la corp*” cu structuri protejate și chiar finanțate de Putere și am învins. Însăși apariția acestei cărți, cred eu, îmi confirmă spusele. Posedând o uriașă capacitate de a realiza comparații, ca apoi, pe temeiul lor, să realizeze evaluări corecte, susținute cu o logică impecabilă, aceasta este folosită frecvent în pamfletele din această carte captivând interesul celor care o citesc.

Exemplific, referindu-mă la pamfletul, primul din volum, intitulat „*La Paris, într-o mahala ...*”. Aflat pe un pat de spital cu o serioasă problemă de cord, în perioada sărbătorilor Crăciunului și Anului Nou, acestea fiind marcate copios, cu o risipă de lumină și sunet, pe care, deși, într-o situație de sănătate precară o sesizează și, cu părere de rău că, bucuria, pe care o simte, nu are intensitatea pe care și-o dorește :

„*Artizanii bucuriei și strălucirii își pot permite însă totul la modul absolut și, nu poți să nu-i admiri. Cu condiția, desigur, să nu te afli ca mine pe un pat de spital, în sala de reanimare ...*”. Tot așa trebuie să fie și la București, gândeam.

Deconectat de la „*viața artificială*”, a fost mutat într-un salon și ca să-și alunge plictisul, i s-au adus ziarele de la Paris dar și cele de la București. Parcurgându-le a rămas uluit (aproape că ar fi trebuit să fie întors la reanimare): valul de scumpiri, anunțat în țară pe fondul VACANȚEI „*obligatorii*” de la 24 decembrie la ianuarie – l-a oripilat. Și s-a întrebat: „Cum adică? Românii aproape că n-au ce mânca și totuși li se impune o vacanță de două săptămâni? În Franța s-a dat „*liber*” doar de 25 decembrie și de 1 ianuarie - și nici un sindicat nu a făcut grevă ... Comparând lucrurile, atunci a început să privească mai bine în jur. Iată ce a constatat – la Paris, cei ce răspund de sănătatea pacienților, chiar o fac, nu se prefac. După Anul Nou, simțindu-se mai bine, domnul Brătianu a solicitat medicului său externarea. Acesta l-a privit uluit și i-a spus că „*până nu constată că inima îi funcționează – ca un ceasornic elvețian de ultimul tip, nu îi dă drumul*”. Memoria îi pune la dispoziție prilejul de a utiliza comparația și a așterne pe hârtie rezultatul. În urmă cu un an, fusese internat pe neașteptate, într-un spital bucureștean dar din pricina aglomerației și a faptului că nu i s-au găsit pijama pe măsură, puțin

a lipsit să-i fie refuzată internarea. După puțin timp, Domnia Sa s-a trezit externat, pentru a face loc altui pacient care avea nevoie de asistența medicului. S-a văzut nevoit ca să plece și astfel, a ajuns într-un spital din Paris, animat de speranța că i se va întâmpla mai sigur și mai curând, dacă nu va mai citi ziarele din țară – care, aproape că știa dinainte, va anunța „vacanțe” prelungite, în timp ce „FMI-ul va bate cu pumnul în masa românului.”

Tot căutând Adevărul, reușește să-l localizeze și constată cu amărăciune că „Adevărul nu e la mijloc, ci, la înghesuială” și este nu doar trist ci, dureros de trist. România a ajuns dintr-o țară despre care se spunea că e „în curs de dezvoltare”, într-o țară ... în curs de destrămare, se pare, spre satisfacția vecinilor noștri bulgari că nu sunt singurii pe care îi arată cu degetul Europa, care atâta amar de vreme ne-a instalat după Cortina de Fier și acum ne-a așezat în față o altă cortină, tapetată cu pretenții și interdicții, ce ne așează definitiv nu numai la periferia Europei, ci a lumii întregi. Pentru a fi primiți în NATO, am fost supuși – constată cu umor negru scriitorul Ion I. Brătianu – unei Natoterapii de șoc, ce ne-au aruncat la vremea respectivă, pe valurile disperării. Ne-am salvat păstrând și folosind ceea ce am avut încă de la naștere – UMORUL: „Se zice prin târg că domnul Ciorbea ar fi întrebat pe un cetățean care l-a votat:

-Hai, spune, ce-ți dorești în ultima vreme mai mult și mai mult: salam, un pui fript, șampanie ?
-Un antinevralgic !”

Titlurile celor 103 texte cuprinse în această carte eveniment, de o varietate incredibilă și cu trimiteri direct la țintele vizate, sunt cele ale unui campion absolut la tir și posedă consecințe nefaste, aproape de neimaginat. O face cu un curaj, ce l-a caracterizat totdeauna și pe care l-a dovedit, indiferent de ostacolele pe care a trebuit să le depășească. Voi oferi câteva astfel de inspirate botezuri, în privința titlurilor acestora: „Adevărul nu e la mijloc, ci la înghesuială”, „Tranziție și justiție”; „Ciorba lui Stravinski”, „Ca la circ”, „Bastoane cu măciucii de plumb și baclavale”, „Hingherii- auto”, „NATO – Vina bat-o”, „Țigani și țigănia”, „Cimitirele și NATO”, „Puterea și alifia”, „Să vezi și să nu crezi”, „La comemorarea lui Ion I.C. Brătianu”, „Greva pensionarilor”, „Lacrima ministrului”,

„Mincinoșii de la Academia Cațavencu”, „Între urinoterapie și Catedrala Neamului”, „Coșmarul trebuie să ia sfârșit”, „1 Mai, Ziua Muncii, zi de extindere europeană, zi de luptă împotriva demolărilor istorice”, „Prima cauză a infarctului miocardului – justiția din România”, „Justiția în satul fără câini - România”, „Ciocoi noi”, „Apel către tâmpiți”, „Pentru distrugere de bunuri și furt calificat, Dr. Florin Brătîlă riscă o pedeapsă între 3 și 15 ani de închisoare”, „Rușinea de a fi român”, „Adio”.

Citind cu maximă atenție, acest volum al domnului Brătianu, cuprins de o profundă durere sufletească, aflând anatomia junglei, pe care a disecat-o, cu deosebită acuitate și obiectivitate, îmi explic, profunzimea prețuirii și admirației mele față de Domnia Sa, și îi mulțumesc lui Dumnezeu că mi-a oferit șansa să întâlnesc și să cunosc o asemenea „grădină de om” (exprimare populară, întâlnită în folclorul românesc, fântână cu apă vie a înțelepciunii poporului român).

Cred că nu greșesc afirmând că omul politic Ion I. Brătianu dar, mai cu seamă, pamfletarul care ne-a dovedit că este și l-a luat ca model pe părintele ziaristicii române, Mihai Eminescu și a rezultat, după cum vom observa, structura cea mai potrivită de comunicare a unor adevăruri, care să se impună, cumva, minților și sufletelor celor cărora li se adresează.

În pamfletul „Crunt rechizitoriu, crunta profesie” datat 6 noiembrie 1998, pentru a-și betona logic, de necombătut, pamfletul pe care-l practică, a luat ca reper articolul „Ca la noi la nimeni”, publicat la 12 septembrie 1878, în care Eminescu prezintă în puține dar răscolitoare cuvinte o tristă și parcă veșnică (pentru noi) realitate. (La fel procedează și autorul volumului la care mă refer. Indiferent cum și-le intitulează, pamfletele sale, relevă pregnant, consecințele nefaste ale „privatizării adevărului”, numite „Ca la noi la nimeni”. Așa stau lucrurile și în acest pamflet – etalon al demonstrației, pe care mi-am propus s-o realizez. „Ca la noi la nimeni” este proverbul, moștenit din moși strămoși, e rezumatul unei dureroase istorii, în cursul căreia poporul nostru, pierzând orice speranță de îndreptare, i-a lucrurile mai mult în bătaie de joc, ca și când lui Dumnezeu i-ar fi plăcut să drapeze tragedia sorții noastre cu foarte multe scene comice”. Foarte adecvată observația domnului Ion I. Brătianu, care sună astfel:

Apoi, după această succintă dar amară introducere, în câteva fraze (care ar trebui să fie învățate pe de rost de politicienii noștri) și, adaug eu, și pe cele de final ale pamfletelor din acest volum. Eminescu scrie : „*realitatea tragică a vieții noastre de stat e nespusa mizerie a populațiilor de jos, e stoarcerea lor prin nemăsuratele clase improductive, compuse mai cu seamă de străini, e ușurința și lipsa de caracter în viața politică, e putreziciunea bizantină a puilor de fanarioți care, sub masca interesului general, fură de sting, fie pe calea diurnelor și lefilor nemeritate, fie prin arendarea moșiilor statului, fie prin alte mii de căi*” (s.n).

Și concluzia, care și aici, dar și în celelalte pamflete reprezintă, precum poanta în epigramă și morala în fabula, quintesența, ceea ce trebuie neapărat reținut și asimilat, pentru aducerea adevărului din spațiul privatizării în cel al interesului tuturor cetățenilor, anulând consecințele nefaste pentru aceștia.

Da, are dreptate dl. Ion I. Brătianu în ceea ce consemnează în finalul acestui pamflet, un strălucit elogiu la adresa geniului nostru național: Concluzia demnă de pana marelui ziarist care a fost Eminescu, parcă mai valabilă azi ca niciodată:

„*Autori care nu știu să scrie o frază corectă ... oameni de stat care nu pot justifica nici săvârșirea școlii primare, avocați fără știrea lui Dumnezeu, pictori orbi și sculptori fără mâini, generali care nu știu citi o hartă, subprefecți, ieșiți din pușcărie, legiutori recrutați dintre stâlpi de cafenele, jucători de cărți și oameni cu darul beției, caraghioși care înaintea erei liberale vindeau bilete la café chantant, iată banda ocultă care guvernează astăzi România, bandă care, până mai ieri republicană până la comunism, astăzi creează decorații, împărțindu-le între ei cu profunzime*” ...

Aceasta e realitatea pe care cu demnitate și curaj o aduce în paginile acestei cărți, prin care ne arată și ne convinge Domnia sa că „*Prima cauză a infarctului miocardic – justiția din România*” în pamfletul cu acest titlu și nu numai ne-am bucura dacă pamfletul „*Apel către tâmpiți*” și-ar atinge scopul avut în vedere.

În concluzie – Scriitorul Ion I. Brătianu este, și cred ce afirm, un veritabil urmaș al marelui ziarist politic, Mihai Eminescu.

ȘTEFAN DUMITRESCU despre prozatoarea ELENA BUICĂ-BUNI

O scriitoare cu sufletul mare cât zarea

Este aproape dimineța când termin cartea doamnei Cezarina Adamescu, „Elena Buică, o ambasadoare a sufletului românesc” (Editura Anamarol, 2016), o monografie detaliată, foarte bogată în amănunte, și cât se poate de cuprinzătoare, a întregii opere și a vieții scriitoarei Elena Buică. Monografia doamnei Cezarina Adamescu apare odată cu ultima carte a prozatoarei Elena Buică, întâmpinând-o și însoțind-o de aici înainte. Este un caz rar și fericit, pentru că cele două cărți, „Pe cărările vieții”, a doamnei Elena Buică-Buni și monografia operei și a vieții prozatoarei Elena Buică, de Cezarina Adamescu se completează una pe alta, se explicitează și se exemplifică.

Primul gând care mi-a venit în minte în timpul lecturii a fost acesta: mult trebuie să o iubească doamna Cezarina Adamescu pe scriitoarea și prietena dumneaei, prozatoarea Elena Buică, dacă de ani de zile stă aplecată asupra cărților doamnei Buni, înregistrând fiecare detaliu, fiecare eveniment, fiecare întâmplare, fiecare personaj care sunt exprimate în opera acesteia.

Mărturia doamnei Cezarina Adamescu despre motivația scrierii acestei Monografii-Cronici-Fresce a întregii opere așa cum ne-o dezvăluia poeta Cezarina Adamescu este cât se poate de explicită: „Hotărârea de a-i da propria oglindă în care să-și reflecte, nu numai trăsăturile fizice, nu numai gesturile, dar și armăturile sinelui izvodite în opera sa, de o sinceritate absolută și de o înaltă ținută artistică, am luat-o împreună. Ea va depune mărturie pentru omul Elena Buică, acum și aici, acolo și dincolo. Opera este noima scriitorului, e ceea ce rămâne să-l continue în veac. Pentru că

ea este miez de rărunchi, carne și sânge, spirit și aură. O personalitate cum este Elena Buică nu se poate să nu te atragă prin noblețea discursului, prin dăruirea jertfelnică, prin toate aceste gesturi aparent neînsemnat, o strângere de mână, o vorbă caldă, o îmbrățișare (fie și virtuală) în stare să te vivifice atunci când nu mai poți suporta provocările vieții”.

Între cele două prietene, prozatoarea Elena Buică și criticul și istoricul ei literar, doamna Cezarina Adamescu, legătura este mult mai profundă, comunicarea este una empatică, ținând de stratul profund al personalităților lor, de un fel de consangvinitate. Și când afirm acest lucru mă gândesc la cât de profund și de total o receptează și o înțelege doamna Cezarina Adamescu, criticul și istoricul literar Cezarina Adamescu, pe scriitoarea Elena Buică...

În efortul de a înțelege cât mai profund, de a descoperi de unde vine darul creației autoarei, acea vibrație a sufletului creatorului Cezarina Adamescu merge la originea ființei Elena Buică, la izvorul sensibilității și al iubirii de cuvânt. Aflăm astfel că Scriitoarea Elena Buică moștenește dragostea și darul povestirii de la bunici, ducându-le mai departe și împlinindu-le vocația creativității: „Autoarea surprinde aceste tablouri îndepărtate, dar vii în memoria ei, adică viața și substanța ei cea mai intimă. Icoana „Bunicii Sevastița”, cea care avea o tolbă întregă de pilde și o „agerime a minții care tăia ca briciul”, este adusă în pagina stropită cu mirul lacrimii. Din izvorul nesecat al pildelor bunicii și-a extras Elena Buică darul de a povesti și de a-și presăra poveștile cu exemple pilduitoare. Bunica Sevastița era o adevărată vrăjitoare a vorbelor. Dar și felul cum autoarea dă viață acestor amintiri și învățături pilduitoare este remarcabil. Cu adevărat, Elena Buică are în scris și în povestit „sămânță de Marin Preda, tot teleormănean și el”.

Ce este remarcabil la exegetul Cezarina Adamescu este instinctul, intuiția esențialului, pe care le-am văzut și în eseul dedicat cărții poetului Adrian Erbiceanu. Dacă la poetul Adrian Erbiceanu Cezarina Adamescu observa raționalitatea, precizia termenilor și instinctul de bijutier al sonetistului, cunoscând bine întreaga operă a doamnei Buică, expresia cea mai concentrată care surprinde esența demersului scriitoricesc al autoarei aici de față este sintagma,

„ambasadoare a sufletului românesc”. Noi am redat pasajul de mai sus tocmai în intenția de a revela că această însușire a scriitoarei Elena Buică, de a exprima sufletul românesc, vine de mai de departe.

De altfel, însăși scriitoarea se întoarce frecvent la izvorul vieții, sorbind din apa vie a primelor amintiri ale copilăriei, pe care le pictează apoi în imagini de o veridicitate dureroasă, redând culorilor toată frăgezimea de atunci. Aici exegeta Cezarina Adamescu citează un lung fragment din eseul reportaj (foarte inspirată, la obiect și totodată cuprinzătoare, expresia eseu-reportaj), fragment care este atât de frumos încât nu ne putem abține să nu îl cităm și noi. „Mi-e dor de primăvara românească”: „Plutește în aer mireasma primăverii și mi s-a făcut un dor nebun de primăvara românească! Mi-e dor de primăvara din timpul copilăriei mele. Din acel anotimp când striga zburdălnicia copilului din noi și ne chema îndărăt în țesătura de frumuseți a primăverilor românești. Copil bătrân ce sunt! De primăvara din satul copilăriei mele mi-e dor de Țigăneștiul din Teleorman așezat în partea cea mai de sud a țării unde poposea mai întâi primăvara și simțeam că soarele trecea din somnul lung al iernii toate ființele pământului perpetuând ritualul renașterii din fiecare primăvară. Mi-e dor de curtea casei cu păsărețul foind și cotcodăcind, de cocoșul țanțoș dând rotocoale în jurul găinilor, de fluturii zburând în zig zag, de rămurelele cu muguri gata să pleznească, de pisica ce mergea agale prin curte până o stârnea la goană câinele supărat că i-a trecut chiar pe sub nas, de adierea ușoară a unui vânticel strecurat printre crengile încărcate de floare și de zbor de albine, de zborul bondarilor după care alergam rupându-ne picioarele ca să-i prindem și să-i facem avioane, ori de gărgărițele pe care le descântam surâzând cu o reținută taină ca să aflăm după direcția de zbor încotro ne-om mărita”.

Am citat acest fragment, deliciu de dulce limbă românească, pentru poezia lui uimitor de luminoasă și de concretă, dar mai ales pentru că în aceste rânduri prozatoarea reușește să redea admirabil acel inefabil al sufletului locului, al spiritului românesc, care pe mine mă fascinează și mă cutremură. Sunt absolut convins că numai un prozator mare putea să ivească de sub pana sa aceste rânduri, conținând poezia pământului

românesc, inefabilul primăverii. Cine a copilărit la țară, ca autorul acestor rânduri, nu poate să nu se înfioare de atâta nostalgie și dor recitind aceste rânduri.

Exegeta operei doamnei Buni este, pe de o parte, un cronicar cu o înclinație extraordinară către detaliu și acribie, urmărind evoluția operei Elenei Buică de la început până azi, ca și cum ar parcurge drumul unui râu de la izvor la vărsare... Ultima carte a doamnei Buni, pe care am lecturat-o cu plăcere și am descifrat-o în profunzimea și în tainele ei, lecturând cartea doamnei Cezarina Adamescu îmi dau seama că seamănă cu o deltă, în care viața și creația doamnei Buni, întreaga istorie a ființei ei, cu sufletul dumneaei blând și luminat ca o pajiște de iubirea care vine din interior, se varsă și se adună cu toate sentimentele, gândurile, trăirile, visele și aspirațiile ei. Iar ce se naște din această revărsare a vieții interioare, a personajelor și a evenimentelor trăite este o stare de plinătate și de fericire. Cezarina Adamescu descoperă sentimentul acesta și îl pune în relief: „Adunând toate impresiile la un loc, scrie doamna Elena Buică, gata de plecare acasă, mi-am zis de atâtea ori, vizitele în lumea largă sunt o binefacere lăsată de Dumnezeu pe pământ, căci ele te fac să simți că fericirea nu este chiar numai un cuvânt”. Apropiindu-mă de finalul exegezei, am o senzație și un sentiment de preaplin sufletesc. Doamna Cezarina Adamescu este o investigatoare neobosită cu vocația esenței, dar și a detaliului, aș putea chiar să afirm că există la dânsa o sete neostoită de detaliu... Exegeta notează absolut tot ce simte că este interesant și valoros și, cum în opera doamnei Buni mai toate sunt interesante, profunde, revelatoare, doamna Adamescu are ce aduna, o bogăție imensă. Pentru că o bogăție imensă este și opera prozatoarei Elena Buică oglindită fidel într-o monografie-cronică-frescă imensă, bogată ca un pământ încărcat de dealuri și de păduri. Lucrarea vastă a doamnei Cezarina Adamescu, văd foarte bine la finalul cărții, este opera unui telescop care din cosmos investighează și înregistrează, trecând prin filtrul sufletului ei, toată suprafața plină de câmpii, de râuri, de păduri, de primăveri, de toamne, de cântec de ciocârliei, de zumzet de albine, care este țara creată de prozatoare. Telescopul doamnei Cezarina Adamescu înregistrează până și firele de iarbă, care se

unduesc jucăușe în lumina primăverilor. Aș putea să notez sute de fragmente în care autoarea monografiei se apleacă supra detaliilor. Ei bine, toate acestea la finalul cărții, îți dau priveliște vastă, plină de bogății, de miresme, de iubiri a întregii opere. Ca și cum te-ai afla pe culmea unui munte și ai avea în fața ochilor viziunea încântătoare a operei doamnei Elena Buică... Privirea îți alunecă departe în viitor. Aceeași perspectivă și aceeași viziune o vor avea și cititorii operei celei pe care o numim cu dragoste, doamna Buni.

Cu această frază aș fi vrut să se termine Cronică de întâmpinare la cartea monografie-cronică-frescă a doamnei Cezarina Adamescu.

Felicitări, stimată doamnă Cezarina Adamescu! Opera dumneavoastră este un act de dreptate, un exercițiu de admirație și un monument de iubire și generozitate.

Cronica mea de întâmpinare continuă purtată de gândurile pe care cartea doamnei Adamescu, dar și cartea doamnei Buni le trezesc în sufletul meu asemenea unor ecouri care vin din adânc... Autorul acestor rânduri este membru al Uniunii Scriitorilor din România, al Ligii Scriitorilor din România, al Fundației culturale „Ajutorul românesc”, care are ca scop ajutarea valorilor românești – ceea ce am făcut de-a lungul întregii mele vieți, al Biroului de Viitorologie, iar, mai nou, am fost invitat să fac parte din Uniunea Scriitorilor Europeni din Moldova... Cum sunt patriot și un luptător pentru Revenirea Moldovei acasă, am dorit să fiu membru al acestei Uniuni, în speranța că vom mări grupul Unioniștilor și vom reuși să aducem Moldova trădată acasă...

Ei bine, din experiența atâtor ani știu că lumea scriitorilor care este una în realitate este o lume a invidiei, a marginalizării valorilor... Cei mai mulți scriitori din țară, dar și din diasporă, sunt interesați numai de gloria lor, atât. Deși știu foarte bine că fiind cu toții O LUME A SCRITORILOR ROMÂNI, dați de pământul acesta, cu harul de la Domnul de a face cuvântul să cânte și să genereze iubire, suntem foarte singuri, individualiști, egoiști, invidioși. Fiind individualiști, interesați numai de propriu nostru egou, nu vom putea niciodată să dăm mari scriitori. Vom fi mereu singuri, mici și neputincioși!

Ei bine, mă gândesc în sinea mea și mă rog Domnului să îmi asculte gândul, ce bine ar fi

dacă toți scriitorii români am fi buni, generoși unii cu alții, așa cum sunt doamna Buni și doamna Cezarina Adamescu! Cât de mult avem de învățat de la aceste minunate doamne și scriitoare! Fie ca Domnul să îmi asculte gândul și ruga, să ne ajute să dăm cărți de valoare și să facem mult bine în existența aceasta prea repede trecătoare. Pentru că de aceasta ne-a trimis Domnul pe pământ, ca să facem bine semenilor noștri și ca să dăruim iubire! Bine și iubire dăruiesc în cărțile dumnealor și doamna Buni, și doamna Cezarina Adamescu! Doamne ajută!

Elena BUICĂ (Canada)

CÂND COBOARĂ SOARELE-N APUS

În ultimele decenii ale zilelor noastre, a ieșit la iveală un fenomen cu care omenirea se confruntă pentru prima oară, fără să se găsească o rezolvare rezonabilă. E vorba de creșterea speranței de viață și îmbătrânirea populației, ca urmare a progresului tehnologic care permite explorarea și tratarea, chiar protejarea ori transplantul diferitelor organe, iar în viitorul apropiat biorobotica. Acest fenomen constituie o problemă socială deosebit de importantă și complexă, fiindcă necesită găsirea unor soluții pentru păstrarea condiției de demnitate, în timpul petrecut de viețuitori în anii senectuții.

În acești ani, longevitatea a crescut de la 70-75 de ani, la 90-100 de ani, în contrast cu nașterile care au scăzut și, astfel, numărul mare al seniorilor devine mai evident și s-au ridicat noi și dificile probleme, care cer studii bazate pe observații îndelungate. Astfel, multe studii bazate pe cercetare, care să descopere legi și condiții de funcționare a corpului și psihicului vârstnicilor, sunt aflate doar în fază de elaborare.

Aceste studii sunt necesare și salutare pentru prevenirea și combaterea efectelor negative ale înaintării în vârstă, ar putea sugera modalități și diverse activități, precum și un mod de viață care trebuie adoptat cerințelor, asumarea unor noi roluri și încercarea unor lucruri noi.

Seniorii au de unde alege, fiindcă această etapă de viață poate fi o povară greu de suportat, dar poate fi și o perioadă extraordinară, dacă luăm în calcul avantajele pe care le aduce cu sine,

precum: mai mult timp liber pentru a desfășura activități plăcute, pentru a petrece timp cu nepoții, retrăind cu aceștia timpul de odinioară. E timp de a călători, de a tăifăsuși cu prietenii, de a rememora momente fericite și realizări, de a citi sau scrie, de a se dedica unor cauze dragi, inclusiv prin voluntariat. Este importantă acceptarea bătrâneții într-un mod natural, apoi efortul de a găsi soluții de pus în practică, așa cum ți se potrivesc cel mai bine.

Insuficiența studiilor despre senectute face ca tot ce se scrie pe această temă să fie o contribuție benefică. Consider că e important ca aceia interesați să cunoască direct de la cei în vârstă câte ceva despre experiența lor desfășurată în această etapă aflată între autonomie și vulnerabilitate.

Acesta a fost și pentru mine un îndemn pentru a reveni de mai multe ori cu însemnări despre viețuirea la această vârstă. O contribuție, oricât de mică, ar putea fi de folos celor care trăiesc acesta etapă de viață atât de dinamică și atât de schimbătoare.

Trebuie să ținem cont că bătrânețea are trei etape: prima etapă, între 65-70 ani, apoi etapa medie, între 70-85 ani și etapa terminală, între 85 și...cât vrea Domnul.

Prima etapă este cea a acceptării în noua situație, a acomodării și a orientării pentru a alege ce se potrivește în funcție de personalitatea fiecăruia. Personal, am străbătut-o căutând șansa noii mele viețuiri pe pământ Canadian. Când șansa a sosit plimbându-se prin fața casei mele, am deschis fereastra, am tras-o înăuntru și nu i-am mai dat drumul. Această șansă a fost publicația „Observatorul” din Toronto, și se întâmpla la aniversarea celor 70 de ani, deci la începutul celei de a doua etape care este cea mai productivă. Acum se pot pune în evidență performanțe maxime care se pot menține în bună măsură, și după această perioadă.

Aici se încadrează grosul activității mele pe tărâmul scrisului, proză scurtă, izvorâtă dintr-o activitate febrilă. În această perioadă, am publicat 17 cărți și am în pregătire o nouă carte, în limba engleză (traduceri); am apărut în nenumărate antologii și dicționare și am publicat în aproximativ 30 de reviste și continui să o fac și acum. În această etapă de viață, am trăit cu intensitate bucuria împlinirii, nu atât prin ceea ce

am primit, cât prin ceea ce am dăruit din preaplinul inimii.

Cea de a treia etapă, la care mă voi referi mai pe larg, este cea în care mă aflu acum: „Când coboară soarele-n apus” cum este și titlul acestor însemnări inspirat din catrenul Otiliei Cazimir: „M-am resemnat:/ atât a fost să fie./ Mă uit cum cade soarele-n apus/ Și-aștept răspunsuri – care n-or să vie./ La întrebări pe care nu le-am pus.”

Mă regăsesc în acest catren chiar dacă nu în totalitate. „M-am resemnat”, pentru că „atât a fost să fie”, dar știu că nu a fost chiar puțin. Cei aproape 88 de ani i-am trăit cu intensitate, cu toate cele ale vieții – și bune, și rele. Mă consider biruitoare peste câteva planuri importante de viață, dar știu că am lăsat și multe alte vise într-o lacră specială, a cărei cheiță o va primi nepoata mea, Mara-Elena, ca pe viitor să le scoată la lumină și să împlinească ea câte ceva din ceea ce mie nu mi-a fost cu puțință. Și dacă acum „mă uit cum cade soarele-n apus” o fac cu seninătate pentru că ultimele două decenii mi-au stat sub lumina cuvântului scris, o lumină ruptă din soarele care-mi inundase întreaga ființă. Și, dacă „aștept răspunsuri – care n-or să vie./ La întrebări pe care nu le-am pus”, asta înseamnă că m-am înscris în rândul oamenilor care țin dreapta cumpănă a gândirii și privesc cu liniște și împăcare mersul firesc, așa cum l-a lăsat Creatorul nostru. Deși mă așteaptă la ușă geamantanul pregătit pentru drumul cel lung, până atunci, trăiesc, simt și gust amarul și mierea acestei etape de viață, așa cum le-am trăit și pe toate celelalte.

Deoarece pentru mine timpul are acum alte dimensiuni, pe lângă ponoasele aduse de povara anilor, acum gust mai altfel frumusețea zilei, a orei, a clipei, e mai altfel frumusețea apusului de soare, dar și explozia vitalității în răsăritul său. Îmbrățișarea nopții e și ea mai altfel atunci când chem misterele, acele taine care au rămas mereu ascunse privirilor din timpul când eram îndreptată spre împlinirea existenței zilnice și șlefuirea propriei identități, care continuă și acum. Acum, mai altfel mă apropii de acele taine pe care numai inima le poate dezvălui când e împăcată cu sine și departe de timpul când gândul glisa pe gheața subțire a lucidității. Acum lumea înaltului îmi este mai aproape vederii mele. Nu pierd, însă, din ochi nici linia coborâtoare a orizontului. Pentru că bătrânețea se instalează pe

îndelete, fără seisme deosebite, dă prilej organismului să-și dezvolte capacități compensatorii care să contribuie la echilibru și adaptare. Astfel, după câte o undă de tristețe, îmbrățișez cu bucurie lumina crepusculară care mi-a adus împăcarea inimii cu mintea și împreună au făcut să înflorească frumuseți, armonii și noi înțelesuri ale viețuirii pe acest pământ. Cele mai multe frumuseți sunt născute din lucrurile mici, aproape neînsemnate, aflate în preajma noastră și pe care nu le-am băgat în seamă în anii tinereții.

Acum, fiindcă simt că îmi e mai aproape boarea neantului, iar uneori mi se pare că aud vuietul veșniciei în efortul lui de a tăia timpul în două, ori mi se pare că aud câte un corb croncănind, găsesc refugiul, ca și până acum, tot în ceea ce Domnul a lăsat pentru mângâierea și bucuria noastră, lumea cuvântului scris.

Așadar, scrisul început la 70 de ani a fost și rămâne partea cea mai luminoasă din toate îndeletnicirile vârstelor târzii.

Pe data de 03 ianuarie 2023 distinsa și draga noastră scriitoare **Elena BUICĂ-Buni din Canada** împlinește noăzeci de trepte de lumină și iubire. Sănătate, binecuvântare cerească și numai bine! Primiți un coș de trandafiri și îmbrățișările noastre.

LA MULȚI ȘI FERICIȚI ANI!

Redacția revistei Bogdania

**DIN CREAȚIILE TINERILOR CREATORI
PREMIAȚI LA FESTIVALUL - CONCURS
DE CREAȚIE LITERARĂ BOGDANIA.**

GRIGORESCU EMANUELA MARIA

Vârsta – 19 ani

Ocupația – Studentă la Facultatea de Litere din Cluj-Napoca

Scurtă prezentare a activității literare:

- Concursul Național Transcurricular de Lectură și Interpretare “Ionel Teodoreanu”, Iași: Mențiune în anii 2015 și 2018
- Concursul național de creație artistică pentru copii “Zâmbet de copil în zbor de fluturi”: Ediția a IV-a 2020 – premiul II
Ediția a V-a 2021 – premiul I
- Concursul de creație literară din cadrul “Serbării de la Putna – 150. Continuitate unui ideal” 2021 – Categoria proză scurtă – Premiul I
- Concursul “Tinere Condeie”, etapa națională, ediția 2019 – Premiul I
- Concursul interjudețean de artă – teologie și istorie „Icoana din sufletul copilului”, secțiunea Creații literare 2021 – Premiul II
- Olimpiada de Limba și Literatura Română, etapa județeană:
2014 – premiul I
2015 – premiul al II-lea
2016 – mențiune
2017 – mențiune
2018 – premiul al II-lea
- Concursul “Tinere Condeie”, etapa județeană, ediția 2019 – Premiul II
- Concursul județean de creație literară „Armoniile primăverii”, categoria Proză - ediția a V-a, 2018 – Premiul I

- Concursul județean de creație „Feerie de iarnă prin cuvinte magice”, categoria Creație literară, 2018 – Premiul I
- Concursul județean de creație literară haiku „Cuvântul – lacrima zeilor”, 2018 – Premiul I
- Concursul județean de Limba și Literatura Română „Sorin Simion”, 2016 – Premiul II
- Concursul județean „Împreună pentru o lumea mai bună”, secțiunea Creații literare, 2016 – Premiul I
- Concursul județean “De ce Harry Potter și nu Harap-Alb?”, secțiunea creație literară, 2015 - Mențiune
- **Festivalul-concurs internațional de creație literară BOGDANIA, Ediția a XI-a, anul 2022 – Premiul al II-lea secțiunea Poezie**

Am căutat fericirea

Când eram copil
am căutat fericirea
și am găsit-o în ochii mamei.
Am întins mâinile ca să îi prind.
A crezut că mi-e foame
dar eu voiam fericirea
să o prind.
Fericirea n-are ochi.

Când am iubit pentru prima oară
am crezut că am prins fericirea
dar nu pe ea o țineam de mână
ci pe el.
Fericirea n-are mâini.

Sunt bătrână
și mama nu mai e
și am iubit.
Am încetat să caut fericirea
dar într-o zi
am ridicat o piatră
și sub ea am găsit-o.
Era acolo, în pământ.
Așa că m-am dus după ea
în pământ.

Acum fericirea are ceva.
Pe mine.

Eu văd frumos

Eu văd frumos lumea,
chiar dacă uneori nu ne potrivim, chiar dacă

ea nu mă vede mereu frumos pe mine.

Eu văd frumos frunzele verzi,
mai pline de viață decât orice om.
Eu văd frumos valurile mării
ce se sparg de stâncile ascuțite,
la fel de frumoase în imperfecțiunea lor.
Eu văd frumos norii albi,
dar văd frumos și norii negri,
căci toți sunt făcuți pentru noi.
Dacă nu ar fi existat nori negri,
nu ar fi existat un curcubeu.
Dacă ești bun , este ușor să vezi totul frumos ,
Totul - în afară de oameni.
Pentru oameni îți mai trebuie și îngăduință.
Și mult curaj.

Nimic nu este garantat.

Extincție

Balenele sunt pe cale de dispariție.
#savethewhales

Panda sunt pe cale de dispariție.
#savethepandas

Pădurea tropicală este pe cale de dispariție.
#savetherainforrest

Iubirea este pe cale de dispariție.
#nomatchestoyoursearch

Uneori nu știm de unde trebuie să plecăm,
așa că nu ajungem la nimic.
#findingthesource

Când iubirea e pe cale de dispariție
ne rămâne rațiunea.

Suntem oameni fiindcă gândim
sau fiindcă iubim?

În primul rând, suntem oameni
pentru că cineva ne-a iubit.

Iubirea dispare
pentru că nu știm ce înseamnă.

Înseamnă a-ți iubi aproapele
mai mult decât pe tine însuși.

Și lumea e atât de mică,
încât peste tot este aproape.

Hai să deschidem ochii
și să salvăm întâi iubirea.

Înainte să spunem #savethewhales,
să încercăm #savethelove.

Misericordia

in nomine Patris
doi copii joacă șah au modelat piesele
după ei înșiși și acum sunt
creația lor
et Filii
unul își trimite tura albă în fața cavalerilor negri
o sacrifică pentru victoria
întregii armate și ea nu ripostează
et Spiritus Sancti
tatăl se apleacă asupra copilului îi șoptește
mutarea
câștigătoare și el se luminează
amen
tura a fost eliminată dar armata albă
a învins acum copilul este profesionist dar
alții omoară ture albe
și tot pierd jocul

Rugă

Doamne, ascultă-mi ruga
Mie, om de nimic,
Ce stau la poale-ți mic
Și te rog cu patimă.

Ca să pot vedea bine,
Și să-nțeleg măcar
De ce a vrut Icar
S-ajungă la Tine, sus.

Să îmi arăți minunea lumii,
Frumoasă cum e ea,
Dar pentru mintea mea
Încuiată cu lacăte mii.

Să îmi deschizi larg ochii și sufletul
Să pot iubi ne-ncetat
Orice lucru ai creat
Pe pământ, în nori, în mare, să le văd.

Fiindcă Tu ești, Doamne,
Singurul ce poate a mă ajuta,
Dar pe Tine eu, nedemnă fiică-a Ta
Nu pot a Te-nțelege.

Iubirea

„Să-l iubești pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, cu tot sufletul tău, cu toată puterea ta și cu tot cugetul tău, iar pe aproapele tău ca pe tine însuși.” - Luca 10:27

„Să nu îl urăști pe fratele tău în inima ta! [...] Să nu te răzbuni și să nu ții necaz pe copiii poporului tău! Să iubești pe aproapele ca pe tine însuși! Eu sunt Hashem.” — Leviticul 19:16-18

„Să nu-L adorați decât pe Allah și cu părinții voștri să vă purtați bine, ca și cu rudele, cu orfanii și cu sărmanii! Și să spuneți oamenilor vorbe bune.” - Nobilul Coran, 2:83

Voi începe mărturisind că îmi pare fascinantă inocența copiilor în ceea ce privește acceptarea și înțelegerea între oameni. Cine a văzut vreodată un copil care, fără a fi fost influențat anterior de familie, să aibă măcar și cea mai mică reticență în relația cu oricare alt copil, fie el de altă rasă, religie sau alt statut social? Nici chiar faptul că nu vorbesc aceeași limbă nu este un impediment pentru copii. De ce? Pentru că ne naștem buni, buni în adâncul sufletului, buni în fiecare celulă a ființei noastre, iar sentimente ca ura sau disprețul nici nu există la această vârstă, ci tot de noi vor fi create când creștem.

Și totuși, de ce ne pierdem această stare ideală, aproape perfectă? De ce tindem să devenim pe parcurs ce înaintăm în vârstă indiferenți sau chiar răi (deși este un cuvânt foarte dur)? Putem să reacționăm pentru a inversa acest proces?

Eu cred că da. Dar, bineînțeles, depinde exclusiv de noi înșine, ca multe alte lucruri.

Mai cred și că iubirea se învață.

Cu greu vom găsi o persoană care să nege faptul că iubirea este cel mai puternic și mai complex sentiment uman, și aceasta datorită simplului fapt că de la iubire pornesc toate celelalte, fie orientate spre împlinirea acesteia, fie negative, total sau parțial opuse ei. Am ales

drept motto trei citate din cărțile considerate a fi de căpătâi omenirii: Biblia, Tora și Coranul. Acestea corespund celor trei mari religii ale lumii, așadar am considerat că învățăturile lor influențează majoritatea populației Globului, sau măcar așa se pretinde.

Toate cele trei se referă la relația pe care credinciosul ar trebui să o aibă cu semenii lui pentru a împlini voia Creatorului. În ceea ce privește învățătura creștină și cea iudaică, sunt menționate explicit cuvintele „aproape” și „a iubi”. Trebuie să recunosc faptul că nu am reușit să găsesc vreun fragment din Coran în care să fie folosite aceste două cuvinte, însă cel care mi s-a părut cel mai elocvent făcea referire, într-o oarecare măsură, la aceste aspecte.

Prin intermediul lor, consider că îmi pot exprima cel mai elocvent ideea că iubirea este cea care ne apropie de ceilalți oameni. Definierea iubirii este grea, încercată de mulți oameni, în șirul cărora nu sunt demnă să mă alătur, dar îmi voi permite să dezvolt conceptul de „aproape”.

Cu siguranță nu semnifică o distanță măsurabilă fizic, dar nici sufletește. Nu înseamnă identitate de rasă, religie, etnie, naționalitate, credințe sau opinii. Nu cred nici că se reduce la cei drepti, curați și pioși. Aproapele este oricine, orice om care viețuiește pe Pământ și în care noi trebuie să vedem o frumusețe unică.

Iubirea, fie ea pomenită în cărțile sfinte sau în viața de zi cu zi, este fără diferențe, universală, gratuită. Nimic nu trebuie să fie în dauna iubirii. Ne putem gândi cât de frumos ar fi să trăim într-o lume a armoniei perfecte, a iubirii necondiționate, a respectului și a aprecierii reciproce. Dar nu e suficient să ne gândim la acest lucru, trebuie să începem să schimbăm comportamentul propriu pentru a ne aștepta la ceva asemănător din partea celorlalți. Și mai este un aspect care merită menționat: vedem lumea în funcție de modul în care alegem să o privim. Dacă dimineața voi ieși din casă propunându-mi să transmit iubire fiecărei persoane pe care o întâlnesc, să îi accept micile abateri, să răspund pozitiv la orice întrebare, să îi bucur pe ceilalți cu prezența mea, ce aș putea dori mai mult?

În altă ordine de idei, un cuvânt pe care îl găsesc a fi cel puțin la fel de interesant este „diversitate”. Deseori m-am întrebat de ce a fost nevoie de un asemenea concept precum cel al diversității, pentru că acesta implică diferențe.

Pentru un om care își iubește aproapele nu există diferențe, pentru că toți oamenii sunt buni și atât. Esența lor este aceasta, aceeași. Straturile de carne și piele care o acoperă, familia în care s-au născut și în care trăiesc, orientările de orice fel sunt secundare. Oare ar fi prea greu să enunțăm, ca omenire, obiectivul de a accepta unitatea, în loc de diversitate?

Sunt de părere că marile orori ale istoriei, dacă le pot numi astfel, au avut ca punct de pornire lipsa de iubire de sine a cuiva, de autoapreciere. Dalai Lama, idolul multora persoane și pe bună dreptate, spune că: „*Cel mai important factor în menținerea păcii în sine, în fața oricăror dificultăți, este atitudinea mentală a unuia. Dacă este denaturat de sentimente precum furie, atașament sau gelozie, atunci chiar și cel mai confortabil mediu nu va aduce pace. Pe de altă parte, dacă atitudinea unuia este, în general, calmă și blândă, atunci chiar și un mediu ostil va avea un efect redus asupra păcii interioare. Deoarece sursa de bază a păcii și a fericirii este atitudinea mentală proprie, merită să adopți mijloace pentru a o dezvolta într-un mod pozitiv*”. Ce altceva ar putea determina un război, un genocid sau orice alt fel de crimă împotriva umanității? Ura nu apare din neant, nu se naște nimeni disprețuind pe altcineva sau dorindu-i răul, însă uneori ne gândim doar la noi, la propriile dorințe și interese. De fapt, întorcându-ne în timp la unul dintre stâlpii filosofiei antice, Seneca, care spunea atât de frumos că „*Cel care se gândește numai la sine și încearcă să profite de orice lucru, nu poate fi niciodată fericit. Trăiește pentru ceilalți tot așa cum vrei să trăiești pentru tine.*”, nu putem să nu ne dorim și să nu ne propunem să fim printre cei care încearcă în fiecare zi să urmeze aceste sfaturi.

Pentru mine, cea mai frumoasă învățătură rămâne că nu putem duce o viață fericită și împlinită decât iubindu-i pe ceilalți, exact așa cum sunt ei, fără să neglijăm total nevoile proprii, însă punându-ne toate forțele în slujba aproapelui nostru. Nu trebuie să încercăm să schimbăm din temelie alcătuirea unui om pentru a se potrivi cu a noastră, ci putem ajuta la formarea (mult dorită de către omenire) „Unității în diversitate”.

Și totuși, ne este oare imposibil să fim la fel de buni precum eram când ne-am născut?

SĂ NE CUNOAȘTEM SCRITORII!

INTERVIU

Gheorghe STROIA - Sibiana Mirela ANTOCHE

20 DE ÎNTREBĂRI – 20 DE RĂSPUNSURI

SMA: Citindu-vă biografia mi-am dat seama că, în fața mea, am un scriitor cu o activitate literară complexă! De când pasiunea pentru scris? Este talent nativ sau moștenire de familie?

GS: În primul rând, dați-mi voie să vă salut cordial, dragii mei, să vă felicit sincer pentru această frumoasă inițiativă de a lua pulsul literaturii momentului și pentru invitația de a mă alătura acestui inedit proiect cultural. Cineva spunea că „nu există scriitori mari sau mici, există doar scriitori”, așa că trebuie să recunoaștem cu modestie că nu suntem în măsură să punem etichete, să fixăm limite, să încarcerăm suflete, ci doar să ne acceptăm unii pe alții fără rezerve. Un lucru pe care, din nefericire, nu-l mai facem astăzi, poate și dintr-o acută lipsă de omenie. Am acceptat să particip, având în minte cuvintele lui Bacovia: „Culegeți voi, ce mai pot semăna gândurile mele...”, pentru simplul fapt că inițiatorul acestui proiect, scriitoarea Mirela Sibiana ANTOCHE, este un om special, pentru a cărui activitate literar-culturală am un respect deosebit. De scris, cred că am scris dintotdeauna, începând din clasele gimnaziale mai ales, având un profesor de limba română fabulos, căruia îi datorez nuanțele scrisului meu, dna profesoară Neaga Agache, al cărei soț mi-a fost și diriginte. Îmi plăceau foarte mult orele de limba română, doamna profesoară avea o voce foarte frumoasă, reda cu un glas atât de suav romanțele scrise pe

versurile marilor corifei: „Sara pe deal”, „Mai am un singur dor”, „Limba noastră-i o comoară” și multe, multe altele. Nu pot descrie noțiunea de „talent”, fără a-l raporta la conceptele de „muncă”, „exersare”, „perseverență”, „curaj”, „încredere”. Ca orice sămânță desprinsă din Marele Adevăr, talentul necultivat, nemuncit, încolțește ca orice simplă buruiiană, care are locul ei sub soare desigur, dar fără să capete consistență, vigoare ori strălucire. În familie, tatăl meu avea un talent deosebit. Era „scribul” cartierului „Cotul bumbacului” (nu am nici cea mai vagă idee de proveniența denumirii), unde locuiam în modestul oraș de pe Trotuș, astăzi Municipiul Adjud. Dacă era nevoie de făcut vreo cerere sau vreo petiție undeva, la vreun for local sau central, tata le alcătua înscrisurile cu istețimea unui avocat, deși nu avea decât patru clase primare (făcute în anii după războiul II mondial, promovând câte doi ani într-unul), iar apoi le așternea pe hârtie, cu un scris extraordinar, cu o foarte frumoasă și îngrijită caligrafie. Avea și o semnătură de ministru, ce mai!... Sau, atunci când construia ceva prin curte, întocmea o schiță care semăna foarte bine cu o planșă de desen tehnic. La el am văzut prima dată cum se cota un desen. Da, cred că moștenesc acel „ceva” de la tata. Și-i mulțumesc, din nou, stelei care-l găzduiește.

SMA: Pentru persoanele care nu au avut ocazia să vă cunoască, ne puteți spune câteva lucruri despre dumneavoastră?

GS: Este cred cea mai grea întrebare posibilă pusă cuiva. E foarte ușor să vorbesc despre alții, poate tocmai de aceea, am multe volume de critică și eseistică literară, în care am recenzat, prefațat ori postfațat sute de cărți, vorbind despre activitatea a sute de poeți, prozatori, jurnaliști, esești, oameni de știință, artiști. Despre mine, pot spune că sunt născut în 22 al lui Florar 1970, anul marilor inundații din România. M-am născut și am locuit până acum câțiva ani în orașul copilăriei mele, Adjud, în județul Vrancea. Din 2018, am decis împreună cu familia să ne retragem nu departe de Adjud, la Slobozia Urechești, într-un sat liniștit, la o casă, Raiul nostru, așa cum ne place nouă să îi spunem. Aici, având intimitate absolută, ne-am regăsit liniștea sufletească, dar și multe surse noi de inspirație (în

principal natura, în toată splendoarea și frumusețea ei). Am o soție minunată (Maricica, Adorata mea, Regina Muzelor) și doi băieți frumoși și deștepți: George (23 de ani, absolvent de administrație publică) și Codruț (20 de ani, student al UMF „Carol Davila” din București, medicină generală). Am o familie frumoasă, cu preocupări incidente celor culturale, cu toții scriem, pictăm, facem tot ceea ce ne face plăcere. Dincolo de scriitorul Gheorghe A. Stroia (A este inițiala tatălui meu, Andrei, pe care o port în pseudonimul literar, în amintirea lui) se află omul Gheorghe Stroia, un om simplu, modest, naiv uneori, care iubește viața, cu bune și cu rele, care poate fi de mare ajutor, atunci când i se cere, un om mai degrabă spiritual decât credincios, pentru care, totuși, Dumnezeu (relația directă și sinceră cu El) și familia ocupă locul primordial.

SMA: Povestiți-ne despre debutul literar!

GS: Am debutat în cadrul cenaclului școlar, cu câteva poezii naive, apoi mai târziu, în armată am fost redactor-șef al gazetei de perete și mă ocupam printre altele de secțiunea de poezie, reportaj și epigramă. Debutul literar l-am avut în cadrul cenaclului literar „Vasile Cârlova” al Casei Armatei din Focșani, la îndemnul poetului vrâncean Ionel MARIN, care mi-a fost mereu ca un frate mai mare, m-a încurajat și susținut mereu. Debutul editorial a venit târziu, la vârsta de 40 de ani, în 2010, cu un volum mixt de poezie și proză dedicat copiilor, „Pledoarie pentru Inocență”, ed. Sf. Ierarh Nicolae, Brăila. La finele anului 2010, în decembrie, lansam deja al zecelea volum propriu, lucru pentru care unii au opinat că devenisem deja un „fenomen” (*Dicționarul scriitorilor români de azi din România, Basarabia, Bucovina de Nord, Banatul sârbesc, Europa Occidentală, Israel, America*, Boris Crăciun, Ed. Porțile Orientului, Iași – 2011). Să știți că nu mi s-a urcat la cap, nu mă consider un fenomen, dar am reușit să public constant, cu o frecvență de minim 4-5 titluri noi de carte pe an.

SMA: Scriitorii sunt adesea asociați cu persoanele singuratice sau care trăiesc intens propria lor singurătate, fie ea în doi! Există vreun adevăr în această zicere?

GS: Având în vedere că omul în sine este un „animal social” și ținând cont că eu sunt nativ

„gemeni”, care au o personalitate versatilă/ dublă, pot spune că împărtășesc în parte această idee. Nu sunt și nici nu pot fi o persoană singuratică, nu m-am închis niciodată într-un turn de fildeș, departe de oameni sau de tumultul vieții, asta și fiindcă nu m-am crezut niciodată superior cuiva, chiar dacă unii mă consideră „dușman”. Apropo de „dușman” (cuvânt de sorginte turcă, după cum știm), m-a întrebat cineva într-un interviu dacă am dușmani. Spun acum, ca și atunci, că pentru mine noțiunea de „dușman” nu există. Asta, deoarece eu nu simt față de nimeni dușmănie, iar dacă cineva nutrește față de mine astfel de sentimente, este strict problema acelei persoane... (*Scriitori vrânceni contemporani, prin interviuri*, prof. Culiță Ioan Ușurelu, Ed. Ateneul Scriitorilor, Bacău – 2012). Mie îmi place să socializez, să ascult și să fiu ascultat, să vorbesc. Îmi place să mă întâlnesc cu oamenii, cu colegii, cu scriitorii pe care îi apreciez și la care țin, fie doar și pentru a-i strânge într-o îmbrățișare cu brațe de Lumină, așa cum îmi place să repet ori de câte ori am ocazia.

SMA: Ce ați simțit atunci când ați publicat prima carte? Ce sentimente v-au încercat?

GS: Prima carte apărută este identică nașterii primului copil. În acel moment nu se poate spune cu exactitate ce simți. Îți este parcă și teamă să te exprimi: dacă spui Cer, ți-e teamă să te desprinzi de Pământ, dacă spui Telur, ți-e teamă să crezi că nu mai poți zbura spre Celest. Însă, cu certitudine pot spune că te simți mai bine, te simți împlinit, ai sentimentul că ai ceva care este doar al tău, realizat cu bucuria de a împărtăși cuiva. Să fim sinceri cu noi înșine, să recunoaștem că orice scriitor, indiferent de valoarea lui, își are publicul său, poate tocmai de aceea am spus în deschidere că „mic”, „mare” sunt termeni extrem de relativi.

SMA: Aveți un loc anume unde vă așterneți gândurile?

GS: Așa cum am mai spus, Raiul meu, ACASĂ, este locul favorit când vine vorba despre creație. Însă, nu sunt dependent de un loc anume, pot așterne oricând, oriunde mă vizitează muza. Ar fi o necuviință din partea mea să categorisesc scriitorii în două categorii: cei care scriu ușor și cei care scriu greu? Tocmai de aceea, amintesc

aici de W.A. Mozart, care întrebat fiind de Antonio Salieri, compozitorul curții imperiale vieneze, care este secretul manuscriselor sale muzicale impecabile (fără nicio urmă de corectură), acesta a răspuns: „Nu am scris niciodată nimic, ci doar am așternut pe hârtie ceea ce îngerii mi-au cântat la ureche”. Pentru mine, ca „actor” în noua eră a tehnologiei, avându-l mereu aproape, telefonul mobil îmi oferă posibilitatea de a-mi înregistra adierile de inspirație, pe care apoi le pot relua oricând. Mai ales seara, în amurg, apusul fiindu-mi foarte drag. După cum vedeți, sunt un om obișnuit, mă credeți pe cuvânt, nu?

SMA: Până la momentul interviului câte volume aveți tipărite?

GS: Până la acest moment am peste cincizeci de volume publicate. Ele sunt variate ca gen și specie, de la literatură pentru copii (poezie, povestiri și povești), poezie (inclusiv haiku), jurnal (note de călătorie), critică și eseistică literare, dicționare și antologii.

SMA: În afară de scris, legat tot de literatură, mai faceți și altceva? Considerați scrisul o meserie din care se pot câștiga bani?

GS: În anul 2011, am înființat la Adjud, împreună cu poetul Ionel Marin, revista universală de creație și atitudine „Armonii Culturale”. O revistă care este iubită și urâtă în egală măsură. Urâtă de oameni răi, pe care îi roade invidia neputinței de a trata fericirea ca o sumă de lucruri mărunte. De aceea a fost și atacată de hackeri, a fost aproape de a fi desființată. Dar, iubită pe de altă parte, dovada faptului că de 11 ani face lucruri minunate, are colaboratori minunați, din toate domeniile vieții literar-artistice, de pe întreg mapamondul. O revistă la care participarea în calitate de autor este pro-bono, singura plată pe care autorii o au este serviciul pozitiv de imagine oferit de o revistă devenită brand cultural internațional. Din păcate, scrisul, ca și alte activități culturale, nu este o sursă viabilă de bani, mulți dintre „activiști” o fac întru satisfacerea eului propriu, din pură plăcere. E foarte greu să vinzi astăzi cultură, din ce în ce mai greu. Și piața de cărți nu mai prezintă astăzi același interes ca odinioară,

doar suntem în era tehnologiei, era Google și a Social-media. Acum găsești tot ce vrei, ajungi foarte facil la informații ori resurse care altădată ne erau prohibite. Unii dintre editori mai fac bani din antologiile pe care le lansează, unde fiecare participant trebuie să pună la bătaie niște sume, ca să poată fi publicat. Nu e rău, dar unii dintre editori sar uneori calul, uitând că cel care scrie oricum nu are nimic de câștigat sau că nu dispune de resurse nelimitate, neavând nicio susținere din parte forurilor tutelare. Și nu e vorba doar de bani, e vorba despre suflet, emoție, dragoste față de oameni și de cuvântul scris.

SMA: La care editură v-ați tipărit cărțile și de ce o considerați preferata dumneavoastră?

GS: Am colaborări cu diverse edituri din țară. Am colaborat cu Sf. Ierarh Nicolae - Brăila. Anamarol - București, Optima - Iași, Rafet - Rm. Sărat, Olimpia - Galați, Karuna - Bistrița, și toate colaborările în condiții mai mult sau mai puțin bune. În 2011, am înființat editura Armonii Culturale, doar cu dorința simplă de a împlini vise, dacă ar fi să rostim moto-ul editurii: „Armonii Culturale – încă un VIS ÎMPLINIT!”. E drept, ca scriitor ai oarece rezerve sau nemulțumiri vizavi de un editor sau altul, ești mereu într-o căutare, dar când ai găsit un lucru bun, nu-l mai lași din mână. Eu, personal, am fost nemulțumit de faptul că unii editori nici măcar nu-ți deschid manuscrisul, darămite să-l mai citească, să-l corecteze, de aceea, întotdeauna am fost atent mereu să nu las să se strecoare erori majore în scrierile mele sau ale altora, pe care să le regret mai târziu. Am învățat că mă pot bizui pe oameni, dar cel mai mult mă bazez pe mine însumi. Am dorit ca atunci când am greșit, să îmi asum propriile greșeli, nu să mi le însușesc fortuit pe ale altora. Armonii Culturale are acum un suflu tânăr, fiul meu George-Nicolae se ocupă de ea, este noul director. Și o face foarte bine, avem foarte mulți scriitori care au dezvoltat dependență editorială de Armonii Culturale și asta spune multe despre calitate și implicare în împlinirea fiecărui vis în parte. Nu e o reclamă, e doar un adevăr!...

SMA: Participați la evenimente sau cenacluri literare? Sunteți membru al vreunei asociații sau uniuni de creație din Romania sau din afara țării?

GS: Sigur că da, particip la evenimente sau cenacluri literare ori de câte ori am timp și dispoziție. Merg de obicei la acele întruniri unde sunt oameni pe care îi prețuiesc și îi apreciez pentru ceea ce sunt, pentru activitatea lor literară. Am organizat și eu câteva lansări de carte ale unor volume proprii, am făcut-o cu plăcere, am reîntâlnit oameni dragi. Îmi aduc aminte la lansarea volumului de versuri „Omul retortă” (Rafet, 2010), dirigintele meu din liceu, profesorul Paul Spirescu (membru UR) spunea: „Ce mi se pare ciudat la domnul Stroia este că știam despre ingineri că nu știu să citească, darămite să mai și scrie!”. Cel mai probabil era un compliment, dar pe care, din păcate, atunci poate nu l-am perceput chiar așa. De aceea, am tot încercat să fac lucrurile din ce în ce mai bine și să arăt continuu că „încă” un inginer poate scrie... Sunt: Membru al **Ligii Scriitorilor Români** (LSR), din anul 2011 (decorat în 2020 de președintele Al. Florin Țene cu medalia „Virtutea Literară”); Membru al **Academiei Româno-Americane de Arte și Științe** (ARA, SUA, președinte Ruxanda Vidu), din 2013; Membru al **Uniunii Artiștilor Plastici** (UAP), din 2017; Membru al **Asociației Scriitorilor Români din Austria** (ASRA, Austria, președinte Daniela Gumann), din 2017; Membru al **Uniunii Scriitorilor Europeni** (USE, Franța), din 2018; Membru al **Asociației Artă, Tradiție, Cultură** (AATC, Bârlad, președinte Viorica Ghenghea), din 2022; Membru al **Uniunii Scriitorilor de Limbă Română** (USLR, Moldova, președinte Diana Ciugoreanu), din 2022 și încă...

SMA: Se scrie mult și lucrul acesta îl cunoașteți și dumneavoastră! Există piață de desfacere în România? Cărui segment de public, vă adresați?

GS: Da, e adevărat, se scrie foarte mult și asta nu este rău, din punctul meu de vedere. În literatură și în cultură, în genere, ca în orice domeniu, fiecare își are locul său, publicul său, cititorul său. Nu poți spune că scrii pentru toate categoriile de cititori, nu poți aborda toate genurile ori speciile literare, dar dacă ești conștient că poți face un lucru într-o formă cât mai bună, atunci e în regulă. Deși se spune că poezia este apanajul tinereții, iar proza al

maturității, pe mine, de exemplu, mă reprezintă poezia, îmi place mai mult, simt că am o libertate de expresie mai mare, că pot transmite în mai puține cuvinte, un cumul de emoții, sentimente, stări. Nu am pretenția de a fi scris o super-poezie, nu vreau să îmi arog merite nejustificate, sunt în general o persoană modestă, dar îmi accept cititorul ca unic judecător, iar cei mai mulți opinează că e bine. Nu scriem, pentru a încărea Lumea cu patimile, durerile, nevoințele, tenebrele ori neputințele noastre, ci pentru a-i reconstrui Liniștea, dăruindu-i din Lumina noastră. Din păcate, cartea de poezie se vinde „bine” sau nu se vinde deloc. Trebuie să ai ajutoare multe care să te promoveze, să te distribuie, să te vândă, iar puțini dispun de o armată de oameni care să lucreze doar pentru ei. În România, oamenii intră din ce în ce mai rar în librării, se vinde bine doar cartea comercială, oamenii nu mai au timp de emoții, caută ceva care să îi îmbogățească peste noapte și, dacă se poate, fără muncă ori efort. Din păcate și accesul la piețele de desfacere ale cărții în România este limitat. Există agenții de carte, care însă se opresc la cartea pur comercială, la „bestseller”-urile care pot vinde și implicit cu șanse mari de a fi cumpărate. Acum e la modă un curent care vorbește despre aspectele motivaționale ale vieții, despre economie, bani, succes, însă foarte puțini își mai aduc aminte de zicala care spune: „Cărțile din cărți se scriu”.

SMA: Sunteți un scriitor consacrat! Unde vă pot găsi cititorii activitatea literară și de unde vă pot cumpăra cărțile?

GS: Cărțile mele pot fi găsite în biblioteci, unde deja există multe dintre ele, Biblioteca Națională a României, Biblioteca Județeană „Duiliu Zamfirescu” Vrancea, Biblioteca Județeană „Costache Sturdza” Bacău, Biblioteca Municipală „Emilia Lahovary” Adjud și multe altele. De asemenea, pot fi accesate publicațiile de-a lungul timpului care au fructificat din creațiile mele: Boema – Galați, Constelații Diamantine – Craiova, Plumb – Bacău, Impact Literar - Târgoviște, Vatra Veche – Târgu Mureș, Glas Comun, Monitorul Cultural, Epoca, Neamul Românesc, Tânărul Scriitor, Slova Creștină, Creștin Ortodox, Revista literară „Visul” – Orăștie, Revista Art-Emis, Cărticică Românească de Copii, Confluente Literare – București,

Revista on-line „Artur Silvestri”, Agora Literară, Climate Literare, Revista Bogdania – Focșani, Moldova Literară – Iași, Noua Provincia Corvina - Hunedoara, Salonul Literar – Focșani, Oglinda Literară –Focșani, Dunărea de Jos – Galați, Revista bilingvă româno-germană Der Unterwald – Sebeș, Revista Nouă – Târgoviște, Amurg Sentimental, Revista Zeit - Brăila, Revista Nomen Artis – București, Regatul Cuvântului, Port@Leu București, Orient românesc Beirut – Liban, Anima News – Israel, Gazeta de Belgia, Așii Români – Germania, Revista Agero Stuttgart – Germania, Observatorul – Canada, Diaspora Românească – Italia, Basarabia Literară – Moldova, Lumea Românească – SUA, Orizont Creștin – SUA, Universul Românesc – Spania (Portugalia), Curentul Internațional – SUA, New York Magazin – SUA, Meridianul Românesc – SUA, Niramart și Art Defenses – Spania, Revista Internațională Starpress, Phoenix Mission-Arizona, Revista Bruxelles Mission SUA, Revista Onyx a CCR Dublin, și altele. De asemenea, creațiile mele se găsesc și în multe dintre antologiile naționale sau internaționale în care am fost publicat, în cei peste 12 ani de scris.

SMA: Este scrisul o formă de eliberare emoțională a sufletului? Vă simțiți împlinit la finalul oricărui manuscris?

GS: Sigur, scrisul este o formă de eliberare emoțională a sufletului, cred că cei care scriu simt că rândurile lor sunt de fapt așterneri - pe coala de hârtie - ale trăirilor, uneori cele mai intime, ale sufletului. Când scrii, te năpădesc atâtea gânduri, te învăluie atâtea emoții, încât trebuie să faci față potopului de sentimente, pentru ca mai apoi, în liniște, să decizi când, cum și unde le „depozitezi”. Mulți dintre noi își aleg ca depozitar cărțile. Eu, personal, nu obișnuiesc să scriu de mână, nu am manuscrite letrice, toate scrierile mele au fost scrise la calculator ori pe gadget-uri, așa cum spuneam, telefonul îmi e cel mai aproape când scriu, de exemplu, câte o poezie. Când pun punct ultimului rând din carte, practic ea este aproape gata de tipar. Bineînțeles, mai rămân de finisat elementele de formă, grafică și copertă și cartea începe să se contureze. Pentru mine, fiecare manuscris este unic, are emoțiile și

trăirile lui, este viu. Apoi, cărțile sunt pentru mine copii, pe care îi iubesc în egală măsură. Cărțile, în ordinea cronologică a apariției lor, arată devenirea mea ca scriitor. Privind retrospectiv, nu pot spune că la începuturile mele scriam rău, dar pot spune că acum, după atâtea cărți publicate, cu certitudine scriu mai bine, am o altă abordare, că am crescut de la „pruncul” literar care am fost, la „adultul” literar de acum. Nu o spun cu falsă modestie, dar mă bucur sincer că am crescut. Nimeni și nimic nu e perfect, dar cel mai mare câștig pe care l-am adunat în acești ani este faptul că în acest moment mă pot simți mai ușor, îmi percep greșelile mai ușor, îmi fac autocritica fără autocompătimire, sunt mai exigent cu mine însumi.

SMA: Cum vă alegeți temele sau ele vă aleg pe dumneavoastră?

GS: Spuneam mai devreme că sufletul meu nu are nevoie de momente ori circumstanțe speciale pentru a putea scrie, nu trebuie să mă retrag undeva îmi sihăstrie pentru a-mi găsi liniștea necesară creației. Nu mă gândesc neapărat la vreo temă anume, las momentul să decidă cu ce mă ispitește, iar eu mă conformez. Cel mai adesea mă gândesc cu calmitate și plăcere la familia mea, la soție, copii, la rude sau prieteni, fie din această lume sau din cea de dincolo, întâlnesc momente aniversare, evenimente, cărora simt nevoia să le scriu, să le dedic scrierile mele. Bineînțeles există și momente când particip sau sunt invitat să particip la diverse evenimente literare, concursuri cu temă dată și atunci, mă opresc puțin să meditez la acele teme. Îmi fac de fiecare dată temele, pe măsura frumuseții și inspirației clipei, după caz. Nu poți fi mereu acolo unde vrei să fii, suntem oameni, cu familii, obligații, pe care fără să vrei le prioritizezi și le abordezi în ordinea importanței lor. Prefer să fiu mereu aproape de copii, de familie și, în măsura în care timpul îmi permite, să fiu alături și de prieteni, oameni dragi, evenimente sau întâlniri.

SMA: V-a trecut prin minte, vreodată, să renunțați la scris? Și dacă da, ce v-ar fi determinat?

GS: Aș minți, dacă aș spune NU. Da, am avut momente când am intenționat să renunț la scris, dar de fiecare dată ceva de dincolo de voința ori

ființa mea m-a chemat înapoi, nu mi-a dat voie să îmiucid gândurile, emoțiile, trăirile. Am relatat în multe dintre interviurile mele întâmplarea unuia dintre primele mele volume de poezie, căruia i s-a dedicat o cronică de vreo șaisprezece pagini, în care autorul mă desființa practic, cu o răutate acerbă, care nu avea nicio legătură cu analiza literară pe text. Acelui om, cu o erudiție aparte, pe care îl respect indiferent de infirmitățile sale sufletești, aveam să-i răspund simplu: „Maestre, dacă un literat de talia dvs a dedicat modestelor mele începuturi literare o cronică de o asemenea anvergură, nu am cum să mă socotesc altfel decât o personalitate. Vă mulțumesc!”. M-a urmărit apoi, mereu, gândul că dacă se spune că un scriitor este un purtător de lumină, iar toți cei care scriu ar renunța la scris, atunci probabil că mare, mare întuneric s-ar așterne peste lume. Nu sunt lumina lumii, dar îmi place să cred că și un licurici contează în bezna adâncă a nopții. Amintiți-vă, prieteni dragi, ce spunea Leonardo da Vinci:

„Prețuiește în viață lucrurile mici, căci o lumânare va reuși ceea ce soarele nu va putea niciodată: să lumineze când e întuneric.”

SMA: Considerați necesar introducerea în manualele de literatură a poeziei și prozei contemporane?

GS: Răspunsul la o astfel de întrebare necesită discuții. Generații peste generații au crescut în lumina marilor lecturi, ale capodoperelor literaturii, care ne-au marcat copilăria, adolescența și maturitatea, desigur. Noi, românii, le suntem tributari unor nume nemuritoare precum Eminescu, Creangă, Slavici, Alecsandri, Coșbuc, Goga, Rebreanu, Preda, Sadoveanu, Blaga, Stănescu și mulți alții. Nu fac referire aici la capodoperele universale. Este vorba, desigur, de generația mea, cei de vârstă medie, când ne „obligam” să fim, să gândim și să acționăm astfel. Cu trecerea timpului însă, prin evoluția tehnologiei, apariția internetului și digitalizării, oamenii și-au pierdut plăcerea pentru lectură, plăcerea de a simți mirosul proaspăt al cernelii unei cărți noi, abia ieșite de la tipar, îndreptându-se spre cartea în format digital, ori spre multfacila informație culeasă de pe Wikipedia sau Google. Acum, cu toate gadgeturile apărute, copii care nu știu să vorbească, încă, știu deja să „butoneze”,

așa că nu ne mai miră nimic. Oamenii au evoluat, timpurile s-au schimbat, copiii au evoluat altfel, nu mai au răbdare să facă anumite lucruri, să primească informația după ore întregi de studiu, ci o vor imediat. Lecturile eterne, care nouă ni s-au părut firești, normale, pentru atingerea unui anumit nivel de erudiție, copiilor de astăzi li se par desuete, nu mai sunt din realitatea lor imediată, vor altceva. Poate, tocmai de aceea, societatea, inclusiv normele ei morale, sociale, civice, educaționale, s-au schimbat. Nu spun că tot ceea ce „a fost” nu va rămâne important, dar și astăzi, o spunem cu sinceritate și condescendență, se mai nasc oameni, se mai nasc poeți, scriitori, care merită să fie cunocși. Incluzerea în manualele școlare a unei noi generații de scriitori se pare a fi logică și necesară. Scriitori sau scrieri care să reprezinte vremurile în care trăiesc, li s-ar părea copiilor și tineretului mai accesibile, mai ușor de înțeles. E partea firească a evoluției, până la urmă. Dificil însă este alegerea pe care trebuie să o facem: ce și cine merită să intre în „cărți”? Probabil că timpul le va rezolva pe toate, să sperăm doar că alegerile vor fi cele mai corecte și mai bune. O speranță, desigur, destul de relativă.

SMA: Ce mesaj aveți pentru tinerele talente?

GS: Citiți, citiți, citiți! Visați, visați, visați! Faceți din fiecare vis al vostru, oricât de îndrăneț ar fi el, realitatea voastră. Și, bineînțeles, cu toții știm că talentul înseamnă 10% inspirație și 90% transpirație, cultivați-vă talentul, dragii mei, munciți, pentru ca sămânța aceea de har pe care Dumnezeu a pus-o în voi să rodească minunat și frumos, să devină Lumină!

SMA: Ce proiecte de viitor aveți?

GS: De data aceasta, m-aș minți singur dacă aș spune că am proiecte de viitor bine gândite, conturate cu precizie. Am început deja o nouă etapă a vieții, când realizez că trebuie să mă simt mai calm și mai așezat, așa că las viitorul să mă ispitească, să mă provoace și promit că voi face față oricăror încercări. Nu îmi doresc decât să fim sănătoși, eu și familia mea, rudele și prietenii mei, să putem fi mereu alături unii de alții, să ne strângem mai des în brațe, împrumutând celor dragi nouă din lumina pe care sufletul nostru o poate produce. Da, sigur, voi continua să scriu,

am multe cărți în manuscris care așteaptă să vadă lumina tiparului. Sunt încă multe cărți pe care aș dori să le citesc, multe altele despre care aș vrea să scriu, sunt multe versuri nerostite încă, așa că iată... VIITORUL MĂ ISPITEȘTE!

SMA: Perioada tumultuoasă prin care trecem v-a afectat în vreun fel activitatea literară și dacă da, în sensul pozitiv sau negativ?

GS: Sincer, NU. Pandemia m-a „obligat” să fiu mai creativ, am continuat să fac ceea ce îmi place, am descoperit culorile și am început să aștern pe pânză din „lirismul” sufletului meu. Poate că a fost pentru toată lumea o perioadă mai altfel, pentru unii chiar de cruntă izolare, dar eu, ca persoană încă în activitate, nu am avut cum să mă izolez, chiar dacă aș fi vrut. Cu toate acestea, am avut timp mai mult pentru activitățile mele, pentru familia mea. Mi-au lipsit, e drept, întâlnirile și îmbrățișările prietenilor, dar slavă Domnului, acele vremuri au dispărut ca un fum, așa cum au și apărut, de altfel.

SMA: La final de interviu, vă rog, lăsați un gând pentru cititori!

GS: Dragi cititori, continuați să faceți din lectură un mod de viață, care vă poate aduce alinare, liniște, pace și bucurie, mai ales în momente de grea încercare. Citiți ceea ce vă place, încărcăți-vă din lumina scrierilor cu adevărat pozitive. Poate că de multe ori veți spune „Nu-mi place!”, dar nu abandonați cititul, continuați, tocmai pentru a descoperi acele momente când veți putea spune cu emoție „Îmi place, simt că mă reprezintă, acolo sunt eu, e povestea vieții mele!”. Doar atunci veți simți cu adevărat că ați câștigat ceva, că ați redescoperit cartea ca un prieten de nădejde, care nu vă va dezamăgi niciodată. Fiți puternici, optimiști, acceptați-vă pe voi înșivă, primiți-i pe cei din jur mereu cu zâmbetul pe suflet, pentru ca viața întregă să vă fie un însemn special. Lăsați-vă, peste toți și toate, amprenta personală de frumos, de omenie și curaj care vă reprezintă! Iar pe noi, cei care v-am dăruit adesea din roua sufletului, să nu ne uitați, ci să mai deschideți din când în când „cutiuța-carte”, din care se va auzi foșnetul muzicii unui anotimp trecut, dar petrecut întru amintire!

Vă mulțumesc și vă doresc, mult succes!

Sibiana Mirela Antoche, membru U.Z.P.R.

PIESĂ DE TEATRU

Nicolae VASILE

Controversiada (1)

*Bine că există anestezia totală,
altfel, românul l-ar contrazice
pe chirurg pe masa de operație.
(Banc românesc)*

Actul 1, Scena 1

(Într-un apartament din România. Un bărbat, Nelu, pregătindu-și lehamite o cafea)

Nelu:

Fir-ai al dracu Ceaușescule că n-ai mai trăit, să-mi mănânc și eu în liniște pensia! În loc să-mi văd calm de bătrânețile mele, că doar nu-mi lipsește nimic, umblu brambura să rezolv problemele cu pământurile nevستی-mi și încurcăturile copiilor, ei fiind, ca boierii, în străinătate.

Nici n-apucă să ia o gură de cafea și sună telefonul fix:

Maricica (soția) supărată foc:

Ce dracu răspunzi așa de greu!... Dormi pe tine la ora asta!... Vezi că am aflat că la retrocedarea terenurilor din luncă ne-au păcălit, ne-a dat mai puțin, ca să le rămână pentru prietenii lor!... Am vorbit cu mai mulți și facem plângere. Nu se poate!...

Nelu (împăciuitor):

Măi femeie, mai lasă-l dracu de pământ, nu vezi că nu putem să ne ocupăm nici de ăsta care-l avem. Ți-am spus să-l vindem lui Becali, dar n-ai vrut!... Mă chinui eu singur p' aici.

Maricica:

Ce te chinui?... Ai dat de greu! Ai fi vrut să stai degeaba, la palavre, cu toți gură cască ai tăi, în loc să faci și tu ceva util pentru familie. Uite la socru lu soru-ta, a fost ditamai directoru, iar acum se ocupă de agricultură, la vârsta lui.

Nelu:

Da măi, dar el a fost ditamai directoru în agricultură, nu în electronică!... Ieri, când am fost la sapă, pe alea paișpe rânduri lungi de nu le vedeam capătul, din mijlocul câmpului, spre calea ferată, îmi venea să și râd, a pagubă, cum ne-am găsit în zonă vreo șapte foști directori dându-ne cu stângu-n dreptu. Știi că nu se găsesc oameni! Poți să le dai oricât, preferă să sprijine gardurile prin sat și să se vaite în loc să pună mâna pe muncă.

Maricica:

Măi Neluțule, dragă, hai, lasă-mă cu astea! Nu devia discuția! Crezi că eu nu am și eu problemele mele p' aici și nu mă plâng la tine. Vezi la comisia aia de retrocedare, să ne dea și restu de pământ, că-i ia mama dracului. Să nu se pună cu mine!... Și mai vezi o treabă! Soru-mea aia de la București, care se dă ea mai șmecheră, și te știe pe tine mai fraier, să nu te păcălească, că la tribunal ajung cu ea. Diferența asta ne-o dă la comun și noi trebuie s-o împărțim între noi.

Nelu:

Bine, bine! Hai că sună mobilul! Alo, alo!... Stai să-l trec pe difuzor că n-aud. Bogdan, tu ești, tată? Nu te auzeam, bătrânețea!

Bogdan (fiul):

Nu este nicio bătrânețe, ci îndărătnicie. Ți-am spus de atâtea ori să arunci jaful ăla de telefon. Ți-am adus eu unul nou, modern, de ce nu-l folosești?... A..., faci ori pe șmecherul, ori pe săracul, și nu ești niciuna dintre ele.

Nelu:

Nu fac nici pe șmecheru nici pe săracu, telefonul ăla e cam complicat și nu prea știu să-l folosesc. Măi băiete, între nou și vechi au fost divergențe de când lumea!... Am mai discutat noi despre asta. Poate, nu ar trebui să facem caz, în mod suplimentar, pe această temă.

Și totuși, înclin să cred că prezentul actual reprezintă o situație deosebită față de altele.

Bogdan:

Văd că iar ești pornit pe filozofie, care are un final de doi bani. Vrei să ne convingi pe noi să ne întoarcem în țara aia de căcat, pe care tu te încăpățânezi să n-o părăsești. Ce mare brânză te face să crezi că ar fi acum o excepție?...

Nelu:

Se suprapun prea multe feluri de nou și tot atâtea de vechi, ceea ce creează un stres suplimentar, atât pentru cei în vârstă, dar și pentru cei tineri.

Bogdan:

Cred că asta spunea și bunicul acum treizeci de ani!...

Nelu:

Hai..., fii rezonabil!... Nu sunt un om exagerat!...

Bogdan:

Voi, cei de vârsta ta, ne criticați pe noi, tinerii de azi, că nu suntem buni de nimic!... Dar ce fel de țară ne-ați lăsat?... O economie inefficientă, cu tehnologii învechite!...

Nelu:

Așa o fi, dar asta poate fi o provocare pentru voi. Faceți-o voi mai performantă!...

Bogdan:

Cu cine?... Forța de muncă este educată în spiritul vechi și foarte sindicalizată!... Vechile relații ale partidului unic s-au transferat în sindicate. În plus, vechii politrucci utilizează canalele fostei Securități pentru a-și păstra privilegiile.

Nelu:

Nimic nu se obține ușor!... Luați-vă soarta-n mâini,... schimbați-i!...

Bogdan:

Cum?.. Prin politicienii voștri, care sunt majoritari, ați făcut ca vârsta de pensie să tot crească, prelungindu-vă hegemonia la cârma societății. Astfel, pe noi ne-ați forțat să plecăm din țară.

Nelu:

Hai, că asta-i bună!... D-asta ați plecat voi din țară!... Ați plecat că v-a plăcut mai mult acolo decât acasă!... Asta sună a ipocrizie!...

Bogdan:

Tot ipocrizie este și când vă plângeți, ca părinți, că vă pleacă copiii?... Sau, ca cetățeni, că nu va mai avea cine să muncească, să vă plătescă pensiile! Care dintre cele două aspecte este mai puternic?...

Nelu:

Sunteți nedrepti! Noi nu ne-am născut în poziții de conducere! Pentru a ajunge acolo, am luat-o de jos, am muncit zeci de ani, treaptă cu treaptă, pentru a ajunge, pe meritele noastre, în aceste poziții.

Bogdan:

Și,... noi ce vină avem?...

Nelu:

Voi nu doriți să faceți nici un fel de efort pentru a schimba situația, școala nu vă place, slujbele

disponibile în țară nu vă convin, schimbați tot timpul locul de muncă, fără a vă dedica, fără a pune pasiune în nimic!

Bogdan:

Și,... ce,... vreți să acceptăm orice,... cum ați făcut-o voi în trecut? Cred că mai vă și bucurați că nu aveți alternative!... Măcar atâta,... să avem dreptul de a alege!...

Nelu:

Noi, în trecut, formam o echipă mare, fiecare își știa bine locul, muncea pentru a avansa și de cele mai multe ori promovarea, bazată pe merite, se și întâmpla!

Bogdan:

Și noi cum suntem,... hai să văd cum ne vezi tu pe noi?...

Nelu:

Voi ați vrea să vă pună cineva direct șefi, cu salariul mare, fără a avea niciun fel de contribuție la creșterea instituției respective și niciun fel de respect față de cei mai în vârstă, pe care i-ați găsit acolo!

Bogdan:

Hai,... mai spune,... te simt că nu ai spus totul!...

Nelu:

Voi nu mai știți să faceți echipă, nici la locul de muncă, nici în societate, nici în sport, nici măcar în familie! Nu vă mai căsătoriți, trăiți așa de pe o zi pe alta! Nici să vă distrați nu știți!... Stați toată ziua cu nasu în calculator!...

Bogdan:

Aproape că ai dreptate în toate cele spuse, dar bazat pe o logică care a fost valabilă pentru voi, dar pentru noi nu mai este. De ce nu înțelegeți că s-au schimbat multe, care erau valabile pe vremea voastră?...

Nelu:

Ce s-a schimbat atâta?...

Bogdan:

S-a schimbat logica lucrurilor!

Logica bivalentă, a lui Aristotel, a ținut peste 2000 de ani, iar în ultimii 50 de ani s-a schimbat de nenumărate ori, de la cea trivalentă, polivalentă, la logica fuzzy, în care suntem nevoiți să trăim noi acum. Nu este deosebit de ușor, și nici plăcut, să trăiești în astfel de condiții, când la orice problemă există o infinitate de răspunsuri, de căi de urmat, și numai Dumnezeu știe pe care s-o alegi!

Nelu: Și ce legătură are teoria asta cu noi,... cu familia,... cu societatea noastră?...

Bogdan:

Păi,... are!... De ce făceați voi o mare echipă și multe altele mai mici? Pentru că trăiați toți ca într-un acvariu, unde miza nu era prea mare, având totul porționat, nu puteați să vă întindeți mai mult, indiferent cât de merituoși ați fi fost. În aceste condiții nu aveți altceva mai bun de făcut decât să colaborați!

Nelu:

Ei!... Nu era chiar așa,... exista o concurență între oameni și atunci!...

Bogdan:

Ce concurență?... Nu era rechinismul de azi!...Nu erau pești mari care să-i înghită pe cei mici! Atunci lupta era pentru obraz,... azi este pentru viață!...

Tatăl:

Da,... din acest punct de vedere, atunci te simțea mai protejat.

Bogdan:

Evident,... dar sistemul era inefficient, de aceea a și dat faliment. Nu poate exista eficiență fără proprietate, concurență sau motivație, ori sistemul în care ați trăit voi nu avea nimic din toate acestea!

Nelu:

Bine,... și cum vezi tu viitorul generației voastre?...

Bogdan:

Noi trăim vremea în care acvariul s-a răsturnat în ocean, pentru toți din lume, din motivul globalizării! Pentru noi, românii, și foștii noștri colegi de socialism, în plus, pe lângă globalizare a mai intervenit și schimbarea sistemului politic.

Nelu:

Și?...

Bogdan:

În ocean suntem suficient de mici încât să ne poată înghiți oricine, și niciodată suficient de mari, pentru a fi la adăpost. Globalizarea, libertatea de acțiune deplină, înseamnă rechinism! Nu facem echipă, pentru că nu știm cu cine, nu ne căsătorim pentru a nu ne limita libertatea de acțiune, nu ne distrăm, așa cum vă distrați voi odată, în acvariu, dar ne distrăm în felul nostru, pe care voi nu-l înțelegeți!

Nelu:

De acord cu comparația acvariu-ocean. Chiar este interesantă!... Dar poate există o metodă de autofrânare a unor porniri spre concurența asta

perpetuă! Aceasta conduce spre o formă de anxietate prematură.

Bogdan:

Și care ar fi această soluție miraculoasă?...

Nelu:

Nu știu acum, dar o să mă gândesc. Chiar mă preocupă această problemă.

Bogdan:

Bine, să-ți mai dau ceva care să te preocupe! De fapt, d'asta te-am sunat. Vezi, vorbește tu cu decanu, că știi că te tragi de șireturi cu el. Am auzit că s-a schimbat ceva prin lege și să nu mă trezesc exmatriculat. N-am mai trecut pe la facultate de multă vreme, dar nici nu vreau s-o abandonez.

Nelu:

Bine, bine, o să am grijă! Hai că sună mă-ta pe celălalt telefon.

Maricica:

Cu cine ai vorbit atâta, de nu puteam intra pe mobil?

Nelu:

Cu fi-tu! E pornit pe filozofii. Tot, tot m-o convinge că el nu pierde vremea pe acolo, ci îndeplinește nu știu ce schimbări de logică socială. Copilării!...

Maricica:

Uite, c-am uitat să-ți spun, să desființezi urgent telefonul fix. Am aflat eu p'aici, de la niște foști pușcăriași, că ei acolo aveau cărțile vechi de telefoane unde erau trecute și adresele. Sună de mai multe ori la același telefon și unde nu răspunde nimeni este un semn că nu mai stă nimeni acolo și fac spargerii. Nenorociții, ce le-a trecut prin cap!

Nelu:

Bine, bine! O să mă ocup. S-a răcit cafeaua mea. Ia s-o mai încălzesc eu puțin, că doar nu e nicio grabă.

Urmare în numărul viitor

EVENIMENTE CULTURALE

Nicolae VASILE: Cronică a Cenaclului „Literar ing”

Aflat în al zecelea an de activitate, Cenaclul „Literar ing” din 20 septembrie 2022 a avut o desfășurare simetrică: prima parte cu referiri la trecut, a doua parte conținând inițierea unui proiect de viitor, cu o exemplificare foarte convingătoare, despărțite de un moment de relaxare savurat de toți participanții.

Ocazionat de Ziua Inginerului Român, care se sărbătorește în fiecare an pe data de 14 septembrie, dar și de prezența domnului Mihai MIHĂIȚĂ, președintele AGIR, cei prezenți au asistat la o interesantă incursiune în istoria, de mai bine de un secol, a instituției reprezentative a inginerilor din țara noastră. În continuare, domnii Ovidiu ȚUȚUIANU și Corneliu CRISTESCU au prezentat, în același context, alte aspecte istorice, insistând pe activitățile culturale ale breslei.

Vorbitorii care au urmat, reprezentanți ai unor alte grupări literare sau culturale, au subliniat colaborarea fructuoasă cu Cenaclul „Literar ing”:

Domnul Geo STROE, președintele Academiei Dacoromâne, după ce a primit mulțumirile pentru participarea unor scriitori din structurile pe care le conduce la elaborarea Enciclopediei SCRITORI din GENERAȚIA 2000, a rememorat prin exemple rolul inginerilor, în general, și al inginerilor români, în special, la formarea unei societăți umane echilibrate, bazate pe măsura lucrurilor.

Domnul George TERZIU, conducătorul grupării Revista CERVANTES + Editura INSPIRESCU, a prezentat viziunea sa asupra unei viitoare colaborări, pline de substanță, cu organizația gazdă.

Doamna Doina BĂRCĂ, reprezentanta grupării Fundația STOIKA și Revista INDEPENDENȚA ROMÂNĂ și Editura LAURENT, a subliniat complementaritatea

preocupărilor cu „Literar ing” și a promis continuarea activităților comune pline de succes.

Doamna Antoneta RĂDOI, conducătoarea grupării CONVORBIRI LITERAR-ARTISTICE, domnul Constantin GAVRILESCU, reprezentantul grupării AMPRENTELE SUFLETULUI, și domnul Valentin RĂDULESCU, din partea Revistei AntiM, au luat cuvântul invocând importanța momentului.

În încheierea primei părți, moderatorul întâlnirii a anunțat demararea procedurilor privind înființarea unui nou cerc de creație din cadrul AGIR, și anume, *Cercul de Teatru*. Inițiatorul acestuia este domnul Daniel NEGUȚ, inginer de aviație, realizator de emisiuni la Radio România, care a făcut o scurtă prezentare a proiectului, după care, domnul Ovidiu ȚUȚUIANU ne-a încântat cu un interludiu muzical, la pian.

În partea a doua, trupa ai cărei membri vor constitui baza noului cerc de creație a prezentat spectacolul *Bădăranii*, de Carlo GOLDONI, în aplauzele repetate ale publicului.

Din distribuție au făcut parte, în ordinea intrării în scenă: Amalia CĂTESCU, Larisa DUMITRAȘCU, Daniel NEGUȚ, Laura CRĂCIUN, Bayrem BOUNEB, Vasile GĂBRIAN, Anca FICA, Gabriel PĂDURARU, Mihai Cristian GODRI și Adriana GHEORGHIȘ.

Cenaclul „Literar ing”

CERCUL SCRITORILOR INGINERI DIN AGIR
Întâlnire Cenaclu: 15 noiembrie 2022

16 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	Lansare de carte MIHAI-VOIEVOD VITEAZUL Simbolul și scrierile românilor Editura BOGDANIA Autor: Corneliu CRISTESCU Vorbind: Ionel MARIN, Geo CĂLUGĂRU Florin Laurențiu STOICA, Doina BĂRCĂ, Vasile GRIȘONE, Ștefan PĂUN
17 ⁰⁰ -18 ⁰⁰	Lansare de carte ULTIMELE TREI VACANȚE Editura PAIDEIA Autor: Vasile MUNTENIȚĂ Vorbind: Gheorghe IONDE Monica Gilda BULARDA Toți participanții
18 ⁰⁰ -19 ⁰⁰	Tratați
19 ⁰⁰	Moment muzical – Romante Liliana PAGU și invitații săi

Moderator: Nicolae VASILE
Sala Mare AGIR, Bd. Dacia, Nr. 26. (Piața Română)
Vi așteptăm cu drag!

Lansarea: marți 15 noiembrie 2022 ora 19, SALA AGIR
 Un proiect al Alhambra Star inițiat de soprana Liliana Pagu
CLUBUL ROMANȚEI
 Clubul Speranței

Soliști (în ordine alfabetică):
 Doina Borda Eremia (contralto)
 Vladimir Catană (contratenor)
 Daniela Ciocia (soprană)
 Dragoș Ionel (bas)
 Gladiola Lamatic (soprană)
 Ștefan Lamatic (bas)
 Mircea Nedelescu (tenor)
 Liliana Pagu (soprană)
 Marcel Roșca (bas)

Demo masterclass cu: Paul Gherghina

Acompaniază:
 Elena Albu - vioară
 Tudor Scripcariu- pian

Corul NEAMUL ROMÂNESC - dirijat de Ileana Cimpeanu

Rezervări la telefoanele:
 - 0744561431
 - 07232114224
 sau prin e-mail la:
 lilianapagu281@gmail.com
 liana117@gmail.com

Recită:
 Rodica Onița
 Liana Tauberg

Parteneri-media:

INTRAREA LIBERĂ ÎN LIMITA LOCURILOR DISPONIBILE

Spectacolul, căci a fost un adevărat spectacol, exemplar organizat, de către Uniunea Ziaristilor Profesioniști din România, instituție a excelenței și performanței în publicistică și cultură, în parteneriat cu Asociația Culturală Iulia Hasdeu și Cercul Literar al Scriitorilor Ingineri din AGIR - Literar ing.

Derularea acestei manifestări culturale, organizată excelent de domnul Ovidiu Zanfir, a reușit să-i acapareze pe spectatori, de așa manieră, că au rămas entuziasmați și nu au părăsit sala chiar dacă durata prevăzută s-a prelungit, mai mult de cât se prevăzuse inițial.

La ora prevăzută pentru spectacol, 17, în sală nu mai era nici-un loc liber și a început prima parte: CUVÂNTUL LUI HASDEU.

S-a prezentat mai întâi pe scenă, academicianul Valeriu Matei - Directorul Muzeului Memorial Bogdan Petriceicu Hasdeu, de la Câmpina. Dânsul, a prezentat o interesantă expunere, realizând o adevărată prelegere, despre existența unui paralelism între Hasdeu și Eminescu, intitulat Despre B.P.Hasdeu și M.Eminescu.

A fost invitat în continuare, pentru a-și prezenta, cea mai recentă lucrare, B.P.Hasdeu - Un geniu original în cultura românească, profesorul universitar Gheorghe Țiclete. Acesta le-a înfățișat etapele și eforturile, pe care a fost nevoit să le parcurgă de-a lungul timpului pentru a finaliza această lucrare.

Doamna profesoară universitară, Crina Bocșan Decuseară, președinta Fundației Culturale

Serata „Eminescu, jurnalistul”, sub semnul operei titanului Bogdan Petriceicu Hașdeu, București, sediul AGIR, 10 octombrie 2022

TIMPUL
 REDACȚIA, STRADA STANFORD, Nr. 5

Seratale „Eminescu, jurnalistul”
 Luni • 10 octombrie 2022 • ora 17.00
 SALA AGIR (Bdul Dacia nr.26)
CUVÂNTUL LUI HASDEU

Vor susține disertații:
 Valeriu Matei
 Mircea Colojenț
 Gheorghe P. Țiclete

Crina Bocșan Decuseară
 Florin Botaru

Invitați speciali:
 Soprană ARLINDA MORAVA
 Director artistic: Claudia Motea
 Coordonator teatru: Rodica Subțirelu

Teatrul Nostrum prezintă SPECTACOLUL Fie-ți vorba românescă!

Eveniment în colaborare cu „Literar ing” - Cercul Literar al Scriitorilor Ingineri din AGIR

Serata lui Eminescu, jurnalistul, din ziua de luni 10 octombrie 2022, care s-a derulat, într-o adevărată atmosferă de sărbătoare, a fost și de data aceasta, un adevărat succes!

Evenimentul a avut loc, la sala AGIR din București, Bulevardul Dacia, nr.26, într-o sală plină până la refuz, așa cum de mult nu s-a mai văzut.

Iulia Hasdeu, a ținut să ne aducă din nou, spre neuitare, genialitatea marelui Hasdeu și a fiicei sale, Iulia Hasdeu.

La încheierea primei părți a acestei serate, fostul director al Bibliotecii Metropolitane București, ne-a mai adus date inportante, din viața marelui Hasdeu.

Din mers aş putea spune, Teatrul NostruM, sub coordonarea și conducerea lăudabilă, fără rezerve, a artistei Claudia Motea, a prezentat spectacolul Fie-ți vorba românească!

Această realizare, este deosebit de meritorie, căci a fost creație foarte inspirată, având ca subiect și minunat interpretată, legătura spirituală dintre Hasdeu și iubirea pierdută a fiicei sale Iulia...

O seară de adevărată cultură, patriotism și bucurie.

Prof univ. Gheorghe ȚICLETE

În organizarea Filialei Vâlcea a UZPR: Când cuvintele aveau aroma mustului. Întoarcerea scriitorului Al. Florin Țene pe meleagurile natale – 19.10.2022

Ziua de miercuri, 19 octombrie își trimitea razele de soare să coloreze viile în culorile toamnei, când scriitorii și ziariștii **Al. Florin Țene și Titina Nica Țene** au depus o coroană de flori, "in memoriam" la statuia scriitorului Gib I. Mihăescu, din parcul central al municipiului Drăgășani, alături de un grup de scriitori și ziariști din Rm. Vâlcea, Slatina și Argeș.

După immortalizarea acestui moment pentru o televiziune clujană, grupul de scriitori au intrat în Primăria orașului, unde la etajul doi, se află frumoasa incintă a bibliotecii municipale.

Aici, într-o sală spațioasă în stil amfiteatru, se aflau, deja, mulți iubitori de cultură care vizitaseră expoziția cu cele 92 de cărți ale scriitorului Al. Florin Țene și tabloul cu portretul acestuia, în ulei pe pânză, realizat de pictorița Victoria Fătu-Nalati, donat bibliotecii de către scriitor, așezat alături de tabloul scriitorului Gib I. Mihăescu (n.23 aprilie 1894-d.19 oct.1935). Cu acest prilej Al. Florin Țene a donat zeci de cărți ale sale bibliotecii orașului natal.

După vizionarea expoziției, în prezența a două televiziuni, și a unui public numeros, moderatoarea manifestării, **scriitoarea Zenovia Zamfir**, reprezentanta Bibliotecii Județene Vâlcea "Antim Ivireanu", a deschis lucrările activității culturale, trasmițând salutările de bine și sănătate scriitorului Al. Florin Țene din partea managerului Bibliotecii Județene „Antim Ivireanu”, domnul conf. univ. dr. Remus Grigorescu, apoi vorbind de personalitatea scriitorului, criticului literar, poetul și promotorului cultural Al. Florin Țene, născut pe aceste meleaguri, încărcate de istorie.

În cuvântarea sa a vorbit despre ultima apariție editorială a acestuia, cartea GLORIA LIMBII ROMÂNE, în care se află istoria demersului pe care l-a făcut scriitorul, pentru ca Parlamentul României să aprobe Legea 53/2011 privind sărbătorirea Zilei Naționale a Limbii Române. În prezidiu aflându-se viceprimarul ing. Adrian Zăuleț, consilierul ing. Cristinel Stoica, prof. univ. dr. Nicolae Dinescu președintele filialei UZPR Vâlcea, scriitorul Petre Cichirdan directorul unor publicații de cultură vâlcene, și Marian Bărescu președintele cenaclului "Gib Mihăescu" din Drăgășani, cenaclu înființat de Al. Florin Țene în anul 1958.

Lucrările au fost întrerupte când un mare grup de elevi de la Liceul Teoretic “Gib I. Mihăescu” din localitate, au intrat în sală, școlari îmbrăcați în uniforme de culoarea cerului senin, în frunte cu câțiva profesori. În aceste condiții amfiteatru bibliotecii a fost neîncăpător, fiind nevoiți ca o parte din elevi să primească scaune din sala de lectură.

Modertoarea spunea, în cuvântarea sa, că: “Dorindu-și o lume tot mai rațională, mai dreaptă, mai bună, mai frumoasă”, Președintele Ligii Scriitorilor din România, se dovedește a fi un vizionar ce are încredere în capacitatea oamenilor de a se reîntoarce la esența culturală și spirituală a sufletului românesc. Încrezător în capacitatea culturii a ne îmbogăți spiritual, Al. Florin Țene a construit și va lăsa posterității, o solidă citadelă literară. În acest sens, s-a folosit de incomensurabila sa forță de creație, de o voință de fier și o intensă și constantă activitate de documentare și cercetare în domeniul literaturii române și universale. Cu fiecare carte dăruită tiparului, a renăscut și s-a împlinit, atât ca om, ca autor și critic literar, dar mai ales, cu fiecare volum editat și-a mai construit câte o treaptă spre cerul nemuririi literare. În consecință, cu referire la scriitorul, jurnalistul și criticul literar Al. Florin Țene, putem afirma pornind de la Noica, marele filozof român, că: Președintele Ligii Scriitorilor Români a trăit tot atâtea vieți, câte cărți a scris!”

În continuare a vorbit ing. Adrian Zăuleț, viceprimar, care a subliniat că fiul municipiului Drăgășani, Al. Florin Țene este o mare personalitate care face cinste municipiului Drăgășani, iar dr. Alin Pavelescu apreciază că a citit aproape toate cărțile scriitorului sărbătorit, cărți care l-au impresionat, fiind o cinste pentru domnia sa că îi este prieten. Au mai vorbit consilierul ing. Cristinel Stoica, Marian Bărbulescu, ing. Ion Nălbitoru, Petre Cichirdan, și prof. univ. dr. Ștefania Marineanu care i-a acordat din partea Filialei Olt a LSR **medalia de aur “Ziua Limbii Române.”**

Reprezentantul Bibliotecii Municipale Drăgășani, doamna Prunel-Bărbulescu Cristina a dat citire unui fragment din cartea lui Petrică Birou, intitulată “Al. Florin Țene-Literatura ca viață”, în care autorul sublinia că distinsul scriitor drăgășenean și-a dăruit întreaga viață culturii române. În continuare un grup de eleve de

la Liceul Teoretic “Gib Mihăescu” au citit poezii de Titina Nica Țene, soția sărbătoritului și de dr. Ionuț Țene, fiul familiei de scriitori Țene.

Profesorul dr. Nicolae Dinescu, președintele filialei Uniunii Ziariștilor Profesioniști Vâlcea i-a conferit scriitorului Al. Florin Țene, președintele național al Ligii Scriitorilor și membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști **DIPLOMA DE EXCELENȚĂ din partea UZPR** cu următorul text, pe care l-a citit în fața numerosului public: *„Pe tărâmurile vâlcene-Vâlcea (Țara Lupilor), unde pământeni vorbesc prin chipurile lor de înger cu putere sufletească, pe plaiurile adevăratei grădini mirifice de rai carpato-danubiene, încărcate de mireasma dragostei iubirii de neam și obârșe, ce se întinde din josul podgoriilor Rusidavei spre susul râului alutan, pe e drumul dacic, prin Defileul Oltului, până dincolo de Proetorium și Pons Vetus, există oameni între oameni, dar cei ce excelează, cum este Scriitorul Al. Florin Țene, sunt oameni celor pe care, azi, îi gratulăm și-i onorăm cu acest titlu de înaltă profunzime umană, spiritual și științifică.*

Fie ca, pe meleagurile pe care noi străbatem spații temporale, aici, între hotare și dincolo de ele, să se înalțe, români de înaltă valoare morală, al căror românism să dăinuie milenii și milenii, de acum încolo. Semnează Președinte, Prof.dr. Nicolae Dinescu.“

În urma acordării acestei Diplome, auditoriu a aplaudat, semn de prețuire pentru concetățeanul lor.

În continuare, domnul consilier, șeful Comisiei de Cultură a Consiliului Local al Municipiului Drăgășani, ing.Cristinel Stoica, i-a acordat scriitorului **Al. Florin Țene TABLETA DE AUR din Partea Comisiei de Cultură a Consiliului Local al Municipiului Drăgășani**, în care se stipulează: *„Vă exprimăm înalta grațitudine și vă mulțumim pentru întreaga activitate în slujba culturii.*

Cu cele mai sincere felicitări și înalte considerații, Domnului Al. Florin Țene, scriitor, Membru al Academiei Americane Române (A.R.A). Președinte Național LIGA SCRITORILOR ROMÂNI.“

În continuare, prof.dr. Ștefania Marineanu i-a înmănat scriitorului Al.Florin Țene **“Diploma de Merit”**, din partea Ligii Scriitorilor Olt, a Cenaclului de Creație Literară și Jurnalism

“Dimitrie Caracostea“, Casa de Cultură a Sindicatelor-Slatina, în care se scrie:

“Se acordă Domnului Al. Florin Țene pentru activitatea de creației literare/journalism, cu prilejul sărbătoririi ZILEI LIMBII ROMÂNE- Ediția a III-a 31 august 2022.“, semnează Director Simona Cataragă, Director Florin Dumitrescu și Președinte Georgeta Giurea.

În continuare Al. Florin Țene a prezentat revista AGORA LITERARĂ, publicație a Ligii Scriitorilor, a cărui redactor șef este scriitorul Iulian Patca, distribuind în public un număr apreciabil de reviste.

În cadrul acestei manifestări scriitorul ing. Ion Nălbitoru a prezentat revista filialei Vâlcea a Ligii Scriitorilor MEMORIA SLOVELOR nr.1 și 2 (20-21), în care este prezent cu creații și Al. Florin Țene.

Scriitorul Petre Cichirdan , editor al mai multor reviste literare vâlcene a prezentat ultimile numere ale revistelor CULTURA VÂLCEANĂ, POVESTEA VORBEI și FORUM în care sunt prezenți cu creații proprii Ionuț Țene și Al. Florin Țene, iar Ștefania Marineanu a prezentat ultimul număr al revistei SCURT CIRCUIT OLTEAN, revistă magazin ce apare sub egida Filialei Olt a Ligii Scriitorilor și a Uniunii Ziariștilor Profesioniști.

La finalul bogatei și interesantei manifestări scriitorii Al. Florin Țene și Titina Nica Țene a mulțumit bibliotecarelor Bibliotecii Municipale Drăgășani, pentru frumoasa organizare, iar publicului pentru participare.

*****

După această amplă manifestare literară dedicată scriitorului Al. Florin Țene, președintele national al Ligii Scriitorilor, a avut loc o scurtă ședință a filialei Vâlcea a Ligii Scriitorilor, în care, după o mica dezbatere, a fost aleasă ca președinte al filialei doamna Luci Trușcă.

Prof.univ.dr. Tiberiu Mateescu

**SALONUL DE CARTE JURIDICĂ,
POLIȚISTĂ ȘI CIVICĂ AL M.A.I.
EDIȚIA A XXIV – 9-11 noiembrie 2022**

Miercuri, 9 noiembrie 2022. O zi de toamnă târzie. Bucureștenii încă nu au umblat la dulapul cu haine groase și se lasă mângâiați de un soare care amintește de vara trecută. În fața ușii

de intrare în Centrul Cultural al M.A.I., este agitație. Mulți tineri în uniformă bleumarin se grăbesc să intre dar așteaptă politicoși pentru a face loc și civililor. Este o zi festivă, în care va avea loc ceremonia de deschidere a Salonului de carte al M.A.I., dar și Gala de decernarea premiilor și trofeelor Editurii M.A.I.

Spațiul în care sunt amenajate standurile cu cărți, este deja aglomerat. În sala de festivități nu mai sunt locuri libere. Cortina se deschide pe sunete vrăjite de nai și pian, lăsând vederii scena minunat amenajată. Asistența aplaudă, mulțumind artiștilor dar și salutând apariția președintelui Salonului, generalul-scriitor Nicolae Rotaru, care acordă o serie de premii și trofee. Programul este bine gândit și organizat, momentele înmânării premiilor fiind îmbinate cu momente muzicale.

Urmează lansările primei zile. Editurile M.A.I. și Direcția Generală Management Operațional, Editura M.A.I. și Direcția Generală Anticorupție atrag atenția auditoriului, alături de Editura Detectiv Literar. Participă studenți ai Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” dar și civilii interesați de volumele prezentate.

Ziua a doua începe cu lansări interesante, educative dar și informative și culturale. Decanul de vârstă al Salonului, dl. Alecsandru Ionescu, prezintă volumul „O poveste adevărată”, apărut la editura Fast Editing, o carte de amintiri ale autorului, balerin, regizor, filolog, conducător al Estradei M.I. cu care a înregistrat succese deosebite în viața culturală a României, înainte dar și după evenimentele din 1989 și care a avut un merit deosebit în afirmarea multor nume talentate. Câteva cuvinte bine alese au fost rostite de Lidia Obeadă, Geo Călugăru, Doina Ghițescu și editoarea, Eugenia Duță.

În continuare, editura Fast Editing s-a bucurat de onoarea de a prezenta nouă volume cu semnătura președintelui Salonului, **generalul Nicolae Rotaru**, autor a 130 de cărți pe care le-a adunat, ca într-o enciclopedie în cel mai recent volum, intitulat „**Clasor de aripi - cartea de cărți**”. Au vorbit despre opera domniei sale editoarea, Eugenia Duță, precum și colegii, Firiță Carp, Valentin Uban, Ninel Peia, Maria Petrescu, Doina Bârcă. Au participat elevi ai Școlii militare de Subofițeri de Jandarmerie.

Ziua s-a încheiat cu prezentarea volumelor apărute la Editura UZP, din care

menționăm din nou prezența prolificului autor generalul N. Rotaru, prezentat de Valentin Uban și Dorel Vidrașcu.

Ultima zi de carte a cuprins mnanifestări la standurile Editurii M.AI., Asociației Polițiștilor și Jandarmilor Vetrerani din Teatrele de Operații, a Institutului de Cercetare și Prevenire a Criminalității din Cadrul I.G.P.R., a Fundației Literar-Istorice Stoika și a Editurii Fast Editing.

Președintele Fundației Literar-Istorice Stoika, în același directorul editurii **Laurent, domnul Florian Stoica**, a prezentat un interesant material despre Fundația pe care o conduce, apoi au vorbit despre Editură și Fundație, precum și despre realizările personale sau au avut comentarii despre volumele prezentate, membri ai redacției revistei „Independența Română, Independența prin Cultură, Geo Călugăru, Gheorghe Țiclete, Ioana Stuparu, Doina Bârcă, Cleopatra Luca, Eugenia Duță, Ștefan Păun, Horațiu Mândășescu, Viorel Speteanu, Corneliu Zeana, care a prezentat și volumul lansat de domnul Horațiu Mândășescu "Politia politică văzută din interiorul sistemului ceaușist".

Manifestările Salonului de Carte s-au încheiat cu prezentarea unor volume apărute la Editura Fast Editing, comentate de scriitorii Doina Bârcă, Gheorghe Țiclete, Maria Petrescu, Maria Niculescu, Cleopatra Luca, Florian Stoica, și Geo Călugăru care a citit și fragmente din volumele comentate de editoarea Eugenia Duță, cea care a condus și discuțiile ocazionate de

lansarea celei mai proaspete producții, cartea „Cinci săptămâni în Japonia”, a debutantei Celina Ruxandra Rusu.

În încheiere, președintele Salonului de Carte, generalul Nicolae Rotaru și director, comisar de Poliție Alin Avram, au decernat diplome editurilor prezente la Salon.

Foto: aspecte de la festivitatea de deschidere; prezentare Fundația Stoika și ed. Fast Editing.

Eugenia Duță - Membru UZPR

Urări din partea revistei de cultură Bogdania

Se apropie marea sărbătoare creștină, momentul nașterii mai presus de fire a Pruncului Iisus, din preacurata și pururea Fecioara Maria.

A sosit vremea bucuriei și a colindelor. Să ne pregătim pentru a-L primi pe Fiul omului, Isus Hristos, în inima noastră, în casele noastre, în fiecare familie. Nașterea, minune și taină sfântă, să ne pătrundă adânc în suflet și să ne îndrepte spre lumina veșniciei....

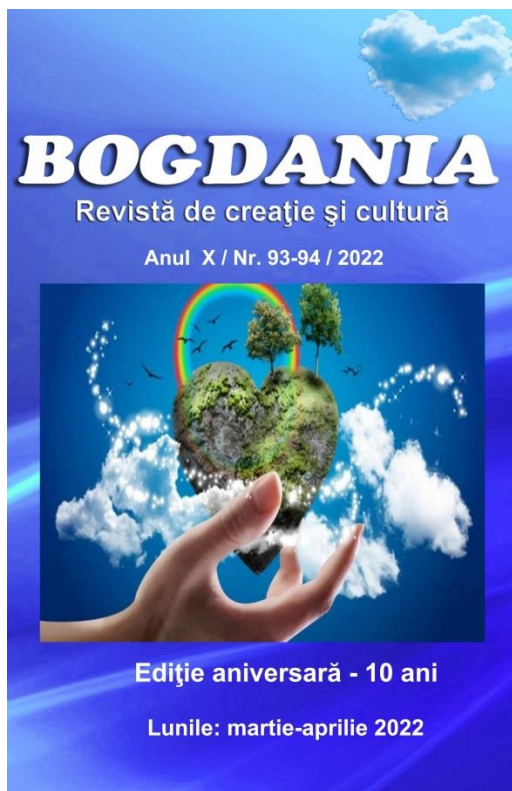

Să continuăm desăvârșirea unității spirituale a tuturor românilor și fraților care locuiesc pe vechile meleaguri ale Daciei străbune.

Harta DACIEI din anul 1919

Primiți urările noastre de: sănătate, belșug, înțelegere, armonie, putere de muncă și creație, de liniște sufletească. Să fim tari, să gândim pozitiv, să muncim, să ne prețuim și iubim.

Plugușorul revistei Bogdania

Ani și ani au tot trecut
 Noi am scris, nu am tăcut
 Împreună am muncit,
 Timpul însă s-a grăbit.
 Și iată-ne la sfârșit de An
 Așteptându-l pe cel năzdrăvan
 Să-l primim cum se cuvine
 Noul An ce acuși vine
 Să-l slăvim de sărbători
 În fiecare zi până în zori!
 Glasul nostru să străbată
 Europa și lumea toată
 Peste mări și peste țări,
 Să-aducă Pace de sărbători.
 Urați măi, urați
 Hăi, hăi, hăi!

Am venit acum, din nou,
 Dragi români, de Anul Nou,
 Cu-o urare strămășească,
 Și o revistă românească!
 Ce apare de zece ani,
 În Vrancea, la Focșani.
 Trăim vremuri noi!
 Cu război, boli și nevoi

Și noi și voi ducem povara
 Aici și-n toată țara
 În fiecare an umblăm și urăm
 Binele să-l cultivăm și aflăm
 Revista Bogdania, prin cultură,
 Vă-ndeamnă la iubire, nu ură
 Să clădim o țară ca afară
 Și România să înflorească iară!
 Ia mai mânați, măi, mânați
 Și sunați din zurgălăi...

În anul care vine,
 Vă dorim numai bine
 Să trăim numai în armonie
 E ceasul Adevărului, să ne trezim
 Și viața planetei s-o ocrotim!
 Dați cu biciul în răi, să știe
 Vom scăpa de război și pandemie
 Înțelegerea și pacea pe pământ
 Să devină un sfânt jurământ
 Urați frați din Carpați
 Hăi, hăi, hăi!
 Zdrăngăniți din clopoței,
 Din bici și din zurgălăi...
 În Anul care vine
 Să fim uniți la greu și bine!
 Și mai întâi de toate
 Să fim stăpâni în ale noastre case
 Nu mai vindeți brazda, viitorul
 Ca să vă umflați portofelul
 Nu încurajați întunericul, necinstea,
 Sărăcia, boala, fărâdelegea
 Să reclădim în țară viitorul,
 Asta-și dorește poporul
 Să trăim liberi, în libertate
 Bunăstare, frăție și dreptate.
 Gândiți, prețuiți, iubiți România
 Este petecul de cer al nostru, veșnicia
 Urați măi, surori și frați români
 Hăi, hăi, hăi!

Stați un pic și ascultați
 Pe Domnul Isus să nu-L uitați
 Este Calea, Adevărul, pentru noi
 Pentru lumea creștină, pentru voi
 Am pornit la Plugușor
 Cu veselie, fără merinde, ușor
 Într- o lume resetată anacronic,
 Hristos este vocea de ceasornic,
 Drumul spre lumină, însăși viața
 Mosorul veșniciei cu firul de ață...

Domnul a coborât din cer, Lerui-ler,
 Pe toți, fără deosebire, să ne miluiască,
 Românii în înțelegere să se iubescă,
 Și-n veci oamenii pe Terra să trăiască!
 LA ANUL ȘI LA MULȚI ANI!

Redacția revistei BOGDANIA

Să ne bucurăm de darurile vieții, ale sfințelor și magicelor sărbători creștine și să intrăm într-un Nou An cu speranță și dorința sinceră de a fi mai buni și mai frumoși la suflet! A mai trecut un an cu realizări dar și neîmpliniri produse de războiul din apropiere, de crize multiple: sanitară, financiară, energetică, morală, alimentară, etc.

Și cu acest prilej, adresez calde mulțumiri redacției revistei Bogdania, membrilor juriului celor unsprezece ediții ale Festivalului internațional literar Bogdania, colaboratorilor din țară și din întreaga lume.

Excelenta colaborare a fost și este spre folosul literaturii și culturii române și creșterea prestigiului României. De asemenea mulțumesc fanilor și cititorilor revistei Bogdania, pentru prietenie și aprecieri.

Dragi colaboratori, vă rugăm să ne fiți aproape și în anul următor ca împreună să continuăm proiectele majore ale Asociației cultural-umanitare Bogdania. Lumină și iubire în suflet, în familie și în viață! Să prețuim adevărul, permanent să căutăm armonia cu semenii noștri din Europa și întreaga lume.

Vă dorim dragi români de pretutindeni, sărbători binecuvântate și Noul An, anul 2023 să fie un an al păcii, normalității și armoniei.

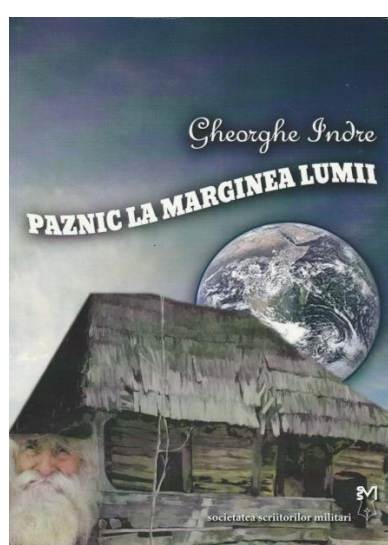
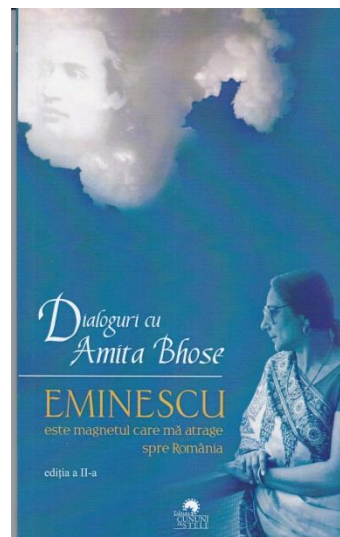
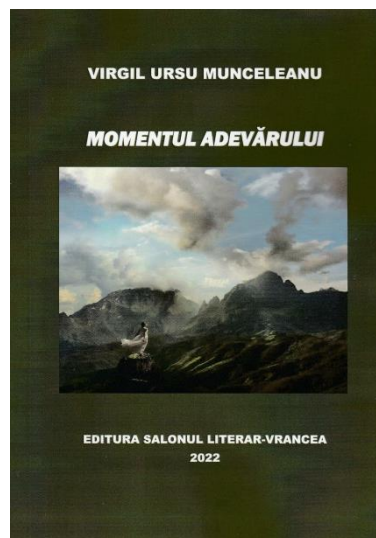

La mulți ani!

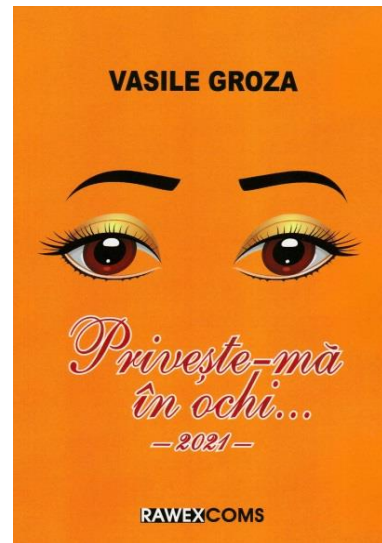
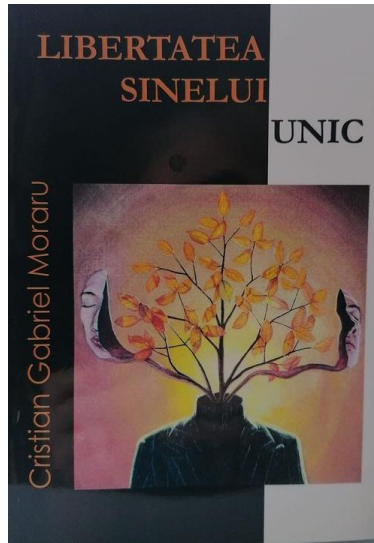
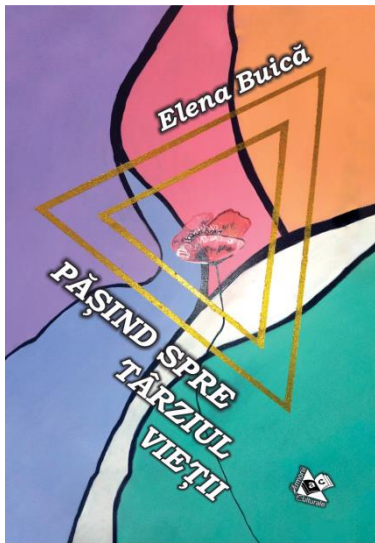
Ionel MARIN redactor șef revista Bogdania

Semnal editorial

ISSN 2343-8061
ISSN-L 2343-8061